

Budapest,
2001. december 23.,
vasárnap

152. szám

Ára: 1988,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
278/2001. (XII. 23.) Korm. r.	A gazdálkodó szervezetek 2001. és 2002. évi egyedi termelési támogatásáról szóló 270/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról	11173
279/2001. (XII. 23.) Korm. r.	A nem polgári célú frekvenciagazdálkodás feladatait ellátó hatóság szervezetéről, valamint a nem polgári célú frekvenciagazdálkodás rendjéről	11173
40/2001. (XII. 23.) BM r.	A Határőrség Szolgálati Szabályzatáról	11175
46/2001. (XII. 23.) EüM r.	Az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekkel kapcsolatos egyes engedélyezési eljárások során fizetendő igazgatási-szolgáltatási díjakról szóló 79/1999. (XII. 30.) EüM rendelet módosításáról	11200
47/2001. (XII. 23.) EüM r.	A képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről szóló 50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet módosításáról	11200
108/2001. (XII. 23.) FVM—GM e. r.	A felvonók biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról	11200
42/2001. (XII. 23.) GM r.	A Műszaki Biztonsági Főfelügyelet (MBF) veszélyes ipari üzemekre vonatkozó szakhatósági hozzájárulásának kiadásával kapcsolatos eljárásairól, valamint a veszélyes tevékenységekkel összefüggő adatközlési és bejelentési kötelezettségekről	11220
9/2001. (XII. 23.) ISM r.	Az amatőr és a hivatásos sportolói versenyengedély kiadásának feltételeiről szóló 3/2001. (IV. 5.) ISM rendelet módosításáról	11222
10/2001. (XII. 23.) ISM r.	Az állami támogatások 2001. és 2002. évi felhasználásának szabályairól	11223
28/2001. (XII. 23.) KöM r.	A Környezetvédelmi alap célfeladatok fejezeti kezelésű előirányzat felhasználásának, nyilvántartásának és ellenőrzésének részletes szabályairól	11231
29/2001. (XII. 23.) KöM—GM e. r.	Egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről	11239
52/2001. (XII. 23.) KöViM r.	Az M1 és M3 autópálya használatának díjáról szóló 42/1999. (XII. 25.) KHVM rendelet módosításáról	11261
53/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A nemzetközi közúti árufuvarozási és személyszállítási engedélyek díjáról szóló 33/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról	11270
54/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A közlekedési, hírközlési és vízügyi szakértők működésének engedélyezéséről szóló 33/1999. (X. 15.) KHVM rendelet módosításáról	11270
55/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A közúti járművezetői vizsga és a közúti közlekedési szakképesítésekkel összefüggő vizsgák díjáról szóló 34/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról	11271
56/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A vasúti hatósági eljárások díjáról szóló 38/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról	11274

A tartalomjegyzék folytatódik 11172. oldalon.

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

57/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A vasúti járművezetők és mozdonykazán-fűtők, valamint egyes gépkezelők vizsgadíjáról szóló 36/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról	11277
58/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A hajózási hatósági eljárások díjairól szóló 29/2001. (IX. 1.) KöViM rendelet módosításáról	11279
59/2001. (XII. 23.) KöViM r.	Az útügyi hatósági eljárások díjairól szóló 26/1997. (XII. 12.) KHVM rendelet módosításáról	11288
60/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A személygépkocsival végzett személyszállítási szolgáltatások engedélyezése eljárásaihoz kapcsolódó igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 9/2000. (X. 30.) KöViM rendelet módosításáról	11295
61/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A belföldi és a nemzetközi árufuvarozási tevékenység végzésére szóló engedélyezési eljárás díjairól szóló 39/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról	11295
62/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A közlekedési (közúti, vasúti, hajózási) építmények és vízilétesítményeinek építésfelügyeleti szerveinek az építési műszaki ellenőri, felelős műszaki vezetői névjegyzékek vezetésével kapcsolatos hatósági feladatairól, valamint a hatósági eljárásokért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 9/2001. (II. 14.) KöViM rendelet módosításáról	11296
63/2001. (XII. 23.) KöViM r.	A polgári légi járművek típus- és légi alkalmasságáról	11297
29/2001. (XII. 23.) MeHVM r.	A Hírközlési Felügyelet egyes eljárásaiért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról	11355
30/2001. (XII. 23.) MeHVM r.	Az Internet szolgáltatás távbeszélő hálózaton keresztül történő elérésének áráról, valamint az Internet szolgáltatás távközlő hálózaton keresztül történő nyújtása esetén a távközlő szolgáltatás díjának azon hányadáról, melyet a távközlési szolgáltató átad az Internet szolgáltatónak	11355
31/2001. (XII. 23.) MeHVM r.	A széles képméretarányú és a digitális televízió műsorszolgáltatással összefüggő műszaki előírásokról	11356
	A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal közleménye	11358

II. rész JOGSZABÁLYOK**A Kormány rendeletei****A Kormány
278/2001. (XII. 23.) Korm.
rendelete****a gazdálkodó szervezetek 2001. és 2002. évi egyedi
termelési támogatásáról szóló 270/2000. (XII. 26.)
Korm. rendelet módosításáról**

A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 109. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A gazdálkodó szervezetek 2001. és 2002. évi egyedi termelési támogatásáról szóló 270/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a (3) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

	[2001. év millió forintban]	2002. év
„b) Szent Korona országközi látogatásával és a budai Mille-náris Park látogatásával kapcsolatos ingyenes vasúti utazás ellentételezésére	241,0	247,0”

2. §

Az R. 1. §-a (4) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

	[2001. év millió forintban]	2002. év
„b) Szent Korona országközi látogatásával és a budai Mille-náris Park látogatásával kapcsolatos ingyenes vasúti utazás ellentételezésére	2,6	2,6”

3. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány
279/2001. (XII. 23.) Korm.
rendelete****a nem polgári célú frekvenciagazdálkodás feladatait
ellátó hatóság szervezetéről, valamint a nem polgári célú
frekvenciagazdálkodás rendjéről**

A hírközlésről szóló 2001. évi XL. törvény (a továbbiakban: Hkt.) 107. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában és (2) bekezdésének *l)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

A rendelet hatálya

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed a nem polgári célú frekvenciagazdálkodási tevékenységre, valamint a nem polgári célú rádióberendezések, rádióállomások, rádióhálózatok és rádiótávközlő rendszerek telepítésére és üzemben tartására.

(2) A rendelet hatálya kiterjed a Honvédelmi Minisztériumra, a Magyar Honvédségre, az Információs Hivatalra, a Nemzetbiztonsági Hivatalra, a Katonai Felderítő Hivatalra, a Katonai Biztonsági Hivatalra, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálatra, a Belügyminisztériumra, az Országos Rendőr-főkapitányságra, a Határőrség Országos Parancsnokságára, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságára, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságára, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságára, a Kormány kizárólagos rádiótávközlő rendszerei üzemben tartásáért felelős állami szervekre, valamint az egységes digitális kormányzati rádiótávközlő rendszer kiépítésére, üzemeltetésére, a folyamatos technológiai követésre, valamint ezek pénzügyi fedezetének biztosítására létrehozott gazdasági társaságra (a továbbiakban: felhasználók).

A Kormányzati Frekvenciagazdálkodási Hivatal

2. §

A Kormány nem polgári célú frekvenciagazdálkodással kapcsolatos közigazgatási feladatait a Kormányzati Frekvenciagazdálkodási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) látja el.

3. §

(1) A Hivatal a honvédelmi miniszter irányítása alatt működő központi hivatal.

(2) A Hivatal költségvetését a Honvédelmi Minisztérium fejezetén belül önálló címen, elkülönítetten kell kezelni.

(3) A Hivatal vezetőjét a honvédelmi miniszter nevezi ki, és menti fel.

(4) A Hivatal szervezetét és működési rendjét a honvédelmi miniszter jóváhagyásával a Hivatal vezetője állapítja meg.

4. §

(1) A Hivatal a nem polgári célú frekvenciagazdálkodás feladatait ellátó hatóság.

(2) A Hivatal a Miniszterelnöki Hivatal Informatikai Kormánybizottsággal és a Hírközlési Felügyelet illetékes szerveivel közös feladata:

a) részt vesz a frekvenciagazdálkodás általános elveinek kidolgozásában, a távlati frekvenciagazdálkodási célok kijelölésében, illetve azok rendszeres felülvizsgálatában;

b) részt vesz a rádió-távközléssel és frekvenciagazdálkodással foglalkozó rádió világ- és körzeti értekezletekkel, igazgatások közötti két- és többoldalú megállapodásokkal, valamint nemzetközi szervezettel kapcsolatos magyar álláspont kialakításában;

c) javaslatot tesz a frekvenciasávok nem polgári, polgári és közös célú megosztására, valamint a nem polgári és közös célú frekvenciasávok rádiószolgálatok közötti felosztására;

d) részt vesz a frekvenciatartomány igénybevételének összehangolásában, a Frekvenciasávok Nemzeti Felosztási Táblázatának kidolgozásában.

(3) A Hivatal önálló feladata:

a) kidolgozza a nem polgári célú frekvenciagazdálkodással kapcsolatos kormány- és miniszteri rendeletek tervezeteit;

b) lefolytatja a nem polgári célú frekvenciakijelölési eljárásokat;

c) engedélyezi a nem polgári célú frekvenciagazdálkodás körébe tartozó rádióállomások, rádióhálózatok és rádió-távközlő rendszerek telepítését, illetve üzemben tartását;

d) a felhasználók tevékenységéhez fűződő sajátos érdekek figyelembevételével ellenőrzi az engedélyezett rádióberendezések, rádióállomások, rádióhálózatok, rádió-távközlő rendszerek működését, az engedélyezett frekvenciák használatát, a kezelői vizsgáztatás megtörténtét;

e) jogszabály alapján ellenőrzi a rádióberendezések megfelelésségét;

f) az Észak-atlanti Szerződés Szervezete illetékes szerveivel együttműködve ellátja a NATO Nemzeti Rádiófrekvencia Hivatal (NARFA) feladatait;

g) felhasználóként, rendeltetés és műszaki jellemzők szerint nyilvántartja a nem polgári célú frekvenciahasználatot;

h) adatot szolgáltat a honvédelmi miniszter, a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács, a Hírközlési Felügyelet, a felhasználók, továbbá az illetékes központi közigazgatási szervek részére;

i) rádiómérő és rádiózavar-elhárító szolgálatot tart fenn, az elektromágneses összeférhetőség biztosítása és a rádiózavar-elhárítás érdekében, együttműködik a Hírközlési Felügyelettel és a felhasználókkal.

A Kormányzati Frekvenciagazdálkodási Tanács

5. §

(1) A Kormányzati Frekvenciagazdálkodási Tanács (a továbbiakban: Tanács) a nem polgári célú frekvenciagazdálkodás érdekegyeztető, javaslattevő, véleményező és döntés-előkészítő testülete.

(2) A Tanács — a honvédelmi miniszter tanácsadó testületeként — a nem polgári célú frekvenciahasználat felhasználók közötti összhangjának biztosítása és érdekeik érvényesítése céljából működik,

(3) A Tanács elnöke a Hivatal vezetője, tagjai: a honvédelmi miniszter, a belügyminiszter, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter és a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter által megbízott egy-egy személy.

(4) A Tanács működésének rendjét maga állapítja meg.

A nem polgári célú frekvenciagazdálkodás rendje

6. §

(1) A belügyminiszter irányítási, illetve felügyeleti hatáskörébe tartozó felhasználókat a nem polgári célú frekvenciagazdálkodási eljárásban a Belügyminisztérium illetékes szervének vezetője képviseli.

(2) A rádió-távközlési tevékenységre vonatkozó adatok a felhasználók — jogszabályban meghatározott módon és esetekben — a Hivatal részére szolgáltatják.

(3) A felhasználók kérelmére a Hivatal — jogszabályban meghatározott módon és esetekben — tervezési célú adat-szolgáltatást nyújt.

(4) A felhasználók fontos honvédelmi, nemzetbiztonsági, illetve közbiztonsági érdekből sürgősséggel benyújtott frekvenciakijelölési engedély és rádióengedély kérelmeinek elbírálását a Hivatal — jogszabályban meghatározott módon — soron kívüli eljárásban végzi.

(5) A frekvenciakijelölési eljárások során szükségessé váló nemzetközi koordinációt a Hivatal a Hírközlési Felügyeletnél kezdeményezi.

Záró rendelkezések

7. §

(1) Ez a rendelet 2001. december 23-án lép hatályba.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a kormányzati célú frekvenciagazdálkodás szervezeteinek létrehozásáról, valamint a kormányzati frekvenciagazdálkodás rendjéről szóló 17/1994. (II. 9) Korm. rendelet.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 40/2001. (XII. 23.) BM rendelete

a Határőrség Szolgálati Szabályzatáról

A határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Hőr. tv.) 83. §-a (4) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A Szolgálati Szabályzat hatálya

1. §

(1) E rendelet hatálya a Határőrség határrendészeti tevékenysége során a hivatásos és szerződéses állományú határőr (a továbbiakban: határőr), valamint a Határőrség központi, területi, helyi, továbbá a Hőr. tv. 23. §-ának (6) bekezdése alapján létrehozott szervezeteinek (a továbbiakban: határőr szervek) működésére, szolgálati feladatainak és hatósági eljárásainak eljárási szabályaira terjed ki.

(2) E rendeletet a Magyar Köztársaság fegyveres erői szolgálati szabályzatának kiadásáról szóló 6/1987. (X. 15.) HM rendeletnek a Határőrségre vonatkozó rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.

2. §

Azokban a hatósági ügyekben, ahol a jogszabály meghatározza az eljárási szabályait, az ott meghatározott módon kell az eljárást lefolytatni.

A Határőrség központi és területi szerveinek jogi személyisége

3. §

A Határőrség Országos Parancsnoksága (a továbbiakban: Országos Parancsnokság), mint központi, országos hatáskörű szerv, valamint a határőr igazgatóságok (a továbbiakban: igazgatóságok), mint területi szervek jogi személyek. Elnevezésüket és székhelyüket e rendelet *meléklete* tartalmazza.

II. Fejezet

SZOLGÁLATI TAGOZÓDÁS ÉS SZOLGÁLATI FORMÁK

I. Cím

SZOLGÁLATI TAGOZÓDÁS

4. §

(1) A Határőrség szervezete a Hőr. tv. 22. §-ában és más jogszabályokban meghatározott feladatok (a továbbiakban: határőrségi feladatok) végrehajtását biztosító szolgálati ágakra és szolgálatokra, valamint a szervezet működését biztosító szakszolgálatokra tagozódik.

(2) Szolgálati ágak:

a) határőrizeti szolgálati ág, amely biztosítja a Magyar Köztársaság államhatárának őrzését, az államhatár jogellenes átlépésének megelőzését, felderítését és megszakítását, valamint az államhatár rendjének fenntartását;

b) határforgalom-ellenőrzési szolgálati ág, amely biztosítja az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalom, a szállítmányok ellenőrzését, valamint az államhatár átlépésének feltételeivel nem rendelkező személyek beutazásának és kiutazásának megakadályozását;

c) bünyügyi és felderítő szolgálati ág, amely biztosítja a büntetőeljárásról szóló törvény szerint a Határőrség hatáskörébe tartozó bűncselekmények elkövetésének megelőzését, felderítését, megakadályozását, illetőleg megszakítását és a nyomozások lefolytatását;

d) idegenrendészeti és szabálysértési szolgálati ág, amely biztosítja az idegenrendészeti és menedékjogi jogszabályok által a Határőrség hatáskörébe utalt feladatok végrehajtását;

e) bevetési szolgálati ág, amely tartalék erőként biztosítja a határőrségi feladatok végrehajtásához szükséges erőösszpontosítást, manőverező készséget, valamint a váratlan helyzetek kezelését.

(3) Szolgálatok: ügyeleti szolgálat, amely biztosítja a határőrségi feladatok végrehajtásának, a szervezet műkö-

désének, illetve irányításának és vezetésének folyamatoságát.

(4) Szakszolgálatok:

- a) gazdasági (közgazdasági, technikai, ellátási és fenntartási, informatikai) szakszolgálat;
- b) képzési és módszertani szakszolgálat;
- c) elemző és értékelő szakszolgálat;
- d) humán (személyügyi, fegyelmi, egészségügyi és pszichológiai) szakszolgálat;
- e) ellenőrzési szakszolgálat;
- f) integrációs és stratégiai tervező szakszolgálat;
- g) igazgatási (koordinációs, jogi, nemzetközi, tájékoztató, adatvédelmi és ügykezelési) szakszolgálat.

II. Cím

A SZOLGÁLATI FORMÁK

5. §

(1) A határőrök a határőrségi feladatokat különböző szolgálati formákban, a szakmai szabályzatokban meghatározott módon hajtják végre, melyet az adott feladat végrehajtására kijelölt határőr a szolgálati beosztásától függetlenül köteles betartani.

(2) Az előljáró az alárendelt határőr részére elrendelheti a feladat meghatározott szolgálati formában történő végrehajtását.

(3) Az országos parancsnok az e rendeletben meghatározottaktól eltérő szolgálati formát is megállapíthat egyes határőrségi feladatok végrehajtására.

6. §

Az egyes szolgálati formák szervezésére, alárendeltségére, feladataira, jelentési és tájékoztatói kötelezettségére, tevékenységének rendjére vonatkozó részletes szabályokat, ha jogszabály vagy állami irányítás egyéb jogi eszköze másként nem rendelkezik, az országos parancsnok intézkedésben állapíthatja meg.

Járőrszolgálat

7. §

(1) A járőrszolgálat az államhatár őrzetének, a határterület határrendészeti ellenőrzésének alapvető, a külföldiek határterületen kívüli ellenőrzésének egyik formája. A járőrszolgálat során egy vagy több határőr együttesen, előre meghatározott menetvonalon vagy körzetben ellenőrzi a

jogszabályok betartását, végzi az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető jogellenes cselekmények megelőzését, felderítését, megszakítását és az elkövetők elfogását.

(2) Járőrszolgálatba — az ellenőrző járőr szolgálat kivételével — egy határórt csak indokolt esetben szabad vezényelni.

(3) Közös végrehajtást igénylő feladatra a határőr mellé járőrtársként beosztható a katonai rendész, a rendőr, a büntetés-végrehajtási őr, valamint a polgárőr, a fegyveres biztonsági őr és a közterület felügyelő is. Ha a feladat jellege megkívánja, a határőr járőrtársként beosztható katonai rendészeti vagy rendőri járőrszolgálati feladatra.

(4) A vegyes összetételű járőr tagja a rá vonatkozó jogszabályok szerint intézkedhet.

Útlevelkezelő szolgálat

8. §

Az útlevelkezelő szolgálat a határátkelőhelyen, az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalom, a szállítmányok, a be- és kiutazás feltételei ellenőrzésének, az államhatár jogellenes átlépése megakadályozásának alapvető formája.

Ügyeleti szolgálat

9. §

(1) A határőrségi feladatok végrehajtásának, a szervezet működésének, illetve irányításának és vezetésének folyamatosága, az együttműködő szervekkel való kapcsolat állandó fenntartása, a rendkívüli eseményekkel összefüggő halaszthatatlan intézkedések megtétele, az intézkedésre jogosult és köteles szervek, személyek értesítése, a vezetők tájékoztatása érdekében állandó vagy ideiglenes ügyeleti szolgálatot kell szervezni.

(2) Ügyeleti szolgálatot az országos parancsnok, a rendészeti főigazgató és az igazgató hozhat létre.

(3) Az ügyeleti szolgálatot ellátó (ügyeletes) a hivatali munkaidőn kívül, külön rendelkezésben meghatározott körben, a határőr szerv vezetőjének jogkörét gyakorolja.

Készenléti ügyeleti szolgálat

10. §

Készenléti ügyeleti szolgálatba beosztott határőr szolgálati időn kívül köteles a lakásán, vagy más meghatározott elérhető helyen szolgálatképes állapotban tartózkodni, ahonnan szolgálati feladatra bármikor igénybe vehető.

Készültségi szolgálat

11. §

(1) A készültségi szolgálat a határőröknek, illetve a határőrök meghatározott részének egyes határőrségi feladatok végrehajtására történő folyamatos együtt-tartása.

(2) Készültségi szolgálatot az országos parancsnok, a főigazgatók és az igazgatók rendelhetnek el.

Őrszolgálat

12. §

Az őrszolgálat az a szolgálati forma, amelynek során a határőr a kijelölt őrhelyén, illetve mozgási körzetében állandó vagy ideiglenes jelleggel személyt, meghatározott területet, létesítményt véd vagy őriz, illetőleg ellenőriz.

13. §

Az őrszolgálat formája lehet: objektumőr, fogdaőr, kísérő őr és díszőr szolgálat.

14. §

(1) Az objektumőr szolgálat a határőrségi létesítmények, objektumok őrizetének és védelmének, valamint az objektum rendje, az objektumokba történő be- és kilépés, továbbá járműforgalom ellenőrzésének egyik formája.

(2) Objektumőr szolgálatot az országos parancsnokságon és az igazgatóságon, valamint az alárendeltségükbe tartozó létesítmények őrizetére és védelmére, az objektum ügyeleti szolgálatának alárendeltségébe kell szervezni.

(3) A kirendeltség az (1) bekezdésben meghatározott feladatok végrehajtását az ügyeleti szolgálattal, vagy külön erre a célra szervezett szolgálattal biztosítja.

15. §

A fogdaőr az idegenrendészeti fogdában, kijelölt őrhelyen vagy meghatározott mozgási körzetben őrizi a külföldi őrizetést.

16. §

(1) A kísérő őr feladata a felügyeletére bízott fogva tartott személy vagy tárgy meghatározott helyre történő kísérése, illetve szállítása.

(2) A fogva tartott kísérése a végrehajtás módja szerint rendes vagy megerősített kísérés lehet a következők szerint:

a) rendes a kísérés módja, ha a kísért személlyel kapcsolatban az előzetes ismeretek alapján nem áll fenn olyan körülmény, amelynek alapján szökésétől vagy támadásától lehet tartani;

b) megerősített kísérés szükséges, ha a kísért személy szökésétől vagy támadásától lehet tartani, illetve a kísérés nehéz körülmények között történik.

(3) A külföldre vagy külföldről Magyarországra történő kísérést megerősített kíséréssel kell végrehajtani.

(4) A kísérésre vonatkozó utasítást a fogva tartás elrendelésére jogosult vezető adja. Ha a külföldre, illetve külföldről Magyarországra történő kísérésre vonatkozó utasítás végrehajtásához külföldi állami szervekkel való kapcsolatfelvétel szükséges, akkor az idegenrendészeti jogszabályokban és a visszafogadási egyezményekben meghatározottak szerint kell eljárni.

(5) A kísért személy figyelmét fel kell hívni a kísérés alatt tanúsítandó magatartásra, figyelmeztetni kell, hogy szökés, támadás vagy a kísérő őrnök való ellenszegülés esetén kényszerítő eszköz alkalmazására kerül sor.

(6) Ha a kísért személy veszélyessége ezt indokolja, illetve a kísérés határőrségi objektumon kívül történik, a kísért személyt meg kell bilincselni. Ha a kísérő őr a kísérés biztonságát veszélyeztető körülményt észlel, haladéktalanul vegye fel a kapcsolatot a legközelebbi határőr vagy rendőri szervvel.

(7) A kísérés során a kijelölt útvonaltól csak abban az esetben lehet eltérni, ha az eredeti útvonalon történő haladás a biztonságos kísérést veszélyezteti. Ha a kísért személy megszökött, elfogására azonnal meg kell tenni a szükséges intézkedéseket.

(8) Ha az elfogásra tett haladéktalan intézkedés nem vezetett eredményre, azonnal jelentést kell tenni a legközelebbi határőr vagy rendőri szervnél.

17. §

A díszőr ünnepségek, rendezvények, katonai tiszteletadással rendezett kegyeleti aktusok alkalmával előljárója utasítása szerint teljesít ideiglenes őrszolgálatot.

III. Fejezet

A RENDÉSZETI FELADATOK
VÉGREHAJTÁSÁNAK SZABÁLYAI*Az államhatár őrizete*

18. §

(1) Az államhatár őrizete a Határőrségnek a határterületen folytatott olyan szolgálati tevékenysége, amely az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető cselekmények megelőzésére, felderítésére és megszakítására irányul.

(2) A határőrizetet a határterületen folytatott folyamatos szolgálati tevékenységgel, a határőrizeti rendszer elemeinek összehangolt alkalmazásával, a szolgálati tevékenységet befolyásoló körülményekhez igazodó határőrizeti módszerekkel kell megvalósítani.

(3) A határőrizeti rendszert úgy kell megszervezni, hogy az megbízhatóan, térben és időben folyamatosan biztosítsa a szolgálat ellátását a határterület teljes mélységében, szükség esetén tegye lehetővé az erők és eszközök koncentrált alkalmazását, az együttműködők bevonását.

19. §

A határőrizeti rendszer felépítése több lépcsőben valósul meg, alapját a határőrizeti kirendeltségek járőr szolgálata képezi.

20. §

A Határőrség a határterületen az államhatár őrizete, valamint az államhatár rendjének biztosítása érdekében mozgást érzékelő és gátló, a terep megfigyelését segítő, valamint más határőrizeti berendezést telepíthet, illetve műszaki-technikai eszközöket helyezhet el.

21. §

A határőrizeti rendszer kialakításának, működtetésének részletes szabályait a Határőrség országos parancsnoka állapítja meg.

A határforgalom ellenőrzése

22. §

(1) A határforgalom-ellenőrzés a Határőrségnek a határforgalom számára megnyitott határátkelőhelyen vagy az ellenőrzésre kijelölt más helyen folytatott olyan szolgálati tevékenysége, amely személyek, járművek és szállítmányok ellenőrzésére, jogszerű átléptetésére, továbbá az államhatár jogellenes átlépésének megakadályozására és a hatáskörébe tartozó más jogsértő cselekményeknek a megelőzésére, felderítésére és megszakítására irányul.

(2) A határforgalom-ellenőrzés során elsődleges ellenőrzés keretében kell ellenőrizni a határátlépés feltételeit, végrehajtani a személyek, járművek, szállítmányok jogszerű átléptetését, megakadályozni az államhatár jogellenes átlépését, másodlagos ellenőrzés keretében kell tisztázni az elsődleges ellenőrzés során felmerült, jogszabálysértés gyanújára utaló körülményeket, és megtenni a szükséges intézkedéseket.

(3) A Határőrség a határátlépésre jelentkező személyek ellenőrzéséhez, az úti okmányok, a járművek és a szállítmányok vizsgálatához a határforgalom-ellenőrzését szolgáló nyilvántartási rendszereket, informatikai és más műszaki eszközöket alkalmazhat, illetve vehet igénybe.

(4) A Hőr. tv. 69. §-ának (1) bekezdése alapján kell kezelni a határforgalom ellenőrzését szolgáló nyilvántartási rendszerekben ellenőrzött, határon átlépő személyek úti okmányában feltüntetett személyi adatokat, az úti okmány számát — gépjárművel történő átlépés esetén — a gépjármű forgalmi rendszámát, továbbá a ki- és belépés helyét és idejét.

(5) A Határőrség a határforgalom ellenőrzése során jogosult az államhatár átlépésére jelentkező személy utlevélbe vagy más — bejegyzésre alkalmas úti okmányába — és ezek mellékleteibe bejegyezni:

a) a határátlépés tényét,

b) a határátlépés engedélyezésének vagy megtagadásának indokát,

c) a határátlépés feltételeinek ellenőrzése során tett intézkedést, indokát,

d) jogszabályban meghatározott adatokat.

23. §

A határforgalomban bevezetett korlátozásokról — így különösen az áruszállítási tilalom elrendeléséről, a forgalom eltereléséről, teherforgalom korlátozásáról — a Határőrség nemzetközi együttműködés keretében tájékoztatja a szomszéd állam határforgalom-ellenőrző szerveit.

24. §

A határforgalom-ellenőrzési rendszer kialakításának, működtetésének részletes szabályait a Határőrség országos parancsnoka állapítja meg.

Az államhatár rendjének fenntartása

25. §

(1) A Határőrség a határrend fenntartását államigazgatási jogkörének gyakorlásával, a jogszabályokban és a nemzetközi szerződésekben meghatározottak betartásával a határőrizeti és határforgalom-ellenőrző szolgálati tevékenységével biztosítja.

(2) A határrend fenntartása magában foglalja:

a) az államhatár felmérésével, megjelölésével, a határjelek ellenőrzésével, karbantartásával, felújításával kapcsolatos munkák, végzésének felügyeletét, a végrehajtás ellenőrzését, a határnyiladék tisztán tartásáról és a határjelek láthatóságának biztosításáról való gondoskodást;

b) a határút, a határvíz, a határvonalat keresztező közút, vasút és híd használatára vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzését;

c) a határterületen végzendő munkákra vonatkozó hatósági, szakhatósági és más engedélyben meghatározott feltételek betartásának ellenőrzését;

d) jogszabályban és nemzetközi szerződésben meghatározott magatartási szabályok betartásának ellenőrzését;

e) a határrendszértések, valamint a nemzetközi szerződés szerint határrendi esetnek minősülő események kivizsgálásával, rendezésével kapcsolatos feladatokat;

f) jogszabályban és nemzetközi szerződésben meghatározott, a környezetvédelmi követelmények betartását és betartatását;

g) nemzetközi szerződés alapján a személyek és dolgok átadás-átvételét.

26. §

(1) A határátkelőhely rendjét a Határőrség helyi szerve állapítja meg az ellenőrzésre jogosult hatóságok véleményének figyelembevételével. A határátkelőhely rendjét írásban kell rögzíteni és a területi szerv vezetőjével kell jóváhagyatni.

(2) A határátkelőhely rendje az államhatár rendjének részét képezi.

27. §

A határutakon való közlekedést korlátozni vagy megtiltani — ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik — a 73. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben lehet.

Erőszakos cselekmények elhárítása

28. §

(1) Erőszakos cselekménynek minősül a határőrrel vagy más személlyel szemben tanúsított, az államhatár, az átkelőhely rendjét, más határőrségi vagy a Határőrség által őrzött objektum, berendezés biztonságát közvetlenül sértő vagy veszélyeztető nyílt szembenállás, ellenszegülés, kényszerítés. Erőszakos cselekmény esetén a felettes határőr szervet azonnal értesíteni kell.

(2) Erőszakos cselekmény esetén intézkedni kell annak elszigetelésére, az érintett terület vagy helyszín biztosítására, szükség esetén zárására, a veszélyeztetett személyek és javak mentésére.

(3) Az erőszakos cselekmény megszakítására, felszámolására elsősorban a veszélyeztetett objektum rendjéért és őrzéséért felelős határőr erőket, indokolt esetben a bevételi szolgálatot kell igénybe venni.

Konfliktushelyzet és menekültügyi veszély kezelése

29. §

(1) A Határőrség a konfliktushelyzetből és menekültügyi veszélyből adódó feladatait a jogszabályokban és a veszélyhelyzetre vonatkozó belső tervekben, valamint a Határőrség országos parancsnokának a tényleges esetre vonatkozó rendelkezésében foglaltak szerint végzi.

(2) Konfliktushelyzet területén a határbiztosítási feladatoknak kell alárendelni a határőrizeti, határforgalom-ellenőrző szolgálati tevékenységet.

Rendkívüli állapot, szükségállapot és veszélyhelyzet rendvédelmi feladatai

30. §

(1) A Határőrség rendvédelmi feladatait rendkívüli állapot, szükségállapot, illetve veszélyhelyzet elrendelése esetén a jogszabályokban és a vonatkozó belső tervekben foglalt rendelkezések alapján végzi.

(2) Rendkívüli állapotban a hadművelleti területen a határőrizeti és a határforgalom-ellenőrző szolgálati tevékenységet külön rendelkezés alapján szüneteltetni kell.

Együttműködési feladatok

31. §

(1) A Határőrség az együttműködési megállapodásokban foglaltak és a jogszabályokban meghatározottak alapján együttműködik a Hőr. tv. 37. §-ban foglalt szervekkel, szervezetekkel és személyekkel.

(2) A határőrizeti és a határforgalmi kirendeltségek vezetői kapcsolatot tartanak azokkal az illetékességi területükön tevékenykedő társadalmi önvédelmi szervezetekkel, amelyek tevékenységüket a települési önkormányzattal egyeztetve végzik, továbbá segítik a települési önkormányzatokat a társadalmi önvédelmi szervezetekkel való együttműködésben, a feladatok összehangolásában.

(3) A határőrizeti és határforgalmi kirendeltségek a települési önkormányzatok igényeinek figyelembevételével — lehetőségeik szerint — segítséget nyújtanak a társadalmi önvédelem céljára szerveződött egyesületek szakszerű működéséhez. Támogatják azokat a társadalmi önvédelmi szervezeteket, amelyek jelentős közreműködést vállalnak a határterületen a településen élők biztonságának megóvásában, a jogszértések megelőzésében.

(4) A határőrizeti és határforgalmi kirendeltségek vezetői az eredményes közös tevékenység érdekében szolgálati úton együttműködési megállapodások megkötését kezde-

ményezhetik a társadalmi önvédelmi szervezetekkel. Az igazgatóság, illetve az Országos Parancsnokság pedig az ilyen szervezetek megyei, illetve országos képviselői szervezeteivel köthet megállapodást.

IV. Fejezet

ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

Eljárás bűncselekmény észlelése esetén

32. §

(1) A határőr az általa észlelt, vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről — ha az elkövető ismert, annak megjelölésével — feljelentést tesz.

(2) A határőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

(3) A szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén a tetten ért vagy menekülő tettet el kell fogni. Ha erre nincs mód, haladéktalanul intézkedni kell az elfogására, és szükség esetén a helyszín biztosítására.

(4) A Be. 16. § (4) bekezdésben felsorolt bűncselekmények nyomozása során a Határőrség által elrendelt őrizetbe vételt rendőrségi fogdában kell foganatosítani.

Eljárás szabálysértés észlelése esetén

33. §

A határőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy — külön jogszabályban meghatározott esetben és módon — figyelmeztetést alkalmaz, illetve helyszíni bírságot szab ki. Figyelmeztetést csak azon szabálysértés esetén alkalmazhat, ahol helyszíni bírságot szabhat ki.

Eljárás külföldivel szemben meg nem fizetett szabálysértési pénzbírság (helyszíni bírság) miatt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom észlelése esetén

34. §

Ha a külföldivel szemben kizárólag szabálysértési eljárásban kiszabott pénzbírság, illetőleg szabálysértés miatt kiszabott helyszíni bírság meg nem fizetése miatt rendelték el beutazási és tartózkodási tilalmat, a határőr köteles tájékoztatni a külföldit a szabálysértési hatóság, a bíróság vagy a helyszíni bírságot kiszabó szerv megnevezéséről, a szabálysértési határozat számáról és jogerőre emelkedése napjáról, illetve a helyszíni bírság ügyszámáról, a számlaszámáról, a kiszabott pénzbírság, illetve helyszíni bírság összegéről.

Eljárás magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen

35. §

(1) A határőr magánlakásba és közterületnek nem minősülő egyéb helyre bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;

b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítás céljából;

c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;

d) idegenrendészeti szabályok megtartásának ellenőrzése céljából.

(2) Az (1) bekezdés d) pontja szerinti ellenőrzés során a határőr köteles tiszteletben tartani az ellenőrzöttek személyes jogait, az ellenőrzést megfelelő körültekintéssel és tapintattal kell végezni. A határőr intézkedése során nem okozhat olyan joghátrányt, amely nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Eljárás helyszín biztosítása esetén

36. §

(1) A határőr a határrendészeti és bűnüldözési feladata ellátása során jogosult megtiltani, illetőleg megakadályozni, hogy valamely bűncselekmény, szabálysértés, baleset, egyéb esemény helyszínét megváltoztassák. [A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 43. §]

(2) A helyszínt biztosító határőr köteles

a) tájékozódni a helyszínről és az esemény körülményeiről;

b) elsősegélyben részesíteni vagy részesíttetni azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, illetve más ok miatt segítségre szorulnak, orvost, mentőket értesíteni, és feljegyezni, hogy a sérültet milyen oldalszámú (rendszerű) mentőgépkocsival, hova, melyik gyógyintézetbe szállították el;

c) a kialakult veszélyhelyzet elhárítására intézkedni;

d) nyomon üldözés lehetősége esetén az üldözést késedelem nélkül teljesíteni;

e) a helyszínt körülhatárolni, eredeti állapotában megőrizni, a bizonyítékokat megőrizni;

f) a Határőrség hatáskörébe tartozó bűncselekmény helyszínbiztosítása esetén, a megérkező szemlebizottság vezetőjének szóban jelentést tenni, a nem saját hatáskörébe tartozó bűncselekmények helyszínbiztosítása esetén a kiérkező rendőrségnek az intézkedést átadni;

g) szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövetőt elfogni, az eseményben érintetteket, az eseményt észlelőket feltartóztatni;

h) a tanúkat felkutatni, visszatartani, az illetéktelen személyeket a helyszíntől távol tartani;

i) a közrendet (határrendet) zavaró cselekményeket, forgalmi torlódásokat megszüntetni;

j) az eseményt azonnal jelenteni az előljárójának.

(3) Szolgálatból való bevonulása után a határőr köteles írásban jelenteni:

a) kinek a felhívására vagy utasítására, mikor érkezett a helyszínre;

b) a megérkezéskor tapasztalt időjárási, látási viszonyokat;

c) kiket talált a helyszínen;

d) a tanúk adatait;

e) milyen volt a helyszín állapota;

f) milyen intézkedéseket tett;

g) a helyszínt megváltoztatták-e, ha igen, ki, miért és mikor;

h) biztosítottak-e nyomokat, ha igen, milyen módszerrel;

i) a helyszínen gyanúsán viselkedőket;

j) meddig hajtotta végre a helyszín biztosítását, és mikor, kinek adta azt át;

k) egyéb észrevételeit, tapasztalatait.

Eljárás (közlekedési) baleset helyszínén

37. §

(1) A baleset helyszínén a határőr a helyszín biztosítására vonatkozó szabályok szerint jár el és értesíti az illetékes rendőrhatalóságot.

(2) A Rendőrség kéréséig a határőr gondoskodik az elsődleges intézkedések (életmentés, elsősegélynyújtás, értesítés, vagyonmentés, tanúk felkutatása, a forgalom folyamatosságának biztosítása) megtételéről, kérésése után tájékoztatja a rendőri szervet, átadja az intézkedést.

(3) A határőr a baleset helyszínén tett intézkedéseiről a szolgálati helyére történő bevonulását követően haladéktalanul jelentést ír.

Ideiglenes intézkedés a gondoskodásra szorulóknak, őrizetlenül maradó vagyontárgyak megóvására

38. §

(1) Ha elfogás, előállítás vagy biztonsági intézkedés során a személyt lakásából szállítják el, a határőr — a lakásban maradó vagyontárgyak biztonsága érdekében — a felügyelet nélkül maradó lakást tanúk jelenlétében az intézkedést foganatosító szerv körbélyegzőjével lepecsételi.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedések következtében hátramaradt betegről, magatehetetlen személyről, gyermekről történő gondoskodás, valamint haszon-, dísz- és egyéb állat gondozása érdekében a határőr értesíti a helyi önkormányzat jegyzőjét.

(3) Amennyiben a gondoskodásra szoruló külföldi személy, vagy az őrizetlenül maradó vagyontárgy megállapítottan külföldi személy tulajdonát képezi, a határőr haladéktalanul értesíti a Határőrség idegenrendészeti szervét, amely a további szükséges intézkedéseket megteszi.

Eljárás a magyar igazolvány átadása esetén

39. §

(1) A magyar igazolvány (a magyar hozzátartozói igazolvány) tulajdonosa a Magyar Köztársaság területének elhagyását megelőzően a határforgalmi kirendeltségnek az igazolványt átadhatja.

(2) A határforgalmi kirendeltség köteles az igazolványt átvenni és azt érvényességi idején belül megőrizni.

(3) Az igazolványt tulajdonosa — annak érvényességi idején belül — átveheti.

(4) A határforgalmi kirendeltség az igazolvány leadásáról, illetve átvételéről értesíti a BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatalt (a továbbiakban: Hivatal).

(5) Ha az igazolvány érvényességi ideje lejárt, a határforgalmi kirendeltség megküldi a Hivatalnak.

Eljárás az önmagára vagy másokra veszélyes állapotban lévő személlyel szemben

40. §

(1) Az önmaga vagy mások életét, testi épségét, vagyonát veszélyeztető állapotban lévő személyt a határőr megakadályozza abban, hogy kárt okozzon. A határőr ennek érdekében a veszélyeztető magatartást tanúsító személlyel szemben szükség esetén kényszerítő eszközt is alkalmazhat.

(2) A határőr az öngyilkosságot megkísérlő vagy elkövetni szándékozó személyhez orvost hív, vagy közreműködik abban, hogy a mentőszolgálat egészségügyi intézetbe szállítsa. Az eseményről a további intézkedés megtétele céljából a területileg illetékes rendőrhatalóságot kell értesíteni.

(3) Ittas személy kijózanító állomásra szállításáról külön jogszabály rendelkezik. Önkívületben lévő személy — kivéve, ha ittas — egészségügyi intézetbe történő szállításáról orvos vagy mentő helyszínre hívásával kell gondoskodni.

(4) Az illetékes rendőri szervet értesíteni kell, ha az intézkedés alá vont személy közbiztonsági őrizetbe vételét állapota indokolja.

Eljárás katasztrófa esetén

41. §

(1) Katasztrófa bekövetkezésének vagy annak veszélyének észlelése, erre utaló bejelentés esetén a határőr azonnal jelentést tesz előljárójának. A határőr szerv ügyelete az észlelésről (bejelentésről) haladéktalanul értesíti az illetékes megyei katasztrófavédelmi (Budapesten a fővárosi polgári védelmi) igazgatóság ügyeleti szolgálatát, országos szinten a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Veszélyhelyzeti Központ ügyeleti szolgálatát.

(2) Katasztrófa helyszínén a határőr a csapaterő megérkezéséig intézkedik a közbiztonság és az adott helyzetben megteremthető rend fenntartására, illetőleg ennek helyreállítására, a helyszín, illetve a helyszínre érkező különböző mentőegységek zavartalan munkájának biztosítására, valamint közreműködik a forgalom lezárásában, illetve eltérésében, továbbá az élet- és vagyonmentésben.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szerven kívül tűz esetén értesíteni kell a Tűzoltóságot és a Rendőrséget, továbbá a veszélyeztetett terület lakóit, ha azok a tüzet nem észlelték, árvízveszély esetén az illetékes önkormányzat polgármesterét és a Rendőrséget.

(4) A határőr a kialakult helyzetről és a megtett intézkedésekről szolgálati helyére történő bevonulása után haladéktalanul írásos jelentést készít.

42. §

(1) A védekezés során a határőr közreműködik:

a) a határterületi lakosság és a határforgalomban résztvevők tájékoztatásában,

b) a határátkelőhelyeken végrehajtandó személyi és anyag, jármű vegyi-sugármentesítési feladatokban, az egészségügyi és a járványügyi rendszabályok betartásában,

c) a határátkelőhely területén bekövetkezett veszélyes szállítmányok kiömlése, szivárgása esetén a riasztási és biztosítási feladatokban, a sugárzó anyagok felfedezése esetén meghatározott eljárásban,

d) a szomszédos országok területéről átsodródó mérgező vagy sugárszennyezett felhők esetén a riasztásban, a szükséges, a védettséget növelő intézkedések megtételében.

(2) A határőr szerv katasztrófa vagy annak veszélye esetén soron kívül biztosítja:

a) a mentő- és megsegítő erők államhatáron történő átkelését, felvezetését, határátléptetését,

b) a nemzetközi polgári védelmi, illetőleg a katasztrófavédelemben részt vevő erők, eszközök határterületen történő mozgását, továbbá az egyszerűsített vagy a határátkelőhelyen kívüli átléptetését,

c) az államhatár veszélyeztetett szakaszainak lezárását, rendészeti célú határbiztosítási feladatok végrehajtását.

Eljárás súlyos fertőző betegség észlelése esetén

43. §

(1) Ha a határőr súlyos fertőző megbetegedésről vagy annak gyanújáról szerez tudomást, haladéktalanul jelentést tesz előljárójának, aki értesíti az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: ÁNTSZ) illetékes Városi Intézetét a szükséges intézkedések megtétele végett. A határőr az ÁNTSZ képviselőjének megérkezéséig biztosítja a helyszínt.

(2) Ha a határőr határforgalom ellenőrzési tevékenysége során növény, állat vagy növényi- állati termék fertőzöttségét vagy annak gyanúját észleli, köteles az illetékes növény-, illetve állategészségügyi hatóságot értesíteni, s annak érkezéséig a fertőzés terjedésének lehetőségét megakadályozó szükséges intézkedést megtenni.

(3) Külföldi személy megbetegedése vagy annak gyanúja esetén az általános kötelezettségen túl soron kívül értesíteni kell az idegenrendészeti hatóságot is.

Eljárás közművek és biztonsági berendezések meghibásodásának észlelése esetén

44. §

(1) Víz-, gáz-, villanyvezeték, egyéb veszélyes anyagot továbbító vezeték, ezek műtárgyai, továbbá közúti, vasúti, vízi közlekedési, légi irányítási és biztonsági berendezések közveszéllyel fenyegető hibája, megrongálódása esetén a Határőrség haladéktalanul értesíti az üzemeltető szervezetet, illetve az illetékes önkormányzat jegyzőjét és a Rendőrséget.

(2) Szükség esetén — a Rendőrség megérkezéséig — a terület lezárásáról, őrzéséről intézkedik.

Eljárás haláleseteknél

45. §

A határőr, ha nyilvános helyen bekövetkezett haláleset, illetve a magánlakásban bekövetkezett rendkívüli haláleset jut tudomására, azonnal értesíti az illetékes rendőri szervet és — ha szükséges — a Rendőrség kitérkezéséig gondoskodik a helyszín biztosításáról.

Eljárás talált tárgy esetén

46. §

(1) Ha a határőr határterületen elhagyott dolgot talál — robbanó-, sugárzó- vagy mérgező anyag kivételével —, azt lehetőleg tanúk jelenlétében átvizsgálja, és jelentés kíséretében továbbítja az illetékes önkormányzat jegyzőjéhez.

(2) A határőr az állampolgár által talált dolgot — a lőfegyver, gáz- és riasztó fegyver, légfegyver, lőszer és robbanóanyag, pirotechnikai eszköz, kábítószer, pszichotróp anyag, közbiztonságra veszélyes egyéb tárgy, a Rendőrség vagy más hatóság által kibocsátott okmány, hatósági jelzés kivételével — csak akkor veheti át, ha annak a találó által a jegyzőhöz történő beszolgáltatása valamilyen oknál fogva nem lehetséges.

(3) A talált dolog átvételéről elismervényt kell adni. Arról, akit a határőr a talált dologgal a polgármesteri hivatalhoz irányít, a hely, idő, személyi adatok, a talált dolog megnevezésével jelentést tesz.

(4) A (2) bekezdésben kivételként meghatározott talált eszközt, anyagot és okmányt át kell venni, és az illetékes rendőri szervnek kell átadni, illetve a kibocsátó hatóságnak kell megküldeni.

(5) A vámjogszabályok rendelkezései szerint kell eljárni, ha a talált dologról a találáskor vagy átvételekor kétséget kizáróan megállapítható, hogy az vámáru.

(6) A határőr a találótól átvett dolgot — a (4)—(5) bekezdésben foglalt kivétellel — haladéktalanul továbbítja a jegyzőhöz.

Eljárás elhagyott robbanó-, sugárzó- és mérgező anyag találása esetén

47. §

(1) Ha a határőrnek elhagyott robbanó-, sugárzó- vagy mérgező anyag találásáról tesznek bejelentést vagy ilyen anyag találása jut tudomására, illetve a körülmények alapján feltehető, hogy a talált csomag ilyen anyagot vagy robbanószerkezetet tartalmaz, a találás helyére megy és intézkedik az élet- és vagyónbiztonság megóvása érdekében. A találásról jelentést tesz elöljárójának.

(2) Az elöljáró intézkedik az illetékes tűzszerész, rendőri szerv és az önkormányzat jegyzőjének az értesítésére.

Eljárás állati tetem vagy sérült állat találása esetén

48. §

Ha a határőr állati tetemet vagy sérült állatot talál, erről értesíti az illetékes önkormányzat jegyzőjét.

Eljárás az államhatáron átköborolt háziállat találása esetén

49. §

(1) Ha a határőr államhatáron átköborolt háziállatot talál, intézkedik az állat biztonságos elhelyezésére, illetve a nemzetközi szerződésben meghatározottak végrehajtására.

(2) A találásról jelentést tesz elöljárójának és értesíti az illetékes önkormányzat jegyzőjét, illetve megteszi a nemzetközi szerződésben meghatározott intézkedéseket.

Eljárás diplomáciai vagy nemzetközi szerződésen alapuló mentességet élvező személyekkel szemben

50. §

(1) A Magyar Köztársaságban diplomáciai, illetve nemzetközi szerződésen alapuló egyéb mentességet élvez az a nem magyar állampolgár, aki

a) az 1977. évi 22. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a nemzetközileg védett személyek, köztük a diplomáciai képviselők ellen elkövetett bűncselekmények megelőzéséről és megbüntetéséről szóló, New Yorkban, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXVIII. ülészakán, az 1973. évi december hó 14. napján elfogadott egyezmény 1. Cikkének 1. pontja értelmében nemzetközileg védett személy;

b) diplomata, illetőleg külügyi szolgálati útlevéllel, vagy a Külügyminisztérium által kiállított személyazonossági igazolvánnyal rendelkezik.

(2) Amennyiben a határőr az igazoltatás során az (1) bekezdésben foglalt körülmények fennállását észleli, rögzíti a tényállást, és a továbbiakban a mentességet élvező személlyel szemben a személyazonosság megállapításán túl további intézkedést nem tesz.

(3) A mentességet élvező személy által elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapos gyanúja esetén a határőr foganatosítja a szükséges helyszíni intézkedést, feljelentést tesz, és — a hatáskörébe tartozó bűncselekmény esetén — a vonatkozó jogszabályok szerint végzi az egyéb eljárási cselekményeket, kivéve a mentességet élvező személlyel szembeni közvetlen intézkedést.

(4) A diplomáciai, illetve konzuli képviselő helyiségei sérthetetlenek, ezekbe a helyiségekbe hivatalos eljárás során a határőr nem léphet be, kivéve, ha ezt a képviselő vezetője kezdeményezi, vagy hozzájárul. A hozzájárulás megszerzését a szolgálati út betartásával kell kezdeményezni. A mentességet élvező személynek a magánlakását ugyanaz a sérthetlenség és védelem illeti meg, mint a képviselő helyiségeit.

(5) A diplomáciai, illetve konzuli képviselő helyiségei, azok berendezései és az ott levő egyéb vagyontárgyak,

valamint a képviselő közlekedési eszközei mentesek a kutatás, az igénybevétel, a lefoglalás vagy a végrehajtás alól.

(6) A határőr a mentesség igazolására diplomata-, illetőleg külügyi szolgálati útlevelet vagy Külügyminisztérium által kiállított személyazonossági igazolványt fogadhat el.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott személlyel kapcsolatos intézkedésről soron kívül értesíteni kell a Külügyminisztérium ügyeletét.

Eljárás országgyűlési képviselővel, országgyűlési biztossal, bíróval, ügyésszel, és más közjogi személyekkel szemben

51. §

(1) Országgyűlési képviselőt, az országgyűlési biztost, az Alkotmánybíróság elnökét, az Állami Számvevőszék elnökét és alelnökét, a legfőbb ügyészt az Országgyűlés hozzájárulása nélkül személyes szabadságukban korlátozni, illetve ellenük büntető- vagy szabálysértési eljárást indítani — a tettenérés esetét kivéve — nem lehet. A képviselőjelölt is a képviselőt megillető mentességben részesül.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyeket szabálysértés elkövetése esetén személyazonosságuk megállapítása céljából a határőr igazoltatja, mentessége megállapítása után feljelentheti, de nem figyelmeztetheti.

(3) A hivatásos bíró, a bírósági titkár és a bírósági fogalmazó, valamint — az igazságszolgáltatásban való részvételével összefüggő bűncselekmény miatt — bírósági ülnökkel szemben határőrségi kényszerintézkedés — tettenérés esetét kivéve — nem alkalmazható.

(4) Az alkotmánybíró mentelmi joga az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelő, azzal az eltéréssel, hogy mentelmi jogát az Alkotmánybíróság teljes ülése függesztheti fel.

(5) Ügyész, ügyészségi titkár, az ügyészségi fogalmazó és nyomozó — tettenérés esetét kivéve — csak a legfőbb ügyész jóváhagyásával vehető őrizetbe, vele szemben határőrségi kényszerintézkedést alkalmazni és büntetőeljárást indítani csak a legfőbb ügyész jóváhagyásával lehet.

Eljárás fegyveres szervek tagjaival szemben

52. §

(1) A fegyveres szervek tagjával szemben a határőr a testület és a rendfokozat tekintélyének megóvásával intézkedik. A személyi szabadságot korlátozó intézkedésekről szóló rendelkezéseket — szükség esetén — a fegyveres szervek tagjaira vonatkozóan is alkalmazni kell.

(2) A fegyveres erők tényleges katonai állományú tagját a legközelebbi helyőrség-parancsnokságra, helyőrség komendánshoz kell előállítani. Ha az távolabb van, mint a legközelebbi határőr szerv, a határőr szervhez kell az előállítást foganatosítani, és erről értesíteni kell a helyőrség parancsnokát (ügyeletesét) vagy a komendánt.

(3) A rendvédelmi szerv beosztottját rendőri szervhez kell előállítani. Erről az illetékes szerv parancsnokát (az ügyeletes tisztet) értesíteni kell.

(4) A fegyveres erők tagját is a rendőri szervhez kell előállítani, ha az arra okot adó cselekményét polgári személlyel közösen követte el.

(5) Ha az előállítandó személy fegyverrel rendelkezik — a biztonsági intézkedések megtétele mellett —, fel kell szólítani fegyvere átadására, illetve le kell fegyverezni.

Eljárás nem magyar állampolgárral szemben

53. §

(1) A nem magyar állampolgárral szemben a határőr eljárása ugyanaz, mint a magyar állampolgár esetében, de az alkalmazott kényszerintézkedést soron kívül jelenteni kell az illetékes idegenrendészeti hatóságoknak.

(2) A külföldivel szemben elrendelt visszautasítási őrizetet a Határőrség idegenrendészeti fogdájában kell foganatosítani.

V. Fejezet

A HATÁRŐR ÁLTAL ALKALMAZHATÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési kötelezettség

54. §

(1) A határőr a Hőr. tv. 22. §-ában meghatározott rendészeti és bűnüldözési feladatai ellátása során köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha olyan tény vagy körülményt észlel, illetőleg hoznak tudomására, amely határőri beavatkozást igényel. Ez a kötelezettség a határőrt — sor-, illetve tartalékos állomány és a tanintézeti hallgató kivételével — halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

(2) A sor-, illetve tartalékos állománynak és a tanintézeti hallgatónak önálló intézkedési joga nincs, de szolgálatban a halaszthatatlan intézkedéseket köteles foganatosítani.

(3) A határőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

(4) A Hőr. tv. 50. §-ának (1) bekezdésében meghatározott határterületen kívül is ellátandó feladatok végrehajtása során a határőr intézkedése nem terjedhet túl törvényben meghatározott feladatain.

(5) A határőr határterületen köteles az elsődleges intézkedéseket megtenni olyan veszélyhelyzet elhárítására is, mely nem kizárólag a Határőrség hatáskörébe tartozik. Ennek során haladéktalanul értesíti az illetékes szerveket, lezárja a területet, megteszi a mentés elősegítése, a személy- és vagyónbiztonság érdekében szükséges halaszthatatlan intézkedéseket.

(6) Több, egy időben szükséges intézkedés közül először a súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedést kell foganatosítani.

(7) A meghatározott szolgálati feladat végrehajtása során észlelt vagy tudomására jutott kisebb súlyú cselekmény esetén a határőr meghatározott szolgálati feladatának teljesítését folytatja, az intézkedés szükségességét azonban jelteni köteles.

(8) Szolgálati feladat végrehajtása során a határőr a részére kijelölt területet csak parancsra, engedéllyel, illetve végszükség esetén hagyhatja el. Az engedélykérés kivételesen mellőzhető, ha az előljáró értesítésére nincs mód, és a kijelölt terület elhagyásával járó intézkedés elmulasztása, az államhatár rendjére, az élet- és vagyónbiztonságra másként el nem hárítható veszélyt jelent.

(9) A határőr szolgálaton kívül akkor köteles intézkedni, ha kiképzett, egészséges, nincs szesz- vagy italtól befolyásolt vagy gyógyszer, kábító hatású más szer miatti bódult állapotban, és

a) szolgálatban lévő határőr nincs jelen, és az értesítésével járó késedelem az intézkedés elmaradásával az államhatár rendjére, az élet- és vagyónbiztonságra és a bűnüldözésre hátránnyal járna,

b) a szolgálatban lévő határőrnek kell segítséget nyújtani.

(10) A határőr fellépése előtt mérje fel, hogy rendelkezésére állnak-e azok az eszközök, amellyel a megkezdett intézkedését eredményesen be tudja fejezni, amennyiben nem, úgy a szolgálati fellépése előtt kérjen segítséget.

(11) A határőr szolgálaton kívül kezdeményezett intézkedése jogszerűségének elbírálására a szolgálatban lévő határőrre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A szolgálati fellépés módja

55. §

(1) Az intézkedést — ha az intézkedés jellegéből vagy a körülményekből más nem következik — a napszaknak

megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, — ha a határőr egyenruhát visel, akkor tisztelgéssel — és a tervezett intézkedés közlésével kell megkezdeni. A polgári ruhában intézkedő határőr — az intézkedés megkezdése előtt — köteles határőr mivoltát közölni, és szolgálati igazolványa felmutatásával igazolni a Határőrséghez való tartozását, valamint intézkedési jogosultságát.

(2) Ha az intézkedés alá vont személy a határőr első felszólításának nem tesz eleget, az intézkedő határőr „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával figyelmezteti, hogy kényszerítő eszközt fog alkalmazni.

(3) Az intézkedés során körültekintően kell eljárni, meg kell előzni, hogy a határőrt megtámadják, lefegyverezzék, figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják, vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.

Felvilágosítás kérés

56. §

A határőr az Rtv. 32. §-ában meghatározott felvilágosítás kérése során csak a szolgálati feladatának ellátásához szükséges kérdéseket teheti fel.

A határőr segítségnyújtási és felvilágosítás adási kötelezettsége

57. §

A határőr a szolgálata ellátása során köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetve a hozzá fordulónak — az államtitok és szolgálati titok megőrzése mellett — a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Segítségigénybevétele

58. §

(1) A határőr által foganatosított intézkedés eredményes befejezését szükség esetén segítség igénybevitelével is biztosítani kell.

(2) A segítség igénybevitelének kezdeményezésekor a határőr ismertesse a felkérten az igénybevitel célját és módját.

(3) Ha a felkért — a törvényben meghatározott eseteket kivéve — a segítség megadását megtagadja, fel kell hívni a figyelmét a jogkövetkezményekre, továbbá fel kell szólítani, hogy törvényi köteletségének tegyen eleget.

(4) A segítségnyújtás és eszköz igénybevétele, valamint az azzal összefüggésben keletkezett kár megtérítésének eljárási szabályait külön jogszabály határozza meg.

Az intézkedés akadályai elhárításának közös szabályai

59. §

(1) Törvényben meghatározott esetben a határőr intézkedésének eredményessége érdekében kényszerítő eszközöket alkalmazhat, amennyiben az intézkedését tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja.

(2) Az akadály eltávolítása során úgy kell eljárni, hogy az eltávolítás a lehető legkisebb károkozással járjon, illetőleg a károkozás ne legyen aránytalan az elérni kívánt törvényes célhoz képest.

(3) Ha az akadály eltávolítása különleges szakértelmet igényel, szükség esetén a határőr közreműködőt vehet igénybe.

(4) Ha az akadály keletkezése ismert személy jogellenes magatartásának következménye, a vétlen károsult részére a Határőrség által teljesített kártalanítás és a közreműködő részére kifizetett díj visszatérítése iránti igényt, az akadály előidézőjével szemben a Határőrség érvényesíti.

Igazoltatás

60. §

(1) Az Rtv. 29. §-ában meghatározott igazoltatás megkezdésekor a határőr szándékát érthetően, határozottan és udvariasan hozza az igazoltatott személy tudomására.

(2) Az igazoltatás során a határőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, személyazonosságot igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a határőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólítja az igazoltatott személyt adatainak közlésére, a közölt adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Ha a körülmények indokolják, az igazoltatott személy adatait körözési és egyéb nyilvántartásban is ellenőrizni kell.

(3) Külföldi igazoltatása során csak olyan okmány fogadható el, amelyből a magyarországi tartózkodásának jogszerűsége is megállapítható, kivéve, ha jogszabály vagy nemzetközi szerződés másként rendelkezik.

(4) Ha a személyazonosság másként nem állapítható meg, a személyazonosításhoz igénybe lehet venni a rendőri szervek vagy az együttműködő külföldi határrendészeti szervek segítségét.

(5) Az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és rögzíteni kell annak a személynek az adatait, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szüksé-

ges vagy egyéb körülmények ezt indokolják. Ebben az esetben a határőr jegyezze fel:

- a) a személy családi és utónevét (asszonyoknál a leánykori nevet is), állampolgárságát;
- b) a születési helyét, idejét (év, hó, nap);
- c) anyja leánykori nevét;
- d) lakcímadatait (lakóhelyét, tartózkodási helyét);
- e) a személyi igazolvány vagy a személy azonosítására alkalmas más igazolvány sorozatát és számát;
- f) fiatakorú esetén a törvényes képviselő adatait;
- g) az igazoltatás helyét, idejét, okát.

Helyszíni figyelmeztetés

61. §

(1) A helyszíni figyelmeztetés olyan intézkedés, melynek során a határőr természetes személyt a szabálysértés, vagy a szabálysértés és más jogellenes cselekmény elkövetéséhez vezető magatartás abbahagyására szólít fel, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon e magatartás tanúsításától.

(2) A határőr a helyszíni figyelmeztetést szóban alkalmazza, és ha a figyelmeztetés nem járt eredménnyel — jogszabályban meghatározott esetben — helyszíni bírságot alkalmaz, vagy a szabálysértés elkövetőjét feljelenti a szabálysértési hatóságnál.

(3) Ha az államhatár rendjének fenntartása vagy a határőr jogainak védelme indokolja, a figyelmeztetett személy adatait fel kell jegyezni, és az intézkedésről a hely, idő és az ok megjelölésével jelentést kell készíteni.

Feltartóztatás

62. §

(1) A feltartóztatás a határőrnek az a szolgálati tevékenysége, amelynek során azt a személyt, aki személyazonosságát nem tudja igazolni, a személyazonosságának igazolását megtagadja vagy az igazolásra történő felszólításnak nem engedelmeskedik, továbbá azt, akitől felvilágosítást kér — annak idejére — az intézkedés helyszínének elhagyásában korlátozza, vagy a további intézkedés végrehajtásáig a helyszín elhagyásában megakadályozza.

(2) A feltartóztatást meg kell szüntetni, ha az intézkedés célját elérte, és további intézkedésre nincs szükség.

Fokozott ellenőrzés

63. §

(1) A Határőrség az Rtv. 30. §-ában meghatározott fokozott ellenőrzést az államhatár rendjének védelme, a

határközítés eredményességének elősegítése, bűnüldözési és idegenrendészeti feladatainak végrehajtása, biztonsági intézkedés vagy az elrendelt határozattal kapcsolatos korlátozás érvényre juttatása érdekében hajthat végre.

(2) A fokozott ellenőrzés során a határőr szerv illetékeségi területét vagy annak egy részét lezárják, az ott tartózkodókat, a belépni vagy kilépni szándékozókat igazoltatják.

(3) A tervezett fokozott ellenőrzést a jogosult vezető előzetesen szükség szerint, az elrendeltet pedig a végrehajtást követően előjárójának jelenti.

Ruházat-, csomag- és járműátvizsgálás

64. §

(1) A határőr törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén rendészeti és bűnüldözési feladatainak ellátása során ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást hajthat végre, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése tárgyi bizonyítási eszközeinek felkutatására.

(2) A Határőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló területen őrizetlenül hagyott, az államhatár rendjére veszélyt jelentő tárgyat, szükség esetén, az elvárható gondossággal eltávolíthatja.

(3) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a határőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

(4) A ruházat átvizsgálását — halaszthatatlan eset kivételével — az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.

(5) A jármű vagy csomag átvizsgálásának túrésére a birtokos kényszeríthető.

Elfogás és előállítás

65. §

(1) Az elfogás a határőrnek az a szolgálati intézkedése, melynek során valakit — a jogszabályban meghatározott esetekben — a saját kezdeményezésére vagy hatósági határozat alapján a személyi szabadságában korlátoz. A határőr „Önt a törvény nevében előállítom” kijelentést intézze az elfogott személyhez, majd hajtsa végre az előállítást. A határőr az elfogás végrehajtásakor legyen felkészülve — szükség szerint — kényszerítő eszköz alkalmazására is.

(2) A szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személy esetén a határőr az előállítást a tettenérés helye

szerinti vagy a legközelebbi határőr, szükség esetén rendőri szervhez foganatosítja.

(3) Külön törvény vagy nemzetközi szerződés alapján kiadott elfogatóparancs hatálya alatt álló személy, vagy akinek személyközítésben az elfogását rendelték el [Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pont] elfogása esetén a személy- és tárgyközítésről szóló jogszabályok szerint kell eljárni.

(4) Olyan személy elfogásáról,

a) akinek őrizetbe vételét, előzetes letartóztatását, vagy akinek ideiglenes kényszergyógykezelését, illetőleg elmeállapotának megfigyelését rendelték el [Rtv. 33. § (1) bekezdés c) pont], az azt elrendelő;

b) aki az őrizetbe vétel, az előzetes letartóztatás, a szabadságvesztés vagy az elzárás végrehajtása során megszökött, vagy a fogvatartás helyéről engedéllyel eltávozva oda nem tért vissza, illetőleg, aki az ideiglenes kényszergyógykezelés, az elmeállapotának megfigyelése, a kényszergyógykezelés, a kényszergyógyítás vagy a javítóintézeti nevelés alól magát kivonta [Rtv. 33. § (1) bekezdés d) pont], a személyi szabadság korlátozását végrehajtó szervet haladéktalanul értesíteni kell. Az elfogott személyt a határőr szerv átadja a megtalálás helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak, ha a közölést a Rendőrség, a NEBEK, a Vám- és Pénzügyőrség, valamint az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal nyomozó hatósága rendelte el.

(5) A határőr szerv a megtalálás helyéhez legközelebbi büntetés-végrehajtási intézetbe kíséri azt a felkutatott személyt, akit a közölést elrendelő határozat szerint büntetés-végrehajtási intézetbe kell előállítani.

(6) A törvényben meghatározott szabálysértés elkövetőjét a határőr előállíthatja. Az előállítást a tettenérés helye szerinti, a szabálysértési eljárás lefolytatására jogosult szabálysértési hatósághoz kell foganatosítani.

66. §

Az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben magát megfelelően igazolja vagy személyazonosságát a határőr megállapította és ellene bűncselekmény elkövetésének gyanúja nem merült fel, valamint vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. Az előállítás akkor is mellőzhető, ha az igazoltatott személy személyazonossága más, egyszerűbb módon tisztázható.

67. §

(1) A bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel céljából előállított [Rtv. 33. § (2) be-

kezdés c) pont] személyt, ha a vizsgálatnak önként aláveti magát és a határőrszervhez történő előállítására más ok nem áll fenn, a vizsgálat után el kell bocsátani.

(2) A vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén — törvényben meghatározott keretek között — kikényszeríthető.

(3) Mintavételre határőr orvost, ahol ez nem lehetséges vagy késedelmet okoz, rendőrorvost vagy más orvost kell igénybe venni. Ha a mintavétel ittas járművezetés elkövetése miatt válik szükségessé, a vérvételt 1 óra elteltével meg kell ismételni. Vér- és vizeletvizsgálatot kell kérni akkor, ha a szeszital-fogyasztás időpontja tisztázatlan vagy a szeszital-fogyasztás és a vérvétel között 4 óránál több idő telt el.

68. §

(1) Az előállított személy orvosi vizsgálatáról haladéktalanul gondoskodni kell annak megállapítása érdekében, hogy találhatók-e rajta külsérelmi nyomok. Az orvosi vizsgálat során írásban kell rögzíteni a külsérelmi nyomokat és az azok keletkezési körülményeire vonatkozó, illetőleg a külsérelmi nyomok hiányát megállapító orvosi nyilatkozatot.

(2) Ha az előállított körözött személyen külsérelmi nyomok vannak, nyilatkoztatni kell arról, hogy a sérülés mikor, hol, milyen körülmények között keletkezett, azt ki vagy mi okozta. A nyilatkozatot jegyzőkönyvbe kell foglalni.

69. §

Az előállítás az előállított személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetőleg előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

70. §

Az intézkedő határőr az előállításról minden esetben köteles jelentést írni, vagy az erre a célra rendszeresített nyomtatványt kitölteni, amely tartalmazza:

- a) kivel szemben, mikor, hol és milyen ok miatt került sor az előállításra;
- b) kényszerítő eszközt alkalmaztak-e, illetve történt-e sérülés;
- c) az előállítást követően tett intézkedéseket és azok eredményeit;
- d) az intézkedések eredményeként hozott döntést;
- e) az előállítás időtartamát, illetőleg a meghosszabbítására vonatkozó javaslatot;
- f) az előállítást végrehajtó és az ügyben intézkedő határőr nevét, rendfokozatát, beosztását és aláírását;
- g) a parancsnoki állásfoglalást az előállítás jogszerűségéről.

Visszatartás

71. §

(1) A Határőrség a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint jogosult az előállítás időtartamán túl a külföldi visszatartására, legfeljebb 12 óra időtartamra.

(2) A visszatartás során az előállításra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Előállító-helyiség

72. §

(1) Az előállított személyt előállító vagy biztonságos őrzését szolgáló más helyiségben kell elhelyezni. Az azonos ügyben előállítottakat el kell különíteni. Ha az előállító-helyiségben előállított személy van, gondoskodni kell az állandó őrzéséről. Az előállító-helyiségben történő elhelyezés, az érintettre vonatkozó nyilvántartás és őrzés végrehajtásának feltételeit a határőrszerv vezetője biztosítja.

(2) Az előállító-helyiségben történő elhelyezéskor az előállított személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és el kell venni tőle azokat a tárgyakat, amelyeket fogvatartásakor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. A sérültet orvosi ellátásban kell részesíteni.

(3) Az előállított személy ellátására a fogvatartottakra vonatkozó szabályok megfelelően irányadók.

(4) Az előállító-helyiségre, illetőleg az abban elhelyezett személyekre, az őrzésre és az okmányok vezetésére — eltérő rendelkezés hiányában — a Rendőrség fogdászolgálati szabályzatának előírásai az irányadóak. Az előállítás időtartama alatt látogató fogadása nem engedélyezhető.

Terület lezárása

73. §

(1) A Határőrség — a fokozott ellenőrzésen túl — intézkedhet határterületen a Hőr. tv. 40. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti terület lezárására, amennyiben bekövetkezett természeti, ipari katasztrófa vagy annak veszélye, közlekedési baleset, az állat- vagy növényegészségügyi hatóság által elrendelt zárlat, talált robbanóanyag, konfliktushelyzet vagy menekültügyi veszély, kihirdetett szükség- és rendkívüli állapot szükségessé teszi.

(2) A védett, őrzött létesítmények és épületek környezetében a határterületet le lehet zárni.

(3) A határőr köteles megakadályozni a lezárt területre illetéktelenek belépését, az illetéktelenül ott-tartózkodókat távozásra szólítja fel.

(4) A terület lezárásával összefüggő intézkedések betartása kikényszeríthető.

(5) A terület lezárását az elrendelés indokának megszünésekor fel kell oldani.

(6) Terület lezárásáról a jegyző értesítésén kívül a — a helyben szokásos módon — a lakosságot is tájékoztatni kell.

Kép- és hangfelvétel készítése

74. §

A kép- és hangfelvétel készítése (beleértve a hőkamera által készített képfelvételt is) során annak hitelességét tanúk igénybevételével vagy más módon igazolni kell.

VI. Fejezet

A HATÁRŐR ÁLTAL ALKALMAZHATÓ KÉNYSZERÍTŐ ESZKÖZÖK

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályai

75. §

(1) A határőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni. Ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után — ha a figyelmeztetés nem vezet eredményre — kényszerítő eszközöket alkalmaz. Ha az előzetes figyelmeztetést a körülmények nem teszik lehetővé, a kényszerítő eszközök előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazhatók.

(2) A határőr kényszerítő eszközt saját elhatározásából vagy az előljáró parancsára használhat.

(3) A határőr a kényszerítő eszköz alkalmazása során, a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani, és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti.

(4) A kényszerítő eszközök jogszabályban meghatározott sorrendje egyben fokozatosságot is jelent. Súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan.

(5) A kényszerítő eszközök alkalmazása során ellenszegülésnek kell tekinteni azt a célzatos, fizikai erő kifejtéssel járó tevékenységet, amely a határőrt jogszerű intézkedésé-

nek megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza, így különösen, ha valaki az élete és testi épsége elleni fenyegetéssel, avagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a határőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetőleg valakivel szemben intézkedést fogantossítson.

(6) A kényszerítő eszköz alkalmazását előzze meg:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólítás „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával;

b) figyelmeztetés, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

(7) Előzetes figyelmeztetés nélkül a kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha a késedelem veszéllyel járna.

76. §

(1) A kényszerítő eszköz alkalmazásáról a határőr minden esetben köteles írásban jelentést tenni.

(2) A jelentés tartalmazza:

a) mikor, hol, ki ellen, milyen kényszerítő eszközt használt, illetve alkalmazott, hány lövést adott le, a fegyver típusát, gyári számát;

b) a kényszerítő eszköz használatának okát, jogcímét;

c) alkalmazott-e figyelmeztetést vagy megelőző intézkedést, ha nem, akkor mi volt az oka;

d) a kényszerítő eszköz alkalmazásának eredményeként milyen sérülés történt, az milyen fokú, milyen elsősegélynyújtásra, orvosi vagy egészségügyi ellátásra került sor, hol tartózkodik a sérült, keletkezett-e dologi kár;

e) ha támadás miatt történt a kényszerítő eszköz alkalmazása, mi volt a támadásra használt eszköz;

f) a helyszínrre, a tanúkra és egyéb körülményekre vonatkozó adatokat.

77. §

(1) Kényszerítő eszközök alkalmazását követően a határőr előljárója megvizsgálja az alkalmazás törvényi feltételének fennállását, szükségességét, az arányosság követelményének betartását.

(2) A vizsgálat során:

a) meghallgatja azt, akivel szemben a kényszerítő eszköz alkalmaztak, valamint az eseménynél jelen lévő személyeket;

b) szükség esetén tisztázza a határőr jelentése és a meghallgatottak által elmondottak közötti ellentmondásokat.

(3) A határőr előljárója a vizsgálatról részletes jelentést készít. Ha megállapítása szerint a kényszerítő eszközök alkalmazására törvényes feltételek hiányában került sor, az intézkedő határőr ellen az eset súlyának megfelelő eljárást kezdeményez.

Testi kényszer

78. §

(1) A testi kényszer megfogást, lefogást, eltávolítást, elszállítást, illetve testi erővel valamely cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására való kényszerítést jelent. Akkor kell alkalmazni, ha az ellenszegülést le kell küzdeni, és a súlyosabb kényszerítő eszközök használata (alkalmazása) nem indokolt.

(2) A testi kényszer végrehajtása úgy történjen, hogy a határőr az intézkedés alá vont személyt erélyesen, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával megfogja és fizikai erejével kényszeríti akarátának teljesítésére.

(3) A testi kényszer alkalmazása során a határőr használhatja az önvédelmi fogásokat is.

Bilincs alkalmazása

79. §

(1) Bilincs alkalmazása az Rtv. 48. §-ában meghatározott keretek között, különösen azzal szemben indokolt:

a) aki az intézkedő határőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja;

b) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg;

c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt került sor;

d) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására másként nem készíthető;

e) akinek kísérése, szállítása során szökésétől tartani lehet.

(2) Az előljáró a fogvatartott személy bilincselését az Rtv. 48. §-a alapján a kísérés és a fogdán kívüli őrzés idejére is elrendelheti.

(3) A bilincselést az erre a célra rendszeresített eszközzel kell végrehajtani. Rendszeresített eszköz hiányában vagy annak meghibásodása, megrongálódása esetén más, ilyen célra megfelelő eszköz is felhasználható, de tilos vékony fém- vagy műanyag huzalt, a jellegénél fogva sérülés okozására alkalmas eszközt használni.

(4) Tilos a tárgyhoz bilincselést járműben történő szállítás közben alkalmazni. Tilos a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz, vagy jellegénél fogva megalázó.

80. §

(1) A bilincselés módja:

a) két vagy több ember kezének egymáshoz bilincselése;

b) kezek előre-, illetve hátrabilincselése;

c) indokolt esetben lábak egymáshoz bilincselése;

d) indokolt esetben tárgyhoz bilincselés.

(2) A bilincselés módját az intézkedő határőr az adott körülmények között a választja meg azzal, hogy:

a) kezek hátrabilincselése akkor indokolt, ha bilincs alkalmazására testi kényszer útján került sor, vagy ha a személy támadásától, illetve szökésétől tartani lehet, a személy erőfölényben van, vagy ellenállása miatt a bilincselést más módon nem lehet végrehajtani;

b) lábbilincselés, illetve kéz- és lábbilincselés együttes alkalmazása akkor indokolt, ha arról, akivel szemben alkalmazzák feltételezhető, hogy önmagában vagy másban kézbilincs alkalmazása esetén is kárt tud okozni, illetőleg terrorcselekmény elkövetésén érték tetten;

c) tárgyhoz bilincselésnek akkor van helye, ha a személy önkárosításának, támadásának vagy szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése, illetve az intézkedés eredményes befejezése más módon nem biztosítható.

(3) Nem minősül embertelen, megalázó bánásmódnak a személy fekvő helyzetben történő megbilincselése, ha arra támadása vagy erőszakos magatartása miatt került sor.

Vegyí eszköz, elektromos sokkoló eszköz, rendőrbot, illetőleg más eszköz alkalmazása

81. §

(1) A határőr vegyí eszközt, elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, illetőleg más eszközt saját elhatározásából vagy az előljáró parancsára használhat.

(2) A rendőrbot (gumibot, tonfa) egy tekintet alá esik minden olyan más alkalmi eszköz, amelynek hatása a rendszeresített rendőrbotéval azonos.

(3) A határőr az (1) bekezdésben meghatározott eszközt szolgálaton kívül magánál tarthatja, de láthatóan nem viselheti.

(4) A határőr az intézkedés megkezdésekor, amennyiben a körülmények megkívánják, a vegyí eszközt, elektromos sokkoló eszközt helyezze készenlétbe, a rendőrbotot fogja kézbe, és készüljön fel a támadás elhárítására, az ellenszegülés megtörésére.

(5) Az ütés lehetőleg a támadó végtagot érje. Kerülni kell, hogy az a fejre, derékra, gyomorra, hasra irányuljon.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott kényszerítő eszközöket nem szabad a támadás, az ellenszegülés megszűnése, megtörése után alkalmazni.

(7) A könnygázgránát kialakult ellenállási góc felszámolására alkalmazható azzal, hogy az mindig parancsra, a helyszínen tartózkodó parancsnok által meghatározott módon történik, és gondoskodtak a határőröknek a könnygáz hatása elleni védelméről.

Szolgálati kutya alkalmazása

82. §

(1) A határőr a szolgálati kutyát az Rtv. 50. §-ában meghatározott feltételek mellett az alábbiak szerint alkalmazhatja:

- a) pórázon vezetve, szájkosárral ellátva;
- b) póráz nélkül, szájkosárral ellátva;
- c) pórázon vezetve, szájkosár nélkül;
- d) szájkosár és póráz nélkül;
- e) objektumon belül, blokkon vagy kikötött futószáron, szájkosár nélkül.

(2) A határőr csak kiképzett, egészséges, ápolat és jó erőnlétű kutyával láthat el szolgálatot.

(3) A határőr a szolgálati kutyát a szolgálat jogszerű teljesítése közben nyilvános helyre is beviheti.

 Útzár

83. §

(1) Az útzár alkalmazását az országos parancsnok, illetékességi területén a határőr igazgató, illetőleg autópálya és autópálya kivételével a határőrizeti kirendeltség vezetője, illetve határátkelőhelyen a határforgalmi kirendeltség vezetője rendelheti el.

(2) A Határőrség útzárként járművek áthaladását torlaszszerűen vagy más módon lassító, megakadályozó építményt, technikai berendezést vagy ezek hiányában bármilyen eszközt telepíthet, mellyel a rendészeti intézkedés foganatosítása előtt járművel menekülő személy feltartóztatása, elfogása elérhető.

(3) Közúton vagy a közforgalom számára megnyitott egyéb úton útzár csak ellenőrző-átengedő pont részeként telepíthető.

(4) Az útzár — a forgalomkorlátozáshoz szükséges jelzéseken túl — a telepítés helyén „útzár” feliratú kiegészítő táblával ellátott „egyéb veszély” közúti közlekedési jelzőtáblával kell jelezni, közúton éjszaka megkülönböztető fényjelzését működtető jármű vagy villogó sárga fényt adó berendezés elhelyezésével is meg kell jelölni.

(5) Az intézkedés foganatosítása előtt menekülő személy feltartóztatása érdekében az út szolgálati járművel történő eltorlaszolása csak sürgős esetben, az útzár telepítésének elrendelésére jogosult engedélyével történhet. A szolgálati jármű megkülönböztető fényjelzését ekkor folyamatosan működtetni kell. Az engedélyező köteles haladéktalanul gondoskodni a (4) bekezdésben előírt feltételek biztosításáról.

(6) A Határőrség által telepített útzárról a Rendőrséget, illetve ha a telepítés határátkelőhelyen történik az illetékes vámszervet is tájékoztatni kell.

 Eljárás lőfegyverhasználat és lőfegyverhasználatnak nem minősülő lövés esetén

84. §

(1) A lőfegyver-használati jog gyakorlása független attól, hogy a határőr egyenruhát vagy polgári ruhát visel, szolgálatban van avagy azon kívül, és rendelkezik-e szolgálati lőfegyverrel vagy sem.

(2) A határőr a lőfegyverhasználat során elsősorban a Határőrségnél rendszeresített fegyvert használja.

(3) A lőfegyverhasználatot megelőző figyelmeztetést érthetően, határozottan, „a törvény nevében fegyvert használok” szavakkal kell megtenni.

(4) A lőfegyverhasználat során kerülni kell az élet kioltását. A lövést lehetőleg lábra, ha pedig a támadó kezében a támadásra távolról is felhasználható eszköz van, kézre kell irányítani. A lőfegyverhasználat további alkalmazásának nincs helye, ha az a célját elérte.

(5) Az Rtv. 55. §-ában meghatározottakon túl nincs helye a lőfegyverhasználatnak, ha a lőfegyverhasználat az államhatáron átlövést idézne elő, illetve a határúton közlekedő személlyel szemben, kivéve ha fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett támadást avagy fegyveres ellenállást kell leküzdeni.

85. §

(1) Előljárója parancsára a határőr köteles a lőfegyverét használni. A lőfegyver parancsra történő használatának jogszerűségéért a parancsot kiadó előljáró a felelős. E parancs végrehajtása csak akkor tagadható meg, ha a határőr tudja, hogy a lőfegyver használatával bűncselekményt követne el.

(2) Csapaterő zárt alakzatban történő alkalmazása esetén a határőr saját elhatározásából is használhatja lőfegyverét, ha a zárt alakzattól elszakadt, vagy alakzaton kívüli feladat ellátására kap utasítást.

86. §

Személyre szándékosan leadott lövés akkor is lőfegyverhasználatnak minősül, ha az nem okozott sérülést.

87. §

Nem minősül lőfegyverhasználatnak:

- a) a figyelmeztető lövés;
- b) az állatra vagy tárgyra irányuló lövés;
- c) a nem szándékosan bekövetkezett lövés.

88. §

(1) A figyelmeztető lövést általában függőleges irányban, a légtérbe kell leadni. Ha ez nem biztonságos, a lövés irányát úgy kell megválasztani — számolva a becsapódást esetlegesen követő gurulattal is —, hogy a lövedék emberi életet, testi épséget ne veszélyeztessen, és lehetőleg ne okozzon anyagi kárt.

(2) A tárgyra, állatra irányuló lövés emberi életet, testi épséget nem veszélyeztethet.

(3) Ha a támadás közvetett, a határőrnek elsősorban az ahhoz felhasznált tárgyra vagy állatra kell a lövést leadnia. A határőr az őt vagy segítőjét járművel veszélyeztető, vagy elütni szándékozó támadó támadását lehetőség szerint a jármű kerekeire leadott lövéssel hárítsa el.

(4) Mások személyét, testi épségét, vagyonát közvetlenül veszélyeztető állatra a határőr akkor lőhet, ha a veszélyhelyzet elhárítására az adott körülmények között más lehetőség nincs. Szolgálati feladata teljesítése érdekében a határőr a testi épségét közvetlenül veszélyeztető állatot lelőheti.

(5) Ha a löfegyverhasználatnak nem minősülő lövés a határőrnek felróható okból jön létre, illetve ilyen lövés a határőr figyelmetlensége, gondatlansága következtében kárt, sérülést okoz, a bekövetkezett eseménytől függően fegyelmi vagy büntetőeljárást kell indítani.

89. §

(1) A löfegyverhasználatot követően a sérültet elsősegélyben kell részesíteni, gondoskodni kell orvosi ellátásáról, ha lehetőség van rá akkor a közvetlen hozzátartozója értesítéséről.

(2) A löfegyverhasználatot, valamint a halaszthatatlan segítségnyújtást követően a határőr a közvetlen előljáróját haladéktalanul értesíti, és annak megérkezéséig a helyszínt biztosítja. Az előljáró intézkedik a helyszíni szemle lefolytatására függetlenül attól, hogy történt-e személyi sérülés vagy keletkezett-e kár, és a löfegyverhasználatról a szolgálati út betartásával jelentést tesz.

90. §

(1) Löfegyverhasználatról jelentést kell tenni a löfegyvert használó határőrnek és a löfegyverhasználatra utasítást adó előljárónak.

(2) A löfegyverhasználatról szóló jelentés tartalmazza:

- a) mikor, hol, kivel szemben, milyen fegyvert használt, hány lövést adott le, a fegyver típusát, gyári számát;
- b) a löfegyverhasználat okát;
- c) a megelőző intézkedéseket;

d) milyen sérülés történt, sor került-e elsősegélynyújtásra, orvosi ellátásra, hol tartózkodik a sérült;

e) milyen kárt okozott a lövés, ki a károsult, a károsult és a határőr mit tett a kár enyhítésére;

f) a helyszínrre, a tanúkra, a bűnjelekre és az egyéb körülményekre vonatkozó adatokat;

g) a fegyverhasználatra feljogosító törvényhelyre történő hivatkozást.

91. §

(1) Az állományilletékes parancsnok haladéktalanul megkezdi a löfegyverhasználat vagy a löfegyverhasználatnak nem minősülő lövés jogszerűségének és szakszerűségének a kivizsgálását, amelyet 3 napon belül köteles befejezni.

(2) Ha a löfegyverhasználatra az állományilletékes parancsnok adott utasítást, a vizsgálatot a felettes szerv vezetője folytatja le.

(3) A löfegyverhasználat vagy löfegyverhasználatnak nem minősülő lövés esetén a vizsgálatot az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint kell lefolytatni.

(4) A vizsgálat során a helyszíni szemle és a jelentések adatait is figyelembe véve meg kell hallgatni az érdekelteket, különösen az intézkedés által érintettet, a sérültet és azt, akinek a löfegyverhasználat kárt okozott, továbbá azt, akinek az eseményről hitelt érdemlő tudomása van.

(5) A vizsgálatot lezáró határozat rendelkező részének tartalmaznia kell a löfegyverhasználat jogszerűsége minősítésére vonatkozó megállapítást, a löfegyverhasználat jogellenessége megállapítása esetén a felelősségre vonási eljárás megindítására vonatkozó döntést, továbbá a jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatást. Az indokolásnak tartalmaznia kell a rövid tényállást, a sérüléseket, az okozott kárt, az érintett személyek adatait. A határozat 1—1 példányát kézbesíteni kell az érintetteknek.

(6) Ha a löfegyverhasználatban a határőr szerv vezetője bűncselekmény alapos gyanúját állapítja meg, feljelentést tesz az illetékes katonai ügyészségnél, vagy fegyelmi vétség gyanúja esetén intézkedik a fegyelmi eljárás lefolytatására.

92. §

(1) A löfegyverhasználatnak nem minősülő lövést a határőr lehetőleg azonnal, szóban jelentse előljárójának, majd írásos jelentést készít, amely tartalmazza:

- a) mikor, hol, milyen célból, hány lövést adott le;
- b) a lövést kiváltó körülményeket, figyelmeztető lövésnél az alkalmazott megelőző intézkedéseket vagy azok mellőzésének okait;
- c) a lövés irányát és következményét;

- d) ha a lövés sérülést vagy kárt okozott, annak leírását;
 e) a lövést követően tett intézkedéseit;
 f) a helyszínre, a tanúkra, és az egyéb körülményekre vonatkozó adatokat.

(2) Ha a lőfegyverhasználatnak nem minősülő lövés sérülést vagy kárt okozott, a lőfegyverhasználatra vonatkozó rendelkezések szerint kell a vizsgálatot lefolytatni és határozatot hozni.

Csapaterő (határörkötelék) alkalmazása

93. §

(1) Határörkötelék (csapaterő) alkalmazását az országos parancsnok, valamint illetékességi területén — az Rtv. 58. §-a (1) bekezdésének a) pontja kivételével — a határőr igazgató rendelheti el.

(2) A határörkötelék a Határőrség személyi állományából és technikai eszközeiből létrehozott csapaterő, mely a Határőrség rendészeti feladatainak ellátása során, az államhatár rendjének védelme céljából végrehajtja a Hőr. tv. 35. §-ában meghatározott rendészeti feladatokat.

(3) A határörköteléket (csapaterőt) határőr intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazása során a Hőr. tv. 57. § c) pontjában meghatározottak kivételével a határőrre vonatkozó jogok illetik meg, és kötelezettségek terhelik. A kötelék feladatai végrehajtása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogok törvény szerinti korlátozásának alkalmazását a kötelék (csapaterő) vezetője határozza meg.

(4) Határörkötelék (csapaterő) keretében állandó szervezetként vagy összevonás útján ideiglenesen szolgálati csoportok, alegységek, egységek hozhatók létre, amelyek a Határőrség központi, területi, helyi vagy ideiglenes irányító szervének alárendeltségében vesznek részt az államhatár védelmében, a rendészeti és a bűnüldözési feladatok ellátásában.

VII. Fejezet

A HATÁRORSÉG MŰKÖDÉSÉRE ÉS A HATÁRŐR MAGATARTÁSÁRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A határőrségi feladatok ellátásának és a parancs teljesítésének kötelezettsége

94. §

A határőr szolgálati feladatait a jogszabályokban, illetve a jogszabályok alapján az állami irányítás egyéb jogi eszkö-

zeiben, a szervezeti és működési szabályzatban, a munkaköri leírásban és az előjárói rendelkezésekben meghatározottak szerint látja el.

A szolgálatba lépés követelményei

95. §

(1) A határőr szolgálatellátásra pihenten, az előírásoknak megfelelő tiszta és ápoltságban köteles megjelenni.

(2) Ha a határőr szeszest italt fogyasztott vagy más szer hatása miatt bódult állapotban van, szolgálatba nem osztható be.

(3) Ha a határőr ittassága vagy önhibából eredő bódult állapota miatt szolgálatát nem láthatja el, a cselekménye súlyától függően, fegyelmi vagy büntetőjogi felelősséggel tartozik, és illetményéből a kiesett munkaidőre eső illetményrészt le kell vonni.

(4) Nem felel a (3) bekezdés szerint a határőr, ha szabadidejéből rendelik be és az italfogyasztás a berendelés közele előtt történt.

(5) A határőrt a szolgálat ellátására fel kell készíteni, az ügyeleti és őrszolgálatot ellátókat el kell igazítani.

Titoktartási kötelezettség

96. §

(1) A határőr kötelessége a szolgálata során tudomására jutott államtitkot, szolgálati titkot, üzleti és magántitkot megőrizni.

(2) A titokvédelemre vonatkozó rendelkezéseket külön jogszabályok tartalmazzák.

(3) A titoktartási kötelezettség alól állam- és szolgálati titok esetén az adhat felmentést, aki a titokká minősítést elrendelte.

(4) Üzleti és magántitok esetében annak birtokosa adhat felmentést a titoktartási kötelezettség alól.

A személyes adatok védelme

97. §

A határőr kötelessége gondoskodni a személyes adatok védelméről, az adatvédelmi szabályok betartásáról. A személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezéseket külön jogszabályok tartalmazzák.

Elöljárók és alárendeltek, feljebbvalók és alacsonyabb rendfokozatúak

98. §

(1) Elöljáró az, akinek a határőr szolgálati beosztás vagy külön parancs alapján, akár ideiglenes jelleggel is alá van rendelve, és akinek az alárendelt részére parancsadási joga van.

(2) Alárendelt az, aki valamely elöljáróhoz szolgálati beosztás vagy külön parancs alapján akár ideiglenes jelleggel is be van osztva.

(3) Feljebbvaló az, akinek magasabb rendfokozata van, és az alacsonyabb rendfokozatúval nem áll elöljárói viszonyban.

(4) Az elöljárók és feljebbvalók a szolgálati érintkezés alkalmával alárendeltjeiket, illetve az alacsonyabb rendfokozatúakat vezetéknevükön és rendfokozatukon, vagy csupán rendfokozatuk megnevezésével és az „úr”, illetve nők esetében az „asszony” vagy a „kisasszony” szóval szólítják meg. Az a határőr, akit elöljárója vagy feljebbvalója megszólít „parancs” szóval jelentkezik.

(5) Az alárendelt az elöljárót, az alacsonyabb rendfokozatú a feljebbvalót a rendfokozatával és az „úr”, illetve nők esetében az „asszony” vagy „kisasszony” szóval szólítja.

(6) A távol lévő elöljárót, feljebbvalót, illetve alárendeltet a vezetéknevével és rendfokozatával kell mások előtt megnevezni.

(7) A távbeszélőn történő szolgálati érintkezés alkalmával a hívó fél bemutatkozása (nevének, rendfokozatának közlése) után az alacsonyabb rendfokozatú köteles jelentkezni. Kivéve, ha az elöljáró-alárendelt viszonyból más következik.

Elöljárói viszonyba lépés

99. §

(1) Ha a Határőrség egymásnak szolgálatilag alá nem rendelt tagjai együtt látnak el szolgálatot, és a parancsnok nincs kijelölve, akkor azonos rendfokozat esetén az elöljáró a felsőbb szintű határőr szerv beosztottja, illetve azonos szervhez tartozás esetén a magasabb beosztású határőr. Azonos beosztás esetén a magasabb rendfokozatú határőr az elöljáró, illetve annak a szolgálati ágnak a beosztottja, amelynek területén a szolgálatot együtt teljesítik.

(2) A feljebbvaló és a rangban idősebb határőr akkor jogosult, illetve köteles elöljárói viszonyba lépni, ha

a) a helyszínen intézkedő határőr segítése érdekében erre szükség van;

b) a határőr intézkedése törvényellenes;

c) a határőr az utcán, nyilvános helyen viselkedésével botrányt okoz, vagy olyan cselekményt követ el, amely a Határőrség tekintélyét sérti.

(3) Az elöljárói viszonyba lépést egyértelműen és határozottan ki kell jelenteni, a polgári ruhában lévő feljebbvaló magát előre igazolva léphet elöljárói viszonyba.

(4) Az elöljárói viszonyba lépés nem járhat a szolgálati intézkedésbe való indokolatlan beavatkozással.

(5) Az elöljárói viszonyba lépett feljebbvalónak az átvett intézkedést be kell fejeznie.

(6) Az intézkedő határőröknek az elöljárói viszonyba lépésről saját parancsnokuknak jelentést kell tenniük. Ebből a célból kölcsönösen jegyezzék fel egymás nevét, rendfokozatát és beosztási helyét.

Az elöljáró és a feljebbvaló kötelességei

100. §

(1) Az elöljáró:

a) szervezi, irányítja és ellenőrzi az alárendelt szervezeti egység, szervezeti elemek és a beosztottai munkáját, biztosítja a munka feltételeit, figyelembe véve és mérlegelve alárendeltjei javaslatait;

b) hatáskörén belül önállóan intézkedik, megköveteli alárendeltjeitől, hogy pontosan és időben teljesítsék szolgálati kötelességeiket; a munka szervezése során arányosan osztja el a munkaterheket; a munkában kiemelkedő alárendeltjeit dicséri és jutalmazza, vagy erre javaslatot tesz, a hanyag, fegyelmezetlen alárendeltet felelősségre vonja;

c) ismerje meg alárendeltjei alkalmazási feltételeit és azt, hogy annak mennyire felelnek meg; elfogultságtól mentesen jár el, és figyelme kiterjed minden olyan lényeges körülményre, amely alárendeltjeinek szolgálatellátását befolyásolhatja;

d) alárendeltjeitől megköveteli az Alkotmány, a jogszabályok, a szolgálati tevékenységet szabályozó egyéb rendelkezések betartását; fejleszti szakismeretüket, átadja a határőr munkában szerzett tapasztalatait;

e) személyes helytállásával példát mutat a szolgálat ellátásában, a szakmai ismeretek elsajátításában, a fegyelmezett magatartásban, valamint az erkölcs normáinak betartásában;

f) védi alárendeltjei jogait és jogos érdekeit;

g) figyelemmel kíséri alárendeltjeinek egészségügyi állapotát, gondoskodik egészségük védelméről;

h) gondoskodik a határőrségi vagy vonalvédelméről, rendeltetészerű használatáról, a szolgálat ellátásához szükséges technikai felszerelésről, biztosítja a körlet rendjének betartását;

i) ismernie kell a vezetése alá tartozó szervezeti egység, szervezeti elem létszámát, a felszerelés és fegyverzet mennyiségét és állapotát;

j) távolléte esetére kijelöli helyettesét, ha kijelölt vagy megbízott helyettese nincs, vagy az is távol tartózkodik.

(2) Az előljáró a kiadott parancsok végrehajtását ellenőrzi.

(3) A feljebbvaló mindenkor megköveteli az alacsonyabb rendfokozatúaktól a fegyelem, a rend, az öltözködési szabályok, valamint a magatartásra, az udvariasságra és a tiszteletadásra vonatkozó előírások megtartását.

Az alárendelt jelentési kötelezettsége

101. §

(1) Az alárendelt előljárójának szóban jelenti:

a) a szolgálati feladat, a parancs végrehajtását, illetve az akadályozó körülményeket;

b) beosztásba való kinevezését, magasabb rendfokozatba történt előléptetését, kitüntetését, megdicséresét, jutalmazását, ha ezt nem a közvetlen előljáró jelenlétében köztölték, illetve nem tőle kapta;

c) ha más előljárótól parancsot kapott vagy az ellenőrizte tevékenységét;

d) szabadságról való bevonulását;

e) fegyelmi fenyítését, ha azt nem közvetlenül előljárója szabta ki;

f) intézkedéseit;

g) megbetegedését, felgyógyulását.

(2) Az alárendelt írásban jelenti előljárójának:

a) személyi és családi körülményeiben beállott változásokat;

b) ha bűncselekmény vagy szabálysértés miatt vele szemben intézkedés történt.

(3) Ha jogszabályjelentési kötelezettséget ír elő (pl. összeférhetetlenség, választáson jelöltként való indulás stb.) a jelentést írásban kell megtenni.

A parancs adásának és végrehajtásának rendje

102. §

(1) A parancsokat a szolgálati út betartásával kell kiadni, ugyanígy kell előterjeszteni a kérelmeket is.

(2) A szolgálati út a szolgálati érintkezésnek, az ügyek intézésének az a módja, amikor az ügy fokozatosan jut a közvetlen parancsnok és a közbeeső előljárók útján ahhoz, akinek abban döntési, parancsadási, illetve intézkedési joga vagy kötelessége van.

(3) A magasabb fokú határőr szerv, az előljáró a szolgálati út betartását mellőzheti, ha emiatt a szolgálati érdek sérelmet szenvedne. Az alárendelt a szolgálati út mellőzésével kapott parancsot jelenti közvetlen előljárójának.

103. §

(1) A határőr a parancs tudomásulvételét „értettem” szóval jelenti.

(2) Indokolt esetben az előljáró köteles meggyőződni arról, hogy az alárendelt pontosan megértette a parancsot. Távbeszélőn adott parancs jogosultságáról kétség esetén visszahívással kell meggyőződni.

(3) Ha a parancs végrehajtását elháríthatatlan akadály lehetetlenné teszi, ezt a körülményt az utasítást adó előljáró felé haladéktalanul jelenteni kell.

(4) Ha a határőr kapcsolata megszakad az előljárójával, parancs hiányában köteles a jogszabályok és más rendelkezések előírásai szerint, esküjéhez híven cselekedni.

104. §

(1) A parancsot az alárendelt ellentmondás nélkül, kellő időben és a legjobb tudása szerint hajtja végre.

(2) Ha a parancs teljesítését másik előljáró parancsa akadályozná, az alárendelt az előzőleg kapott parancsot köteles jelenteni. Ha az előljáró ennek ellenére parancsot ad végrehajtására, azt teljesíteni kell. Az utóbbi parancs teljesítését követően az első parancs végrehajtását meg kell kezdeni, illetve folytatni kell.

(3) Az első parancs teljesítésének elmulasztásáért, késedelmes teljesítéséért az új parancsot adó előljárót terheli a felelősség. Az, aki az újabb parancsot adta, értesítse erről az előző parancsot adó előljárót. A parancs végrehajtását mindkét előljárónak jelenteni kell.

105. §

Fontosabb parancsot az előljáró írásban adja ki, és azt ki kell hirdetni az érintett beosztottak előtt.

A jelentkezések rendje

106. §

(1) Az előljárónál a határőr szerv vezetője és annak beosztottai jelentkezni kötelesek.

(2) Jelentkezés alkalmával az alárendelt jelentse vezetéknévét, rendfokozatát és röviden azt, amit előljárója tudomására akar hozni.

(3) Ünnepi rendezvény, szemle vagy parancsnoki értekezlet kivételével a jelentkezéskor, a jelentéstételkor nem kell nevet, rendfokozatot, beosztást jelenteni, ha az előljáró ismeri azt, aki jelent.

(4) A határőr szerv vezetője — az előjáróin kívül — jelentkezni köteles, az egységhez érkező köztársasági elnöknél, az Országgyűlés elnökénél és a miniszterelnöknél, valamint a belügyminiszternél.

(5) Az előre bejelentett ellenőrzés alkalmával az ellenőrzött szerv vezetője szolgálati öltözetben köteles jelentkezni. Felsőbb szintű szervtől ellenőrzés céljából érkezett beosztottnál az ellenőrzött szerv vezetője köteles jelentkezni, ha az érkező nála magasabb vagy vele azonos rendfokozatú. A felsőbb szintű szervtől érkező beosztott köteles jelentkezni, ha alacsonyabb rendfokozatú, mint az ellenőrzés alá vont szerv vezetője.

(6) Ha az ellenőrzést végző nem előjáró, akkor csak az ellenőrzött szerv vezetője útján intézkedhet. Ez alól kivételt képez, ha a késedelem a szolgálatra hátránnyal jár. Az ellenőrzött szerv vezetője köteles az ellenőrzést végző felhívására az észlelt törvénysértés megszüntetésére intézkedni, véleménykülönbség esetén soron kívül a közös előjáró döntését kell kérni.

Tiszteletadás

107. §

(1) A tiszteletadás a fegyelem, az egymás iránti kölcsönös tisztelet, megbecsülés és udvariasság megnyilvánulása.

(2) A Határőrség egyenruhát viselő tagjai találkozáskor egymásnak tiszteletadást teljesítenek. Alárendeltek és alacsonyabb rendfokozatúak előre tisztelegnek. Az egyenlő rendfokozatúak kölcsönösen tisztelegnek egymásnak.

(3) A Határőrség egyenruhát viselő tagjai kölcsönös udvariasság alapján a rendfokozat figyelembevételével tiszteletadást teljesítenek a honvédség, a rendvédelmi szervek egyenruhát viselő tagjainak.

108. §

(1) A határőr a 107. §-ban meghatározottakon kívül tiszteletadást teljesít:

- a) a Himnusz, a Szózat elhangzása alatt, továbbá rendezvényeken más államok himnuszának elhangzásakor;
- b) a Magyar Köztársaság állami zászlajának;
- c) síremlékek, emlékművek előtt, ha ott díszőrség áll;
- d) a fegyveres erők, a rendvédelmi szervek csapatzászlói előtt;
- e) a fegyveres erők, a rendvédelmi szervek egységei által kísért temetési menetnek.

(2) A kötelező tiszteletadás szabályai — a helyzetnek megfelelően — nyilvános helyeken, közlekedési eszközökön is érvényesek.

109. §

(1) Ha az előjáró (feljebbvaló) határőrt megdicsér, „A hazámat szolgálom” szavakkal kell válaszolni.

(2) Csoport vagy kötelék megdicsérése esetén a parancsnok válaszol.

110. §

Tiszteletadást nem kell teljesíteni:

- a) határőr intézkedés közben,
- b) forgalom irányításakor,
- c) kísérőőr szolgálat alkalmával,
- d) biztosító szolgálatban,
- e) járművezetés közben,
- f) szabályzatban meghatározott egyéb esetekben.

A szolgálati lőfegyver

111. §

(1) Szolgálati lőfegyverrel az a határőr látható el, aki a fegyverhasználatra, valamint a fegyver tárolására és kezelésére vonatkozó szabályok ismeretéből sikeres vizsgát tett.

(2) A szolgálati lőfegyvert személyi felszerelésként és alegység-, egységkészletként lehet kiadni.

(3) Személyi felszerelésként a határőrt pisztollyal és gépkarabéllyal lehet ellátni, minden más lőfegyver csak alegység-egységkészletként biztosítható.

112. §

(1) A szolgálati fegyverek csak a szolgálati feladatok végrehajtásához használhatók.

(2) Rendszeresített sorozatlövő fegyvert a határőr kizárólag szolgálatban és külön utasításra tarthat magánál.

(3) A szolgálati pisztolyát a határőr előjárói engedéllyel szolgálaton kívül is magánál tarthatja, de látható módon nem viselheti, azzal más jövedelemszerző foglalkozást nem végezhet.

(4) Üdülőbe, kórházba, külföldre távozás, vagy szolgálatból történő tartós kiesés esetén a szolgálati pisztolyt a szolgálati helyen kell tárolni. A határőr akadályoztatása esetén közvetlen parancsnoka intézkedjen a szolgálati pisztoly beszállítására.

113. §

(1) Szolgálati lőfegyver és lőszer tárolható:

- a) fegyverszobában (csoportos tárolás),

b) személyi páncélszekrényben, vaslemez szekrényben, vaslemez kazettában elzárva (egyéni vagy csoportos tárolás),

c) ügyeleti szolgálatnál (csoportos tárolás).

(2) Személyi felszerelésként és alegység-, egységkészletként biztosított lőfegyverek erre a célra kialakított fegyverszobában, ügyeleti szolgálatnál (csoportos tárolás) tárolhatók.

(3) A személyi felszerelésként kiadott szolgálati pisztoly külön engedéllyel tárolható személyi páncélszekrényben, vaslemez szekrényben, el nem mozdíthatóan rögzített lemezkazettában (egyéni tárolás).

(4) Szolgálati érdekből, külön elbírálás alapján a szolgálati pisztoly és lőszer állandóan lakott lakásban is tárolható. Lakásban a fegyver biztonsági zárral ellátott szekrényben, fiókban vagy vaslemez kazettában tartható úgy, hogy ahhoz illetéktelen személy ne férjen hozzá. A pisztolyt ürített, fesztelenített állapotban, a lőszerektől elkülönítve kell tárolni.

(5) A tárolóhelyeken csak szolgálati lőfegyver, lőszer, valamint azoktól elkülönítetten, ideiglenesen a talált, beszolgáltatott fegyver és lőszer tárolható. Az engedélyezett tárolási módok alkalmazásáról az országos parancsnok, illetve az igazgató rendelkezik.

(6) Azokban a helyiségekben, ahol ügyfelek is megjelenhetnek, szolgálati lőfegyver — az (1) bekezdés b) pontjában foglaltak kivételével — nem tárolható.

(7) Azoknak a kirendeltségeknek és határátkelőhelyeknek a helyiségeiben, ahol folyamatos ügyeleti szolgálat nem működik, lőfegyver csak abban az esetben tárolható, ha a kirendeltség vagy a határátkelőhely technikai őrzés-védelme megoldott és a jelzésre intézkedő személy van kijelölve.

(8) A szolgálati lőfegyver csak ürített, fesztelenített állapotban, a lőszerektől elkülönítetten tárolható. A lőfegyver tárolóhelyen való elhelyezése, valamint szétszedése, tisztítása előtt fokozott gondossággal kell meggyőződni annak ürített állapotáról.

(9) A fegyverszoba kialakításának biztonsági követelményeit, a szolgálati lőfegyverek nyilvántartásának, kiadásának és visszavételezésének szabályait, a vizsgáztatás és az ellenőrzés rendjét, valamint a fegyverek kezelésének és kipróbálásának szabályait az országos parancsnok állapítja meg.

Az egyenruha viselése

114. §

(1) A határőrnek joga van normák szerinti ruházattal és felszereléssel való ellátásra, az egyenruhát az erre vonatkozó külön rendelkezések szerint viselni.

(2) Egyenruha viselésére jogosultak:

a) a határőrség hivatásos és szerződéses állományú tagjai;

b) a tanintézetek hallgatói, az iskolák rendtartásában meghatározottak szerint;

c) a hivatásos állományból nyugállományba helyezettek (ha kizáró ok nem áll fenn).

(3) Az egyenruha viselésére jogosult csak a külön rendelkezéssel rendszeresített egyenruházati felszerelést viselheti.

(4) Az egyenruhás határőr — ha az előjáró másként nem intézkedik — köteles a szolgálati feladatnak megfelelő egyenruhát viselni szolgálatban.

(5) A közvetlen szolgálati előjárók ellenőrzik, hogy a hivatásos és szerződéses személy által viselt ruházat jó állapotú, tiszta legyen.

(6) Az előjáró gondoskodik arról, hogy az állomány szolgálati öltözetét és felszerelését megfelelő körülmények között, a szolgálati helyén tudja tárolni.

Ajándék, jutalom elfogadása

115. §

(1) A határőr a szolgálati magatartásával vagy tevékenységével kapcsolatban ajándékot, jutalmat, kedvezményt vagy más előnyt nem fogadhat el.

(2) Ajándéknak kell tekinteni azokat a pénzbeli vagy természetbeni juttatásokat is, amelyekért a határőr hivatása, szolgálatának teljesítése során aránytalanul csekély értékű ellenszolgáltatást nyújt.

(3) A határőr szolgálati tevékenységének elismeréseként jutalmat a külön jogszabályban foglaltak szerint kaphat.

(4) A jutalomnak vagy ajándéknak a határőr hozzátartozója által történő elfogadása — ha azt a határőr hivatására, határőri szolgálatának teljesítésére tekintettel adták —, ugyanolyan elbírálás alá esik, mintha azt a határőr fogadta volna el, amennyiben az ajándékról a határőr tudott, vagy tudnia kellett volna.

Nyilvános szereplés

116. §

(1) A határőr a nyomtatott és elektronikus sajtó, a rádió és a televízió megkeresése alapján a feladatkörébe tartozó szolgálati ügyekről előjárói engedéllyel nyilatkozhat.

(2) Kivételes esetben előjárói engedély nélkül a határőr tényközlő nyilatkozatot tehet úgy, hogy azzal államtitkot, szolgálati titkot és személyhez fűződő jogokat nem sérthet,

felelősség kérdésében nem foglalhat állást. Nyilatkozatáról utólag az engedélyezésre jogosult eljárónak köteles jelentést tenni.

(3) A Határőrség tevékenységéről, belső életéről, fejlesztési terveiről, személyügyi kérdéseiről, országos jelentőségű, rendkívüli vagy váratlan eseményekről az országos parancsnok és helyettesei, vagy az általuk megbízott személyek tájékoztatják a közvéleményt.

(4) A határőr igazgatóság hatáskörébe tartozó ügyben a regionális médiumok tájékoztatását a határőr igazgató és helyettesei, vagy az általuk megbízott személyek végzik. Az említett vezetők által kijelölt személy nyilatkozattételre nem kötelezhető, kivéve, ha az hivatali kötelessége.

117. §

A határőr a Határőrség képviselőjeként, szakértőjeként a sajtóban, a rádió és a televízió műsoraiban, filmekben csak a Határőrség országos parancsnokának és helyetteseinek előzetes hozzájárulásával szerepelhet. A határőrnek foglalkozására utalás nélkül tartott tudományos, kulturális előadások megtartásához, ilyen irányú egyéb közszerepléséhez engedély nem kell.

118. §

(1) A határőr a Határőrség lapjában a szolgálati és államtitokra vonatkozó szabályok betartásával engedély nélkül nyilatkozhat és publikálhat, más rendszeresen vagy időszakosan megjelenő lap, sajtótermék szerkesztője vagy munkatársa csak a munkáltatói jogkört gyakorló eljáró engedélyével lehet.

(2) A határőrségi adatok felhasználásával készített szakirodalom, valamint valóságos határőrségi ügyeket feldolgozó irodalmi alkotást a határőr előzetes engedéllyel jeleníthet meg.

119. §

(1) Nyilvános szerepléshez (ha az határőrként történik) engedélyt kell kérni az állományilletékes parancsnoktól. A határőr ilyen közéleti szereplés során tartózkodjon a politikai nyilatkozattól és a társadalmi szervezeteket illetően legyen semleges.

(2) A határőr szabadidejében részt vehet a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó, jogszerűen tartott rendezvényeken. Ilyen esetben a szolgálati lőfegyverét nem tarthatja magánál. Ha a rendezvény feloszlására kerül sor, köteles a helyszínt azonnal önként elhagyni.

A körlet rendje

120. §

(1) A körlet a határőr szervek elhelyezésére szolgáló épület, a hozzá tartozó létesítményekkel együtt.

(2) A körlet parancsnoka a határőr szerv vezetője, aki felelős a körlet rendjéért, a körletben elhelyezett személyek fegyelméért. Ha a körletben több azonos szintű szerv van elhelyezve, a körletparancsnokot a közös eljáró jelöli ki. A körletparancsnoki teendőket utasításban alacsonyabb beosztású eljáróra is át lehet ruházni, az utasítást ismertetni kell.

(3) A körlet utcai homlokzatára jól látható helyen, megfelelő magasságban a határőr szerv megnevezését tartalmazó, a Magyar Köztársaság címerével ellátott táblát kell kifüggeszteni. Sötétedéskor azt kellően meg kell világítani.

(4) Az épület alkalomnak megfelelő felbogozására a körletparancsnok intézkedik.

(5) A körletrendet a parancsnok határozza meg, azt jól látható helyen ki kell függeszteni.

(6) A körletparancsnok elkészíti a körlet védelmi tervét, amelyet eljárója hagy jóvá.

(7) A körletben a női öltözöt, pihenőt és szállást a férfiakétól elkülönítve kell kialakítani.

(8) A határőrség körleteinek rendjét egyebekben az illetékes eljárók a körletek rendeltetésének megfelelően szabályozzák.

Kiképzés, továbbképzés, önképzés

121. §

A Határőrség képzési rendszerének jogi alapjait, célját, alapelveit és működését, valamint a tudományszervező, módszertani, könyvtári, testnevelési és sporttevékenység feladatait, területeit átfogóan a hatályos Határőrség Képzési Szabályzata rögzíti.

Egészségügyi szolgálatképtelenség

122. §

(1) A határőr az egészségügyi és társadalombiztosítási jogszabályokban meghatározottakon kívül a szolgálati viszonyára vonatkozó szabályok szerint jogosult egészségügyi és társadalombiztosítási ellátásra. Betegség, baleseti sérülés miatti kereső- (szolgálat) képtelensége, továbbá rehabilitáció (rekreációs) kezelése idejére szolgálatmentességre és egészségügyi szabadságra jogosult.

(2) A határőr szolgálatképességének helyreállítása érdekében köteles a gyógykezelésére vonatkozó utasításoknak eleget tenni. Az előljáró kezdeményezheti a kereső-, illetve szolgálatképtelenség felülvizsgálatát, és a fegyelmi felelősségre vonást, ha a tudomására jutott tényekből arra lehet következtetni, hogy a határőr e kötelezettségének nem tesz eleget.

(3) A határőr munkaköri egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságának, illetve a megváltozott egészségi állapotú határőr alkalmasságának felülvizsgálatára külön jogszabály rendelkezései szerint kell eljárni.

Állomáshely, lakóhely elhagyása

123. §

(1) Az állomáshely, lakóhely elhagyását a határőr előljárójának jelenti, a szabadság engedélyezésére jogosult előljáró, ha ez a szolgálat érdekében elengedhetetlenül szükséges az állomáshely, lakóhely elhagyását kivételesen megtilthatja.

(2) A közvetlen előljáró gondoskodik az állomáshelyükön, lakóhelyükön kívül tartózkodók nyilvántartásáról.

Kérelem, szolgálati panasz esetén való eljárás

124. §

(1) A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 193. §-ában meghatározott kérelmet a határőr a saját nevében és ügyében terjesztheti elő. A szóban előterjesztett kérelmet, ha az ügy jellege megkívánja, vagy további intézkedést igényel, jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(2) A kérelmet a közbeeső előljáró köteles a döntésre hivatott előljáróhoz írásos véleményével együtt haladéktalanul felterjeszteni.

125. §

(1) A Hszt. 194. §-ában meghatározott szolgálati panaszt a döntést hozó (mulasztó) előljáró — ha annak nem ad helyet — írásos véleményével együtt köteles felterjeszteni az előljáró parancsnokhoz.

(2) Az előljáró a panaszt alaposan és körültekintően 30 napon belül köteles kivizsgálni. Indokolt esetben az előljáró az elintézés idejét 30 nappal meghosszabbíthatja. A döntésről a panasztevőt írásban vagy szóban értesíteni kell. A szóbeli értesítést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) Az alaptalan panaszt indokolással kell elutasítani.

(4) Ha az előljáró a panasztevővel szemben panasza miatt hátrányos megkülönböztetést vagy megtorlást alkalmaz, amennyiben a cselekmény súlyosabb elbírálás alá nem esik, fegyelmi úton felelősségre kell vonni.

126. §

(1) A határőr kérelmével vagy panaszával érdekvédelmi szervezethez, ügyészséghez, bírósághoz, az állampolgári jogok általános hatáskörű vagy külön országgyűlési biztosihoz közvetlenül is fordulhat.

(2) A határőr a kérelmével vagy panaszával a szolgálati út betartásával fordulhat a belügyminiszterhez. A közbeeső előljáró a kérelmet vagy panaszt állásfoglalásával együtt haladéktalanul köteles továbbítani.

VIII. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

127. §

E rendelet alkalmazásában:

a) határőrségi feladat: a Hőr. tv. 22. §-ában felsorolt feladat;

b) rendvédelmi szervek: az Rtv. 97. §-ának (1) bekezdése g) pontjában foglaltakon túl a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok;

128. §

Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti a határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény végrehajtására kiadott 66/1997. (XII. 10.) BM rendelet 12—16. §-a, 24—74. §-a és 77—83. §-a, valamint a 2. számú melléklete.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

Melléklet

a 40/2001. (XII. 23.) BM rendelethez

A Határőrség Szolgálati Szabályzata

4. §-ának (1) bekezdése szerinti jogi személyek megnevezése és székhelye

1. Határőrség Országos Parancsnoksága
1021 Budapest II., Labanc utca 57.
2. Győri Határőr Igazgatóság
9026 Győr, Szövetség utca 15—17.

3. Szombathelyi Határőr Igazgatóság
9700 Szombathely, Söptei út külső
4. Nagykanizsai Határőr Igazgatóság
8800 Nagykanizsa, Erdész út 26.
5. Pécsi Határőr Igazgatóság
7600 Pécs, Athinay út 7.
6. Kiskunhalasi Határőr Igazgatóság
6400 Kiskunhalas, Keceli út 2.
7. Orosházi Határőr Igazgatóság
5900 Orosháza, Gyopárosi út 1.
8. Nyírbátori Határőr Igazgatóság
4300 Nyírbátor, Bocskai utca 2—4.
9. Miskolci Határőr Igazgatóság
3501 Miskolc, Szeles utca 73.
10. Balassagyarmati Határőr Igazgatóság
2660 Balassagyarmat, Ady Endre út 2.
11. Budapesti Határőr Igazgatóság
1675 Budapest, Pf. 10.

—————

**Az egészségügyi miniszter
46/2001. (XII. 23.) EüM
rendelete**

**az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekkel
kapcsolatos egyes engedélyezési eljárások során
fizetendő igazgatási-szolgáltatási díjakról szóló
79/1999. (XII. 30.) EüM rendelet módosításáról**

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

Az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekkel kapcsolatos egyes engedélyezési eljárások során fizetendő igazgatási-szolgáltatási díjakról szóló 79/1999. (XII. 30.) EüM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelet lép:

„(2) Az alapidj 250 000 forint.”

2. §

Az R. melléklete a következő 15/A. ponttal egészül ki:

„15/A. Gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyagok és készítmények nyilvántartásba vétele és forgalomba hozatalának engedélyezése

3. §

Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően kezdeményezett eljárásokban kell alkalmazni.

Dr. Mikola István s. k.,
egészségügyi miniszter

—————

**Az egészségügyi miniszter
47/2001. (XII. 23.) EüM
rendelete**

**a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi
és biztonsági követelményeiről szóló
50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet
módosításáról**

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 88. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a szociális és családügyi miniszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről szóló 50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet 10. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 6. § szerinti rendelkezéseket a külön jogszabály hatálybalépésétől kell alkalmazni.”

2. §

Ez a rendelet 2001. december 31-én lép hatályba.

Dr. Mikola István s. k.,
egészségügyi miniszter

—————

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter és a gazdasági miniszter
108/2001. (XII. 23.) FVM—GM
együttes rendelete**

**a felvonók biztonsági követelményeiről
és megfelelőségének tanúsításáról**

A felvonók biztonságos kialakítása és működtetése, valamint az egységes üzembe helyezés feltételeinek meg-

teremtése érdekében a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 56. §-ának a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

1. §

(1) Ez a rendelet szabályozza az építménybe állandó jelleggel, tartós üzemeltetési céllal beépített felvonók és a 4. számú mellékletben meghatározott a biztonsági berendezések biztonsági követelményeit és megfelelőségük tanúsításának rendjét.

(2) E rendelet előírásai nem vonatkoznak:

- a) a személyek szállítására szolgáló kötélpályára, ideértve a siklót is,
- b) a kizárólag fegyveres testületek használatára tervezett és kialakított felvonókra,
- c) bányában alkalmazott szállítóberendezésekre,
- d) a színpadi felvonókra,
- e) a közlekedési eszközökbe beszerelt felvonókra,
- f) a gyártási technológiai sorba beépített vagy kizárólag üzemi munkaszintek megközelítésére szolgáló felvonókra,
- g) a fogazott sínen és fogazott meghajtó-kerékkel működő berendezésekre,
- h) az építkezéseken alkalmazott, személyek vagy terhek emelésére szolgáló felvonókra.

Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

a) *Felvonó*: az a berendezés, amelynek fülkéje a vízszinteshez képest 15°-nál meredekebb dőlésszögű pályán, merev vezetősínek között mozog, meghatározott szinteket szolgál ki, és a következők szállítására szolgál:

- aa) személyek,
- ab) személyek és teher, vagy
- ac) kizárólag teher, feltéve, hogy a fülkébe legalább egy személy be tud szállni, és a vezérlőelemeket a fülkében lévő személy elérheti.

Felvonónak minősülnek továbbá az olyan, fülkével rendelkező berendezések is, amelyek nem merev vezetősínek mentén, de meghatározott állandó pályán mozognak (ollós felvonók stb.).

b) *Biztonsági berendezés*: a 4. számú mellékletben szereplő berendezés, alkatrész vagy részegység.

c) *Biztonsági berendezés gyártója*: az a gazdálkodó szervezet [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény — a továbbiakban: Ptk. — 685. § c) pont], amely a biztonsági berendezés tervezéséért, gyártásáért felelős, és jogosult a megfelelőségi nyilatkozat kibocsátására, valamint a megfelelőségi jelölés felhelyezésére. Gyártónak tekintendő az is, aki forgalomba hozatal céljából jelentős, az alapvető követelményeket befolyásoló változtatásokat

vagy bővítéseket végez a meglévő berendezéseken, vagy azokból új berendezést állít elő. Import termék esetén e rendeletnek a gyártóra vonatkozó előírásait az importálóra is megfelelően alkalmazni kell.

d) *Felvonószerelő-vállalkozás*: az a gazdálkodó szervezet [Ptk. 685. § c) pont], amely a felvonó tervezéséért, gyártásáért, forgalomba hozataláért, beépítéséért és üzembe helyezéséért felelős, és amely a megfelelőségi nyilatkozatot megteszi és a megfelelőségi jelölést felhelyezi.

e) *Kijelölt tanúsító szervezet*: a gazdasági miniszter által — a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter egyetértésével — külön jogszabály előírásai szerint a felvonók és biztonsági berendezések vizsgálatára, megfelelőségének tanúsítására, a biztonsági berendezés gyártójánál, vagy a felvonószerelő vállalkozásnál működtetett minőségbiztosítási rendszer tanúsítására és ellenőrzésére kijelölt szervezet.

f) *Honosított harmonizált európai szabvány*: az Európai Közösségek hivatalos lapjában közzétett és magyar nemzeti szabványként közzétételre került harmonizált európai szabvány.

g) *A felvonó forgalomba hozatala*: az a tevékenység, amikor a felvonószerelő-vállalkozás a felvonót először bocsátja a tulajdonos vagy az üzemeltető rendelkezésére.

h) *A biztonsági berendezés típusmintája*: a biztonsági berendezés típusának jellemző darabja, amelyet típusvizsgálatra átadnak vagy a tanúsító szervezetnek bemutatnak.

i) *A felvonó típusmintája (a továbbiakban: típusfelvonó)*: a felvonó típusának jellemző darabja, amelyet típusvizsgálatra átadnak vagy a tanúsító szervezetnek bemutatnak. Műszaki dokumentációja és műszaki adatai igazolják azt, hogy a típusfelvonóval azonos felvonók, illetve annak engedélyezett típusvariációi — amelyekhez a típusfelvonóval azonos biztonsági berendezéseket alkalmaztak — megfelelnek az alapvető biztonsági követelményeknek. Az összes típusvariáció és a típusfelvonó közötti megengedett eltéréseket (maximális és minimális értékekkel) a dokumentációban pontosan meg kell határozni, és meg kell adni az alkalmazott biztonsági berendezések körét. A típusfelvonó adataitól való megengedett eltéréseket számításokkal és konstrukciós tervekkel lehet igazolni.

j) *Típusvizsgálati tanúsítvány*: a tanúsító szervezet állítja ki akkor, ha a biztonsági berendezés típusmintája, illetve a típusfelvonó megfelel az e rendeletben előírt biztonsági követelményeknek.

Alapvető biztonsági követelmények

3. §

(1) Felvonó és a biztonsági berendezés akkor hozható forgalomba, ha a gyártó utasításainak és az engedélyezett terveknek megfelelő szakszerű beépítést követően, rendeltetésszerű használat és előírt karbantartás mellett nem veszélyezteteti személyek életét, testi épségét és a vagyon-

biztonságot, továbbá megfelel az *1. számú mellékletben* meghatározott biztonsági és egészségvédelmi előírásoknak.

(2) A biztonsági berendezés gyártójának részletes beépítési műszaki dokumentációt kell adnia a felvonószerelő-vállalkozás részére, amelynek a tárolásra, szállításra, elhelyezésre, szerelésre, beszállításra vonatkozó minden információt tartalmaznia kell.

(3) A felvonószerelő-vállalkozásnak részletes használati útmutatót kell biztosítania a tulajdonos vagy az üzemeltető részére a felvonó helyes üzemeltetése, karbantartása és biztonságos használata érdekében, feltüntetve a használati lehetőségek korlátozását is.

(4) Kiállításokon, vásárokon és bemutatókon olyan felvonó vagy biztonsági berendezés, amely nem felel meg az e rendelet szerinti alapvető biztonsági követelményeknek — és ezt jól látható módon, felirattal jelzik —, kiállítható, de forgalomba nem hozható. A bemutató alatt a kiállítónak kell megfelelő biztonsági intézkedésekkel gondoskodnia az emberi élet és egészség védelméről.

(5) A felvonóknában csak a felvonó működéséhez és biztonságához tartozó berendezések, szerelvények és vezetékek lehetnek.

4. §

A honosított harmonizált európai szabványok, illetve ennek hiányában a magyar nemzeti szabványok követelményeinek megfelelő felvonót vagy biztonsági berendezést úgy kell tekinteni, hogy az megfelel az e rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek.

A megfelelőség tanúsítása

5. §

A 3. § (1) bekezdésében előírt követelmények teljesítését biztonsági berendezések esetén a 6. §-ban, felvonók esetén a 7. §-ban meghatározott megfelelőség-értékelési eljárással kell igazolni.

6. §

(1) A biztonsági berendezés gyártójának a biztonsági berendezés forgalomba hozatala előtt a megfelelőség értékelését a következő eljárások egyikével kell elvégeznie:

a) a tanúsító szervezethez a biztonsági berendezést vagy ennek típusmintáját az *5. számú melléklet* szerinti típusvizsgálatra benyújtja (B modul), valamint ezen túlmenően a *11. számú melléklet* szerinti típusazonossági vizsgálatot elvégezteti (C modul), vagy

b) a tanúsító szervezethez a biztonsági berendezést vagy ennek típusmintáját az *5. számú melléklet* szerinti típusvizsgálatra (B modul) benyújtja, és a tanúsító szervezet által elfogadott termék-minőségbiztosítási rendszert működtet a *8. számú melléklet* szerint (E modul) a termék ellenőrzésére, vagy

c) a tanúsító szervezet által elfogadott teljes körű minőségbiztosítási rendszert működtet a *9. számú melléklet* szerint (H modul).

(2) A tanúsító szervezet az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott eljárások lefolytatása után — amennyiben a biztonsági berendezés adott példánya megfelel a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusmintának — típusazonossági tanúsítványt bocsát ki.

(3) A biztonsági berendezés forgalomba hozatala előtt a biztonsági berendezés gyártójának rögzítenie kell a megfelelőségi jelölést mindegyik biztonsági alkatrésze, és ki kell állítania a *2. számú mellékletben* meghatározott tartalommal a megfelelőségi nyilatkozatot, figyelembe véve az alkalmazott megfelelőség-értékelési eljárást. A megfelelőségi nyilatkozat a gyártó írásbeli nyilatkozata arról, hogy a felvonó, vagy a biztonsági berendezés adott példánya megfelel a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusmintának és a jogszabályokban előírt biztonsági előírásoknak.

(4) A biztonsági berendezés gyártójának a biztonsági alkatrész gyártásának utolsó időpontjától számított 10 évig meg kell őriznie a megfelelőségi nyilatkozat egy példányát.

(5) Az (1)—(4) bekezdésekben előírt kötelezettségeket kell teljesítenie a felvonószerelő-vállalkozásnak a saját használatra gyártott biztonsági berendezés esetén is.

(6) A biztonsági berendezés kereskedelmi forgalmazója köteles meggyőződni arról, hogy a biztonsági berendezés gyártója a 3. § (2) bekezdésében meghatározott részletes műszaki dokumentációt és a megfelelőségi nyilatkozatot részére átadta, valamint rögzítette a biztonsági berendezésre a megfelelőségi jelölést.

7. §

(1) A felvonószerelő-vállalkozásnak a felvonó megfelelőség értékelését — annak forgalomba hozatala előtt — a (2)—(5) bekezdések szerinti eljárások egyikével el kell végeztenie.

(2) Ha a felvonó típusfelvonó, vagy az egyedi felvonót a gyártó típusvizsgálatra kívánja benyújtani, akkor a típusminta-felvonót, illetve az egyedi felvonót az *5. számú mellékletben* leírt típusvizsgálatot (B modul) követően, a szerelésre és a beépítésre vonatkozóan a felvonószerelő-vállalkozásnak:

a) a felvonót a *6. számú melléklet* szerinti üzembe helyezés előtti vizsgálatnak (végellenőrzésnek) kell alávetni, vagy

b) működtetnie kell egy tanúsító szervezet által elfogadott, a 12. számú melléklet szerinti termék-minőségbiztosítási rendszert (E modul), vagy

c) működtetnie kell egy tanúsító szervezet által elfogadott, a 14. számú melléklet szerinti gyártás-minőségbiztosítási rendszert (D modul).

(3) Ha a felvonót a 13. számú melléklet szerinti teljes minőségbiztosítási rendszernek megfelelően tervezték, de a felvonó eltér a honosított harmonizált európai szabványoktól, az eljárást ki kell egészíteni a felvonó konstrukciójának az 5/B. számú vagy a 10. számú melléklet szerinti vizsgálatra kijelölt tanúsító szervezet általi vizsgálatával, annak igazolására, hogy megfelel-e az alapvető követelményeknek, ezenkívül a szerelésre és a beépítésre vonatkozóan a felvonószerelő-vállalkozásnak:

a) a felvonót a 6. számú melléklet szerinti üzembe helyezés előtti vizsgálatnak (végellenőrzésnek) kell alávetni, vagy

b) működtetnie kell egy tanúsító szervezet által elfogadott, a 12. számú melléklet szerinti termék-minőségbiztosítási rendszert (E modul), vagy

c) működtetnie kell egy tanúsító szervezet által elfogadott, a 14. számú melléklet szerinti gyártás minőségbiztosítási rendszert (D modul).

(4) Egyedi termék esetén minden felvonóegységet alá kell vetni a tanúsító szervezet egyedi termék vizsgálatának a 10. számú melléklet szerint (G modul). A tanúsító szervezet egyedi megfelelőségi tanúsítványt ad ki annak igazolására, hogy a felvonó a dokumentáció, és a beszerelés után végzett vizsgálatok alapján megfelel az e rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek.

(5) Ha a felvonószerelő-vállalkozás a 13. számú melléklet szerinti teljes körű minőségbiztosítási rendszert működtet, a felvonó ellenőrzését e szerint kell elvégezni, és ki kell egészíteni a felvonó tervének az 5/B. számú vagy a 10. számú melléklet szerinti tevékenységre kijelölt tanúsító szervezet általi ellenőrzésével, ha az nincs teljesen összhangban a harmonizált szabványokkal.

8. §

(1) A 7. § (1)—(3) bekezdései esetében a felelős tervezőt kell adjon minden szükséges műszaki adatot és dokumentációt a felvonószerelő-vállalkozásnak, és a tanúsító szervezetnek a biztonságos működés érdekében.

(2) A 7. §-ban meghatározott eljárások esetében

a) felvonószerelő-vállalkozásnak fel kell szerelnie a megfelelőségi jelölést a felvonóra és ki kell bocsátania a megfelelőségi nyilatkozatot a 2. számú mellékletben meghatározott tartalommal, figyelembe véve az alkalmazott megfelelőség értékelési eljárást;

b) a felvonószerelő-vállalkozásnak a felvonó forgalomba hozatalának időpontjától 10 évig meg kell őriznie a megfelelőségi nyilatkozat, a vizsgálati jelentés, illetve a vizsgálati tanúsítvány egy példányát;

c) más tanúsító szervezetek kérhetik a felvonószerelő-vállalkozástól a megfelelőségi nyilatkozatot és a vizsgálati jelentéseket, beleértve az üzembe helyezés előtti vizsgálat eredményét.

9. §

A biztonsági berendezés forgalmazóját terhelik a gyártóra vonatkozó kötelezettségek mindaddig, amíg az a gyártót vagy azt a forgalmazót, akitől a terméket beszerezte meg nem nevezi.

A megfelelőségi jelölés

10. §

(1) A felvonót vagy a biztonsági berendezést forgalomba hozatala előtt a gyártó által a biztonsági berendezésen, illetve a felvonószerelő-vállalkozás által a felvonó fülkájén elhelyezett, e rendelet 3. számú melléklete szerinti megfelelőségi jelöléssel és az 1. számú melléklet 5. pontjában előírt feliratokkal kell ellátni, amely azt jelzi, hogy az adott termék megfelel minden rá vonatkozó jogszabály alapvető követelményének.

(2) Ha a felvonóra vagy biztonsági berendezésére több jogszabály is vonatkozik, amely szintén előírja megfelelőségi jelölés feltüntetését, a megfelelőségi jelölés egyben azt is jelenti, hogy az adott termék az összes rá vonatkozó jogszabály előírásának megfelel. Amennyiben valamely jogszabály követelményeinek való megfelelés választható, akkor a megfelelőségi jelölés csak a teljesített követelményekre terjed ki, és az előírt dokumentumokban, valamint a terméket kísérő dokumentációkban és utasításokban erre fel kell hívni a figyelmet.

(3) A megfelelőségi jelölést, valamint feliratokat jól láthatóan, egyértelműen és maradandó módon kell elhelyezni a felvonófülkén, illetve minden egyes biztonsági berendezésen, vagy ha ez nem lehetséges, akkor egy nem eltávolítható címkén a biztonsági berendezéshez rögzítve.

(4) A felvonón és a biztonsági berendezésen nem helyezhető el a megfelelőségi jelöléssel összetéveszhető jelölés. Minden egyéb feliratot és jelölést úgy kell elhelyezni, hogy az a megfelelőségi jelölés láthatóságát és olvashatóságát ne akadályozza.

Ellenőrzés

11. §

(1) A megfelelőség tanúsítására vonatkozó előírások megtartását a fogyasztóvédelmi és építésügyi hatóságok, valamint a szakmai felügyeletet ellátó szervezet jogosult a külön jogszabályokban meghatározott módon ellenőrizni, és minden olyan intézkedést megtenni, amelyre jogszabály felhatalmazást ad.

(2) A tanúsító szervezet vizsgálata, illetve ellenőrzése alkalmával a biztonsági berendezés gyártója, illetve a felvonószerelő-vállalkozás köteles biztosítani, hogy a tanúsító szervezet képviselője ellenőrzés céljából felügyeleti, próba- és raktárhelyiségeibe vagy a szerelési helyszínre beléphessen, és az ellenőrzéshez köteles rendelkezésre bocsátani a minőségbiztosítási rendszerrel összefüggő dokumentációt.

Tanúsító szervezetek

12. §

(1) A felvonók és biztonsági berendezések vizsgálatára, megfelelésének tanúsítására vagy a biztonsági berendezés gyártójánál, illetve a felvonószerelő-vállalkozásnál működtetett minőségbiztosítási rendszer tanúsítására és ellenőrzésére jogosult szervezeteket más jogszabályokban meghatározott feltételek és eljárási rend szerint a gazdasági miniszter — a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter egyetértésével — jelöli ki. A kijelölés e rendelet egyes mellékletei szerinti tevékenység megjelölésével adható.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő eljárás rendjét külön jogszabály határozza meg.

(3) A tanúsító szervezet kijelölésének alapvető szakmai feltételeit a 7. számú melléklet tartalmazza. Ha egy kijelölt szervezetről megállapítást nyer, hogy nem felel meg a 7. számú mellékletben, illetve a külön jogszabályban előírt feltételeknek, a kijelölést a kijelölő visszavonja.

Import termékek

13. §

Az importált, CE megfeleléségi jelöléssel ellátott és megfeleléségi tanúsítvánnyal rendelkező termékek esetében a tanúsító szervezet dönt arról, hogy

a) a külföldi tanúsító szervezetek vizsgálati eredményeit, illetve típusvizsgálati tanúsítványait részben vagy egészében elfogadja-e,

b) kétoldalú megállapodás alapján vagy megállapodás nélkül elfogadja-e a külföldi tanúsító szervezet tanúsítványát a minőségbiztosítási rendszer megfelelőségéről, illetve a gyártás független felügyeletéről.

A tanúsító szervezetnek nyilvánosságra kell hoznia azoknak a külföldi vizsgáló és tanúsító szervezeteknek a megnevezését, amelyek vizsgálati eredményét, illetve tanúsítványát elfogadja.

Záró rendelkezések

14. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet előírásait azon felvonók forgalomba hozatalánál kell alkalmazni, amelyekre az építésügyi hatósági engedély megadására irányuló kérelmet 2002. július 1-jét követően nyújtották be az illetékes építésügyi hatóságnak, illetve amelyekre az építésügyi hatósági engedély megadására irányuló kérelmet 2002. július 1-jét megelőzően nyújtották be, de a felvonó forgalomba hozatala 2003. december 31. után történik.

(3) E rendelet hatálybalépését megelőzően kiadott Építőipari Műszaki Engedélyek, illetve Építőipari Alkalmassági Bizonyítványok abban az esetben fogadhatók el, ha a típusfelvonóra vagy a biztonsági berendezésre vonatkozó honosított harmonizált európai szabvány előírásainak megfelelnek.

(4) E rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösség következő jogszabályával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz: az Európai Parlament és Tanács 95/16/EK irányelve a tagállamok felvonókra vonatkozó jogszabályainak közelítéséről.

Dr. Vonza András s. k.,
földművelésügyi
és vidékfejlesztési miniszter

Dr. Matolcsy György s. k.,
gazdasági miniszter

1. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

Alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények felvonók és biztonsági berendezések tervezéséhez, gyártásához és beépítéséhez

Ha a követelmények a tudomány adott fejlettsége mellett teljeskörűen nem teljesíthetők, akkor a felvonót vagy a biztonsági berendezést úgy kell tervezni és beépíteni, hogy a lehető legjobban közelítsen e célkitűzésekhez.

A biztonsági berendezés gyártójának és a felvonószerelő-vállalkozásnak kötelessége az összes lehetséges veszélyforrás feltárása, melyeket a tervezésnél és a beépítésnél figyelembe kell venni, valamint eleget kell tennie az építményekre vonatkozó alapvető követelményeknek is.

1. Általános előírások

1.1. Figyelembe kell venni a gépekre vonatkozó egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, különösen a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének

tanúsításáról szóló 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet 1. számú melléklet 1.1.2. pontjában előírt alapvető követelményeket. Ezeket minden esetben a felvonókra vonatkozóan is alkalmazni kell.

1.2. Fülke

A fülkét úgy kell tervezni és gyártani, hogy a felvonószerelő-vállalkozás által megállapított maximális terhelésnek és utasszámnak megfelelő méretű és teherbírású legyen.

A személyfelvonó fülkéjét — ha méretei erre alkalmasak — úgy kell kialakítani, hogy tegye lehetővé mozgássérült személyek számára is a be- és kiszállást, illetve a felvonó használatát, és lehetséges legyen részükre a használatot megkönnyítő átalakítás vagy segédszerkezetek beépítése.

1.3. Függesztő elemek és alátámasztó szerkezetek

A fülkét felfüggesztő és/vagy alátámasztó szerkezeteket, azok bekötéseit és csatlakozásait úgy kell kialakítani és megtervezni, hogy az általános biztonság megfelelő szintjét biztosítsák, és minimálisra csökkentsék a fülke lezuhanásának kockázatát, figyelembe véve a felvonóhasználat feltételeit, az alkalmazott anyagokat és a gyártási körülményeket.

Ha a fülke felfüggesztésére köteleket vagy láncokat használnak, legalább két, egymástól független kötelet vagy láncot kell alkalmazni, független rögzítő rendszerrel. Ezen a köteleken vagy láncokon nem lehet összefonás vagy toldás, kivéve, ahol ez a rögzítés vagy hurok képzése céljából szükséges.

1.4. Terhelésellenőrzése (beleértve a sebességtúllépést is)

1.4.1. A felvonókat úgy kell megtervezni, gyártani és beszerezni, hogy megakadályozzák a normál indítást, ha a névleges terhelést túllépi.

1.4.2. A felvonókra sebességhatárolót kell felszerelni. Ezeket a követelményeket nem kell alkalmazni azoknál a felvonóknál, ahol a hajtás rendszere megakadályozza a sebességtúllépést.

1.4.3. Gyors felvonókra sebesség-ellenőrző és sebesség-határoló berendezéseket kell felszerelni.

1.4.4. Hajtótárcsás felvonókat úgy kell megtervezni, hogy a kötelek és a hajtótárcsa közötti megfelelő súrlódásos kapcsolat biztosítva legyen.

1.5. Felvonógép

1.5.1. Minden személyszállító felvonónak saját felvonógépe legyen. Ezt a követelményt nem kell alkalmazni olyan felvonóknál, ahol az ellensúlyt egymásodik fülke helyettesíti.

1.5.2. A felvonószerelő-vállalkozásnak biztosítania kell, hogy a felvonógépet és a hozzá tartozó berendezéseket ne lehessen megközelíteni, csak karbantartáskor vagy szükséghelyzet esetén.

1.6. Vezérlés/működtetés

1.6.1. Kísérő nélküli mozgássérült személyek használatára szánt felvonók működtető elemeit ennek megfelelően kell tervezni és elhelyezni.

1.6.2. A vezérlőszervek funkcióját világosan meg kell jelölni.

1.6.3. Csoportba tartozó felvonók hívásaramkörei közzösen is kialakíthatók, és hívás-elosztást lehet megvalósítani közöttük.

1.6.4. A felvonó villamos berendezéseit úgy kell felszerelni és összekapcsolni:

- hogy a felvonóhoz közvetlenül nem kapcsolódó áramkörökkel ne lehessen összetéveszteni,
- az energiaellátást terhelés alatt lehessen kapcsolni,
- a felvonó mozgása különálló áramkörben lévő villamos biztonsági berendezésektől függjön,
- a villamos berendezés hibája ne okozzon veszélyhelyzetet.

2. Védekezés a fülkén kívül tartózkodó személyek veszélyeztetése ellen

2.1. A felvonót úgy kell megtervezni és beépíteni, hogy a fülke mozgásához szükséges térhez ne lehessen hozzáférni, kivéve a karbantartást és a szükséghelyzetet. A felvonó üzemszerű működését meg kell akadályozni, ha az előbb említett térbe bárki belép.

2.2. A felvonót úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy a fülke véghelyzeteiben az ott tartózkodó, szerelést vagy karbantartást végző személy testi sérülését megakadályozza. Ezt úgy kell elérni, hogy megfelelő szabad vagy védett teret kell biztosítani e személy számára a fülke szélső helyzeteiben a fülke alatt vagy felett. Különleges körülmények esetén, ahol e megoldásokat nem lehet alkalmazni, különösen már meglévő épületekben más, a típusvizsgálati tanúsítványban vagy az egyedi megfelelőségi tanúsítványban engedélyezett módon is biztosítható e kockázat elkerülése.

2.3. A fülke- és aknaajtók a használatnak megfelelő mechanikai szilárdságúak legyenek.

A reteszelés normál üzemben akadályozza meg:

— a fülke mozgásának akár szándékos, akár véletlen elindítását mindaddig, amíg minden aknaajtó be nincs csukva és bereteszelve,

— az aknaajtó kinyitását, ha a fülke még mozog, és a célállomáshoz tartozó kireteszelési zónán kívül van.

Meghatározott zónákban megengedett nyitott ajtó melletti szintbeállító mozgás, ha a szintbeállító sebesség korlátozva van.

3. Védekezés a fülkében tartózkodó személyek veszélyeztetése ellen

3.1. A felvonó fülkéjét — a szellőzőnyílásoktól eltekintve — tömör oldalfalakkal, padlóval és tetővel, valamint a nyílást teljesen elfedő ajtókkal kell körülhatárolni. A fülkeajtókat úgy kell megtervezni és beépíteni, hogy a fülke csak csukott ajtók mellett jöheszen mozgásba, (kivéve a 2.3. pont szerinti szintbeállítást), továbbá, hogy a fülke álljon meg akkor, ha valamelyik ajtó nyitva van. A fülkeajtóknak csukva és reteszelve kell maradniuk, ha az akna nélküli felvonó két szint között megáll, vagy ha a fülke és az aknafal között az utas leesésének fennáll a veszélye.

3.2. A felvonóra fel kell szerelni olyan készüléket, amely feszültség-kimaradás vagy az alkatrészek meghibá-

sodása esetén megakadályozza a fülke lezuhanását vagy ellenőrizetlen felfelé mozgását.

A fülke lezuhanását megakadályozó készülék legyen független a fülke felfüggesztésétől. E készüléknek alkalmasnak kell lennie arra, hogy megállítsa a felvonót a tervezett teljes terhelés és maximális sebesség mellett is. A készülék a működése során — a terhelési körülményektől függetlenül — az utasoknak ne okozzon sérülést.

3.3. Ütközőket kell beépíteni az akna alja és a fülke padlója közé.

A 2.2. pontban hivatkozott szabad teret teljesen összenyomott ütközők esetére kell méretezni. Ez a követelmény nem vonatkozik olyan felvonókra, amelyek fülkéje meghajtórendszer kialakítása következtében a 2.2. pontban hivatkozott védett térbe nem hatolhatnak be.

3.4. A felvonókat úgy kell tervezni és beépíteni, hogy ne lehessen a felvonót elindítani, ha a 3.2. pontban leírt készülék nincs működőképes helyzetben.

4. Védekezés egyéb veszélyek ellen

4.1. A gépi mozgatású aknaajtókat, fülkeajtókat külön-külön, illetve ezek kombinált működése esetén együttesen olyan készülékkel kell felszerelni, amely megakadályozza személy vagy tárgy beszorulását csukódás közben.

4.2. A tűzvédelmi szerepet betöltő aknaajtóknak — üveges részekkel együtt — rendelkezniük kell az előírt tűzállósági határértékkel (lángátörési, hőátbocsátási, hőszugárzási tulajdonság).

4.3. Az ellensúlyokat úgy kell beépíteni, hogy ne legyen lehetséges annak a fülkével való ütközése vagy a fülkére való rázuhanása.

4.4. A felvonókat fel kell szerelni olyan eszközökkel, amelyek lehetővé teszik a fülkében rekedt utasok kiszabadítását.

4.5. A felvonófülkében olyan kétirányú kommunikációs eszközt kell felszerelni és működtetni, amely lehetővé teszi az állandó kapcsolatot a mentést végzőkkel.

4.6. A felvonókat úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy ha a felvonógép túllépi a felvonószerelő-vállalkozás által megadott maximális hőmérsékletet, a felvonó a folyamatban levő menetet be tudja fejezni, de új parancsot ne tudjon fogadni.

4.7. A felvonó fülkáját úgy kell kialakítani, hogy elégséges szellőzést biztosítson az utasoknak, még hosszabb leállítás esetén is.

4.8. Használat során, illetve nyitott ajtó esetén a fülkét megfelelően ki kell világítani, továbbá szükségvilágítással is el kell látni.

4.9. A 4.5. pontban hivatkozott kommunikációs eszközt és a 4.8. pontban hivatkozott szükségvilágítást úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy hálózati feszültség-kima-

radás esetén is működjön. Működési időtartamuk olyan hosszú legyen, hogy a mentés normális lebonyolítását lehetővé tegye.

4.10. Tűz esetén is használható felvonók vezérlő áramköröit úgy kell megtervezni és legyártani, hogy megakadályozhassák meghatározott szinteken a fülke megállását és lehetővé tegyék a mentőcsoport általi elsőbbségi irányítást.

5. Megjelölés

5.1. A felvonókon mindazokat az adatokat fel kell tüntetni, amelyeket külön jogszabályok a gépekre vonatkozóan előírnak, különösen a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról szóló 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet 1. számú mellékletének 1.7.3. pontjában előírtakat. Ezekon túlmenően minden felvonó fülkéjében jól látható táblát vagy címkét kell elhelyezni, ami a névleges teherbírást és a maximálisan szállítható utasok számát mutatja.

5.2. Ha a felvonót úgy tervezték, hogy a fülkében rekedt utasok külső segítség nélkül kijuthatnak, akkor az erre vonatkozó utasításokat érthetően és jól láthatóan fel kell tüntetni a fülkében.

6. Használati utasítások

6.1. A 4. számú mellékletben felsorolt biztonsági berendezésekhez gépkönyvet kell mellékelni, hogy eredményesen és veszély nélkül lehessen végrehajtani

- az összeszerelést,
- a beépítést,
- a beállítást,
- a karbantartást.

6.2. Üzembe helyezéskor a felvonóhoz olyan dokumentációt kell átadni, amely legalább az alábbiakat kell tartalmazza:

— a normál használatához szükséges terveket és diagramokat tartalmazó utasítást, amely a karbantartásra, felülvizsgálatra, javításra, időszakos ellenőrzésre, valamint a 4.4. pontban hivatkozott mentés módjára és lebonyolítására vonatkozik,

— a felvonók és a mozgólépcsők építésügyi hatósági engedélyezéséről, üzemeltetéséről, ellenőrzéséről és az ellenőrökről szóló 113/1998. (VI. 10.) Korm. rendelet 8. § (8) bekezdésében meghatározott tartalmú gépkönyvet.

A gépkönyvet, használati utasítást azon ország(ok) nyelven vagy nyelvein kell mellékelni, ahol a felvonót használni fogják, és mellékelni kell a gyártó vagy szerelővállalkozás eredeti nyelvű utasítását is. A fordítást a gyártónak vagy annak a személynek kell biztosítania, aki a felvonót vagy a biztonsági berendezést az érintett nyelvterületen forgalomba hozza.

A felvonót kísérő ismertető, iratok, utasítások a biztonsági szempontokat tekintve nem mondhatnak ellent a gyártó által biztosított használati utasításnak.

2. számú mellékleta 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez**A megfeleléségi nyilatkozat tartalma**

A megfeleléségi nyilatkozatot az 1. számú melléklet 6. pontjában előírt nyelven (nyelveken) kell elkészíteni géppel írva vagy nyomtatva.

A)

A biztonsági berendezésekre vonatkozó megfeleléségi nyilatkozat tartalma

A biztonsági berendezés megfeleléségi nyilatkozatának az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a biztonsági berendezés gyártójának nevét és székhelyét, valamint nem magyarországi székhelyű gyártó esetén a magyarországi meghatalmazott képviselő nevét és címét,
- a biztonsági berendezés megnevezését, típusát és szeriaszámát és az egyedi azonosítóját,
- a biztonsági berendezés biztonsági funkciójának leírását, ha a megnevezésből nem magától értetődő,
- a biztonsági berendezés gyártási évét,
- az alkalmazott harmonizált európai szabványok felsorolását,
- hivatkozást egyéb műszaki szabályozásra, rendelkezésre, melynek a biztonsági berendezés megfelel (pl. más vonatkozó jogszabály),
- a tanúsító szervezet nevét, címét és azonosítási számát, ahol a típusvizsgálatot elvégezték a 6. § (1) bek. a) és b) pontja esetében,
- hivatkozást a típusvizsgálati tanúsítványra, azonosítóinak megadásával,
- a tanúsító szervezet nevét, címét és azonosítási számát, amely a típusazonosság ellenőrzését végrehajtotta a 6. § (1) bek. a) pontja esetében,
- a gyártás ellenőrzésének minőségbiztosítási rendszerét tanúsító szervezet nevét, címét, azonosítási számát a 6. § (1) bek. b) pontja esetében,
- a gyártó által megvalósított teljes körű minőségbiztosítási rendszert tanúsító szervezet nevét, címét, azonosítási számát a 6. § (1) bek. c) pontja esetében,
- a gyártó nevében felelősséget vállaló, felhatalmazott személy természetes személyazonosító adatait és aláírását.

B)

A beépített felvonóra vonatkozó megfeleléségi nyilatkozat tartalma

A megfeleléségi nyilatkozatnak az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a felvonószerelevő-vállalkozás nevét, székhelyét
- a felvonó leírását, típusát, a sorozat, illetve az egyedi azonosító feltüntetésével és a címet, ahová felszerelték,

- a felvonó beépítésének évét,
- az alkalmazott harmonizált európai szabványok felsorolását,
- hivatkozást egyéb műszaki szabályozásra, rendelkezésre, melynek a felvonó megfelel (pl. más vonatkozó jogszabály),
- a tanúsító szervezet nevét, címét és azonosítási számát, amely a felvonó vagy a típusminta-felvonó típusvizsgálatát végezte a 7. § (2), (3) bekezdéseiben meghatározott esetekben,
- hivatkozást a típusvizsgálati tanúsítványra,
- a tanúsító szervezet nevét, címét és azonosítási számát, amely a felvonó egyedi vizsgálatát végezte a 7. § (4) bekezdésében meghatározott esetben,
- annak a tanúsító szervezetnek a nevét, címét és azonosítási számát, amely a felvonó üzembe helyezés előtti vizsgálatát (végellenőrzését) végezte a 7. § (2) bek. a), (3) bek. a) pontok szerint,
- annak a tanúsító szervezetnek a nevét, címét és azonosítási számát, amely elfogadta a szerelévállalkozás által megvalósított minőségbiztosítási rendszert a 7. § (5) bekezdésben meghatározottak szerint,
- a felvonószerelevő-vállalkozás nevében felelősséget vállaló, felhatalmazott személy természetes személyazonosító adatait és aláírását.

3. számú mellékleta 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez**Megfeleléségi jelölés**

1. A megfeleléségi jelölés az alábbi szimbólumból és a forgalomba hozatal évének két utolsó számjegyéből áll, ezt követi a tanúsító szervezet azonosítási száma.

H

2. A megfeleléségi jelölés arányosan nagyítható vagy kicsinyíthető. A jelölésnek legalább 5 mm magasnak kell lennie. E mérettől abban az esetben lehet eltérni, ha a biztonsági berendezés mérete nem teszi lehetővé az 5 mm magas jelölés elhelyezését.

4. számú mellékleta 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez**A biztonsági berendezések jegyzéke**

1. Aknaajtók reteszelései
2. Az 1. számú melléklet 3.2. pontjában hivatkozott biztonsági berendezések, amelyek meggátolják a felvonófülké lezuhanását vagy ellenőrizetlen felfelé irányuló mozgását.

3. Sebességhatárolók

4. a) Energiatároló ütközők

- vagy nem lineáris jelleggörbével,
- vagy visszafutás-csillapítással.

b) Energiaelnyelő ütközők.

5. Hidraulikus üzemű felvonók biztonsági berendezései a lezuhanás megakadályozására.

(csőtöréskor záró szelep/fojtó visszacsapó szelep)

6. Elektronikus elemeket tartalmazó, biztonsági kapcsolóként alkalmazott villamos berendezések és kapcsolások.

5. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

Típusvizsgálat

(B modul)

A)

A biztonsági berendezések típusvizsgálata

1. A típusvizsgálat olyan eljárás, mely során a tanúsító szervezet megvizsgálja és igazolja, hogy a típusminta, valamint ennek a gyártó által előírt beépítése esetén a felvonó megfelel-e az alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek és e rendelet előírásainak.

2. A típusvizsgálat lefolytatását a biztonsági berendezés gyártójának, vagy meghatalmazott képviselőjének a 11. §-ban meghatározott tanúsító szervezettől kell kérnie.

A kérelemnek tartalmaznia kell:

— a gyártó üzleti nevét és teljes címét, ha meghatalmazott képviselője nyújtja be a kérelmet, akkor a biztonsági berendezés gyártási helyét,

— a gyártó írásbeli nyilatkozatát arról, hogy erre a berendezésre vonatkozóan kérelmet nem nyújtott be más tanúsító szervezethez,

— a biztonsági berendezés műszaki dokumentációját,

— a típusmintát vagy annak a helynek a címét, ahol a típusminta megvizsgálható.

Egy típusminta több típusváltozatot is reprezentálhat, ha a változatok megfelelőségéről a típusminta vizsgálatával meg lehet győződni. Indokolt esetben a tanúsító szervezet több típusmintát is kérhet.

3. A műszaki dokumentációnak kellő részletességűnek és tartalmában alkalmasnak kell lennie arra, hogy a rá vonatkozó összes követelmény tekintetében megállapítható legyen a biztonsági berendezés megfelelősége, illetve annak a felvonónak a megfelelősége, amelybe a biztonsági berendezést szakszerűen beépítették.

A biztonsági berendezés műszaki dokumentációjának tartalmaznia kell:

— a biztonsági berendezés általános leírását, a berendezés alkalmazhatósági határait (különösen a sebesség, terhelés, villamos feszültség és áramerősség lehetséges határait), valamint az alkalmazási körülményeket (különösen a robbanásveszélyes környezetet vagy az időjárását),

— a berendezés gyártási, összeállítási és kapcsolási rajzait,

— a berendezés működésének és dokumentációjának megértéséhez szükséges leírásokat és magyarázatokat,

— a gyártó által elvégzett vagy elvégzendő vizsgálatok és számítások eredményeit,

— a figyelembe vett alapvető követelményeket és azon megoldások leírását, amelyek igazolják ezek teljesítését, (pl. az alkalmazott harmonizált szabványok jegyzékét),

— azon megoldások leírását, amelyek eltérnek a szabványok követelményeitől,

— a biztonsági berendezések szerelésére, beépítésére vonatkozó gyártói utasítást,

— a gyártás felügyeletére és ellenőrzésére tett intézkedéseket tanúsító igazolásokat annak érdekében, hogy a sorozatban gyártott berendezés megegyezzen a típusmintával.

4. A tanúsító szervezet a műszaki dokumentációt megvizsgálja és megállapítja, hogy a dokumentáció típusvizsgálatra alkalmas-e, továbbá, hogy a benyújtott típusmintát a műszaki dokumentációval egyezően gyártották-e.

A tanúsító szervezet a típusmintán elvégzi, vagy elvéggezteti a szükséges ellenőrzéseket és vizsgálatokat annak megállapítására, hogy

— szabvány alkalmazása esetén a gyártó betartotta-e a szabvány előírásait, vagy

— a gyártó által alkalmazott, nem szabvány szerinti megoldások megfelelnek-e a rendeletben meghatározott egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.

A vizsgálatokat a vonatkozó szabványok szerint kell elvégezni.

5. Ha a biztonsági berendezés típusmintája a rendeletben meghatározott egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek megfelel, a tanúsító szervezet a típus megfelelőségéről típusvizsgálati tanúsítványt állít ki.

A típusvizsgálati tanúsítvány tartalmazza a biztonsági berendezés gyártójának a nevét és címét, a típusvizsgálat eredményét, érvényességének feltételeit és a típus azonosításához szükséges adatokat. Az erre vonatkozó műszaki dokumentációt, a részlet és összeállítási rajzokat, az elvégzett vizsgálatokat, számításokat a tanúsítványhoz mellékelni kell.

Ha a típusvizsgálat azt igazolja, hogy a típusminta nem felel meg a rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek, a tanúsító szervezet a típusvizsgálati tanúsítvány kiadását megtagadja, és részletesen tájékoztatja a gyártót a kifogásokról.

6. A típusvizsgálati tanúsítvánnyal rendelkező berendezés minden, akár jelentéktelen változtatásáról, amelyet a gyártó végrehajtott vagy tervez, beleértve az alkalmazási tartomány változását vagy kiterjesztését is, folyamatosan tájékoztatni kell a tanúsító szervezetet. A tanúsító szervezet értesíti a gyártót, hogy a típusvizsgálati tanúsítvány továbbra is érvényben marad-e. Ha a változtatások folytán a biztonsági berendezés nem felel meg a rendelet előírásainak, a változtatást pótlólag meg kell vizsgáltatni a tanúsító szervezettel. A változtatás vizsgálatáról készített kiegészítő tanúsítványt az eredeti típusvizsgálati tanúsítványhoz csatolni kell.

7. Minden tanúsító szervezetnek nyilvántartást kell vezetnie

- a kiadott típusvizsgálati tanúsítványokról,
- a visszavont típusvizsgálati tanúsítványokról,

továbbá erről tájékoztatnia kell az illetékes hatóságokat és más tanúsító szervezeteket.

8. A típusvizsgálattal kapcsolatos tanúsítványokat, dokumentációkat, levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezenkívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet dönt. Idegen nyelv használata esetén magyar nyelvű fordításról a gyártónak kell gondoskodnia.

9. A biztonsági berendezés gyártójának vagy meghatalmazott képviselőjének a típusvizsgálati tanúsítványok és módosítások másolatait a műszaki dokumentációval együtt tíz évig meg kell őriznie azután, hogy a biztonsági berendezést utoljára gyártották.

Ha a gyártó vagy meghatalmazott képviselője nem állapítható meg, akkor e kötelezettséget annak kell teljesíteni, aki a biztonsági berendezést forgalomba hozza.

B)

Felvonók típusvizsgálata

1. A típusvizsgálat olyan eljárás, mely során a tanúsító szervezet megvizsgálja és igazolja, hogy a típusminta felvonó vagy a vizsgálatra bemutatott felvonó, amelynek nem tervezik kialakítani változatait vagy más alkalmazási tartományait, megfelel az alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek és e rendelet előírásainak.

2. A típusvizsgálat lefolytatására a felvonószerelő-vállalkozásnak a 12. §-ban meghatározott tanúsító szervezetet kell felkérnie.

A kérelemnek tartalmaznia kell:

- a felvonószerelő-vállalkozás nevét és címét,
- a felvonószerelő-vállalkozás írásbeli nyilatkozatát arról, hogy erre a felvonóra vonatkozóan kérelmet nem nyújtott be más tanúsító szervezethez,
- a felvonó műszaki dokumentációját,

— annak a helynek a címét, ahol a felvonó megvizsgálható.

A vizsgálatra bemutatott felvonó vagy a típusminta-felvonó legalább három (a tervezett legfelső, egy közbenső és a legalsó) szintet szolgáljon ki, és tartalmazza az épülethez csatlakozó elemeket is.

3. A műszaki dokumentációnak kellő részletességűnek és tartalmában alkalmasnak kell lennie arra, hogy a felvonó konstrukciója és működése megérthető legyen, valamint a rá vonatkozó összes követelmény tekintetében megállapítható legyen a felvonó megfelelősége.

A felvonó műszaki dokumentációjának tartalmaznia kell:

- a felvonó általános leírását, a vizsgálat alatt álló típusminta minden lehetséges változatára utalni kell,
- a felvonó tervrajzait, gyártási, összeállítási és kapcsolási rajzokat, diagramokat,
- a figyelembe vett alapvető követelményeket és azon megoldások leírását, amelyek igazolják ezek teljesítését (pl. az alkalmazott harmonizált szabványok jegyzékét),
- a felvonó gyártása során beépített biztonsági berendezések megfelelőségi nyilatkozatát,
- a gyártó által elvégzett vagy elvégzetett vizsgálatok és számítások eredményeit,
- a felvonó gépkönyvének egy példányát,
- a beszerelés felügyeletére és ellenőrzésére tett intézkedéseket tanúsító igazolásokat annak érdekében, hogy sorozatban gyártott berendezés megfeleljen e rendelet előírásainak.

4. A tanúsító szervezet a műszaki dokumentációt megvizsgálja és megállapítja, hogy a dokumentáció megfelel-e a típusvizsgálat céljára, továbbá a benyújtott típusmintát a műszaki dokumentációval egyezően gyártották-e.

A tanúsító szervezet a típusmintán elvégzi vagy elvégzeteti a szükséges ellenőrzéseket és vizsgálatokat annak megállapítására, hogy a szerelővállalkozás által alkalmazott megoldások megfelelnek-e a rendelet előírásainak és lehetővé teszik-e, hogy a felvonó megfeleljen az egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.

A vizsgálatokat a vonatkozó szabványok szerint kell elvégezni.

5. Ha a felvonó típusmintája a rendeletben meghatározott egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek megfelel, a tanúsító szervezet a típus megfelelőségéről típusvizsgálati tanúsítványt állít ki.

A típusvizsgálati tanúsítvány tartalmazza a felvonószerelő-vállalkozás nevét és címét, a típusvizsgálat eredményét, érvényességének feltételeit és a jóváhagyott típus azonosításához szükséges adatokat.

Az ellenőrzést végző szervezetek kérésére a típusvizsgálati tanúsítvány, indokolt esetben a műszaki dokumentáció, a vizsgálati jelentés és az elvégzett számítások egy példányát meg kell küldeni.

Ha a vizsgálat azt igazolja, hogy a típusminta nem felel meg a rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek, a tanúsító szervezet a típusvizsgálati tanúsítvány kiadását megtagadja, és részletesen tájékoztatja a felvonó-szerelő-vállalkozást a kifogásokról.

6. A típusvizsgálati tanúsítvánnyal rendelkező felvonó minden, akár jelentéktelen változtatásáról, amelyet a szerelővállalkozás végrehajtott vagy tervez, beleértve az alkalmazási tartomány változását vagy kiterjesztését is, a felvonó-szerelő-vállalkozásnak folyamatosan tájékoztatni kell a tanúsító szervezetet. A tanúsító szervezet értesíti a felvonó-szerelő-vállalkozást, hogy a típusvizsgálati tanúsítvány továbbra is érvényben marad-e. Ha a változtatások folytán a felvonó nem felel meg a rendelet előírásainak, a változtatást pótlólag meg kell vizsgáltatni a tanúsító szervezettel. A változtatás vizsgálatáról készített kiegészítő tanúsítványt az eredeti típusvizsgálati tanúsítványhoz csatolni kell.

7. Minden tanúsító szervezetnek nyilvántartást kell vezetnie:

- a kiadott típusvizsgálati tanúsítványokról,
 - a visszavont típusvizsgálati tanúsítványokról,
- továbbá, erről tájékoztatnia kell az illetékes hatóságokat és más tanúsító szervezetet.

8. A típusvizsgálattal kapcsolatos tanúsítványokat, dokumentációkat, levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezen kívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet dönt. Idegen nyelv használata esetén magyar nyelvű fordításról a felvonó-szerelő-vállalkozásnak kell gondoskodnia.

9. A felvonó-szerelő-vállalkozásnak a típusvizsgálati tanúsítványok és módosítások másolatait a műszaki dokumentációval együtt tíz évig meg kell őriznie attól kezdődően, hogy a típusmintával azonos típusú felvonót utoljára üzembe helyezett.

6. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

Üzembe helyezés előtti vizsgálat (végátvétel)

1. Az üzembe helyezés előtti vizsgálat az az eljárás, amely során a felvonó-szerelő-vállalkozás teljesíti a 2. pont szerinti kötelezettségeit, és kijelenti, hogy a forgalomba hozott felvonó kielégíti e rendelet előírásait. A felvonó-szerelő-vállalkozás felrögzíti a megfelelőségi jelölést a felvonó fülkéjére és elkészíti a megfelelőségi nyilatkozatot.

2. A felvonó-szerelő-vállalkozásnak minden szükséges intézkedést meg kell tennie azért, hogy a forgalomba hozandó felvonó megegyezzen a típusvizsgálati tanúsít-

ványban jóváhagyott felvonóval, és feleljen meg a rá vonatkozó alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek.

3. A felvonó-szerelő-vállalkozásnak a felvonó forgalomba hozatalát követően tíz évig meg kell őriznie a megfelelőségi nyilatkozat és a 6. pont szerinti üzembe helyezési vizsgálati tanúsítvány egy példányát.

4. A felvonó-szerelő-vállalkozásnak a 12. §-ban meghatározott tanúsító szervezetet kell megbízni a felvonó üzembe helyezés előtti vizsgálatának elvégzésével. A tanúsító szervezet elvégzi vagy elvégezteti a honosított harmonizált európai szabványokban és a hatályos nemzeti szabványokban előírt ellenőrzéseket és vizsgálatokat, vagy ennek hiányában ezekkel egyenértékű más vizsgálatokat, annak bizonyítására, hogy a felvonó megfelel e rendelet előírásainak.

Az üzembe helyezés előtti vizsgálat különösen az alábbiakra terjed ki:

a) a műszaki dokumentáció vizsgálatára és annak megállapítására, hogy a felvonó megfelel-e az 5. b) számú melléklet szerint jóváhagyott típusmintának,

b)

— a felvonó működtetésére maximális terheléssel és hasznos terhelés nélkül, annak érdekében, hogy meg lehessen győződni a biztonsági berendezések szakszerű beépítéséről és megfelelő működéséről (végállás kapcsolók, reteszelvek stb.),

— a felvonó működtetésére maximális terheléssel és hasznos terhelés nélkül, annak érdekében, hogy meg lehessen győződni a biztonsági berendezések megfelelő működéséről feszültségkimaradás esetén,

— a felvonó statikus vizsgálatára a névleges teherbírás 1,25-szeresének megfelelő terheléssel.

A névleges teherbírásnak azt kell tekinteni, amelyre az 1. számú melléklet 5. pontja hivatkozik.

A vizsgálatokat követően a tanúsító szervezetnek ellenőriznie kell, hogy semmilyen alakváltozás vagy károsodás nem történt, ami hátrányosan befolyásolná a felvonó működését.

5. A tanúsító szervezetnek az alábbi dokumentumokat kell megkapnia:

- a felvonó kiviteli tervdokumentációját,
- az üzembe helyezési vizsgálatához szükséges további terveket, diagramokat, különösen a vezérlő áramkörök kapcsolási rajzait,
- az 1. számú melléklet 6.2. pontja szerinti gépkönyv egy példányát.

A tanúsító szervezet nem igényelhet olyan részletes terveket és adatokat, amelyek nem szükségesek a felvonónak a típusvizsgálati tanúsítványban szereplő típusmintával való azonosításához.

6. Ha a felvonó a rendeltetésszerű, biztonságos használatra alkalmas és megfelel e rendelet előírásainak, a tanúsító szervezet felrögzíti vagy felrögzítetteti az azonosítási számot a 3. számú melléklet szerinti megfeleléségi jelölés mellé, valamint elkészíti az üzembe helyezési vizsgálati tanúsítványt, amelyben leírja az elvégzett ellenőrzéseket és vizsgálatokat.

A tanúsító szervezet kitölti az 1. számú melléklet 6.2. pontjában hivatkozott gépkönyv megfelelő oldalait.

Ha a tanúsító szervezet megtagadja a felvonó üzembe helyezését és az üzembe helyezési tanúsítvány kiadását, azt köteles részletesen megindokolni és a javításokra vagy módosításokra javaslatot tenni. Eredménytelen üzembe helyezés előtti vizsgálatot követő ismételt üzembe helyezésre a felvonószerelő-vállalkozásnak ugyanahhoz a tanúsító szervezethez kell fordulnia.

7. Az üzembe helyezési vizsgálati tanúsítványt, dokumentációkat, levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezen kívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet dönt. Idegen nyelv használata esetén magyar nyelvű fordításról a felvonószerelő-vállalkozásnak kell gondoskodnia.

7. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

A tanúsító szervezetek kijelölésének feltételei

1. A vizsgáló szervezet, annak vezetője és a vizsgálatok elvégzéséért felelős személyzet nem lehet olyan biztonsági berendezés tervezője, építője, szállítója vagy gyártója, továbbá olyan felvonó szerelője, sem ezek bármelyikének meghatalmazott képviselője, amelyet az adott szervezet vizsgál.

2. A 6—7. § szerinti minőségbiztosítási rendszereket elfogadó tanúsító szervezet, annak vezetője és a vizsgálatok elvégzéséért felelős személyzet nem lehet olyan biztonsági berendezés tervezője, építője, szállítója vagy gyártója, továbbá olyan felvonó szerelője, sem ezek bármelyikének meghatalmazott képviselője, amelyet az adott szervezet vizsgál.

Sem közvetlenül, sem felhatalmazott képviselőként nem foglalkozhatnak biztonsági berendezések tervezésével, gyártásával, forgalmazásával vagy karbantartásával, illetve felvonók beépítésével.

3. A szervezet és személyzete a vállalt tevékenységet magas szakmai szinten és részrehajlás nélkül kell végezze.

4. A szervezet megfelelő létszámú személyzettel, felszereléssel és eszközökkel rendelkezzen a vizsgálatokkal, ellenőrzéssel kapcsolatos műszaki és adminisztratív feladatok elvégzésére. Ha speciális ellenőrzések szükségesek, és ezekhez különleges berendezésekre van szükség, azokat is biztosítani kell a szervezetnek.

5. A vizsgálatért felelős személyi állomány rendelkezzen:

- a kijelölés tárgyát képező tevékenységnek megfelelő szakirányú képzettséggel és szakmai gyakorlattal,

- ismerje a lefolytatandó vizsgálatokra vonatkozó előírásokat, és rendelkezzen megfelelő tapasztalattal a vizsgálatok szabályos lefolytatására, továbbá az eredmények helyes értékelésére,

- a vizsgálatok hitelessége érdekében hibátlanul és kellő részletességgel dokumentálja a vizsgálatokat, és állítsa ki a szükséges bizonylatokat és tanúsítványt.

6. Az ellenőrző személyek pártatlanságát garantálni kell. Díjazásuk nem függhet az elvégzett vizsgálatok számától, sem azok eredményétől.

7. A szervezetnek rendelkeznie kell az adott tevékenységi körre vonatkozó felelősségbiztosítással, kivéve, ha a felelősséget az állam viseli.

8. A személyzet minden tudomására jutott információt és szakmai, valamint üzleti titkot meg kell őrizzen, kivéve az állam illetékes hatóságai részére történő kötelező adat szolgáltatást.

8. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

A termék minőségbiztosítása biztonsági berendezésekre vonatkozóan

(E modul)

1. A termék minőségbiztosítása az az eljárás, amely során a biztonsági berendezés 2. pontnak megfelelő gyártója biztosítja és kijelenti, hogy a biztonsági berendezések megegyeznek a típusvizsgálati tanúsítványban leírt típusmintával és megfelelnek a rájuk vonatkozó rendeletek előírásainak, továbbá a biztonsági berendezés lehetővé teszi, hogy a felvonó, amelybe beépítik megfelelően e rendeletnek.

A biztonsági berendezés gyártójának vagy meghatalmazott képviselőjének minden biztonsági berendezésre fel kell erősítenie a megfeleléségi jelölést, és el kell készítenie a megfeleléségi nyilatkozatot. A megfeleléségi jelölés mellett fel kell tüntetni a 4. pont szerinti tanúsító szervezet azonosítási számát.

2. A gyártónak tanúsító szervezet által elfogadott termék minőségbiztosítási rendszert kell alkalmaznia a biztonsági berendezés végellenőrzésére és vizsgálatára a 3. pont szerint, a 4. pont szerinti ellenőrzés mellett.

3. Minőségbiztosítási rendszer

3.1. A biztonsági berendezés gyártója bármely, erre feljogosított, 12. § szerinti tanúsító szervezetet megbízhat minőségbiztosítási rendszerének értékelésével. A megbízásnak tartalmaznia kell:

— minden szükséges gyártási információt a tervezett biztonsági berendezésre vonatkozóan,

— a minőségbiztosítási rendszerről szóló dokumentációt,

— a jóváhagyott biztonsági berendezés műszaki dokumentációját és típusvizsgálati tanúsítványát.

3.2. A minőségbiztosítási rendszer keretében a gyártónak minden biztonsági berendezést meg kell vizsgálnia annak megállapítására, hogy a rendeletben meghatározott követelményeket teljesíti-e.

A vizsgálatokat a honosított, harmonizált európai, valamint a nemzeti szabványokban rögzített, vagy azzal egyenértékű eljárások alkalmazásával kell lefolytatni.

A gyártó által bevezetett minőségbiztosítási rendszerhez tartozó valamennyi ellenőrzést és vizsgálatot, követelményt és előírást írásban, ellenőrzési és vizsgálati utasítások és útmutatások formájában rendezetten dokumentálni kell. A minőségbiztosítási rendszer dokumentációjának biztosítania kell a minőségügyi programok, tervek, kézikönyvek és nyilvántartások egyértelműségét és közérthetőségét.

A dokumentációnak tartalmaznia kell:

— a minőség biztosítására vonatkozó célokat,

— a szervezeti felépítést, a termék minőségére befolyással rendelkező vezetők feladatait és hatáskörét,

— a gyártás után végzett vizsgálatok és ellenőrzések leírását,

— a minőségbiztosítási rendszer hatékony alkalmazásának, ellenőrzésének eljárásait,

— a minőségügyi nyilvántartások rendszerét (pl. ellenőrzési jelentések, vizsgálati adatok, hitelesítési adatok, személyzet képzéséről szóló jelentések),

— a gyártó nyilatkozatát a minőségbiztosítási rendszerből adódó kötelezettségek teljesítéséről, továbbfejlesztéséről, megfelelőségének és hatékonyságának biztosításáról.

3.3. A tanúsító szervezet a gyártó kérelmére a minőségbiztosítási rendszert megvizsgálja és értékeli. A tanúsító szervezet a vizsgálat során értékeli a 3.2. pont előírásainak betartását, a vonatkozó minőségügyi szabvány betartását és a típusmintával egyező gyártást.

Amennyiben a minőségbiztosítási rendszer megfelel a rá vonatkozó honosított harmonizált európai szabványnak, akkor úgy kell tekinteni, hogy a 3.2. pont előírásait teljesíti.

A minőségbiztosítási rendszert értékelő csoport legalább egy tagjának szerepelnie kell a Magyar Mérnöki Kamara által nyilvántartott Tervezői és szakértői névjegyzék „Felvonószakértők” című fejezetében. Az értékelés során a biztonsági berendezés gyártási helyén is szemlét kell tartani.

A tanúsító szervezetnek tájékoztatnia kell a vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a biztonsági berendezés gyártóját.

3.4. A biztonsági berendezés gyártójának vállalnia kell, hogy teljesíti a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

A gyártó a minőségbiztosítási rendszer minden tervezett változtatásáról köteles tájékoztatni a tanúsító szervezetet.

A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja, és dönt arról, hogy a megváltozott minőségbiztosítási rendszer megfelel-e még a 3.2. pont előírásainak, vagy újraértékelésre van szükség. A vizsgálat eredményéről és annak indokairól a gyártót tájékoztatja.

4. A tanúsító szervezet ellenőrzési kötelezettsége.

4.1. Az ellenőrzés célja meggyőződni arról, hogy a gyártó megfelelően teljesíti-e a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

4.2. A gyártónak lehetővé kell tennie a 11. § szerinti ellenőrzést és rendelkezésre kell bocsátania

— a minőségbiztosítási rendszer dokumentációját,

— a biztonsági berendezés műszaki dokumentációját,

— a minőségbiztosítási nyilvántartásokat: ellenőrzési jegyzőkönyveket és vizsgálati adatokat, hitelesítési adatokat, az érintett személyzet képzéséről készült jelentéseket.

4.3. A tanúsító szervezetnek két évenként meg kell vizsgálnia, hogy a biztonsági berendezés gyártója az engedélyezett minőségbiztosítási rendszert fenntartja és alkalmazza-e. A tanúsító szervezet az időszakos vizsgálatról auditjelentést készít. A tanúsító szervezet évenként rendkívüli ellenőrzést tarthat a rendeletben foglaltak betartásának és a megfelelőségi nyilatkozatok szabályszerűségének megvizsgálása céljából. A tanúsító szervezet dönt az éves vizsgálat és ellenőrzés módjáról, amelynek eredményét jegyzőkönyvbe foglalja, és egy példányát a biztonsági berendezés gyártójának átad.

4.4. Ezen túlmenően a tanúsító szervezet a biztonsági berendezés gyártójánál előzetes bejelentés nélkül ellenőrzést tarthat. Ennek során vizsgálatokat végezhet vagy végeztethet annak ellenőrzésére, hogy a minőségbiztosítási rendszer megfelelően működik-e. Az ellenőrzés eredményéről látogatási jelentést, vizsgálat esetén vizsgálati jegyzőkönyvet ad át a gyártónak.

5. A gyártónak meg kell őriznie az utolsó biztonsági berendezés gyártásától számított tíz évig az alábbi dokumentumokat, és a nemzeti hatóságok kérésére be kell azokat mutatnia:

— a jóváhagyott biztonsági berendezések műszaki dokumentációját és típusvizsgálati tanúsítványát,

— a minőségbiztosítási rendszer korszerűsítésére, változtatására vonatkozó dokumentumokat,

— a tanúsító szervezet tanúsítványait, vizsgálati jelentéseit, időszakos felülvizsgálatainak és váratlan látogatásainak jelentéseit, jegyzőkönyveit.

6. A tanúsító szervezeteknek a többi tanúsító szervezet felé a minőségbiztosítási rendszerekre vonatkozóan a kiadott és a visszavont tanúsítványokról adatszolgáltatási kötelezettségük van.

7. A minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos dokumentumokat, levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezen kívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet

dönt. Idegen nyelv használata esetén magyar nyelvű fordításról a gyártónak kell gondoskodnia.

9. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

Teljes körű minőségbiztosítás biztonsági berendezésre vonatkozóan

(H modul)

1. A gyártónak a tanúsító szervezet által a 3. pontban meghatározottak alapján elfogadott teljes körű minőségbiztosítási rendszert kell alkalmaznia a biztonsági berendezés tervezésére, gyártására, végellenőrzésére és vizsgálatára, a 4. pont szerinti ellenőrzés mellett.

2. A teljes körű minőségbiztosítás olyan eljárás, amely során a biztonsági berendezés gyártója biztosítja és kijelenti, hogy a biztonsági berendezések megfelelnek a rájuk vonatkozó rendeletek előírásainak, továbbá azt, hogy a biztonsági berendezés lehetővé teszi, hogy a felvonó megfeleljen e rendelet követelményeinek.

A biztonsági berendezés gyártójának vagy meghatalmazott képviselőjének minden biztonsági berendezésre fel kell erősítenie a megfelelőségi jelölést, és el kell készítenie a megfelelőségi nyilatkozatot. A megfelelőségi jelölés mellett fel kell tüntetni a 4. pont szerinti tanúsító szervezet azonosítási számát.

3. Minőségbiztosítási rendszer

3.1. A biztonsági berendezés gyártójának a 12. §-ban meghatározott tanúsító szervezetet kell megbízni minőségbiztosítási rendszerének értékelésével. A megbízásnak tartalmaznia kell:

— minden szükséges gyártási információt a tervezett biztonsági berendezésre vonatkozóan,

— a minőségbiztosítási rendszerről szóló dokumentációt.

3.2. A minőségbiztosítási rendszer keretében a gyártónak folyamatosan gondoskodnia kell arról, hogy minden biztonsági berendezés megfeleljen a rá vonatkozó követelményeknek, és a felvonók, amelyekbe beépítik, megfeleljenek az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.

A gyártó által bevezetett minőségbiztosítási rendszerhez tartozó valamennyi ellenőrzést, vizsgálatot, előírást és rendelkezési írásban, ellenőrzési és vizsgálati utasítások és útmutatások formájában rendezetten dokumentálni kell. A minőségbiztosítási rendszer dokumentációjának biztosítania kell a minőségügyi programok, tervek, kézikönyvek és nyilvántartások egyértelműségét és közérthetőségét.

A dokumentációnak tartalmaznia kell:

— a minőség biztosítására vonatkozó célokat,

— a szervezeti felépítést, a termék gyártásában részt vevő közép- és felső vezető beosztású alkalmazottak munkaköri leírását,

— a műszaki tervezés előírásait, az alkalmazandó szabványokat, valamint, ha a szabványokat nem alkalmazzák teljeskörűen, akkor azokat az előírásokat, amelyek biztosítják az alapvető követelmények kielégítését,

— a tervellenőrzési és terv-felülvizsgálati módszereket és rendszeres intézkedéseket, amelyeket a biztonsági berendezések tervezésénél alkalmaznak,

— a megfelelő gyártási, minőség-ellenőrzési és minőségbiztosítási technikák, eljárások és rendszeres intézkedések leírását,

— a gyártás előtt, közben és után végzett vizsgálatok és ellenőrzések leírását és gyakoriságát,

— a minőségbiztosítási rendszer hatékony alkalmazásának, ellenőrzésének eljárásait,

— a minőségügyi nyilvántartások rendszerét (pl. ellenőrzési jelentések, vizsgálati adatok, hitelesítési adatok, alkalmazottak képzéséről szóló jelentések),

— a gyártó nyilatkozatát a minőségbiztosítási rendszerből adódó kötelezettségek teljesítéséről, továbbfejlesztéséről, megfelelőségének és hatékonyságának biztosításáról.

3.3. A tanúsító szervezet a gyártó megbízása alapján a minőségbiztosítási rendszert megvizsgálja és értékeli. A tanúsító szervezet a vizsgálat során értékeli a minőségbiztosítási rendszert, a 3.2. pont előírásainak betartását, a vonatkozó minőségügyi szabvány betartását. Amennyiben a minőségbiztosítási rendszer megfelel a rá vonatkozó honosított harmonizált európai szabványnak, akkor úgy kell tekinteni, hogy a 3.2. pont előírásait teljesíti.

A minőségbiztosítási rendszert értékelő csoport legalább egy tagjának szerepelnie kell a Magyar Mérnöki Kamara által nyilvántartott Tervezői és szakértői névjegyzék „Felvonószakértők” című fejezetében. Az értékelés során a biztonsági berendezés gyártójának telephelyén is szemlét kell tartani.

A tanúsító szervezetnek tájékoztatnia kell a vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a biztonsági berendezés gyártóját.

3.4. A biztonsági berendezés gyártójának vállalnia kell, hogy teljesíti a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

A minőségbiztosítási rendszer minden tervezett változtatásáról tájékoztatnia kell a tanúsító szervezetet. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja, és dönt arról, hogy a megváltozott minőségbiztosítási rendszer megfelel a rendelet előírásainak, vagy újraértékelésre van szükség. A vizsgálat eredményéről és annak indokairól a gyártót tájékoztatja.

4. A tanúsító szervezet ellenőrzési kötelezettsége.

4.1. Az ellenőrzés célja meggyőződni arról, hogy a gyártó megfelelően teljesíti-e a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

4.2. A gyártónak lehetővé kell tennie a 11. § bekezdése szerinti ellenőrzést, és rendelkezésre kell bocsátania minden szükséges információt és dokumentációt, különösen:

- a minőségbiztosítási rendszer dokumentációját,
- a minőségbiztosítási rendszer tervezésére vonatkozó előírányzott minőségügyi értékeléseket, elemzéseket, számításokat, vizsgálati eredményeket,
- a minőségbiztosítási rendszer gyártására vonatkozó előírányzott minőségügyi értékeléseket, ellenőrzési és vizsgálati eredményeket, hitelesítési adatokat, az alkalmazottak képesítésére vonatkozó adatokat.

4.3. A tanúsító szervezetnek kétévénként meg kell vizsgálnia, hogy a biztonsági berendezés gyártója az engedélyezett minőségbiztosítási rendszert fenntartja és alkalmazza-e. A tanúsító szervezet az időszakos vizsgálatról auditjelentést készít. A tanúsító szervezet évenként rendkívüli ellenőrzést tarthat a rendeletben foglaltak betartásának és a megfelelőségi nyilatkozatok szabályszerűségének megvizsgálása céljából. A tanúsító szervezet dönt az éves vizsgálat és ellenőrzés módjáról, amelynek eredményét jegyzőkönyvbe foglalja és egy példányát a biztonsági berendezés gyártójának átadja.

4.4. Ezen túlmenően a tanúsító szervezet a biztonsági berendezés gyártójánál előzetes bejelentés nélkül látogatást tehet, és ellenőrzést tarthat. Ennek során vizsgálatokat végezhet vagy végeztethet annak ellenőrzésére, hogy a minőségbiztosítási rendszer megfelelően működik-e. Az ellenőrzés eredményéről látogatási jelentést, vizsgálat esetén vizsgálati jegyzőkönyvet ad át a gyártónak.

5. A gyártónak meg kell őriznie a biztonsági berendezés utolsó gyártásától számított tíz évig az alábbi dokumentumokat, és a nemzeti hatóságok kérésére be kell mutatnia:

- a minőségbiztosítási rendszer dokumentációját,
- a minőségbiztosítási rendszer korszerűsítésére, változtatására vonatkozó dokumentumokat,
- a tanúsító szervezet tanúsítványait, vizsgálati jelentéseit, időszakos felülvizsgálatainak és váratlan látogatásainak jelentéseit.

Amennyiben sem a biztonsági berendezés gyártója, sem meghatalmazott képviselője nem állapítható meg vagy nem fellelhető, akkor a biztonsági berendezés forgalmazójának kell eleget tennie a dokumentumok megőrzésére vonatkozó kötelezettségnek.

6. A tanúsító szervezeteknek a többi tanúsító szervezet felé a minőségbiztosítási rendszerekre vonatkozóan a kiadott és a visszavont tanúsítványokról adatszolgáltatási kötelezettségük van.

7. A teljes minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos dokumentumokat, levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezen kívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet dönt. Idegen nyelv használata esetén magyar nyelvű fordításról a gyártónak kell gondoskodnia.

10. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

Egyedi felvonó vizsgálat

(G modul)

1. Az egyedi gyártású felvonó vizsgálatára olyan eljárás, amellyel a tanúsító szervezet a dokumentáció alapján és a felvonó tervezett üzemelésének helyszínén, a beépítés után végzett vizsgálatokkal ellenőrzi, hogy a felvonó megfelel-e a rendelet előírásainak. A felvonószerelő-vállalkozás bizonyítja és kijelenti, hogy a felvonó, amelyet forgalomba hoznak, megkapta a 4. pont alapján lefolytatott egyedi megfelelőségi tanúsítványt. A felvonószerelő-vállalkozásnak fel kell erősítenie a megfelelőségi jelölést a felvonó fülkéjére, és el kell készítenie a megfelelőségi nyilatkozatot.

2. Az egyedi termék vizsgálatával a felvonószerelő-vállalkozásnak a 12. §-ban meghatározott tanúsító szervezetet kell megbíznia. A megbízásnak tartalmaznia kell:

- a felvonószerelő-vállalkozás nevét, címét és a felvonó beépítésének helyszínét,
- a felvonószerelő-vállalkozás írásbeli nyilatkozatát arról, hogy hasonló kérelmet nem nyújtott be más tanúsító szervezethez,
- a 3. pont szerinti műszaki dokumentációt.

3. A műszaki dokumentáció célja lehetővé tenni a felvonó vizsgálatát, hogy megfelel-e a rá vonatkozó összes követelménynek.

A felvonó műszaki dokumentációjának tartalmaznia kell:

- a felvonó általános leírását,
- a felvonó kiviteli tervdokumentációját, gyártási, összeállítási és kapcsolási rajzokat,
- a figyelembe vett alapvető követelményeket és azon megoldások leírását, amelyek igazolják ezek teljesítését, (pl. az alkalmazott harmonizált szabványok jegyzékét)
- a felvonó gyártása során beépített biztonsági berendezések megfelelőségi nyilatkozatát,
- a gyártó által elvégzett vagy elvégzett vizsgálatok és számítások eredményeit,
- a felvonó használati utasításának egy példányát.

4. A tanúsító szervezet a műszaki dokumentációt megvizsgálja, és elvégzi, vagy elvégezteti a vonatkozó szabványokban rögzített, vagy ennek hiányában azzal egyenértékű vizsgálatokat és ellenőrzéseket annak megállapítására, hogy a felvonó megfelel-e az egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.

Ha a felvonó megfelel-e a rendelet előírásainak, a tanúsító szervezet egyedi megfelelőségi tanúsítványt állít ki, és felrögzíti vagy rögzítteti az azonosítási számát a megfelelőségi jelölés mellé.

Az 1. számú melléklet 6.2. pontjában meghatározott gépkönyv megfelelő oldalait a tanúsító szervezetnek kell kitölteni.

Ha a tanúsító szervezet visszautasítja a felvonó egyedi megfelelőségi tanúsítványának kiadását, azt köteles részletesen megindokolni, és a javításokra vagy módosításokra javaslatot tenni. Eredménytelen vizsgálatot követő ismételt vizsgálatra a felvonószerelő-vállalkozásnak ugyanahhoz a tanúsító szervezethez kell fordulnia.

5. Az egyedi megfelelőségi tanúsítványt, a vizsgálati eljárásra vonatkozó dokumentumokat és levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezen kívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet dönt. Idegen nyelv használata esetén magyar nyelvű fordításról a felvonószerelő-vállalkozásnak kell gondoskodnia.

6. Az egyedi megfelelőségi tanúsítványt a hozzá tartozó műszaki dokumentációval együtt a felvonószerelő-vállalkozásnak a felvonó forgalomba hozatalát követő tíz évig meg kell őriznie.

11. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

Típusazonossági vizsgálat szűrőpróbaszerű ellenőrzéssel

(C modul)

1. A típusazonossági vizsgálat olyan eljárás, melynek során a biztonsági berendezés gyártója vagy meghatalmazott képviselője bizonyítja és kijelenti, hogy a biztonsági berendezés megegyezik a típusvizsgálati tanúsítványban jóváhagyott típusmintával, és megfelel a rá vonatkozó rendelkezések előírásainak, továbbá a biztonsági berendezés lehetővé teszi, hogy a felvonó, amelybe beépítik, megfelelően az alapvető követelményeknek.

A biztonsági berendezés gyártójának vagy meghatalmazott képviselőjének minden biztonsági berendezésre fel kell erősítenie a megfelelőségi jelölést, és el kell készítenie a megfelelőségi nyilatkozatot.

2. A gyártási folyamat során a gyártó köteles biztosítani az egységes gyártást, a biztonsági berendezésnek a típusvizsgálati tanúsítványban leírt típusmintával való megegyezést és a rendeletben meghatározott követelmények teljesítését.

3. A gyártónak meg kell őriznie a biztonsági berendezés utolsó gyártásától számított tíz évig a biztonsági berendezés megfelelőségi tanúsítványát, és a nemzeti hatóságok kérésére be kell mutatnia.

Amennyiben sem a biztonsági berendezés gyártója, sem meghatalmazott képviselője nem állapítható meg vagy nem fellelhető, akkor a biztonsági berendezés forgalmazójának kell eleget tennie a dokumentumok megőrzésére vonatkozó kötelezettségnek.

4. A gyártó által választott, 12. § szerinti tanúsító szervezet a gyártónál előzetes bejelentés nélkül, változó időközönként, de legalább évente egyszer szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket végez, vagy ellenőrizteti a gyártott biztonsági berendezéseket.

A biztonsági berendezésnek a gyártó telephelyén vett mintadarabjain el kell végezni a vonatkozó szabványokban rögzített, vagy ennek hiányában azzal egyenértékű vizsgálatokat, hogy a gyártás megfelel-e a rendelet előírásainak.

Ha a megvizsgált biztonsági berendezések egy vagy több darabja nem megfelelő, a tanúsító szervezetnek megfelelő intézkedéseket kell tennie. Ennek során — az érintett szervezetek értesítése mellett — a típusvizsgálati tanúsítványát módosíthatja vagy visszavonhatja.

A gyártónak a tanúsító szervezet felelősségére való tekintettel a megfelelőségi jelölés mellett a tanúsító szervezet azonosítási számát is fel kell tüntetnie.

5. A szűrőpróbaszerű vizsgálati eljárásokra vonatkozó dokumentumokat és levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezen kívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet dönt.

12. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

A termék minőségbiztosítása felvonókra vonatkozóan

(E modul)

1. A felvonószerelő-vállalkozásnak tanúsító szervezet által a 3. pontban meghatározottak alapján elfogadott termék minőségbiztosítási rendszert kell alkalmaznia a felvonó végellenőrzésére és vizsgálatára, valamint lehetővé kell tennie a 4. pont szerinti ellenőrzést.

2. A termék minőségbiztosítása olyan eljárás, mely során a felvonószerelő-vállalkozás biztosítja és kijelenti, hogy a felvonó megegyezik a típusvizsgálati tanúsítványban leírt felvonóval és megfelel a rá vonatkozó rendelkezések előírásainak.

A felvonószerelő-vállalkozásnak minden felvonóra fel kell erősítenie a megfelelőségi jelölést, és el kell készítenie a megfelelőségi nyilatkozatot. A megfelelőségi jelölés mellett fel kell tüntetni a felügyeletért felelős tanúsító szervezet azonosítási számát

3. Minőségbiztosítási rendszer

3.1. A felvonószerelő-vállalkozásnak a 12. §-ban meghatározott tanúsító szervezetet kell megbízni minőségbiztosítási rendszerének értékelésével. A megbízásnak tartalmaznia kell:

— minden szükséges információt a tervezett felvonóra vonatkozóan,

— a minőségbiztosítási rendszerrel szóló dokumentációt,

— a jóváhagyott felvonó műszaki dokumentációját és típusvizsgálati tanúsítványát.

3.2. A minőségbiztosítási rendszer keretében a szerelő-vállalkozásnak minden felvonót meg kell vizsgálnia annak megállapítására, hogy a rendeletben meghatározott követelményeket teljesíti-e.

A vizsgálatokat a harmonizált európai, valamint a nemzeti szabványokban rögzített, vagy azokkal egyenértékű eljárásokkal kell lefolytatni.

A felvonószerelő-vállalkozás által működtetett minőségbiztosítási rendszerhez tartozó valamennyi ellenőrzést és vizsgálatot, követelményt és előírást írásban, ellenőrzési és vizsgálati utasítások és útmutatások formájában rendezetten dokumentálni kell. A minőségbiztosítási rendszer dokumentációjának biztosítania kell a minőségi programok, tervek, kézikönyvek és nyilvántartások egyértelműségét és közérthetőségét.

A dokumentációnak tartalmaznia kell:

- a minőség biztosítására vonatkozó célokat,
- a szervezeti felépítést, a felvonó gyártásában részt vevő közép- és felső vezető beosztású alkalmazottak munkaköri leírását,
- a forgalomba hozatal előtt elvégzendő vizsgálatok és ellenőrzések leírását, beleértve a 6. melléklet 4. b) bekezdés szerinti vizsgálatokat is,
- a minőségbiztosítási rendszer hatékony alkalmazásának, ellenőrzésének eljárásait,
- a minőségügyi nyilvántartások rendszerét (pl. ellenőrzési jelentések, vizsgálati adatok, hitelesítési adatok, személyzet képesítéséről szóló jelentések),
- a felvonószerelő-vállalkozásnak a nyilatkozatát a minőségbiztosítási rendszerből adódó kötelezettségek teljesítéséről, továbbfejlesztéséről, megfelelőségének és hatékonyságának biztosításáról.

3.3. A tanúsító szervezet a felvonószerelő-vállalkozás megbízása alapján a minőségbiztosítási rendszert megvizsgálja és értékeli. A tanúsító szervezet a vizsgálat során értékeli a 3.2. pont előírásainak betartását, a vonatkozó minőségügyi szabvány betartását.

Amennyiben a minőségbiztosítási rendszer megfelel a rá vonatkozó honosított harmonizált európai szabványnak, akkor úgy kell tekinteni, hogy a 3.2. pont előírásait teljesíti.

A minőségbiztosítási rendszert értékelő csoport legalább egy tagjának legyen tapasztalata a felvonótechnológiával kapcsolatos vizsgálatokban. Az értékelés során a felvonószerelő-vállalkozás telephelyén és szerelési helyszíneken is szemlét kell tartani.

A tanúsító szervezetnek a vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a felvonószerelő-vállalkozást tájékoztatnia kell.

3.4. A felvonószerelő-vállalkozásnak vállalnia kell, hogy teljesíti a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

A minőségbiztosítási rendszer minden tervezett változtatásáról tájékoztatnia kell a tanúsító szervezetet. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja, és dönt arról, hogy a megváltozott minőségbiztosítási rendszer megfelel-e a rendelet előírásainak, vagy újraértékelésre van szükség. A vizsgálat eredményéről és annak indokairól a gyártót tájékoztatja.

4. A tanúsító szervezet ellenőrzési kötelezettsége.

4.1. Az ellenőrzés célja meggyőződni arról, hogy a felvonószerelő-vállalkozás megfelelően teljesíti-e a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

4.2. A felvonószerelő-vállalkozásnak lehetővé kell tennie a 12. § szerinti ellenőrzést, és rendelkezésre kell bocsátania minden szükséges információt és dokumentációt, különösen:

- a minőségbiztosítási rendszer dokumentációját,
- a felvonó műszaki dokumentációját,
- a minőségügyi nyilvántartásokat, ellenőrzési jegyzőkönyveket és vizsgálati adatokat, hitelesítési adatokat, jelentéseket az érintett személyzet képesítéséről.

4.3. A tanúsító szervezetnek kétévenként meg kell vizsgálnia, hogy a felvonószerelő-vállalkozás az engedélyezett minőségbiztosítási rendszert fenntartja és alkalmazza-e. A tanúsító szervezet az időszakos vizsgálatról auditjelentést készít. A tanúsító szervezet évenként rendkívüli ellenőrzést tarthat a rendeletben foglaltak betartásának és a megfelelőségi nyilatkozatok szabályszerűségének megvizsgálása céljából. A tanúsító szervezet dönt az éves vizsgálat és ellenőrzés módjáról, amelynek eredményét jegyzőkönyvbe foglalja, és egy példányát a felvonószerelő-vállalkozásnak átadja.

4.4. Ezen túlmenően a tanúsító szervezet az előzetes bejelentés nélkül a felvonószerelő-vállalkozás telephelyén vagy szerelési helyszínén ellenőrzést tarthat. Ennek során vizsgálatokat végezhet vagy végeztethet annak ellenőrzésére, hogy a minőségbiztosítási rendszer megfelelően működik-e. Az ellenőrzés eredményéről látogatási jelentést, vizsgálat esetén vizsgálati jegyzőkönyvet ad át.

5. A felvonószerelő-vállalkozásnak meg kell őriznie a felvonó utolsó forgalomba hozatalától számított tíz évig az alábbi dokumentumokat és a nemzeti hatóságok kérésére be kell mutatnia:

- a jóváhagyott felvonó műszaki dokumentációját és típusvizsgálati tanúsítványát,
- a minőségbiztosítási rendszer korszerűsítésére, változtatására vonatkozó dokumentumokat,
- a tanúsító szervezet tanúsítványait, vizsgálati jelentéseit, időszakos felülvizsgálatainak és váratlan látogatásainak jelentéseit.

6. A tanúsító szervezeteknek a többi tanúsító szervezet felé a minőségbiztosítási rendszerekre vonatkozóan a kiadott és a visszavont tanúsítványokról adatszolgáltatási kötelezettségük van.

7. A minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos dokumentumokat, levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezenkívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet dönt. Idegen nyelv használata esetén magyar nyelvű fordításról a felvonószerelő-vállalkozásnak kell gondoskodnia.

13. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

Teljes körű minőségbiztosítás felvonókra vonatkozóan

(H modul)

1. A felvonószerelő-vállalkozásnak a tanúsító szervezet által a 3. pontban meghatározottak alapján elfogadott teljes körű minőségbiztosítási rendszert kell alkalmaznia a felvonók tervezésére, gyártására, összeszerelésére, felszerelésére, végellenőrzésére és vizsgálatára, valamint lehetővé kell tennie a 4. pont szerinti ellenőrzést.

2. A teljes körű minőségbiztosítás olyan eljárás, mely során a felvonószerelő-vállalkozás bizonyítja és kijelenti, hogy a felvonó megfelel a rájuk vonatkozó rendeletek előírásainak.

A felvonószerelő-vállalkozásnak minden felvonóra fel kell erősítenie a megfelelőségi jelölést, és el kell készítenie a megfelelőségi nyilatkozatot. A megfelelőségi jelölés mellett fel kell tüntetni a tanúsító szervezet azonosítási számát.

3. Minőségbiztosítási rendszer

3.1. A felvonószerelő-vállalkozásnak a 12. §-ban meghatározott tanúsító szervezetet kell megbízni minőségbiztosítási rendszerének értékelésével. A megbízásnak tartalmaznia kell:

- minden szükséges információt a tervezett felvonókra vonatkozóan,
- a minőségbiztosítási rendszerről szóló dokumentációt.

3.2. A felvonószerelő-vállalkozásnak a minőségbiztosítási rendszer keretében folyamatosan gondoskodnia kell arról, hogy minden felvonó megfeleljen a rá vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.

A felvonószerelő-vállalkozás által bevezetett minőségbiztosítási rendszerhez tartozó valamennyi ellenőrzést, vizsgálatot, előírást és rendelkezést írásban, ellenőrzési és vizsgálati utasítások és útmutatások formájában rendezetten dokumentálni kell. A minőségbiztosítási rendszer dokumentációjának biztosítania kell a minőségügyi programok, tervek, kézikönyvek és nyilvántartások egyértelműségét és közérthetőségét.

A dokumentációnak tartalmaznia kell:

- a minőség biztosítására vonatkozó célokat,
- a szervezet felépítést, a felvonók gyártásában részt vevő közép- és felső vezető beosztású alkalmazottak munkaköri leírását,
- befolyással rendelkező vezetők feladatait és hatáskörét,
- a műszaki tervezés előírásait, az alkalmazandó szabványokat, valamint ha a szabványokat nem alkalmazzák

teljeskörűen, akkor azokat az előírásokat, amelyek biztosítják az alapvető követelmények kielégítését,

- a tervellenőrzési és terv-felülvizsgálati módszereket és rendszeres intézkedéseket, amelyeket a felvonók tervezésénél alkalmaznak,

- a megfelelő összeszerelési és beépítési eljárások, minőség-ellenőrzési és minőségbiztosítási technikák, valamint a rendszeres intézkedések leírását,

- a beszállított alkatrészek és részegységek átvételénél alkalmazott vizsgálatokat és ellenőrzéseket,

- a beépítés előtt (beépítési feltételek ellenőrzése, akna, felvonógép elhelyezése stb.), beépítés alatt és után (beleértve legalább a 6. számú melléklet 4. b) pontja szerint) végzett vizsgálatok és ellenőrzések leírását és gyakoriságát,

- a minőségbiztosítási rendszer hatékony alkalmazásának, ellenőrzésének eljárásait,

- a minőségügyi nyilvántartások rendszerét (pl. ellenőrzési jelentések, vizsgálati adatok, hitelesítési adatok, személyzet képesítéséről szóló jelentések),

- a felvonószerelő-vállalkozás nyilatkozatát a minőségbiztosítási rendszerből adódó kötelezettségek teljesítéséről, továbbfejlesztéséről, megfelelőségének és hatékonyságának biztosításáról.

3.3. Tervellenőrzés

Ha a terv nem áll teljesen összhangban a honosított harmonizált európai szabványokkal, a tanúsító szervezetnek meg kell győződnie arról, hogy a terv kielégíti-e a rendelet követelményeit. Ha a terv megfelelő, akkor a tanúsító szervezet a tervezésre vonatkozó vizsgálati tanúsítványt állít ki a felvonószerelő-vállalkozás részére, meghatározva a tanúsítvány érvényességi határait és megadva a jóváhagyott terv azonosításához szükséges adatokat.

3.4. A minőségbiztosítási rendszer vizsgálata

A tanúsító szervezet a felvonószerelő-vállalkozás megbízása alapján a minőségbiztosítási rendszert megvizsgálja és értékeli. A tanúsító szervezet a vizsgálat során értékeli a 3.2. pont előírásainak betartását, valamint a vonatkozó minőségügyi szabvány betartását. Amennyiben a minőségbiztosítási rendszer megfelel a rá vonatkozó honosított harmonizált európai szabványnak, akkor úgy kell tekinteni, hogy a 3.2. pont előírásait teljesíti.

A minőségbiztosítási rendszert értékelő csoport legalább egy tagjának szerepelnie kell a Magyar Mérnöki Kamara által nyilvántartott Tervezői és szakértői névjegyzék „Felvonószakértők” című fejezetében. Az értékelés során a felvonószerelő-vállalkozás telephelyén és a szerelési helyszíneken is szemlét kell tartani.

A tanúsító szervezetnek tájékoztatnia kell a vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a felvonószerelő-vállalkozást.

3.5. A felvonószerelő-vállalkozásnak vállalnia kell, hogy teljesíti a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

A minőségbiztosítási rendszer minden tervezett változtatásáról tájékoztatnia kell a tanúsító szervezetet. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja, és dönt arról, hogy a megváltozott minőségbiztosítási rendszer megfelel-e a rendelet előírásainak, vagy újraértékelésre van szükség. A vizsgálat eredményéről és annak indokairól a felvonószerelő-vállalkozást köteles tájékoztatni.

4. A tanúsító szervezet ellenőrzési kötelezettsége.

4.1. Az ellenőrzés célja az, hogy a tanúsító szervezet meggyőződjön arról, hogy a felvonószerelő-vállalkozás megfelelően teljesíti-e a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

4.2. A felvonószerelő-vállalkozásnak lehetővé kell tennie a 11. § szerinti ellenőrzést, és rendelkezésre kell bocsátania minden szükséges információt és dokumentációt, különösen:

- a minőségbiztosítási rendszer dokumentációját,
- a minőségbiztosítási rendszer tervezésre vonatkozó előírányzott minőségügyi értékeléseket, elemzéseket, számításokat, vizsgálati eredményeket,
- a minőségbiztosítási rendszer szerelésre és beépítésre vonatkozó előírányzott minőségügyi értékeléseket, ellenőrzési és vizsgálati eredményeket, hitelesítési adatokat, a személyzet képzésére vonatkozó adatokat.

4.3. A tanúsító szervezetnek két évente meg kell vizsgálnia, hogy a felvonószerelő-vállalkozás az engedélyezett minőségbiztosítási rendszert fenntartja és alkalmazza-e. A tanúsító szervezet az időszakos vizsgálatról auditjelentést készít. A tanúsító szervezet évente egyszer rendkívüli ellenőrzést tarthat a rendeletben foglaltak betartásának és a megfelelőségi nyilatkozatok szabályszerűségének megvizsgálása céljából. A tanúsító szervezet dönt az éves vizsgálat és ellenőrzés módjáról, amelynek eredményét jegyzőkönyvbe foglalja, és egy példányát a felvonószerelő-vállalkozásnak átadja.

4.4. A tanúsító szervezet előzetes bejelentés nélkül ellenőrzést tarthat a felvonószerelő-vállalkozás telephelyén vagy szerelési helyszínén. Ennek során vizsgálatokat végezhet vagy végeztethet annak ellenőrzésére, hogy a minőségbiztosítási rendszer megfelelően működik-e. Az ellenőrzés eredményéről látogatási jelentést, vizsgálat esetén vizsgálati jegyzőkönyvet ad át.

5. A felvonószerelő-vállalkozásnak meg kell őriznie a felvonó forgalomba hozatalától számított tíz évig az alábbi dokumentumokat, és a nemzeti hatóságok kérésére be kell mutatnia:

- a minőségbiztosítási rendszer dokumentációját,
- a minőségbiztosítási rendszer korszerűsítésére, változtatására vonatkozó dokumentumokat,
- a tanúsító szervezet tanúsítványait, vizsgálati jegyzőkönyveit, időszakos felülvizsgálatainak és váratlan látogatásainak jelentéseit.

6. A tanúsító szervezeteknek a többi tanúsító szervezet felé minőségbiztosítási rendszerekre vonatkozóan a kiadott és a visszavont tanúsítványokról adatszolgáltatási kötelezettségük van.

7. A teljes minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos dokumentumokat, levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezen kívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet dönt. Idegen nyelv használata esetén magyar nyelvű fordításról a felvonószerelő-vállalkozásnak kell gondoskodnia.

14. számú melléklet

a 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelethez

A gyártás minőségbiztosítása felvonókra vonatkozóan

(D modul)

1. A felvonószerelő-vállalkozásnak alkalmaznia kell tanúsító szervezet által a 3. pontban meghatározottak szerint jóváhagyott gyártás minőségbiztosítási rendszert a felvonó gyártására, szerelésére, beépítésére, végátvételére és vizsgálatára, valamint lehetővé kell tennie a 4. pontban leírt ellenőrzést.

2. A gyártás minőségbiztosítása olyan eljárás, mely során a felvonószerelő-vállalkozás biztosítja és kijelenti, hogy a felvonók megfelelnek a rájuk vonatkozó rendeletek előírásainak.

A felvonószerelő-vállalkozásnak minden felvonóra fel kell erősítenie a megfelelőségi jelölést, és el kell készítenie a megfelelőségi nyilatkozatot. A megfelelőségi jelölés mellett fel kell tüntetni a felügyeletért felelős tanúsító szervezet azonosítási számát.

3. Minőségbiztosítási rendszer

3.1. A felvonószerelő-vállalkozásnak a 12. §-ban meghatározott tanúsító szervezetet kell megbízni minőségbiztosítási rendszerének értékelésével. A megbízásnak tartalmaznia kell:

- minden szükséges információt a tervezett felvonókra vonatkozóan,
- a minőségbiztosítási rendszerrel szóló dokumentációt,
- a jóváhagyott felvonók műszaki dokumentációját és típusvizsgálati tanúsítványát.

3.2. A minőségbiztosítási rendszer keretében a szerelő-vállalkozásnak biztosítania kell, hogy a felvonó a rendeletben meghatározott követelményeket teljesíti.

A vizsgálatokat a harmonizált európai, valamint a nemzeti szabványokban rögzített, vagy azzal egyenértékű eljárásokkal kell lefolytatni.

A felvonószerelő-vállalkozás által bevezetett minőségbiztosítási rendszerhez tartozó minden elemet, előírást,

rendelkezést írásban, célok, eljárások és utasítások formájában rendezetten dokumentálni kell. A minőségbiztosítási rendszer dokumentációjának biztosítania kell a minőségi programok, tervek, kézikönyvek és nyilvántartások egyértelműségét és közérthetőségét.

A dokumentációnak tartalmaznia kell:

- a minőség biztosítására vonatkozó célokat,
- a szervezeti felépítést, a felvonó gyártásában részt vevő közép- és felső vezető beosztású alkalmazottak munkaköri leírását,
- a megfelelő összeszerelési és beépítési eljárások, minőségellenőrzési és minőségbiztosítási technikák és rendszeres intézkedések leírását,
- a beépítés előtt, beépítés alatt és után végzett vizsgálatok és ellenőrzések leírását és gyakoriságát (minimálisan a 6. számú melléklet 4. b) pontjában leírt vizsgálatokat),
- a minőségbiztosítási rendszer hatékony alkalmazásának, ellenőrzésének eljárásait,
- a minőségügyi nyilvántartások rendszerét (pl. ellenőrzési jelentések, vizsgálati adatok, hitelesítési adatok, személyzet képzéséről szóló jelentések), a minőségügyi nyilvántartások rendszerét (pl. ellenőrzési jelentések, vizsgálati adatok, hitelesítési adatok, személyzet képzéséről szóló jelentések),
- a felvonószerelő-vállalkozás nyilatkozatát a minőségbiztosítási rendszerből adódó kötelezettségek teljesítéséről, továbbfejlesztéséről, megfelelőségének és hatékonyságának biztosításáról.

3.3. A tanúsító szervezet a felvonószerelő-vállalkozás megbízása alapján a minőségbiztosítási rendszert megvizsgálja és értékeli. A tanúsító szervezet a vizsgálat során értékeli a 3.2. pont előírásainak betartását, a vonatkozó minőségügyi szabvány betartását.

Amennyiben a minőségbiztosítási rendszer megfelel a rá vonatkozó honosított harmonizált európai szabványnak, akkor úgy kell tekinteni, hogy a 3.2. pont előírásait teljesíti.

A minőségbiztosítási rendszert értékelő csoport legalább egy tagjának szerepelnie kell a Magyar Mérnöki Kamara által nyilvántartott Tervezői és szakértői névjegyzék „Felvonószakértők” című fejezetében. Az értékelés során a felvonószerelő-vállalkozás telephelyén és a szerelési helyszíneken is szemlét kell tartani.

A tanúsító szervezetnek tájékoztatnia kell a vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a felvonószerelő-vállalkozást.

3.4. A felvonószerelő-vállalkozásnak vállalnia kell, hogy teljesíti a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

A minőségbiztosítási rendszer minden változtatásáról tájékoztatnia kell a tanúsító szervezetet. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja, és dönt arról, hogy a megváltozott minőségbiztosítási rendszer megfelel a rendelet előírásainak, vagy újraértékelésre van szükség.

A vizsgálat eredményéről és annak indokairól a felvonószerelő-vállalkozást köteles tájékoztatni.

4. A tanúsító szervezet ellenőrzési kötelezettsége.

4.1. Az ellenőrzés célja meggyőződni arról, hogy a felvonószerelő-vállalkozás megfelelően teljesíti-e a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszerből eredő kötelezettségeket.

4.2. A felvonószerelő-vállalkozásnak lehetővé kell tennie a 11. § szerinti ellenőrzést, és rendelkezésre kell bocsátania minden szükséges információt és dokumentációt, különösen:

- a minőségbiztosítási rendszer dokumentációját,
- a minőségi nyilvántartásokat.

4.3. A tanúsító szervezetnek kétévenként meg kell vizsgálnia, hogy a felvonószerelő-vállalkozás az engedélyezett minőségbiztosítási rendszert fenntartja és alkalmazza-e. A tanúsító szervezet az időszakos vizsgálatról auditjelentést készít. A tanúsító szervezet évenként egyszer rendkívüli ellenőrzést tarthat a rendeletben foglaltak betartásának és a megfelelőségi nyilatkozatok szabályszerűségének megvizsgálása céljából. A tanúsító szervezet dönt az éves vizsgálat és ellenőrzés módjáról, amelynek eredményét jegyzőkönyvbe foglalja, és egy példányát a felvonószerelő-vállalkozásnak átadja.

4.4. A 4.3. ponton kívül a tanúsító szervezet a előzetes bejelentés nélkül ellenőrzést tarthat a felvonószerelő-vállalkozás telephelyén vagy szerelési helyszínén. Ennek során vizsgálatokat végezhet vagy végeztethet annak ellenőrzésére, hogy a minőségbiztosítási rendszer megfelelően működik-e. Az ellenőrzés eredményéről látogatási jelentést, vizsgálat esetén vizsgálati jegyzőkönyvet ad át.

5. A felvonószerelő-vállalkozásnak meg kell őriznie a felvonó utolsó forgalomba hozatalától számított tíz évig az alábbi dokumentumokat, és a nemzeti hatóságok kérésére be kell mutatnia:

- a minőségbiztosítási rendszer dokumentációját,
- a minőségbiztosítási rendszer korszerűsítésére, változtatására vonatkozó dokumentumokat,
- a tanúsító szervezet tanúsítványait, vizsgálati jelentéseit, időszakos felülvizsgálatainak és váratlan látogatásainak jelentéseit.

6. A tanúsító szervezeteknek a többi tanúsító szervezet felé a minőségbiztosítási rendszerekre vonatkozóan a kiadott és a visszavont tanúsítványokról adatszolgáltatási kötelezettségük van.

7. A minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos dokumentumokat, levelezést magyar nyelven kell elkészíteni, ezen kívül más nyelv használatáról a tanúsító szervezet dönt. Idegen nyelv használata esetén magyar nyelvű fordításról a felvonószerelő-vállalkozásnak kell gondoskodnia.

A gazdasági miniszter 42/2001. (XII. 23.) GM rendelete

a Műszaki Biztonsági Főfelügyelet (MBF) veszélyes ipari üzemekre vonatkozó szakhatósági hozzájárulásának kiadásával kapcsolatos eljárásairól, valamint a veszélyes tevékenységekkel összefüggő adatközlési és bejelentési kötelezettségekről

A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Kat.) 53. §-ában, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 26. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — az 1. § a) pontját, valamint a 2., 3. és 5. §-t illetően a belügyminiszterrel, az 5. § (2) bekezdését illetően a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

A rendelet hatálya

1. §

E rendelet szabályait

a) a veszélyes ipari üzemek tevékenységének engedélyezésével összefüggő szakhatósági eljárásra, valamint

b) az adatközlési és bejelentési kötelezettségek tekintetében a gazdasági miniszter kormányzati feladatkörébe tartozó területen működő, a Kat. 3. § y) pontja szerinti veszélyes tevékenységet folytató jogi személyekre, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra, valamint természetes személyekre kell alkalmazni.

Az MBF veszélyes üzemekre vonatkozó szakhatósági hozzájárulásának kiadásával kapcsolatos eljárásai

2. §

Az MBF szakhatósági hozzájárulásának kiadásával kapcsolatos eljárásai az üzemeltető biztonsági elemzésével vagy biztonsági jelentésével összefüggésben az alábbiak felülvizsgálatára és ellenőrzésére terjednek ki:

a) A veszélyes ipari üzem azonosítása és a veszélyes anyagok leltára, különös tekintettel a technológiában lévő anyagokra.

b) A súlyos baleseti veszélyt jelentő létesítmények meghatározása az üzemen belül.

c) A lehetséges súlyos baleset elemző-feltérési folyamatának elemei (függetlenül az elemzés módszerétől):

ca) eseménysorok, okok, körülmények, összefüggések meghatározása, beleértve a lehetséges súlyos baleset eredményező közvetlen eseményeket és végeseményt;

cb) gyakorisági értékek (frekvenciák) meghatározása.

d) A veszélyes anyagnak a súlyos balesetbe vezető események során a rendszerből való kijutása feltételeivel és körülményeivel, illetőleg a veszélyes anyagban káros folyamatot kiváltó (iniciáló) hatással összefüggésben

da) azon hibahelyek jellegének és geometriai jellemzőinek (rés, lyuk, alak, méret, stb.) meghatározása, amelyeken keresztül a veszélyes anyag kibocsátása megvalósulhat;

db) a kiszabaduló veszélyesanyag-mennyiség kiszámításához szükséges állapotjellemzők, az anyagösszetétel és az időtényező, továbbá az iniciáló hatás jellemzőinek meghatározása;

dc) a feltételezhetően kiszabaduló anyagmennyiség kiszámítására szolgáló kibocsátási modell (számítási eljárás) meghatározása; a kijutó anyag mennyiségének kiszámítása, a járulékos mechanikai romboló hatás jellegének meghatározása.

e) A biztonságirányítási rendszer azon részei, amelyek a technológia minden elemére és minden üzemmódjára elvégzett veszélyazonosítás és kockázatértékelés szakmai megalapozottságát befolyásolhatják, különös tekintettel az R. 3. sz. melléklet 2.6.2. és 2.6.3. pontjában foglaltakra.

f) A technológiai rendszer és annak biztonságos működtetésével kapcsolatos műszaki-technikai rendszerek.

3. §

(1) Az MBF a 2. §-ban meghatározott tevékenységi körében elvégzi a biztonsági jelentésnek vagy biztonsági elemzésnek, ezek módosításainak és kiegészítéseinek, valamint a felmentési kérelem indokolásának felülvizsgálatát, melynek keretében szükség szerint helyszíni ellenőrzést tart, illetőleg az üzemeltetőtől kiegészítő tájékoztatást kér, továbbá együttműködik a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósággal (a továbbiakban: a hatóság) a veszélyes üzemek ellenőrzésében.

(2) Az MBF a hatóság megkeresésére szakhatósági hozzájárulást akkor adhat, ha elvégezte az (1) bekezdésben meghatározott, valamint a 2. § szerinti tevékenységi körébe tartozó felülvizsgálatot, és az nem tárt fel hiányosságokat.

A veszélyes tevékenységekkel összefüggő adatközlési és bejelentési kötelezettségek

4. §

(1) A veszélyes ipari tevékenységet folytatók kötelesek az e rendelet *mellékletében* meghatározott tartalmi követelmények szerint adatokat szolgáltatni a Gazdasági Minisztérium által a részükre kiküldött adatlapok kitölté-

sével. A kitöltött adatlapokat 30 napon belül kell megküldeni az adatlapon feltüntetett címre. A Gazdasági Minisztérium adatfeldolgozás után az adatlapokat megküldi az MBF-nek és a Környezetvédelmi Minisztériumnak.

(2) Nem kell az (1) bekezdés szerinti adatlapokat kitölteniük és megküldeniük azoknak az üzemeltetőknek, akik vagy amelyek biztonsági elemzés, illetőleg biztonsági jelentés készítésére kötelezettek.

Záró rendelkezések

5. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba.

(2) A hatósági eljárási díjból az MBF-et megillető költségértékről külön jogszabály rendelkezik.

(3) E rendelet előírásai az MBF-nek külön jogszabályokban meghatározott műszaki-biztonsági felügyeleti tevékenységét nem érintik.

Glattfelder Béla s. k.,
gazdasági minisztériumi
politikai államtitkár

Melléklet

a 42/2001. (XII. 23.) GM rendelethez

A 4. § (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatás tartalmi követelményei

1. Az adatszolgáltató szervezet központjának és telephelyének adatai

A gazdálkodó szervezet (a továbbiakban: vállalat), valamint a telephely

- a) hivatalos és rövid neve, KSH száma;
- b) pontos címe, telefon- és faxszáma, levélcíme;
- c) vezetőjének neve, beosztása, telefonszáma;
- d) felelős adatszolgáltatójának neve, beosztása, telefonszáma;
- e) GEO kódja.

2. Veszélyes anyag(ok)

- a) CAS azonosító száma, a biztonsági adatlapja és HOMMEL-lapszáma;
- b) megnevezése.

3. Veszélytelenítő és mentesítő anyag(ok)

- a) megnevezése;
- b) rendelkezésre álló mennyisége;
- c) veszélyessége;
- d) CAS azonosító száma, a biztonsági adatlapja és HOMMEL-lapszáma;
- e) azonnali felhasználhatósága.

4. Veszélyes anyagot felhasználó technológia, üzem(rész)

- a) a technológia pontos megnevezése;
- b) a technológiai rendszer elhelyezése;
- c) a veszélyes anyagok felsorolása
 - ca) a veszélyes anyag neve,
 - cb) CAS azonosító száma, a biztonsági adatlapja és HOMMEL-lapszáma,
 - cc) a veszélyes anyag legnagyobb mennyisége.

5. Veszélyes anyagok szállítása telephelyen belül

- a) a veszélyes anyag CAS azonosító száma, a biztonsági adatlapja és HOMMEL-lapszáma;

b) a veszélyes anyag megnevezése (ha a veszélyes anyag a veszélyes áruk szállításáról szóló ADR/RID szabályzatban szerepel, akkor fel kell tüntetni az UN számot);

c) tartányos szállítás esetén a tartány fajtája (tartányjármű, tartálykocsi, battériás jármű, tank konténer stb.)

ca) az egyidejűleg együtt szállított tartány maximális száma,

cb) egy tartány térfogata,

cc) egy tartányban lévő anyagtömeg,

cd) a tartány engedélyezési nyomása;

d) küldeménydarabos szállítás esetén a küldeménydarab fajtája (ha a veszélyes anyag nem gáz halmazállapotú)

da) az egyidejűleg együtt szállított küldeménydarab maximális száma,

db) egy küldeménydarab térfogata,

dc) egy küldeménydarabban lévő anyagtömeg (cseppfolyósított gázok esetében a legnagyobb engedélyezett töltet tömeg),

dd) a küldeménydarab engedélyezési nyomása (sűrített gázok esetében a 15 °C hőmérséklethez tartozó töltet nyomás);

e) gáz szállítás esetén a tartály fajtája (palack, nagy palack, gázhordó, mélyhűtő tartály, palackköteg, kisméretű tartály)

ea) az egyidejűleg együtt szállított tartályok maximális száma,

eb) egy tartály térfogata,

ec) egy tartályban lévő anyagtömeg (cseppfolyósított gázok esetében a legnagyobb engedélyezett töltet tömeg);

ed) a tartály engedélyezési nyomása (sűrített gázok esetében a 15 °C hőmérséklethez tartozó töltet nyomás);

f) ömlesztett szállítás esetében az egyidejűleg együtt szállított anyagtömeg;

g) csővezetékes szállítás esetében

ga) a csőben áramló anyag térfogatárama,

gb) a csővezeték átmérője,

gc) a megengedett nyomás.

6. Veszélyes anyagok tárolása
- a) a veszélyes anyag CAS azonosító száma, a biztonsági adatlapja és HOMMEL-lapszáma;
- b) a veszélyes anyag megnevezése;
- c) a tárolási helyének megnevezése;
- d) a tárolóedényzet fajtája, illetőleg a tárolás módja szerint külön-külön
- da) az edényzet jellegzetes alakja (értelemszerűen),
- db) az edény darabszáma,
- dc) az edény térfogata,
- dd) egy edényben lévő maximális anyag tömege (értelemszerűen),
- de) az edény engedélyezési nyomása (értelemszerűen),
- df) az edényben lévő anyag tárolási hőmérséklete,
- dg) kármentő területe (értelemszerűen),
- dh) kármentő térfogata (értelemszerűen),
- di) tárolt összes tömeg (zsákos vagy ömlesztett tárolás esetében).

7. Katasztrófa-elhárításhoz igénybe vehető eszközök, gépek és felszerelések megnevezése, típusa (műszaki adatok, illetőleg jellemzők) és mennyisége külön-külön a következőkre:

- a) védőruházat;
- b) gépjármű;
- c) munkagépek;
- d) edényzet;
- e) egyéb.

8. Baleset-elhárító szervezetek

- a) különleges baleset-elhárító egység (ha van) esetében
- aa) az egység megnevezése,
- ab) az egy időben rendelkezésre álló minimális létszám,
- ac) a veszélyelhárítás típusa,
- ad) az egység vezetőjének neve,
- ae) az egység vezetőjének munkahelyi telefonja(i),
- af) az egység vezetőjének otthoni címe,
- ag) az egység vezetőjének otthoni telefonszáma;
- b) vállalatához települt tűzoltóság esetében
- ba) az egy időben rendelkezésre álló minimális létszám,
- bb) az egység vezetőjének munkahelyi telefonszáma(i),
- c) vállalati (önkéntes) tűzoltóság esetében
- ca) az egy időben rendelkezésre álló minimális létszám,
- cb) az egység vezetőjének munkahelyi telefonszáma (i),
- d) katasztrófa-elhárításra felkészített polgári védelmi egység esetében
- da) az egy időben rendelkezésre álló minimális létszám,
- db) az egység vezetőjének munkahelyi telefonszáma(i),
- e) polgári fegyveres őrség vagy fegyveres biztonsági szolgálat esetében
- ea) az egy időben rendelkezésre álló minimális létszám,
- eb) az egység vezetőjének munkahelyi telefonszáma(i);

- f) egészségügyi szolgálat esetében
- fa) a vállalatnál lévő egészségügyi szolgálat formája,
- fb) a különleges esetek ellátásra felkészített egészségügyi szakdolgozó;
- neve,
- szakismeretei,
- otthoni címe,
- otthoni telefonszáma.
9. Katasztrófa-elhárítási szakértő(k)
- a) neve;
- b) beosztása;
- c) szakképzettsége;
- d) munkaterülete;
- e) veszélyes anyagokkal, technológiákkal kapcsolatos szakismeretei;
- f) szakértői engedélyének száma;
- g) munkahelyi telefonszáma(i);
- h) otthoni címe;
- i) otthoni telefonszáma.

Az ifjúsági és sportminiszter 9/2001. (XII. 23.) ISM rendelete

az amatőr és a hivatásos sportolói versenyengedély kiadásának feltételeiről szóló 3/2001. (IV. 5.) ISM rendelet módosításáról

A sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény 93. §-a (2) bekezdésének f) pontjában kapott felhatalmazás alapján az amatőr és a hivatásos sportolói versenyengedély kiadásának feltételeiről szóló 3/2001. (IV. 5.) ISM rendeletet (a továbbiakban: R.) a következők szerint módosítom:

1. §

Az R. 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § (1) A versenyengedély sportágtól függetlenül formailag, valamint kötelező tartalmi elemeit tekintve egységes.

(2) A versenyengedély kötelező tartalmi elemeit az 1. számú melléklet határozza meg.

(3) A Nemzeti Sportszövetség jóváhagyásával a versenyengedély a kötelező tartalmi elemeken kívül a sportági nemzetközi szakszövetség által meghatározott adatokat is tartalmazza, ha azokat a sportági országos szakszövetség (a továbbiakban: szakszövetség) szabályzatában előírja.

(4) A versenyengedély egységes formáját a Nemzeti Sportszövetség határozza meg.

(5) A szakszövetség az egységes formájú versenyengedélyt a Nemzeti Sportszövetségtől, a fogyatékosok sportjában a Fogyatékosok Nemzeti Sportszövetségétől igényelheti e nemzeti sportszövetségek által meghatározott költségtérítés ellenében.”

2. §

Az R. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. § Ez a rendelet 2001. június 1. napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban — a 15. §-ban foglaltak szerinti eltéréssel — 2002. március 1. napjától kell kötelezően alkalmazni.”

3. §

Az R. a következő új, 15. §-sal egészül ki:

„15. § A rendelet előírásait a 2002. március 1. napján már folyamatban lévő sportági versenyrendszerekben a következő versenyrendszer kezdődőpontjától kell alkalmazni.”

4. §

Az R. 1. számú mellékletének címe helyébe a következő cím lép:

„A versenyengedély kötelező tartalmi elemei”

5. §

Az R. 1. számú mellékletének *k*) pontjából a „száma,” szövegrész elmarad.

6. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a sportolók versenyzési, játékjogosultságának nyilvántartásáról szóló 5/1991. (VII. 18.) MKM rendelet, valamint

b) a játékvezetők, a versenybírók és más közreműködők költségtérítéséről szóló 1/1988. (II. 12.) ÁISH rendelkezés.

Dr. Deutsch Tamás s. k.,
ifjúsági és sportminiszter

Az ifjúsági és sportminiszter 10/2001. (XII. 23.) ISM rendelete

az állami támogatások 2001. és 2002. évi felhasználásának szabályairól

A sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény (a továbbiakban: Stv.) 93. §-a (2) bekezdésének *a*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény XXIV. Ifjúsági és Sportminisztérium (a továbbiakban: minisztérium) fejezet, 5. cím, 2. alcím Sporttámogatási előirányzatokból nyújtott költségvetési támogatásra.

(2) E rendelet alapján

- a*) sportszövetségek működési kiadásainak támogatása,
- b*) az olimpiai feladatok támogatása,
- c*) sportágfejlesztési programok és az utánpótlásnevelés támogatása,
- d*) szabadidősport, különösen az iskolai sport támogatása,
- e*) a Wesselényi Miklós Sport Közalapítvány útján igénybe vehető támogatások,
- f*) a sportcélú létesítmények fejlesztési támogatása,
- g*) sportvállalkozások fejlesztési programjának támogatása,
- h*) hazai sportrendezvények támogatása,
- i*) fogyatékosok sportjának támogatása,
- j*) a megyei és a megyei jogú városi önkormányzatok kötelező testnevelési és sportfejlesztési feladatainak támogatása,
- k*) a sportolók és a sportszakemberek eredményességi támogatása

céljából az (1) bekezdésben meghatározott előirányzatok terhére nyújtható költségvetési támogatás.

2. §

(1) A támogatottat — amennyiben e rendelet vagy külön jogszabály eltérően nem rendelkezik — visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(2) Amennyiben a támogatott neki felróható okból nem teljesíti szerződésben vállalt kötelezettségeit, az igénybe vett támogatás egészét vagy arányos részét a mindenkor

érvényes jegybanki alapkamat kétszeres mértékével növelt összegben kell visszafizetnie.

(3) A támogatás nyújtásának feltétele, hogy a támogatott a sporttevékenységével kapcsolatban az állami sportinformációs rendszer részére az Stv. 22. §-a alapján adatot szolgáltatasson.

3. §

(1) Amennyiben a támogatás pályázat alapján vehető igénybe, a pályázati felhívást meg kell jelentetni a minisztérium hivatalos lapjában és egy országos napilapban.

(2) A pályázati felhívást a pályázatok benyújtási határnapja előtt legalább harminc nappal meg kell jelentetni.

4. §

(1) A pályázat benyújtása, illetve a támogatási feltételek teljesítése nem jelent jogosultságot a támogatás igénybevételére.

(2) A pályázat elbírálásáról a pályázót a döntéstől számított tizenöt munkanapon belül írásban kell értesíteni. Amennyiben a pályázat elutasításra kerül, az elutasítás indokáról a pályázót írásban értesíteni kell.

(3) A nyertes pályázók számára az írásbeli értesítésben a támogatási szerződés megkötésére határidőt kell megállapítani, amely határidőig a támogatási döntésre az ajánlati kötöttség szabályait kell alkalmazni.

(4) A pályázat elbírálásakor olyan szempont és egyéb feltétel nem vehető figyelembe, amelyet előzetesen jogszabály vagy pályázati felhívás nem tartalmazott.

(5) Amennyiben jogszabály, illetve a pályázati felhívás a pályázat benyújtására határnapot állapít meg, a pályázatok csak a határnap eltelte után bírálhatóak el.

(6) Amennyiben a támogatási cél megvalósítására előirányzott támogatási keret nem nyújt fedezetet valamennyi, érdemben elbírált és támogatásra javasolt pályázat támogatására, a pályázatban igényelt összegnél kisebb mértékű támogatás is adható, illetve a keret a pályázók között a pályázatok szerinti összegeknek megfelelően arányosan is elosztható.

(7) A támogatás szerződés alapján vehető igénybe. A támogatási szerződés részletesen tartalmazza azokat a kötelezettségeket, amelyeknek a támogatás igénybevételének feltételeként a támogatottnak eleget kell tennie.

(8) A támogatottakkal a támogatási szerződéseket — a minisztérium által hozott támogatási döntéseknek megfelelően — a pályázatok kiírását, a támogatási döntéseket és a szerződéskötéseket szervező és koordináló szervezet, a Mobilitás köti meg.

5. §

A támogatásra való jogosultságot vagy a támogatás visszafizetését érintő jogvita esetén a támogatási kérelem elbírálásakor hatályos jogszabályokat kell alkalmazni.

6. §

(1) A sportolók közvetlen központi költségvetési támogatása kizárólag tanulmányi ösztöndíjon, illetve sportösztöndíjon, valamint eredményességi jutalmakon keresztül történik.

(2) A Magyar Olimpiai Bizottság (a továbbiakban: MOB) és a nemzeti sportszövetségek a minisztériummal a sportolók tanulmányainak támogatása, illetve a sportösztöndíjak tárgyában kötött megállapodásban foglaltaknak megfelelően vesznek részt támogatási szerződés előkészítésében, megkötésében, illetve támogatás folyósításában.

(3) Sportszervezetek csak a nemzeti sportszövetségeken, a MOB-on, a sportági országos szakszövetségeken (a továbbiakban: szakszövetség), a fogyatékosági ágaknak megfelelő országos sportszövetségeken, valamint a kiemelt sportágfejlesztési programokon, illetve pályázatokon keresztül vehetnek igénybe költségvetési támogatást.

(4) Sportszervezetek szakosztályai részére költségvetési támogatás csak a MOB-on, illetve szakszövetségen keresztül nyújtható. A MOB, illetve a szakszövetség a támogatást a szakosztály önálló számlájára (alszámlájára) utalja át. A támogatás átutalásának feltétele, hogy a kedvezményezett szakosztály a sportszervezeten belül önálló gazdálkodási egységként működjön.

7. §

(1) Központi költségvetési forrásból közvetlenül csak Magyarországon megrendezésre kerülő sportesemény szervezése, illetve az azon való részvétel támogatható, kivéve

a) a Salt Lake Cityben megrendezendő Téli Olimpiai Játékokat;

b) a Zakopaneban, valamint Pekingben megrendezendő téli és nyári Universiadét;

c) az Akitában megrendezendő AGFIS World Games sportrendezvényt;

d) az Alaszkában megrendezendő Speciális Olimpia Téli Világjátékokat;

e) a Rómában megrendezendő Siketek Világjátékait;

f) a Nendazban és Kobeban megrendezendő Szervátültetettek Világjátékait;

g) Dunakupa versenysorozat versenyeit.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott sportrendezvény az „Olimpiai részvétel támogatása”, az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott sportrendezvény az

„Universiade támogatása”, az (1) bekezdés *d*)—*f*) pontjaiban meghatározott sportrendezvények a „Fogyatékosok sportjának fejlesztése”, az (1) bekezdés *c*) és *g*) pontjaiban meghatározott sportrendezvények a „Sportági szakszövetségek működési kiadásainak támogatása” előirányzat terhére támogathatók.

8. §

A „Bukmékeri rendszerű fogadások játékadójából származó támogatás” elnevezésű előirányzatnak az Stv.-ben meghatározott támogatási összegben felüli maradványából egyedi döntés alapján nyújtható támogatás.

9. §

A támogatás rendeltetésszerű felhasználását a minisztérium

- a*) közvetlenül,
- b*) a költségvetési szervei igénybevételével,
- c*) az erre szakosodott gazdálkodó szervezetek szolgáltatásainak igénybevételével, illetve
- d*) az állami sportinformációs rendszeren keresztül ellenőrzi.

10. §

(1) Amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik, állami támogatás eredményességi alapon történő elosztásakor az *1. számú melléklet*ben meghatározott pontértékeket és szorzószámokat kell alkalmazni.

(2) A 20. § (1) bekezdésének *f*) pontja esetében az *1. számú melléklet*ben foglaltakból csak az érmes helyezésre vonatkozó arányszámokat kell alkalmazni.

(3) Az *1. számú melléklet*ben meghatározott pontértékeket és szorzószámokat kell alkalmazni a sportöszöndíj összegének meghatározásakor is.

II. Fejezet

AZ EGYES SPORTTÁMOGATÁSI ELŐIRÁNYZATOKBÓL NYÚJTOTT KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁSOK

Nemzeti sportszövetségek támogatása

11. §

(1) A minisztérium támogatja a Nemzeti Sportszövetség, a Nemzeti Szabadidősport Szövetség, valamint a

Fogyatékosok Nemzeti Sportszövetségének (a továbbiakban: FONESZ) megalakulását és működését.

(2) A minisztérium a Nemzeti Sportszövetség megalakítására és működtetésére a „Sportági szakszövetségek működési kiadásainak támogatása” előirányzat terhére nyújt támogatást.

(3) A minisztérium a Nemzeti Szabadidősport Szövetség

a) megalakítására a „Szabadidősport programok támogatása”,

b) működtetésére a „Bukmékeri rendszerű fogadások játékadójából származó támogatás”

előirányzat terhére az Stv.-ben meghatározott mértékű támogatást nyújt.

(4) A minisztérium a FONESZ megalakítására és működtetésére, valamint tagszervezeteinek működésére a „Fogyatékosok sportszövetségeinek támogatása” előirányzat terhére nyújt támogatást.

(5) A támogatások felhasználásának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes feltételeit a minisztérium támogatási szerződésben határozza meg.

Sportági országos szakszövetségek támogatása

12. §

(1) A szakszövetségek működésének támogatása a „Sportági szakszövetségek működési kiadásainak támogatása” előirányzat terhére a Nemzeti Sportszövetség közgyűlésének döntése alapján történik.

(2) A szakszövetségek a szakszövetségi támogatás összegének meghatározásához a Nemzeti Sportszövetség részére adatot szolgáltatnak.

(3) A Nemzeti Sportszövetség a szakszövetségi támogatások összegének meghatározásakor a szakszövetségi adatok alapján

a) a szakszövetség által fizetendő nemzetközi tagdíjakat hat,

b) a sportági eredményességet harminc,

c) a sportágban kiadott belföldi versenyengedélyek számát huszonöt,

d) a szakszövetségi tagszervezetek számát tizenöt,

e) az egyéb, különösen informatikai fejlesztésre, hagyományörzésre fordítandó szakszövetségi kiadásokat huszonnégy

százaléknyi értékkel veszi figyelembe.

(4) A (3) bekezdés *b*) pontja szerinti sportági eredményességet az *1. számú melléklet* szerinti táblázat alapján kell kiszámítani.

(5) A szakszövetség a támogatást az Stv. szerinti feladatok ellátására köteles felhasználni.

(6) A szakszövetség támogatásáról szóló szerződés megkötésének feltétele, hogy a szakszövetség a külön jogszabályban meghatározott módon igazolja, hogy nincs lejárt köztartozása.

(7) A támogatási szerződések aláírásától számított tizenöt munkanapon belül a minisztérium megkezdi a támogatási összegek folyósítását.

Olimpiai feladatok támogatása

13. §

(1) A minisztérium az olimpiai felkészüléssel és részvétellel kapcsolatos feladatokra a „Magyar Olimpiai Bizottság olimpiai feladatok támogatása” előirányzat terhére — a MOB-on keresztül — nyújt támogatást.

- (2) Az (1) bekezdés szerinti támogatás
- a) hét százaléka a MOB működésére,
 - b) hét százaléka a sportösztöndíjra,
 - c) huszonegy százaléka szakosztályi (műhely-) támogatásokra,
 - d) harminchárom százaléka szövetségi eredményességi jutalomra,
 - e) tizenhat százaléka olimpiai központi felkészülésre,
 - f) tíz százaléka szövetségek alaptámogatására,
 - g) hat százaléka szakmai feladatokra

használható fel.

(3) A (2) bekezdés d) pontja szerinti szövetségi eredményességet az 1. számú melléklet szerinti táblázat alapján kell kiszámítani.

(4) A (2) bekezdés c) — g) pontja szerinti olimpiai felkészülési támogatásban az olimpiai sportágak szakszövetségei, valamint a versenyszerű sport műhelyei és a sportszervezetek szakosztályai részesülhetnek.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott szervezetek a támogatást

- a) nemzetközi versenyeken való részvétel költségeire,
 - b) a válogatott keretek központi felkészülésének biztosítására, különösen edzőtáborok, válogató- és felmérő versenyek megrendezésére,
 - c) szállás-, ételmezési, létesítményhasználati költségek fedezésére, külföldi edzőtáborok esetében utazási költségre,
 - d) az olimpiai felkészüléshez és részvételhez szükséges sportszerek, eszközök, felszerelések, műszerek beszerzésére, ideértve az éves ütemezés szerinti bérleti, lóttartási és egyéb díjakat is,
 - e) sportegészségügyi kiadásokra,
 - f) a válogatott keretek felkészítésében közreműködő szakemberek munkájának biztosítására, így különösen a versenyzők, edzők, orvosok, gyúrók, pszichológusok igénybevétele, illetve alkalmazásának költségeire,
 - g) az utánpótlás-nevelés támogatására
- használhatják fel.

14. §

(1) A minisztérium a sportösztöndj-rendszert a „Magyar Olimpiai Bizottság olimpiai feladatok támogatása” előirányzat terhére, a 13. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti mértékben támogatja.

(2) A támogatás az Stv. 70. §-ának (4) bekezdése szerinti célokra vehető igénybe.

15. §

A MOB a „Magyar Olimpiai Bizottság olimpiai feladatok támogatása” előirányzat terhére, az ifjúsági és sportminiszterrel (a továbbiakban: miniszter) kötött külön szerződés alapján, a 13. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti mértékben igénybe vehető támogatást

- a) a sportdiplomáciai és kegyeleti kiadások fedezésére,
 - b) a sporttudomány fejlesztésének támogatására,
 - c) a sportszakember-továbbképzés támogatására,
 - d) a MOB-iroda működésével kapcsolatos dologi és személyi kiadásokra
- használhatja fel.

16. §

(1) A minisztérium a Salt Lake Cityben megrendezendő Téli Olimpiai Játékokon való eredményes felkészülés és részvétel érdekében az „Olimpiai részvétel támogatása” előirányzat terhére a MOB-on keresztül nyújt támogatást a szakszövetségek, valamint a sportszervezetek szakosztályai részére.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatás felhasználásának irányelveire, arányaira vonatkozó szakmai programot a MOB készíti el, és a miniszter hagyja jóvá.

(3) Az (1) bekezdés szerinti támogatás

- a) a kvalifikációs versenyeken való részvétel költségeire,
 - b) az olimpiai keretek központi felkészülésének biztosítása (különösen edzőtáborok, válogató és felmérő versenyek megrendezése) során szállás-, ételmezési, létesítményhasználati költségekre, külföldi edzőtáborok esetében utazási költségre,
 - c) az olimpiai felkészüléshez és részvételhez szükséges sportszerek, eszközök, felszerelések, műszerek beszerzésére, éves ütemezés szerinti bérleti díjakra,
 - d) sportegészségügyi és doppingellenes célokat szolgáló költségekre,
 - e) a válogatott keretek felkészítésében közreműködő szakemberek munkájának biztosítása során versenyzők, edzők, orvosok, gyúrók, pszichológusok igénybevétele, illetve alkalmazásának költségeire,
 - f) a részvételhez kapcsolódó utazási és dologi költségekre
- használható fel.

Speciális világbajnokságokon való részvétel támogatása

17. §

(1) A minisztérium a „Fogyatékosok sportjának fejlesztése” előirányzat terhére közvetlenül támogatja

a) a Magyar Speciális Olimpia Szövetségen keresztül az Alaszkában megrendezendő Speciális Olimpia Téli Játékokon

b) a Magyar Siketek Sportszövetségén keresztül a Rómában megrendezendő Siketek Világbajnokságain, valamint

c) a Magyar Szervátültetettek, Országos Sport, Kulturális és Érdekvédelmi Szövetségén keresztül a Nendazban és Kobeban megrendezendő Szervátültetettek Világbajnokságain

(a továbbiakban együtt: speciális világbajnokságok) magyar sportolók részvételét.

(2) A támogatás felhasználásának irányelveire, arányaira vonatkozó szakmai programot az (1) bekezdés szerinti sportszövetségek készítik el, és a miniszter hagyja jóvá.

(3) A támogatás a speciális világbajnokságokon való részvétellel kapcsolatos utazási és dologi költségekre használható fel.

18. §

(1) A minisztérium a speciális világbajnokságokra történő felkészüléssel kapcsolatos feladatokra a „Fogyatékosok sportjának fejlesztése” előirányzat terhére műhelytámogatást nyújt a speciális világbajnokságok versenyprogramjainak sportágai részére a (3) bekezdés szerinti sportszövetségeken keresztül.

(2) A műhelytámogatás felhasználásának irányelveire, arányaira vonatkozó szakmai programokat a (3) bekezdés szerinti sportszövetségek készítik el, és a miniszter hagyja jóvá.

(3) A támogatás

a) a Magyar Speciális Olimpia Szövetség,

b) a Magyar Paralimpiai Bizottság,

c) a Magyar Siketek Sportszövetsége,

d) a Magyar Szervátültetettek, Országos Sport, Kulturális és Érdekvédelmi Szövetsége

részére adható.

(4) A műhelytámogatás a speciális világbajnokságokon való eredményes magyar szereplés szempontjából meghatározó sportegyesületek, illetve szakosztályok működtetésére, valamint a speciális világbajnokságokra való felkészüléssel kapcsolatban felmerülő, a 13. § (6) bekezdés szerinti kiadásokra használható fel.

Sportesemények támogatása

19. §

(1) A minisztérium a belföldön megrendezésre kerülő nemzetközi sportrendezvények megszervezéséhez a szövetségeken keresztül a „Hazai rendezésű sportesemények támogatása” fejezeti kezelésű előirányzathoz nyújt támogatást. A támogatás a rendezési költségekhez nyújtható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatás iránti kérelemhez a szakszövetségek, illetve sportszövetségek csatolják a sportrendezvényhez benyújtott regisztrációs lapokat.

(3) A minisztérium a Forma—1 Magyar Nagydíj megrendezését a „Forma—1 Magyar Nagydíj támogatása” előirányzathoz támogatja.

(4) A hazai fogyatékos versenyrendszer, valamint a fogyatékosok sportjának kiemelt nemzetközi és paralimpiai kvalifikációs versenyein való részvétel támogatása a FONESZ tagszervezetein keresztül a „Fogyatékosok sportjának fejlesztése” előirányzat terhére történik.

Sportágfejlesztés és utánpótlásnevelés

20. §

(1) A minisztérium a „Sportágfejlesztési programok” fejezeti kezelésű előirányzat terhére támogatja:

a) a Nemzeti Atlétikai Program megvalósítását a Magyar Atlétikai Szövetséggel kötött külön megállapodás alapján;

b) a Kosárlabdafejlesztési Program megvalósítását a Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetségével kötött külön megállapodás alapján;

c) a Héraklész-program megvalósítását a Mobilitással, illetve a Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézettel kötött külön megállapodás alapján;

d) a miniszter által külön jogszabály alapján adományozható kitüntetésekkel és elismerő oklevelekkel kapcsolatos költségek fedezését;

e) a Magyar Sport Napjának méltó megünneplésével kapcsolatos költségek fedezését;

f) a sportolók és a felkészítésüket végző sportszakemberek eredményességi jutalmazásával kapcsolatos költségek fedezését;

g) a Csanádi Árpád Általános Iskola és Gimnázium működését;

h) az egyes sportágak ünnepi sportrendezvényeivel kapcsolatos költségek fedezését.

(2) A minisztérium a Nemzeti Labdarúgó Utánpótlás-nevelési Program — Bozsik-program megvalósítását a Nemzeti Labdarúgó Akadémia Közhasznú Társasággal kötött közhasznú szerződés alapján támogatja. A támogatás forrása a „Sportágfejlesztési programok”, valamint a

„Totó játékadójából származó támogatás” fejezeti kezelé-
sű előirányzatok.

(3) A miniszter az (1)—(2) bekezdésekben meghatározott
programok mellett egyedi döntés alapján egyéb sportág-
fejlesztési programokat is támogat.

21. §

(1) A minisztérium a fogyatékos sportolók sportágainak
fejlesztésére a „Fogyatékosok sportjának fejlesztése” elő-
irányzat terhére nyújt támogatást.

(2) A támogatás felhasználásának irányelveire, ará-
nyaira vonatkozó szakmai programokat a (3) bekezdés
a)—c) pontjai esetében a szakszövetségek és a fogyatékos-
sági ágaknak megfelelő országos sportszövetségek sportági
szakágvezetőiből alakult munkabizottság, a (3) bekezdés
d)—i) pontjai esetében a fogyatékosági ágaknak megfele-
lő országos sportszövetségek sportági szakágvezetői készít-
tik el, és a miniszter hagyja jóvá.

(3) A támogatás

- a) a Magyar Atlétika Szövetség,
 - b) a Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetsége,
 - c) úszás sportágfejlesztésre a Fogyatékosok Nemzeti
Sportszövetsége,
 - d) boccia sportágfejlesztésre a Magyar Mozgáskorláto-
zottak Sportszövetsége,
 - e) a Magyar Tenisz Szövetség,
 - f) a Magyar Judo Szövetség,
 - g) csörgőlabda sportágfejlesztésre a Magyar Vakok és
Gyengénlátók Sportszövetsége,
 - h) az ÜLORÓPLABDA Alapítvány,
 - i) labdarúgás sportágfejlesztésre a Magyar Siketek
Sportszövetsége
- részére adható.

(4) A támogatás

- a) a sportági utánpótlás-bázis megteremtésére,
 - b) létesítményhasználati költségek fedezésére,
 - c) népszerűsítő kiadványok elkészítésére,
 - d) a sportágak üzéséhez szükséges sportszerek, eszkö-
zök, felszerelések, műszerek beszerzésére, ideértve az éves
ütemezés szerinti bérleti, lótarási és egyéb díjakat is,
 - e) sportegészségügyi kiadásokra,
 - f) szakemberképzésre,
 - g) szakemberek díjazására,
 - h) edzésmódszertani anyagok elkészítésére, fordítá-
sára,
 - i) oktatófilm elkészítésére,
 - j) sportági bemutatók szervezésére,
 - k) szakmai fórumok, előadások megrendezésére,
 - l) integrált sportrendezvények megrendezésére
- használható fel.

Fogyatékosok integrációját segítő szervezetek támogatása

22. §

(1) A minisztérium a „Fogyatékosok integrációját segítő
szervezetek, rendezvények támogatása” előirányzat ter-
hére támogatja:

- a) a Jelenyeli Tolmácsok Országos Szövetségét,
- b) a Motiváció Alapítványt,
- c) a fogyatékosok országos érdekvédelmi szervezeteit,
valamint
- d) egyedi döntés alapján egyéb, a fogyatékosok élet-
lehetőségeit segítő szervezeteket.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatás felhasználásá-
nak, elszámolásának, ellenőrzésének részletes feltételeit a
minisztérium támogatási szerződésben határozza meg.

Szabadidősport intézményrendszerének támogatása

23. §

(1) Az országos szabadidősport szövetségek működésé-
nek támogatása a „Bukmékeri rendszerű fogadások játé-
kadójából származó támogatás” előirányzat terhére a Nem-
zeti Szabadidősport Szövetségen keresztül történik.

(2) A támogatási összeg elosztásáról a Nemzeti Szabad-
idősport Szövetség dönt.

(3) A minisztérium a támogatást a 2. számú melléklet
szerint folyósítja a Nemzeti Szabadidősport Szövetségnek,
amely azt tizenöt munkanapon belül köteles a tagszövet-
segi részére átutalni.

(4) A tagszövetségek a működési támogatásból fedezik
a szabadidősporttal kapcsolatos szakmai feladataik kiadá-
sait is.

24. §

A minisztérium a szabadidősport fejlesztése érdekében
a „Szabadidősport” előirányzat terhére támogatja:

- a) a kiemelkedő szabadidősport rendezvényeket;
- b) a gyermek és ifjúsági sport fejlesztését:
 - ba) az általános iskolai diákprogramot,
 - bb) a diákolimpiai versenyeket;
- c) a szociális sport területén:
 - ca) a nők és családok sportjának fejlesztését,
 - cb) a hátrányos helyzetűek sporttevékenységét;
- d) a szabadidősportot népszerűsítő kommunikációs te-
vékenységet;
- e) szabadidős sportrendezvényeket és szakkiadványo-
kat pályázati úton;
- f) egyedi szabadidősport eseményeket.

Fogyatékosok diáksportjának támogatása

25. §

(1) A minisztérium a fogyatékos diákok sportjának fejlesztése érdekében a „Fogyatékosok sportjának fejlesztése” előirányzat terhére támogatja:

a) a tanulásban akadályozott diákok sportját a megyei sportigazgatási szerveken keresztül, a megyei fogyatékosügyi sportreferens koordinálásával;

b) a mozgáskorlátozott diákok sportját a Magyar Mozgáskorlátozottak Sportszövetségén keresztül;

c) a vak és gyengénlátó diákok sportját a Vak Diákok Sportegyesületén keresztül;

d) a siket és nagyothalló diákok sportját a Hallássérültek Iskoláinak Országos Egyesületén, valamint a Szabóky Adolf Szakközépiskolán keresztül.

(2) A minisztérium a felsőoktatási modernizáció érdekében a „Fogyatékosok sportjának fejlesztése” előirányzat terhére támogatja

a) a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar,

b) az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar

fogyatékosok sportjával, egészségfejlesztésével kapcsolatos tevékenységét.

Wesselényi Miklós Sport Közalapítvány révén igénybe vehető támogatások

26. §

(1) A Wesselényi Miklós Sport Közalapítvány (a továbbiakban: Wesselényi Közalapítvány) részére a „Wesselényi Miklós Sport Közalapítvány sorsolásos játékok játékadójából származó támogatása” előirányzat terhére nyújtható támogatás:

a) a tanulmányi ösztöndíjrendszer működtetésére;

b) a sportösztöndíj-rendszer működtetésére;

c) a sportiskola-rendszer támogatásának fedezetére.

(2) Az (1) bekezdés a)–c) pontjai szerinti feladatok teljesítése után fennmaradó összeget a Wesselényi Közalapítvány az alapító okiratában meghatározott szabadidő-sport célokra használja fel.

Sportcélú létesítmények fejlesztési támogatása

27. §

(1) A sportlétesítmények fejlesztéséhez a minisztérium — az (5) bekezdés szerinti kivétellel — pályázat alapján legfeljebb a beruházás általános forgalmi adót tartalmazó bruttó összköltségvetésének ötven százalékának megfelelő mértékű támogatást nyújthat a „Sportlétesítmények építési

és korszerűsítési támogatása”, valamint a „Bukmékéri rendszerű fogadások játékadójából származó támogatás” elnevezésű előirányzatok terhére.

(2) Akadálymentesítési feladatokra a minisztérium „Az ifjúsági és sportlétesítmények akadálymentesítése” elnevezésű előirányzat terhére, — az (5) bekezdés szerinti kivétellel — a Fogyatékosok Esélye Közalapítvánnyal közösen kiírt pályázat alapján, a beruházás bruttó összköltségvetése száz százalékának megfelelő mértékű támogatást nyújthat.

(3) A támogatás felhasználása az eredeti beruházási ütemtervhez képest legfeljebb egy évvel meghosszabbítva átütemezhető.

(4) A pályázatok elbírálásánál előnyben kell részesíteni:

a) az igazoltan rendelkezésre álló nagyobb mértékű saját forrással (önerővel) rendelkező pályázókat;

b) a szabadidősport célú sportlétesítmények fejlesztésére vonatkozó pályázatokat.

(5) Létesítményfejlesztésre támogatás pályázat kiírása nélkül, közvetlenül is nyújtható, ha

a) a beruházást helyi önkormányzat, egyházi szervezet valósítja meg;

b) a beruházás bruttó összköltségvetése eléri a kettő-százmillió forintot, vagy

c) a sportlétesítmény multifunkcionális sportcsarnok, jégcsarnok, uszoda, labdarúgó vagy atlétikai stadion;

d) a beruházás célja akadálymentesítés.

28. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a sporttevékenységgel összefüggő személyi juttatásokról szóló 6/1988. (IX. 13.) ÁISH rendelkezés módosításáról szóló 1/1990. (VI. 5.) MKM rendelet.

Dr. Deutsch Tamás s. k.,
ifjúsági és sportminiszter

1. számú melléklet

a 10/2001. (XII. 23.) ISM rendelethez

PONTÉRTÉK-TÁBLÁZAT**A szövetségi eredményességi támogatások elosztásához****I.**

Az eredményesség számításánál csak azok a helyezések vehetők figyelembe, amelyeknél a sportrendezvényen résztvevő országok száma Európa bajnokság esetén legalább 15, világbajnokság esetén legalább 25 volt. Amennyiben kvalifikációs jellegű versenyről van szó, a résztvevő országok számán a kvalifikáción elindult nemzetek száma értendő.

II.

1. A különböző világversenyeken elért helyezések értékpontjai

Olimpia, AGFIS Világjátékok, világbajnokság

Helyezés	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Pont	14	10	8	4	3	2	1	1

Európa bajnokság

Helyezés	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Pont	7	5	4	1	1	1

2. A különböző korosztályoknál alkalmazott szorzók

Korosztály	Szorzó
Felnőtt	5
Legidősebb utánpótlás korcsoport (junior vagy ifjúsági)	2
Második utánpótlás korcsoport (ifjúsági vagy kadett vagy serdülő)	1

3. A világversenyek ciklusaihoz kapcsolódó szorzók

	Olimpia, AGFIS Világjátékok	VB	EB
4 éves ciklus	9	5	4
2 éves ciklus	—	3	2
Évenkénti	—	2	1

4. A sportágak versenyszámainak szorzói

Egyéni (egyes)	1,0
Páros	0,75*
Csapat	0,5* × egyszerre pályán lévő játékosok létszáma

5. A sportrendezvényen résztvevő országok száma szerinti szorzó, ha N számú ország vett részt a versenyen

Világbajnokság	Európa Bajnokság
0,02 × N	0,04 × N

6. Az eredmények értékszorzóit az eredmény elérését követő években

Év	1. év	2. év	3. év	4. év
Olimpia, AGFIS Világjátékok, Felnőtt VB, EB	1	0,8	0,6	0,4
Utánpótlás VB, EB	1	0,5	0	0

7. Olimpiai és nem olimpiai versenyszámok szorzói

Olimpiai	Nem olimpiai
1	0,5

* Megjegyzés: A sportösztöndjösszegének meghatározásakor csapat-sportágak esetében a 4. táblázat szerinti 0,5 szorzó helyett 1,0 szorzó, páros versenyszámok esetében pedig a 4. táblázat szerinti 0,75 szorzó helyett a 0,75 × 2 szorzó alkalmazandó.

2. számú melléklet a 10/2001. (XII. 23.) ISM rendelethez

A Nemzeti Szabadidősport Szövetség részére szóló támogatás folyósításának ütemezése

Befolyt forrás időszaka	Utalás időpontja	Az átutalás összege
Előző évi támogatás utolsó utalásától január 31-ig	február 15.	Az adott időszakban beérkezett forrás 30%-a
Február 1.—március 31.	április 15.	Az adott időszakban beérkezett forrás 30%-a
Április 1.—június 30.	július 15.	Az adott időszakban beérkezett forrás 30%-a
Július 1.—szeptember 30.	október 15.	Az adott időszakban beérkezett forrás 30%-a

**A környezetvédelmi miniszter
28/2001. (XII. 23.) KöM
rendelete**

**a Környezetvédelmi alap célfeladatok fejezeti kezelésű
előirányzat felhasználásának, nyilvántartásának
és ellenőrzésének részletes szabályairól**

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 24. §-ának (4)—(5) bekezdéseiben, 49. §-ának *o*) pontjában, valamint a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 67. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a pénzügyminiszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

A Környezetvédelmi alap célfeladatok fejezeti kezelésű előirányzat (a továbbiakban: KAC) a környezetkímélő gazdasági szerkezet kialakításának ösztönzését, a környezeti ártalmak megelőzését, a környezetterhelés mérséklését, a bekövetkezett környezeti károk felszámolását, a tájrendezést, továbbá a természeti erőforrások megőrzését elősegítő, a természeti értékek, területek megóvását, fenntartását, helyreállítását, a leghatékonyabb környezetvédelmi technológiai és kutatási megoldások ösztönzését, a környezet és a természet védelmét szolgáló oktatási-nevelési tevékenységet, a természeti értékek bemutatását, ezáltal a társadalom környezeti szemléletének fejlődését segíti elő.

2. §

(1) A KAC-cal a környezetvédelmi miniszter (a továbbiakban: miniszter) rendelkezik, és gondoskodik a kezelésével kapcsolatos feladatok ellátásáról, a pénzeszközök felhasználásának ellenőrzéséről, valamint a KAC-ra vonatkozó, külön jogszabályokban előírt számviteli-könyvviteli és azzal összefüggő nyilvántartások vezetéséről.

(2) A KAC felhasználásával kapcsolatos döntésekről a Környezetvédelmi Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) rendszeresen — a pályázatok esetén a döntést követő 30 munkanapon belül — tájékoztatót készít, melyet hivatalos lapjában, internetes honlapján és két országos napilapban tesz közzé.

(3) A KAC előirányzat bevételeit és kiadásait a 4. §-ban és 6. §-ban meghatározott jogcímek szerint összevontan, valamint bevételi és kiadási jogcímenként, továbbá a támogatási célok szerint is nyilván kell tartani.

3. §

A Minisztérium az e rendeletben meghatározott támogatásokkal összefüggő egyes technikai részfeladatok végrehajtására közreműködő szervezetként — külön szerződésben meghatározottak szerint — a Magyar Államkincstár Rt.-t veszi igénybe.

A KAC forrásai

4. §

Az 1. §-ban meghatározott feladatok megvalósításának elősegítését

- a*) költségvetési támogatás
 - b*) a KAC saját bevételei
 - ba*) a KAC rendeltetésének megfelelő felhasználásra átvett pénzeszközök,
 - bb*) visszatérítendő támogatások,
 - bc*) a bíróság által megítélt kártérítési összegek,
 - bd*) adományok, segélyek, önkéntes befizetések,
 - be*) pályázati nevezési, eljárási díjak
 - bf*) késedelmi kamatok
- szolgálják.

5. §

A 4. § *b*) pontja szerinti befizetéseket közvetlenül a KAC számlájára kell teljesíteni.

A KAC felhasználásának jogcímei

6. §

A KAC felhasználható:

- a*) környezetvédelmi és természetvédelmi programok alapján
 - aa*) a környezet és a természet védelmét közvetlenül elősegítő fejlesztések megvalósításának, műszaki, szervezési intézkedések bevezetésének támogatására, beleértve a nemzetközi támogatással megvalósuló projektek társfinanszírozását,
 - ab*) hasznosítási rendszerek működtetéséhez nyújtott támogatásra,
 (a továbbiakban együtt: környezetvédelmi és természetvédelmi programok);
- b*) közcélú környezetvédelmi és természetvédelmi feladatok finanszírozására (a továbbiakban: közcélú feladatok);
- c*) a környezetvédelmi és természetvédelmi mérő, megfigyelő rendszerek kialakítását, működtetését szolgáló, a jogszabályok betartását elősegítő feladatok — beleértve a Minisztérium háttérintézménye környezetvédelmi és ter-

mészetvédelmi feladatainak — finanszírozására (a továbbiakban: jogszabály érvényesítést elősegítő feladatok);

d) a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi vagyonekezelésével összefüggő feladatok finanszírozására (a továbbiakban: természetvédelmi vagyonekezelési feladatok);

e) az azonnali beavatkozást igénylő környezeti károkozás, illetve veszélyeztetés elhárítását szolgáló intézkedések költségeinek — ismert károkozó esetén átmeneti, egyéb esetekben végleges — megtérítésére (a továbbiakban: kárelhárítási feladatok);

f) a KAC kezeléséhez, működtetéséhez, bevételei beszedéséhez, pénzeszközei felhasználásának ellenőrzéséhez szükséges költségek fedezetére (a továbbiakban: KAC működtetési feladatok);

g) az országos környezetvédelmi és természetvédelmi információs rendszer fejlesztése és működtetési feladatainak finanszírozására (a továbbiakban: információs rendszer fejlesztése és működtetési feladatok);

h) előre nem látható környezetvédelmi és természetvédelmi feladatok finanszírozására.

7. §

(1) A KAC éves költségvetési előirányzatait a KAC — a termékdíj visszaigénylés és a kárelhárítási feladatok éves várható kiadásaival csökkentett — bevételének és támogatásának

a) legalább 65,5%-át környezetvédelmi és természetvédelmi programokra,

b) legfeljebb 14% -át közcélú feladatokra,

c) legfeljebb 9% -át jogszabály érvényesítést elősegítő feladatokra,

d) legfeljebb 4,5% -át természetvédelmi vagyonekezelési feladatokra,

e) legfeljebb 4,5% -át KAC működtetési feladatokra,

f) legalább 2% -át információs rendszer fejlesztése és működtetési feladatokra,

g) legfeljebb 0,5% -át tartalékként

kell tervezni, amit a kötelezettségvállalás során érvényesíteni kell.

(2) A kárelhárítási feladatok eredeti költségvetési előirányzataként a KAC forrásainak legfeljebb 5%-a tervezhető. Az év során negyedévente felül kell vizsgálni a kárelhárítási feladatok éves várható kiadásainak az elemi költségvetési tervben meghatározott előirányzattól való eltérését. Ennek alapján a kárelhárítási feladatok éves várható kiadásainak megfelelően módosítani kell a kárelhárítási feladatok előirányzatát és az (1) bekezdés szerinti előirányzatokat.

(3) A külön jogszabályban¹ meghatározottakra figyelemmel a bányajáradéknak a költségvetési törvényben biztosított támogatási összegét a KAC költségvetésében elkülönítetten kell kezelni és a bányavállalkozókra át nem hárítható tájrendezési feladatok elvégzésének támogatására kell fordítani az e rendeletben foglalt szabályok szerint.

¹ A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény.

(4) A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 61. §-ának (1) bekezdésében meghatározott térségekre, a 2000. évben e jogcímen elkülönített támogatási keretösszegeket e törvény 61. § (1) bekezdésében meghatározott mértékben kell növelni, és arra a megyei területfejlesztési tanácsok elnökeivel megállapodást kell kötni.

(5) Az (1) bekezdés g) pontjában meghatározott tartalékot előre nem látható környezetvédelmi és természetvédelmi feladatokra kell elkülöníteni. A tartalék felhasználásról a közigazgatási államtitkár javaslata alapján a miniszter dönt. A tárgyév október 31-éig fel nem használt tartalék összegével az (1) bekezdés a)—f) pontjában meghatározott előirányzatokat módosítani kell.

A felhasználás formái, jogosultjai és általános feltételei

8. §

(1) A KAC-ból a felhasználás

a) vissza nem térítendő támogatás, ideértve a külön jogszabályban meghatározott rendszeres támogatást is,

b) kamatmentes vagy kedvezményes kamatozású visszatérítendő támogatás,

c) vissza nem térítendő kamattámogatás,

d) költségvetési szervek közötti pénzeszköz átadás,

e) termékdíj visszaigénylés,

f) termék vagy szolgáltatás közvetlen finanszírozása,

g) környezetvédelmi, természetvédelmi célt szolgáló, a miniszter 100%-os tulajdonosi irányítása alá tartozó közhasznú társaság, gazdasági társaság alapítása, ilyen társaságban tőkeemelés

(a továbbiakban együtt: támogatás) formájában történhet.

(2) A KAC felhasználása az e rendeletben meghatározottak szerint

a) általános pályázati eljárás,

b) finanszírozási igény,

c) prioritási lista,

d) a Kormány döntése,

e) egyedi döntés,

f) közcélú pályázati eljárás

alján történhet.

(3) A KAC-ból támogatást belföldi székhelyű jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéni vállalkozó, magyar állampolgárságú természetes személy kaphat.

(4) Az e rendelet 6. § a) pontjában foglalt jogcím alapján vállalkozások részére — a 9. § (1) bekezdésnek b) és c) pontjai kivételével — az Európai Megállapodás 62. Cikkének hatálya alá tartozó támogatások a vállalkozásoknak nyújtott állami támogatások tilalma alóli mentességek egyetemes rendjéről szóló 163/2001. (IX. 14.) Korm. rendelettel összhangban nyújthatók.

Környezetvédelmi és természetvédelmi programok támogatása

9. §

(1) A 6. § a) pontja szerinti fejlesztésekre vonatkozó környezetvédelmi és természetvédelmi programok célja lehet:

- a) környezetvédelmi:
 - aa) a levegőtisztaság védelme, klímavédelem,
 - ab) a hulladékgazdálkodás,
 - ac) a felszíni vizek védelme,
 - ad) a felszín alatti víz és a földtani közeg védelme, kármentesítése,
 - ae) a zaj- és rezgésterhelés elleni védelem,
 - af) a környezet védelmét szolgáló termékek, eljárások, technológiák fejlesztésének ösztönzése;
- b) természetvédelmi:
 - ba) a biológiai sokféleség (fajok és élőhelyek, különös tekintettel a füves és vizes élőhelyekre) megőrzése, fejlesztése, bemutatása,
 - bb) földtani és földfelszíni alaktani értékek, barlangok védelme, bemutatása,
 - bc) természetes táji értékek sokféleségének megőrzése, bemutatása,
 - bd) régi magyar növény- és állatfajok és fajták felkutatása, összegyűjtése, megőrzése, elterjesztése,
 - be) a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállítása,
 - bf) természeti és táji világörökség helyszínek fejlesztési programjai,
 - bg) az erdők természetvédelme;
- c) bányavállalkozókra át nem hárítható tájrendezési feladatok finanszírozása.

(2) A környezetvédelmi és természetvédelmi programok keretében megfogalmazott projektek támogatása:

- a) általános pályázati eljárás,
- b) finanszírozási igény,
- c) prioritási lista,

alapján történhet.

(3) A (2) bekezdésben foglalt feltételektől eltérően támogatás nyújtására abban az esetben kerülhet sor, ha a kedvezményezett részére a jogszabály címzetten vagy alanyi jogon állapít meg támogatást. Ebben az esetben a támogatás igénybevételének feltételeiről — az (1) bekezdésben foglaltak figyelembevételével — a miniszter dönt.

(4) Támogatás olyan környezetvédelmi és természetvédelmi projektek részére nyújtható, amelyek a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal (a továbbiakban: NKP), az EU csatlakozást elősegítő programokkal — beleértve az Európai Bizottságnak átadott környezetvédelmi ISPA stratégiát — összhangban állnak, illetve amelyeket az EU LIFE Közösségi Program keretében benyújtottak és támogatásban részesültek.

(5) A tárgyévi költségvetés e jogcímre vonatkozó programok és célok, valamint a (2) bekezdésben meghatározott támogatási rendszer szerinti bontásban készül.

(6) A miniszter — az érintett minisztériumok véleménye, a környezetvédelmi és természetvédelmi célra létrejött társadalmi szervezetek, valamint az Országos Környezetvédelmi Tanács együttes ajánlásainak ismeretében — az általános pályázati rendszer és a finanszírozási igényen alapuló működtetési rendszer szerinti felhasználásra a tárgyévi környezetvédelmi- és természetvédelmi programok alapján pályázati felhívást tesz közzé a Minisztérium hivatalos lapjában, internetes honlapján, valamint a megjelenés tényét két országos napilapban közli. A tárgyévi környezetvédelmi és természetvédelmi programokban való részvétel feltételeit a pályázati felhívás tartalmazza.

Az általános pályázati rendszer szabályai

10. §

(1) Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a támogatási formák együttes alkalmazása esetén a támogatás összege a fejlesztés költségének 60%-át nem haladhatja meg, ezen belül a vissza nem térítendő támogatás mértéke a fejlesztés költségének 30%-ig, a visszatérítendő támogatás mértéke a fejlesztés költségének 50%-áig terjedhet. Amennyiben a pályázó — külön jogszabály szerint — áfa levonási joggal rendelkezik a támogatás szempontjából költségként a fejlesztés általános forgalmi adó nélküli költsége vehető figyelembe.

(2) A természetvédelmi programok támogatásakor a vissza nem térítendő támogatás mértéke elérheti a költségek 100%-át, a korszerű egyedi, helyi szennyvíztisztítási kislétesítmények megvalósításánál a vissza nem térítendő támogatás mértéke elérheti a költségek 70%-át. Amennyiben a környezetvédelmi, illetve természetvédelmi projekt megvalósítója a miniszter irányítása alá tartozó költségvetési szerv a vissza nem térítendő támogatás mértéke a költségek 100%-a.

(3) Külön jogszabályok² rendelkezései szerint, a pályázati felhívásban meghatározott célokat szolgáló hulladékhasznosítási rendszerek működtetésére rendszeres támogatás nyújtható.

(4) Megkezdett fejlesztésekre a külön jogszabályban³ és a (3) bekezdésben meghatározott eset kivételével nem nyújtható be pályázat. E szempontból a fejlesztés kezdési időpontja a kivitelezői szerződés vagy — amennyiben ez későbbi időpont — az építési naplóba történő első bejegyzés, eszközök beszerzése esetén a megrendelés.

² A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény.

³ Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet.

11. §

(1) A pályázati felhívás megjelenését követően, a tárgyévi pályázatok az év során folyamatosan, legkésőbb tárgyévi szeptember 30-áig nyújthatók be.

(2) A pályázatok benyújtásának helye

a) környezetvédelmi cél esetén az illetékes környezetvédelmi felügyelőség,

b) természetvédelmi cél és a 9. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott esetben az illetékes nemzeti park igazgatóság

[a továbbiakban az a)–b) pont együttesen: területi szervek],

c) a területi szerv pályázata esetén, továbbá a pályázati felhívásban megjelölt esetekben a pályázati felhívásban megjelölt szerv

[a továbbiakban a)–c) pontok együtt: a pályázat befogadója].

(3) A pályázat befogadója a beérkezett pályázatokat érkezteti.

(4) A pályázati felhívásban szereplő formai feltételeknek való megfelelést a pályázat befogadója az addig beérkezett pályázatok felbontásával a február 15-ét, március 31-ét, május 31-ét és szeptember 30-át követő öt munkanapon belül közjegyző jelenlétében ellenőrzi. A pályázat befogadója a pályázatokat nyilvántartásba veszi, és erről értesíti a pályázót.

(5) A pályázat befogadója a pályázatokat — a formai feltételeknek meg nem felelő pályázatokat indoklással együtt — a bontástól számított 5 munkanapon belül — egy példány kivételével — továbbítja a Minisztériumhoz.

(6) A Minisztérium a pályázat kézhezvételét követő 15 munkanapon belül a pályázat pályázati felhívásban szereplő formai feltételeknek való megfelelését ellenőrizheti, illetve ellenőrzi a pályázat tartalmi feltételeknek való megfelelését.

(7) A Minisztérium a (6) bekezdésben szereplő ellenőrzés eredményét rögzíti a nyilvántartásban, és erről 5 munkanapon belül értesíti a pályázót.

(8) A Minisztérium a (7) bekezdés szerinti értesítésben a pályázati felhívásban szereplő formai, illetve tartalmi feltételeknek nem megfelelő pályázat esetében a (6) bekezdés szerinti ellenőrzést követő 5 munkanapon belül felhívja a pályázót a hiány pótlására a pályázat befogadójának egyidejű értesítése mellett. A pályázónak a hiánypótlást az értesítésben megadott határidőn belül kell teljesítenie.

(9) A hiánypótlás teljességét a Minisztérium közjegyző jelenlétében ellenőrzi.

(10) A hiánypótlás elmulasztása, illetve nem megfelelő hiánypótlás esetén a Minisztérium a (9) bekezdésben foglalt ellenőrzéstől számított 15 munkanapon belül a pályázatot indoklással együtt visszaküldi a pályázónak a pályázat befogadójának egyidejű értesítése mellett. A pályázat pá-

lyázó részére történő visszaküldését a Minisztérium rögzíti a nyilvántartásában.

(11) A pályázat befogadója a pályázatokról a Minisztériumba való beküldést követő 20 munkanapon belül területi értékelést küld a Minisztérium számára.

12. §

(1) A formai és tartalmi feltételeknek megfelelő pályázatokat a 11. § (7) bekezdése szerinti értesítés kiküldésétől, illetve a hiánypótlás befogadásának napjától számított három hónapon belül kell elbírálni.

(2) A pályázatokat a Minisztérium környezetvédelmi és természetvédelmi, műszaki, közgazdasági és pénzügyi (ideértve a hitelképességet) szempontok szerint értékeli, több azonos típusú pályázat esetén rangsorolja a támogatható pályázatokat. Az értékelés része lehet szükség esetén a helyszíni vizsgálat is.

(3) A pályázatok értékelése során biztosítani kell a más támogatási forrásokkal történő összehangolást.

(4) A szakmai értékelés során előnyben kell részesíteni

a) az önkormányzati pályázatok közül a saját környezetvédelmi, valamint természetvédelmi program részeként kidolgozott fejlesztéseket, különösen, ha azok céltámogatásban részesülnek,

b) a környezetközpontú irányítási rendszer végrehajtásának részeként kidolgozott fejlesztéseket,

c) a nemzetközi támogatásban is részesülő pályázatokat, valamint az olyan nemzetközi támogatási pályázatra benyújtott pályázatokat, amelyeket a miniszter elvileg támogathatónak minősített,

d) a nemzetközi jelentőségű természeti értékek megővására irányuló pályázatokat.

13. §

(1) A pályázatok bírálatára és a döntésre vonatkozó javaslat megtételére a miniszter 15 fős Tárcaközi Bizottságot hoz létre (a továbbiakban: TKB), amelynek tagjai:

a) a TKB elnökeként a Minisztérium közigazgatási államtitkára,

b) a Minisztérium környezetvédelemért felelős helyettes államtitkára, természetvédelemért felelős helyettes államtitkára, vagy akadályoztatásuk esetén a helyettesítésükkel megbízott főosztályvezetői rangú köztisztviselő,

c) a miniszter által kijelölt, a Minisztérium köztisztviselői állományába tartozó egy fő,

d) a miniszter felkérése alapján a Belügyminisztérium, az Egészségügyi Minisztérium, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, a Gazdasági Minisztérium, a Közlekedési és Vízügyi Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, az Oktatási Minisztérium egy-egy képviselője,

e) a környezetvédelmi és természetvédelmi célra létrejött társadalmi szervezetek által delegált három személy, valamint

f) az Országos Környezetvédelmi Tanács egy képviselője.

(2) A Minisztérium közigazgatási államtitkárát akadályoztatása esetén a TKB elnöki tevékenységében környezetvédelmi programok esetén a környezetvédelemért felelős helyettes államtitkár, természetvédelmi programok esetén a természetvédelemért felelős helyettes államtitkár helyettesíti.

(3) A TKB akkor határozatképes, ha az ülésen a tagok több mint a fele jelen van. A határozatképesség szempontjából a (12) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő személyt jelen nem levőnek kell tekinteni.

(4) A TKB határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza. A TKB tagjai egy-egy szavazattal rendelkeznek. A (2) bekezdésben meghatározott esetben az érintett helyettes államtitkár a saját szavazati joga mellett a helyettesített elnök szavazati jogát is gyakorolja. A határozathozatalhoz a jelenlévő tagok több mint a felének támogató, vagy nemleges szavazata szükséges. Ha a TKB tagjainak tartózkodása miatt határozathozatalra nem kerül sor, úgy a szavazást meg kell ismételni. Amennyiben a megismételt szavazás is eredménytelen, úgy az előterjesztésben foglalt javaslat kerül a miniszter elé döntésre. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

(5) A TKB titkára a közigazgatási államtitkár által kijelölt, a Minisztérium köztisztviselői állományába tartozó személy. A titkár előterjesztést készít a pályázatok 12. § (2) bekezdése szerinti értékeléséről a TKB számára, valamint vezeti a TKB üléseinek jegyzőkönyvét. A jegyzőkönyv tartalmazza a pályázat elbírálására vonatkozó TKB javaslatot és annak indoklását. A jegyzőkönyvhöz az előterjesztést — mint elválaszthatatlan mellékletet — csatolni kell.

(6) A rendeletben nem szabályozott kérdésekben a TKB maga állapítja meg az ügyrendjét, amelyet a miniszter hagy jóvá.

(7) A csomagolóeszközök hulladékának kezelésére, hasznosítására vonatkozó pályázatok tárgyalása esetén a Csomagolóeszközök Környezetvédelmi Termékdíja Tanácsadó Testület által kijelölt személy a TKB ülésen tanácskozási és javaslattevési joggal vesz részt.

(8) Az EU társfinanszírozással (PHARE, ISPA) megvalósuló pályázati projektek tárgyalása esetén a PHARE tárca nélküli miniszter megbízza a TKB ülésén tanácskozási és javaslattevési joggal vesz részt.

(9) A támogatás odaítéléséről a TKB javaslatának felhasználásával a miniszter dönt.

(10) A miniszter a (9) bekezdésben foglalt döntés helyett a helyi önkormányzatok számára ígérvény kibocsátásáról is dönthet. Az ígérvény olyan feltételes döntést jelent, amelynek során a miniszter meghatározott összegű támogatás nyújtását ígéri arra az esetre, ha a helyi önkormányzat a külön jogszabályban⁴ meghatározott céltámogatásban részesül.

⁴ A helyi önkormányzatok címzett és céltámogatásáról szóló 1992. évi LXXXIX. törvény.

(11) A miniszteri döntésről a TKB titkára emlékeztetőt készít. Az emlékeztető⁵ tartalmazza a TKB javaslatát, illetve az előterjesztéstől eltérő miniszteri döntés indoklását. Az emlékeztetőhöz a TKB ülés (5) bekezdés szerinti jegyzőkönyvét — mint elválaszthatatlan mellékletet — csatolni kell.

(12) A TKB adott pályázatra vonatkozó javaslata kialakításában nem vehet részt olyan személy, aki vagy akinek hozzátartozója [Ptk.⁶ 685. § b) pont alapján]

a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesül,

b) a pályázó tisztségviselője vagy a pályázóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll,

c) a pályázattal kapcsolatban bármilyen más előnyben részesül,

d) a megkövetendő jogügyletben egyébként érdekelt.

(13) A döntésről és annak indoklásáról a döntéstől számított 15 munkanapon belül a Minisztérium írásban értesíti a pályázót.

(14) A pályázatok elbírálásával kapcsolatos döntéssel szemben jogorvoslatnak helye nincs.

14. §

(1) A támogatásban részesülővel a miniszter vagy a miniszter nevében az általa megbízott személy köt szerződést. A külön jogszabályban⁷ meghatározott szabályok megfelelő alkalmazásával a támogatási szerződés akkor köthető meg, ha a pályázó a miniszteri döntésben foglaltaknak és a szerződés megkötéséhez meghatározott előfeltételeknek megfelel. A támogatásra irányuló jogviszony a szerződés megkötésének időpontjában keletkezik.

(2) A támogatás folyósítására irányuló szerződésben — a költségvetési szervek és a helyi önkormányzatok kivételével — biztosítékot kell kikötni a támogatás visszafizetésének, a pályázati cél megvalósításának biztosítása érdekében.

(3) A szerződés biztosítékaként a támogatás teljes összegére fedezetet nyújtó, feltétel nélküli, visszavonhatatlan, az alapjogviszony vizsgálata nélkül lehívható bankgarancia, vagy a megfelelő fedezetet biztosító, forgalomképes, a támogatott rendelkezésében álló ingatlanra bejegyeztetett jelzálog-jog fogadható el. A biztosítékot a szerződésben megjelölt és támogatott feladat és cél, a szerződésben meghatározottak és hatósági engedélyben foglaltak szerinti teljesítéséig — melyet a teljesítést követő 15 napon belül jóváhagyott zárójegyzőkönyv igazol — kell nyújtani. Azon támogatások esetében, amikor a támogatás kifizetésére csak a fejlesztés teljes megvalósulása után kerül sor, a vissza nem térítendő támogatásra biztosítékot kikötni nem kell.

⁵ Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet.

⁶ A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény.

⁷ Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet.

(4) Alapítványok, egyesületek és közhasznú társaságok esetében a (3) bekezdésben meghatározottaktól eltérő, de a támogatott feladat és cél megvalósulására megfelelő biztosítékul szolgáló — a pályázati felhívásban meghatározott — a Ptk. szerinti egyéb biztosíték is elfogadható, valamint a pályázati felhívásban meghatározott különösen indokolt esetben a biztosíték kikötésétől el lehet tekinteni.

(5) A támogatásról szóló döntés hatályát veszti, ha a támogatási szerződésben rögzített időbeli ütemezés első határidejétől számított 6 hónapon belül nem kezdődik meg a támogatási szerződésben rögzített fejlesztés.

(6) Az ígérvényes döntés hatályát veszti, ha a helyi önkormányzat nem részesül céltámogatásban.

(7) A támogatásról szóló döntés módosítására vonatkozó kezdeményezés esetén a Miniszterium a módosítási kérelmet a 12. § (2) bekezdésében foglalt szempontok szerint értékeli. A TKB a támogatási döntés módosítására a 13. §-ban foglalt rendelkezések szerint javaslatot tesz a miniszternek.

(8) A támogatásról szóló döntés módosításáról a miniszter dönt. A támogatásról szóló döntés módosítására kivételesen indokolt esetben kerülhet sor, ha a döntés módosítását előidéző körülmény nem a pályázónak felróható okból következett be.

(9) A szerződés módosítására irányuló kezdeményezés esetén, ha az a szerződés lényeges tartalmi elemét érinti a (7)—(8) bekezdésekben foglaltak szerint kell eljárni. A szerződés lényeges tartalmi elemét jelenti különösen a fejlesztés műszaki tartalma, a fejlesztés kezdési és befejezési időpontja, a támogatás 8. § (1) bekezdés szerinti formája, a támogatás folyósításának időbeli ütemezése, visszatérítendő támogatás esetén a támogatás visszafizetésének időbeli ütemezése.

(10) A szerződés módosítására nem kerülhet sor, ha a szerződés módosítását előidéző körülmény a kedvezményezettnek felróható okból következett be.

15. §

A KAC támogatást is igénylő, nemzetközi forrásra pályázó fejlesztések esetén a Miniszterium akkor javasolja a pályázat EU felé történő továbbítását, ha a pályázat a KAC általános támogatási rendszere keretében, a 10—13. §-ban foglalt eljárás szerint, az érintett helyettes államtitkár javaslata alapján a miniszter által elvileg támogathatónak minősül. Az elvi támogatás nem tekinthető a 13. § (9) bekezdése szerinti döntésnek.

A bányavállalkozókra át nem hárítható tájrendezési feladatok finanszírozása

16. §

(1) A bányavállalkozókra át nem hárítható tájrendezési feladatok finanszírozása finanszírozási igény alapján történik.

(2) A finanszírozási igényen alapuló rendszer felhasználásának a célja, hogy az át nem hárítható bányászati tevékenység következtében keletkezett tájsebeket rehabilitálja, illetve az új hasznosítási cél megvalósításának lehetőségét megteremtse.

(3) Az át nem hárítható bányászati tájrendezési feladatok keretében finanszírozási igény nyújtható be

- a) tájrendezési tervek elkészítésére, amely magába foglal(hat)ja a tervkészítéshez szükséges vizsgálatokat is,
- b) a jóváhagyott terv szerinti tájrendezés végrehajtására.

(4) Finanszírozási igény benyújtására jogosult annak a területnek a tulajdonosa vagy vagyongazdálkodója, amelyen a bányavállalkozókra át nem hárítható tájrendezési feladatot még nem végezték el.

(5) A finanszírozási igényt évente egy alkalommal, az erre vonatkozó pályázati felhívásban meghatározott feladatokra, a pályázati felhívás megjelenését követő 150 napon belül kell benyújtani a nemzeti park igazgatóságokhoz a felhívásban meghatározott feltételekkel. Az elbírálásra a pályázat beadási határidejétől számított 90 napon belül kerül sor.

(6) A támogatás 100%-os mértékű, vissza nem térítendő formában és utólagos finanszírozással történik.

(7) Az (1)—(6) bekezdésekben foglaltakon túl a finanszírozási igényre vonatkozóan az általános pályázaton alapuló rendszer szabályait kell alkalmazni.

Prioritási listán alapuló rendszer szabályai

17. §

(1) A prioritási listán alapuló rendszer az Országos Környezetvédelmi Kármentesítési Program (a továbbiakban: OKKP) keretében olyan kármentesítések finanszírozására alkalmazható, amelyek esetében

- a) a kármentesítés külön jogszabály szerint a Miniszterium feladata,
- b) a kármentesítési kötelezettséget tartalmazó határozat végrehajtása környezetvédelmi indokból nem halasztható akkor sem, ha a kötelezett pénzügyi helyzete a kármentesítést nem teszi lehetővé.

(2) A Miniszterium az országos számbavétel keretében tárja fel az (1) bekezdés a) pontjának hatálya alá eső feladatokat.

(3) A környezetvédelmi felügyelőség az (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltételek fennállása esetén az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény 82. §-a alapján a KAC-nál kezdeményezi a kármentesítés megelőzését.

(4) Az (1) bekezdés szerinti kármentesítési feladatoknak az OKKP prioritási listájában szerepelnie kell.

(5) A környezetvédelmi felügyelőség által kezdeményezett kármentesítési feladatok pénzügyi értékelést követően,

az abban meghatározott feltételek szerint akár 100%-os vissza nem térítendő támogatás formájában is finanszírozhatók. A kármentesítési feladat akkor finanszírozható, ha a pénzügyi értékelés bizonyítja, hogy a kötelezett pénzügyi helyzete a kármentesítést a környezetvédelmi elvárásoknak megfelelő ütemezésben nem teszi lehetővé.

(6) Az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti feladatok finanszírozását követően a KAC — a pénzügyi értékelés által meghatározott ütemezésben — visszatéríteti a kármentesítés KAC által finanszírozott költségeit.

(7) A kármentesítésre kötelezettnek a 14. § (3) bekezdése szerinti biztosítékot kell adnia a támogatás visszatérítésének biztosítékául.

A közcélú feladatok finanszírozása

18. §

(1) A közcélú feladatok célja lehet:

a) környezetvédelmi cél (ennek keretében különösen: környezetvédelmi intézkedések meghatározását és bevezetését elősegítő szakmai és intézményi háttér megerősítése, környezetvédelmi programok megvalósíthatósági tanulmányainak elkészíttetése és megvalósítása),

b) természetvédelmi cél (ennek keretében különösen: biológiai sokféleség megőrzése, természetvédelmi programok, természetvédelmi szempontból fontos élőhelyek rekonstrukciója, különösen veszélyeztetett élő és élettelen természeti értékek megmentését szolgáló beavatkozások, intézkedések meghatározását és bevezetését elősegítő szakmai és intézményi háttér megerősítése, természetvédelmi programok megvalósíthatósági tanulmányainak elkészíttetése és megvalósítása, természetvédelmi kezelést megalapozó szakanyagok, kezelési tervek elkészítése),

c) szakmapolitikai programok, szabályozási koncepciók és tervezetek kidolgozása, előkészítése,

d) a környezet védelmét szolgáló oktatási, nevelési, ismeretterjesztési feladatok ellátása és támogatása,

e) a környezet védelmét komplex módon szolgáló feladatok, valamint a stratégiai koordináció erősítése, az EU integráció elősegítése,

f) környezetvédelmi és természetvédelmi célra létrejött társadalmi szervezetek és mozgalmak környezetvédelmi programjainak, kezdeményezéseinek támogatása,

g) környezet- és természetvédelmi kommunikáció,

h) környezetvédelmi és természetvédelmi kutatási-fejlesztési feladatok.

(2) A közcélú feladatok finanszírozása az (1) bekezdésben meghatározott egyes célokon belül

a) a környezetvédelmi cél esetében legalább 50% -ban,

b) a természetvédelmi cél esetében legalább 50% -ban,

c) a szakmapolitikai programok kidolgozása esetében legalább 25% -ban,

d) a környezet védelmét szolgáló oktatási, nevelési, ismeretterjesztési feladatok ellátása, támogatása esetében legalább 50% -ban,

e) a környezet védelmét komplex módon szolgáló feladatok, a stratégiai koordináció erősítése, valamint az EU integráció elősegítése esetében legalább 30% -ban,

f) a környezetvédelmi és természetvédelmi társadalmi szervezetek és mozgalmak támogatása esetében legalább 80% -ban,

g) a környezetvédelmi és természetvédelmi kommunikáció megerősítése esetében legalább 50% -ban,

h) a környezetvédelmi és természetvédelmi kutatás-fejlesztési feladatok esetében legalább 30% -ban közcélú pályázati rendszer keretében történik.

(3) A tárgyévi közcélú feladatokra vonatkozó költségvetést a célok szerinti bontásban kell elkészíteni.

(4) A közcélú feladatok támogatásának mértéke 100%, ha a közcélú feladat megvalósítója a miniszter irányítása alá tartozó költségvetési szerv és a közcélú feladat a költségvetési szerv alapfeladataival összefügg vagy azt elősegíti.

19. §

A közcélú feladatok támogatása:

a) közcélú pályázati eljárás,

b) egyedi döntés

alapján történhet.

A közcélú pályázati rendszer szabályai

20. §

(1) A közcélú pályázati rendszer működtetése érdekében a miniszter a 18. § (1) bekezdésben meghatározott közcélú feladatok szerinti célonként külön legalább öttagú Szakértői Bizottságot hoz létre, amelynek tagjai a miniszter által felkért szakértők, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi célra létrejött társadalmi szervezetek által delegált két személy. A 18. § (1) bekezdésének *d)* pontja szerinti keret esetén a Szakértői Bizottság egyik szakértője az Oktatási Minisztérium képviselője. A Szakértői Bizottság tagjaira az e rendelet 13. §-ának (12) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

(2) A környezetvédelmi és természetvédelmi célra létrejött társadalmi szervezetek és mozgalmak támogatása esetén a Szakértői Bizottság legalább héttagú: a miniszter által felkért szakértőkből, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi célra létrejött társadalmi szervezetek által delegált öt személyből áll.

(3) Az egyes Szakértői Bizottságok elnökét a miniszter nevezi ki. A Szakértői Bizottság tagjai egy-egy szavazattal rendelkeznek. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

(4) A rendeletben nem szabályozott kérdésekben a Szakértői Bizottság maga állapítja meg az ügyrendjét, amelyet a miniszter hagy jóvá.

(5) A közcélú pályázati rendszerben működtetett közcélú feladatokra az illetékes Szakértői Bizottság javaslata

alapján a minisztérium nyilvános pályázatot hirdet meg az általános pályázati rendszer pályázati felhívásával együttesen. A pályázati felhívás tartalmazza a pályázat benyújtásának feltételeit, határidejét.

(6) A közcélú pályázatokat a pályázati felhívásban megjelölt szervhez és határidőben kell benyújtani.

(7) A benyújtott közcélú pályázatokat az illetékes Szakértői Bizottság legalább három havonta bírálja el. A pályázati felhívásban meghatározott szempontok szerinti értékelésről a miniszter által kinevezett személy gondoskodik.

(8) A miniszter az illetékes Szakértői Bizottság javaslatának felhasználásával dönt a közcélú pályázatok finanszírozásáról a beadási határidőt követő három hónapon belül.

(9) A közcélú feladatok támogatása vissza nem térítendő formában történik. A támogatás mértéke elérheti a 100%-ot.

(10) A támogatásról szóló megállapodásban 5 millió forintot meghaladó összegű támogatás esetén — az alapítványok, egyesületek, közhasznú társaságok, valamint a költségvetési szervek és helyi önkormányzatok kivételével — a 14. § (3) bekezdésében meghatározott biztosítékot kell kikötni. A Szakértői Bizottság indokolt esetben a 14. § (3) bekezdésében meghatározottaktól eltérő biztosíték elfogadását is javasolhatja.

(11) A támogatásban részesülővel a miniszter által megbízott személy a miniszter nevében köt megállapodást. A megállapodás akkor köthető meg, ha a pályázó a pályázati felhívásban és a miniszteri döntésben foglalt feltételeknek eleget tesz.

A közcélú egyedi döntés szabályai

21. §

A 19. § *b)* pontja szerinti egyedi döntés esetén a közcélú feladat támogatásáról a miniszter pályázati kiírás nélkül — az érintett helyettes államtitkár, valamint a közigazgatási államtitkár véleményének figyelembevételével — egyedileg dönt.

Egyéb rendelkezések

22. §

(1) A jogszabály érvényesítését elősegítő feladatok, természetvédelmi vagyongazdálkodási feladatok, kárelhárítási feladatok, KAC működtetési feladatok, valamint információs rendszer fejlesztése és működtetési feladatok támogatásáról a miniszter pályázati kiírás nélkül — az érintett helyettes államtitkár, valamint a közigazgatási államtitkár véleményének figyelembevételével — egyedileg dönt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatokra 100%-os mértékű vissza nem térítendő támogatás is adható.

(3) A kárelhárítási feladatok finanszírozását a miniszter a költségek felmerülésekor, esetenként engedélyezi.

A támogatások felhasználásának ellenőrzése

23. §

(1) A KAC ellenőrzésének célja, hogy elősegítse
a) a KAC előírásoknak megfelelő működtetését, a támogatás rendeltetésszerű felhasználásának ellenőrzését,
b) a KAC a környezetvédelmi és természetvédelmi célokra megfelelő, környezetileg határos, gazdaságilag hatékony felhasználását,
c) a KAC működtetésével kapcsolatos problémák feltárását, a problémák kezelésére adott javaslatok és azok megvalósulásának ellenőrzése révén.

(2) A támogatások szakmai és pénzügyi ellenőrzését a költségvetési ellenőrzésre vonatkozó szabályoknak megfelelően, a miniszteri utasítás előírásai szerint kell végezni.

(3) A támogatás felhasználását a külön jogszabályokban meghatározott szervezetek is ellenőrzik.

(4) A pályázati célú támogatások felhasználását teljes körű eredményességi, hatékonysági és célszerűségi elemzéssel kell lezárni.

Záró rendelkezések

24. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az e rendeletben nem szabályozott kérdésekre az államháztartás működési rendjéről szóló, többször módosított 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A miniszter e rendelet hatálybalépésétől számított 15 napon belül gondoskodik a 13. § (1) bekezdés és a 20. § (1) bekezdés szerinti bizottságok létrehozásáról. A bizottságok megalakulásuktól számított 15 napon belül elfogadják ügyrendjüket.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Környezetvédelmi alap célfeladat fejezeti kezelésű előirányzat felhasználásának, nyilvántartásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 7/2001. (III. 9.) KöM rendelet.

Dr. Turi-Kovács Béla s. k.,
 környezetvédelmi miniszter

**A környezetvédelmi miniszter
és a gazdasági miniszter
29/2001. (XII. 23.) KöM—GM
együttes rendelete**

**egyres kültéri berendezések zajkibocsátásának
korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről**

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 89. § (3) bekezdésében, valamint a 110. § (8) bekezdés *m*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

1. §

A rendelet hatálya kiterjed a minden olyan kültéri berendezésre (a továbbiakban: berendezés), amely a 140/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik.

2. §

A 140/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet szerinti zajkibocsátási határértékkel rendelkező berendezések hangteljesítményszint-határértékeit az 1. számú melléklet tartalmazza.

3. §

(1) Adott berendezéstípus vizsgálatát a gyártó vagy annak Magyarországon bejegyzett meghatalmazott képviselője elvégezheti a 2/1. számú melléklet szerint, a 2/2. számú mellékletben megadott működési körülményeket alkalmazva. Vitás esetben a vizsgálatot a 2/2. számú melléklet szerint lehet elvégezni, a 2/2. számú melléklet szerinti működési körülményeket alkalmazva.

(2) Amennyiben a gyártó vagy annak Magyarországon bejegyzett meghatalmazott képviselője a berendezés zajkibocsátására vonatkozó vizsgálatokat a megadott irányadó referencia-szabványokat figyelembe véve végzi el, úgy azt úgy kell tekinteni, hogy az megfelel az e rendelet szerinti zajvizsgálatokkal szemben támasztott követelményeknek.

(3) Amennyiben a gyártó vagy annak Magyarországon bejegyzett meghatalmazott képviselője a berendezés zajkibocsátására vonatkozó vizsgálatokat egyéb eljárások szerint végzi, úgy bizonyítania kell, hogy az alkalmazott eljárások műszakilag egyenértékűek az irányadó referencia-szabványokat alkalmazó eljárásokkal és a választott módszer azokkal azonos eredményt ad.

4. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 3-án lép hatályba.

(2) A rendelet 3. §-ában a „Magyarországon bejegyzett” szövegrész helyébe az Európai Unióhoz való csatlakozásról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától „az Európai Közösségben letelepedett” szövegrész lép.

(3) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban összeegyeztethető szabályozást tartalmaz az Európai Parlament és a Tanács a kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeire vonatkozó 2000/14/EK irányelvvel.

Dr. Turi-Kovács Béla s. k., *Dr. Matolcsy György* s. k.,
környezetvédelmi miniszter gazdasági miniszter

1. számú melléklet a 29/2001. (XII. 23.) KöM—GM együttes rendelethez

A zajkibocsátási határértékkel rendelkező berendezések határértékei

A berendezés fajtája	Teljesítmény, P (kW) Villamos teljesítmény, $P_{el}^{(1)}$ kW A berendezés tömege, <i>m</i> kg Vágási szélesség, L cm	A hangteljesítményszint-határérték dB/1 pW	
		I. ütem, 2002. január 3-tól	II. ütem, 2006. január 3-tól
Építőipari teheremelők (robbanómotoros hajtással)	$P \leq 15$	96	93
	$P > 15$	83+11 lg P	80+11 lg P

A berendezés fajtája	Teljesítmény, P (kW) Villamos teljesítmény, $P_{el}^{(1)}$ kW A berendezés tömege, m kg Vágási szélesség, L cm	A hangteljesítményszint-határérték dB/1 pW	
		I. ütem, 2002. január 3-tól	II. ütem, 2006. január 3-tól
Döngölőgépek (vibráló hengerek, lapvibrátorok és vibrációs döngölőgépek)	$P \leq 8$	108	105
	$8 < P \leq 70$	109	106
	$P > 70$	$89 + 11 \lg P$	$86 + 11 \lg P$
Döngölőgépek (nem vibráló hengerrel)	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85 + 11 \lg P$	$82 + 11 \lg P$
Kompresszorok	$P \leq 15$	99	97
	$P > 15$	$97 + 2 \lg P$	$95 + 2 \lg P$
Kézi betontörő és fejtőkalapácsok	$m \leq 15$	107	105
	$15 < m < 30$	$94 + 11 \lg m$	$92 + 11 \lg m$
	$m \geq 30$	$96 + 11 \lg m$	$94 + 11 \lg m$
Építőipari csörlők (robbanómotoros hajtású)	$P \leq 15$	96	93
	$P > 15$	$83 + 11 \lg P$	$80 + 11 \lg P$
Földtolók (láncalpas)	$P \leq 55$	106	103
	$P > 55$	$87 + 11 \lg P$	$84 + 11 \lg P$
Földtolók (kerekes)	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85 + 11 \lg P$	$82 + 11 \lg P$
Dömperek	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85 + 11 \lg P$	$82 + 11 \lg P$
Hidraulikus vagy köteles kotrók	$P \leq 15$	96	93
	$P > 15$	$83 + 11 \lg P$	$80 + 11 \lg P$
Kotró-rakodók (láncalpas)	$P \leq 55$	106	103
	$P > 55$	$87 + 11 \lg P$	$84 + 11 \lg P$
Kotró-rakodók (kerekes)	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85 + 11 \lg P$	$82 + 11 \lg P$
Földgyaluk	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85 + 11 \lg P$	$82 + 11 \lg P$
Hidraulikus nyomásfokozók	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85 + 11 \lg P$	$82 + 11 \lg P$
Talaj- és szeméttömörítő homlokrakodók	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85 + 11 \lg P$	$82 + 11 \lg P$
Fűnyírók, gyepvágók/gyepszegélyvágók	$L \leq 50$	96	$94^{(2)}$
	$50 < L \leq 70$	100	98
	$70 < L \leq 120$	100	$98^{(2)}$
	$L > 120$	105	$103^{(2)}$
Villás emelőtargoncák belső égésű motorhajtással, ellen-súllyal	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85 + 11 \lg P$	$82 + 11 \lg P$
Rakodógépek (láncalpas)	$P \leq 55$	106	103
	$P > 55$	$87 + 11 \lg P$	$84 + 11 \lg P$

A berendezés fajtája	Teljesítmény, P (kW) Villamos teljesítmény, $P_{el}^{(1)}$ kW A berendezés tömege, m kg Vágási szélesség, L cm	A hangteljesítményszint-határérték dB/1 pW	
		I. ütem, 2002. január 3-tól	II. ütem, 2006. január 3-tól
Rakodógépek (kerek)	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85+11 \lg P$	$82+11 \lg P$
Mobil daruk	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85+11 \lg P$	$82+11 \lg P$
Motoros kapák		96	93
Útburkolatrakó gépek	$P \leq 55$	104	101
	$P > 55$	$85+11 \lg P$	$82+11 \lg P$
Áramfejlesztő generátorok	$P_{el} \leq 2$	$97+1 \lg P_{el}$	$95+1 \lg P_{el}$
	$2 < P_{el} \leq 10$	$98+1 \lg P_{el}$	$96+1 \lg P_{el}$
	$P_{el} > 10$	$97+1 \lg P_{el}$	$95+1 \lg P_{el}$
Toronydaruk		$98+1 \lg P$	$96+1 \lg P$
Hegesztő generátorok	$P_{el} \leq 2$	$97+1 \lg P_{el}$	$95+1 \lg P_{el}$
	$2 < P_{el} \leq 10$	$98+1 \lg P_{el}$	$96+1 \lg P_{el}$
	$P_{el} > 10$	$97+1 \lg P_{el}$	$95+1 \lg P_{el}$

⁽¹⁾ P_{el} hegesztőgenerátoroknál: a szokásos hegesztőáram szorzata a szokásos hegesztő feszültséggel a gyártó által megadott legkisebb kitöltési tényező mellett.

P_{el} áramfejlesztő generátoroknál: primér teljesítmény az MSZ—ISO 8528—1:1993 szabvány 13.3.2. pontja szerint.

⁽²⁾ Csak tájékoztató jellegű adatok. Az adatok e rendelet módosításakor kerülnek pontosításra. Ennek hiányában az I. ütemre megadott értékek maradnak hatályban.

A hangteljesítményszint-határértéket a legközelebbi egész számra (0,5-nél kisebb értékeknél lefelé, 0,5 vagy annál nagyobb értékeknél felfelé) kell kerekíteni.

2. számú melléklet

a 29/2001. (XII. 23.) KöM—GM együttes rendelethez

A kültéri berendezések zajkibocsátásának mérési módszere

2/1. számú melléklet

Azajkibocsátás-vizsgálati alapeljárás

A kültéri berendezések hangteljesítményének meghatározására általánosan irányadó referenciaszabványként az MSZ EN ISO 3744: 1998 és az MSZ EN ISO 3746: 1998

zajkibocsátás-vizsgálati alapszabványok a következő általános kiegészítésekkel használhatók:

1. A mérési bizonytalanság

A megfelelés-értékelési eljárás keretén belül a tervezés fázisában a mérési bizonytalanságot nem kell figyelembe venni.

2. A forrás működése a vizsgálat során

2.1. A ventilátor fordulatszáma

Ha a berendezés motorja vagy hidraulikus rendszere ventilátor(ok)hoz csatlakozik, akkor az(oka)t a vizsgálat során működtetni kell. A ventilátor fordulatszámát — a következő feltételekkel összhangban — a berendezés gyártója állapítja meg és írja elő, és a vizsgálati jegyzőkönyvben rögzíteni kell, hogy a további méréseknél is ezt a fordulatszámot alkalmazzák.

a) A motorhoz közvetlenül kapcsolódó ventilátorhajtás

Ha a ventilátorhajtás közvetlenül kapcsolódik a motorhoz és/vagy a hidraulikus berendezéshez (pl. szíjhajtás közvetítésével), akkor azt a vizsgálat során működtetni kell.

b) Különböző fordulatszámú ventilátorhajtás

Ha a ventilátor több, különböző fordulatszámmal működik, akkor a vizsgálatot

— a legnagyobb ventilátor-fordulatszámánál kell végezni, vagy

— az első vizsgálatot ventilátorforgás nélkül, a második vizsgálatot pedig legnagyobb fordulatszámra állított ventilátorral kell végezni. Az eredő hangnyomásszintet (L_{pA})

ezután a két vizsgálati eredmény figyelembevételével kell kiszámítani a következő egyenlettel:

$$L_{pA} = 10 \lg \left\{ 0,3 \times 10^{0,1L_{pA,0\%}} + 0,7 \times 10^{0,1L_{pA,100\%}} \right\}$$

ahol

$L_{pA,0\%}$	a ventilátorforgás nélkül mért hangnyomásszint,
$L_{pA,100\%}$	a ventilátor legnagyobb fordulatszámaival mért hangnyomásszint.

c) Folyamatosan változtatható fordulatszámú ventilátorhajtás

Ha a ventilátor folyamatosan változtatható fordulatszámmal működik, akkor a vizsgálatot vagy a 2.1. b) pont szerint, vagy a gyártó által előírt, a legnagyobb fordulatszám 70%-ánál nem kisebb ventilátor-fordulatszámmal kell végezni.

2.2. Motorral hajtott berendezés vizsgálata terheletlen állapotban

Ezeknél a méréseknél a berendezés motorját és hidraulikus rendszerét a kezelési utasítások szerint be kell melegíteni és a biztonsági követelményeket be kell tartani.

A vizsgálatot álló helyzetű berendezésen kell végezni, a munkavégző részek vagy a mozgató mechanizmus üzemelése nélkül. A vizsgálatkor a motort legalább a nettó teljesítménynek* megfelelő névleges fordulatszámon kell üzemeltetni.

Ha a berendezést generátor vagy hálózat táplálja, akkor indukciós motor esetén a gyártó által előírt tápfeszültség frekvenciája ± 1 Hz-en belül stabil legyen; keféss motor esetén a tápfeszültség a névleges feszültség $\pm 1\%$ legyen. A tápfeszültséget nem leszerelhető tápkábel esetén a vilásdugónál, leszerelhető kábel esetén a berendezés bemeneti kapcsain kell mérni. A generátorból nyert áram hullámformája a hálózatról nyert áraméhoz hasonló legyen.

Ha a berendezést akkumulátor táplálja, akkor az akkumulátor teljesen fel legyen töltve.

Az alkalmazott fordulatszámot és a megfelelő nettó hálózati teljesítményt a berendezés gyártója állapítja meg, és azt a vizsgálati jelentésben fel kell tüntetni.

Ha a berendezés több motorral működik, akkor a vizsgálat során ezeknek egyidejűleg kell üzemelniük. Ha ez nem lehetséges, akkor a motor(ok) minden lehetséges kombinációját vizsgálni kell.

* A nettó teljesítmény az „EK kW”-ban megadott teljesítményt jelenti, amit a forgattyústengely végénél vagy ezzel egyenértékű helyen, fékpádon állapítanak meg, és amit a közúti járművek belső égésű motorjainak EK teljesítmény-mérési módszere szerint mérnek, azzal az eltéréssel, hogy a motor hűtőventilátorának teljesítményét figyelmen kívül hagyják.

2.3. Motorral hajtott berendezés vizsgálata terheléssel

Ezeknél a méréseknél a berendezés motorját (hajtó egységet) és hidraulikus rendszerét a kezelési utasítások szerint be kell melegíteni, és a biztonsági követelményeket be kell tartani. A vizsgálat során jelzőberendezést (mint például figyelmeztető kürtöt vagy irányváltás-vészjelzőt) nem kell működtetni.

A vizsgálat során a berendezés fordulatszámát vagy sebességét fel kell jegyezni és a vizsgálati jelentésben fel kell tüntetni.

Ha a berendezés több motorral és/vagy aggregáttal működik, akkor a vizsgálat során ezeknek egyidejűleg kell üzemelniük. Ha ez nem lehetséges, akkor a motor(ok) és/vagy aggregátok minden lehetséges kombinációját vizsgálni kell.

Minden olyan berendezéstípusnál, amelyet terhelés alatt kell vizsgálni, jól meghatározott működési körülményeket kell előírni, amelyek — elvben — hasonló hatásokat és igénybevételeket eredményeznek, mint a tényleges üzemelési körülmények.

2.4. Kézi működtetésű berendezések vizsgálata

Minden kézi működtetésű berendezéstípusra olyan működési körülményeket kell előírni, amelyek a tényleges üzemelési körülményekhez hasonló hatásokat és igénybevételeket eredményeznek.

3. A felületi hangnyomásszint számítása

A felületi hangnyomásszintet legalább háromszori méréssel kell meghatározni. Ha a meghatározott értékek közül legalább kettő különbsége kisebb 1 dB-nél, akkor nincs szükség további mérésekre. Ellenkező esetben a méréseket addig kell folytatni, amíg két olyan értéket nem kapnak, amelyek különbsége kisebb 1 dB-nél. A hangteljesítményszint számításához használandó felületi A-hangnyomásszint annak a két legnagyobb értéknek a számtani középértéke, amelyek különbsége kisebb 1 dB-nél.

4. A vizsgálati jegyzőkönyv

A vizsgált forrás A-hangteljesítményszintjét a legközelebbi egész számra kerekítve (0.5 alatt a kisebbik egész számot; 0.5-től a nagyobbik egész számot alkalmazva) kell a vizsgálati jegyzőkönyvben megadni.

A vizsgálati jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgált forrás azonosításához szükséges műszaki adatokat, valamint a zajvizsgálati előírás megnevezését és az akusztikai adatokat is.

5. További mérési pontok a félgömb alakú mérőfelületen (MSZ EN ISO 3744:1998)

Az MSZ EN ISO 3744:1998 7.2.1. és 7.2.2. szakaszai szerinti mikrofonelrendezésen túlmenően ettől eltérő: félgömb alakú mérőfelületen elhelyezett 12 mérési pontból álló mikrofon-elrendezés is alkalmazható. Az r sugarú félgömb felületén elosztott 12 mérési pont helye a következő

táblázatban, derékszögű koordinátákban van megadva. A félgömb r sugara egyenlő vagy nagyobb legyen, mint a befoglaló hasáb legnagyobb méretének a kétszerese. A befoglaló hasáb az a legkisebb derékszögű hasáb, amely éppen magában foglalja a berendezést (tartozékok nélkül) és a hangvisszaverő síkon végződik. A félgömb sugarát a következők közül a legközelebbi nagyobb értékre kell kerékiteni: 4, 10, 16 m.

A 12 pontos mérési elrendezés mérési pontjainak számát 12-ről 6-ra lehet csökkenteni, ha az MSZ EN ISO 3744:1998 7.4.2. szakasza szerinti feltétel teljesül, azonban a 2, 4, 6, 8, 10 és 12 jelű mérési pontokat minden esetben alkalmazni kell.

Általában a félgömb alakú mérőfelületen elhelyezkedő, hat mérési pontot tartalmazó mikrofon-elrendezést kell alkalmazni. Ha a jelen rendelet valamely zajvizsgálati előírása adott berendezésre más előírásokat tartalmaz, akkor azokat kell alkalmazni.

1. táblázat

A 12 mérési pontból álló mikrofon-elrendezés koordinátái

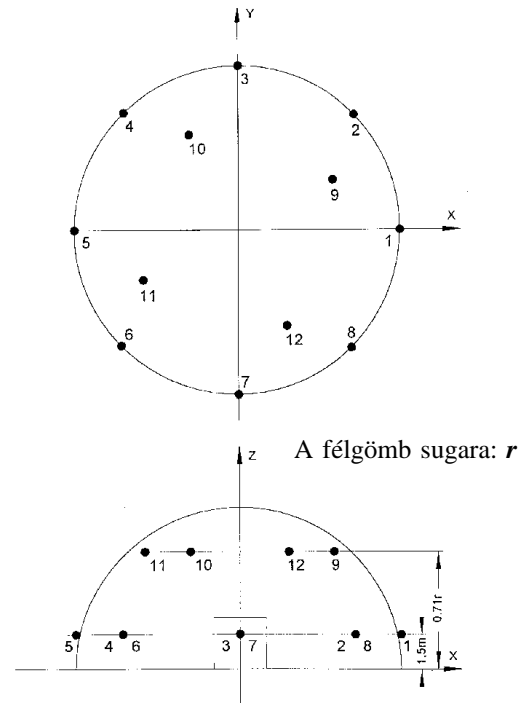
Mérési pont sorszáma	x/r	y/r	z
1	1	0	1,5 m
2	0,7	0,7	1,5 m
3	0	1	1,5 m
4	-0,7	0,7	1,5 m
5	-1	0	1,5 m
6	-0,7	-0,7	1,5 m
7	0	-1	1,5 m
8	0,7	-0,7	1,5 m
9	0,65	0,27	0,71 r
10	-0,27	0,65	0,71 r
11	-0,65	-0,27	0,71 r
12	0,27	-0,65	0,71 r

6. K_{2A} környezeti korrekció

A berendezést beton vagy nem porózus aszfaltból készült hangvisszaverő felületen kell mérni, ilyenkor a környezeti korrekció értéke $K_{2A} = 0$ dB. Ha a jelen rendelet valamely zajvizsgálati előírása más előírásokat tartalmaz, akkor azokat kell alkalmazni.

1. ábra

A mérési pontok elrendezése a félgömb alakú mérőfelületen, a 12 mérési pontból álló mikrofon-elrendezés alkalmazása esetén

2/2. számú melléklet

Adottberendezésekre vonatkozó zajvizsgálati előírások

0. TERHELETLEN ÁLLAPOTBAN VIZSGÁLT BERENDEZÉSEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

Betonból vagy nem porózus aszfaltból készített hangvisszaverő sík

Környezeti korrekció

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

(i) Ha a befoglaló hasáb legnagyobb mérete nem nagyobb 8 m-nél: félgömb / hat mérési pont, a 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint / 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint

(ii) Ha a befoglaló hasáb legnagyobb mérete nagyobb 8 m-nél: hasáb az MSZ EN ISO 3744:1998 szerint, $d = 1$ m mérési távolsággal

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheletlen vizsgálat:

A zajvizsgálatokat a 2.1. számú melléklet 2.2. pontja szerint kell végezni.

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

1. ÉPÍTŐIPARI TEHEREMELŐK

Lásd a 0. pontot

A motor geometriai középpontját a félgömb középpontja fölé kell helyezni; az emelő terhelés nélkül mozogjon, és — ha szükséges — a félgömböt az 1. pont irányában hagyja el.

2. DÖNGÖLŐGÉPEK**a) NEM VIBRÁCIÓS HENGEREK**

Lásd a 0. pontot

b) VIBRÁCIÓS HENGEREK, A BERENDEZÉSEN ÜLŐ KEZELOVEL

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A vibrációs hengert egy vagy több, rugalmas anyagból készült alátételre — például légpárnára/párnákra — kell helyezni. Ez a légpárna lágy anyagból (rugalmas műanyagból vagy hasonlóból) készüljön, és olyan nyomásra kell felfújni, hogy a berendezést legalább 5 cm-re felemelje; a rezonancia-hatásokat el kell kerülni. A párna/párnák mérete olyan legyen, hogy a vizsgálat során biztosítsa a berendezés stabilitását.

Terheléses vizsgálat

A berendezést álló helyzetben kell vizsgálni, a gyártó által megadott névleges fordulatszámú járó motorral és kikapcsolt mozgató mechanizmusokkal. A tömörítő mechanizmust a legnagyobb döngölési teljesítmény mellett kell működtetni, ami a gyártó által megadott legnagyobb frekvencia és az ehhez a frekvenciához tartozó lehetséges legnagyobb amplitudó kombinációjának felel meg.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

c) LAPVIBRÁTOROK, VIBRÁCIÓS DÖNGÖLŐK, ROBBANÓ DÖNGÖLŐK ÉS TOLT HENGEREK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ EN 500—4:1999 C melléklet

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

MSZ EN 500—4:1999 C melléklet

Vizsgálati időtartam(ok)

MSZ EN 500—4:1999 C melléklet

3. KOMPRESSZOROK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

Félgömb / hat mérési pont, a 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint / a 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint vagy
hasáb az MSZ EN ISO 3744:1998 szerint, $d = 1$ m mérési távolsággal

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A kompresszorokat visszaverő síkon kell felállítani; a csúszótálpas kompresszorokat 0,40 m magas állványra kell helyezni, ha a gyártó más felállítási körülményeket nem határoz meg.

Terheléses vizsgálat

A vizsgált kompresszort be kell melegíteni, és stabil körülmények között, folyamatos üzemmódban kell működtetni. A berendezés a gyártó által előírt módon, megfelelően legyen karbantartva és kenve.

A hangteljesítményszintet teljes terhelésnél vagy olyan üzemi körülmények között kell meghatározni, amelyek reprodukálhatóak és a vizsgált berendezés szokásos használatának legzajosabb működésére jellemzőek, bármelyik legyen is a zajosabb.

Ha a teljes üzemi elrendezés olyan, hogy egyes részegységek, például közbenső hűtők a kompresszortól távol vannak felszerelve, akkor a zajvizsgálat elvégzésekor törekedni kell az ilyen részegységekben keletkező zaj elkülönítésére. A különböző zajforrások szétválasztásához és az ezen forrásokból eredő zaj csökkentéséhez a mérés során különleges berendezésekre lehet szükség. A vizsgálati jelentésben külön meg kell adni a zaj jellemzőit és az ilyen részegységek működésének körülményeit.

A vizsgálat során a kompresszorból kilépő gázt csővezetékén keresztül kell elvezetni a vizsgálat helyszínéről. Biztosítani kell (pl. hangtompító felszerelésével), hogy az elvezetett gáz által keltett zaj minden mérési ponton legalább 10 dB-lel kisebb legyen, mint a mérendő zaj.

Ügyelni kell arra, hogy a levegő kibocsátása — a kompresszor kipufogó szelepénél fellépő turbulencia miatt — ne keltsen semmiféle járulékos zajt.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

4. KÉZI BETONTÖRŐ ÉS FEJTOKALAPÁCSOK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

Félgömb / hat mérési pont, a 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint és a következő táblázat szerint / a berendezés következő táblázatban megadott tömege szerint

A berendezés tömege, m kg-ban	A félgömb sugara, m-ben	A 2., 4., 6. és 8. jelű mérési pontokhoz tartozó „z” érték, m-ben
m < 10	2	0,75
m ≥ 10	4	1,50

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítás

Valamennyi berendezést függőleges helyzetben kell vizsgálni.

Ha a vizsgált berendezésnek van kipufogója, akkor annak tengelye egyenlő távolságra legyen a két mérési ponttól. A tápegység zaja ne befolyásolja a vizsgált berendezésből kibocsátott zaj mérését.

A berendezés alátámasztása

A vizsgálat során a berendezést földbe süllyesztett betongödörben lévő, kocka alakú betontömbbe ágyazott szerszámhoz kell csatlakoztatni. Ezt a szerszámot acélból készült közdarabokkal lehet megosztani. Ezek a közdarabok szilárd összeköttetést hozzanak létre a berendezés által befogott szár és a tömbbe ágyazott döngölőlap között. Ezek a követelmények a 2. ábra szerint teljesíthetőek.

A szerszám

A betontömbbe ágyazott szerszám 178 mm és 220 mm közötti átmérőjű döngölőlappal és olyan befogószárból álljon, amelyet szokásosan a vizsgált berendezés tokmányához használnak, és amely megfelel az MSZ ISO 1180:2001 szabványnak, de olyan hosszú, hogy a vizsgálatot el lehessen végezni.

A szerszámot úgy kell rögzíteni a tömbben, hogy a döngölő fenéklapja 0,30 m-re legyen a tömb felső lapja alatt (lásd a 3. ábrát).

A tömbnek szerkezetileg épek kell maradnia, különösen ott, ahol a szerszám és a beton érintkezik. Minden vizsgálat előtt és után meg kell győződni arról, hogy a betontömbbe ágyazott szerszám egyben van-e a tömbbel.

A tömb jellemzői

A tömb kocka alakú, 0,60 m ± 2 mm élhosszúságú, és a lehető legrövidebb legyen; vasbetonból kell készíteni, és legfeljebb 0,2 m vastag rétegenként alaposan vibrálni kell, hogy a túlzott ülepedést elkerüljék.

A beton minősége

A beton minősége az MSZ EN 206—1:2001 szerinti C 50/60 legyen.

A tömb 8 mm átmérőjű, kötés nélküli acélbeton-rudakkal merevített; az acélrudak függetlenek legyenek egymástól; a kialakítás a 3. ábra szerinti.

A betontömb elhelyezése

A tömböt kibetonozott gödörben kell elhelyezni, amelyet a 4. ábra szerinti elrendezésben legalább 100 kg/m²-es árnyékoló lemez fed le úgy, hogy az árnyékoló lemez felső lapja a talajjal szintben legyen. A nem kívánatos zaj elkerülésére a tömböt a gödör aljánál és az oldalainál rugalmas elemekkel kell szigetelni úgy, hogy a rendszer sajátfrekvenciája a vizsgált berendezés ütési frekvenciájának legfeljebb a fele legyen, ütés/másodpercben kifejezve.

Az árnyékoló lemez nyílása, amelyen keresztül a szerszám szára áthalad a lehető legkisebb legyen, és rugalmas, hangszigetelő anyaggal kell tömíteni.

Terheléses vizsgálat

A vizsgált berendezést csatlakoztatni kell a szerszámhoz.

A vizsgált berendezést olyan állandósult körülmények között kell működtetni, amelyek akusztikailag a szokásos üzemmódhoz hasonlóak.

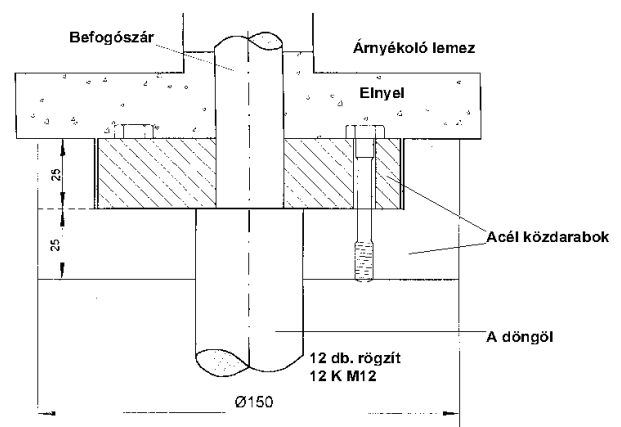
A vizsgált berendezést a vásárlónak átadott kezelési utasításban meghatározott legnagyobb teljesítménnyel kell működtetni.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

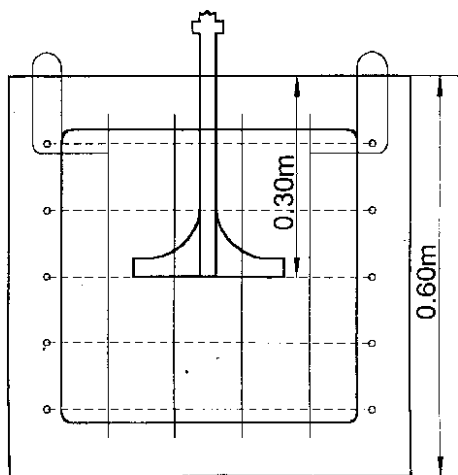
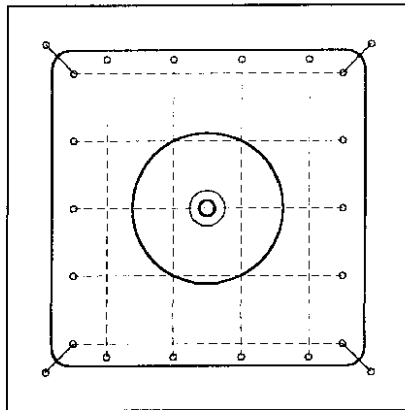
2. ábra

A befogott szerszám két elemét összekötő közdarab vázlatos elrendezése

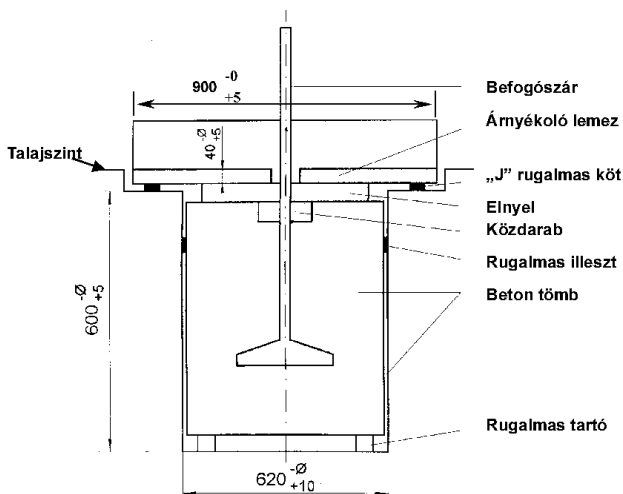
3. ábra

Vizsgáló tömb

4. ábra

Vizsgáló berendezés

Az A méret olyan legyen, hogy a „J” rugalmas elemen nyugvó árnyékoló lemez a talajjal egy szintben legyen.

5. ÉPÍTŐIPARI CSÖRLŐK

Lásd a 0. pontot.

A motor geometriai középpontját a félgömb alakú mérőfelület középpontjába kell helyezni, a csörlős emelőt terhelés nélkül csatlakoztatni kell.

6. FÖLDTOLÓK

Zajkibocsátás-vizsgáló alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgáló környezet

MSZ ISO 6395:2001

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 6395:2001

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A lánctalpas földtolókat a terepen kell vizsgálni az MSZ ISO 6395:2001 6.3.3. szakasza szerint.

Terheléses vizsgálat

MSZ ISO 6395:2001 B melléklet.

Vizsgáló időtartam(ok) és többféle működtetési körülmény figyelembevétele, ha ilyenek vannak

MSZ ISO 6395:2001 B melléklet.

7. DÖMPEREK

Zajkibocsátás-vizsgáló alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgáló környezet

MSZ ISO 6395:2001

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 6395:2001

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

Az MSZ ISO 6395:2001 C melléklet szerint, a következő módosításokkal:

A C 4.3. szakasz második bekezdése helyett:

„A motort a legnagyobb szabályozási fordulatszámmal (magas üresjárat) kell üzemeltetni. A sebességváltót üres állásba kell kapcsolni. A rakodókanalat háromszor a felső (ürítő) helyzetbe kell állítani a lehetséges úthossz mintegy 75%-áig, majd visszatérni a mozgatósi helyzetbe. Ezt a műveletsort az álló helyzetű hidraulikus üzemmód egy munkaciklusának kell tekinteni.”

Ha a rakodókanál felemeléséhez nem használnak motoros hajtást, akkor a motort üresjáratú fordulatszámmal kell üzemeltetni, üresbe kapcsolt sebességváltóval. A mérést a rakodókanál felemelése nélkül kell végezni. A vizsgálati időtartam 15 másodperc.”

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén MSZ ISO 6395:2001 C melléklet.

8. HIDRAULIKUS VAGY KÖTELES KOTRÓK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 6395:2001

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 6395:2001

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

MSZ ISO 6395:2001 A melléklet.

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén MSZ ISO 6395:2001 A melléklet.

9. KOTRÓ-RAKODÓK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 6395:2001

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 6395:2001

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

MSZ ISO 6395:2001 D melléklet.

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén MSZ ISO 6395:2001 D melléklet

10. FÖLDGYALUK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 6395:2001

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 6395:2001

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

Az MSZ ISO 6395:2001 B melléklete szerint.

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén MSZ ISO 6395:2001 B melléklet.

11. HIDRAULIKUS NYOMÁSFOKOZÓK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A hidraulikus nyomásfokozót hangvisszaverő síkon kell felállítani; a csúszótalpas hidraulikus nyomásfokozót, ha a gyártó másféle felállítási módot nem ír elő, 0,40 m magas állványra kell helyezni.

Terheléses vizsgálat

A vizsgálat során nem kell szerszámokat kapcsolni a hidraulikus nyomásfokozóhoz.

A hidraulikus nyomásfokozót állandósult állapotba kell hozni a gyártó által meghatározott fordulatszám-tartományon belül. A gépet a névleges fordulatszámon és a névleges nyomáson kell működtetni. A névleges fordulatszám és -nyomás a vásárlónak átadott kezelési utasítás szerinti érték.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

12. TALAJ- ÉS SZEMÉTTÖMÖRÍTŐ HOMLOK-RAKODÓK

Lásd a 37. pontot.

13. FÜNYÍRÓK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 11094:1997

Vitás esetben a méréseket szabadban kell végezni mesterséges felületen (MSZ ISO 11094:1997 4.1.2. szakasz)

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerinti K_{2A} állandónak a mesterséges felület nélkül meghatározott értéke $\leq 2,0$ dB legyen, ebben az esetben K_{2A} elhanyagolandó.

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 11094:1997

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

Ha a fűnyíró gép kerekei 1 cm-nél mélyebb benyomódást okoznának a mesterséges felületen, akkor a kerekeket tar-

tókra kell helyezni úgy, hogy a benyomódás nélküli mesterseges felülettel legyenek egy szintben. Ha a vágóeszköz nem választható el a fűnyíró hajtó kerekeitől, akkor a fűnyírot tartókon kell vizsgálni a vágószerszám — gyártó által megadott — legnagyobb fordulatszámval való üzemelése mellett. A tartókat úgy kell elkészíteni, hogy azok ne befolyásolják a mérési eredményeket.

Terheletlen vizsgálat

MSZ ISO 11094:1997

Vizsgálati időtartam

MSZ ISO 11094:1997

14. GYEPVÁGÓK/GYEPSZEGÉLYVÁGÓK

Lásd a 32. pontot.

A gépet megfelelő szerkezet segítségével úgy kell felállítani, hogy a vágóeszköz a félgömb középpontja felett legyen. Gyepvágóknál a vágóeszköz középpontját mintegy 50 mm-rel a felület felett kell tartani. A gypszegélyvágókat, figyelembe véve a vágóelek elrendezését, olyan közel kell helyezni a vizsgálat során használt mérőfelülethez, amilyen közel csak lehet.

15. VILLÁS EMELETARGONCÁK BELSŐ ÉGÉSU MOTORHAJTÁSSAL, ELLENSÚLLYAL

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

A biztonsági követelményeket és a gyártó előírását be kell tartani.

Emelő üzemmód

Álló targoncánál a terhet (a gyártó utasításai szerinti tényleges kapacitás legalább 70%-át kitevő terhet, ami nem hangelyelő, hanem pl. acél vagy beton) a legnagyobb sebességgel fel kell emelni az alaphelyzetből az adott típusú ipari targoncára vonatkozó szabványos emelési magasságra, az ipari targoncák biztonságára vonatkozó magyar szabványok szerint. A mérés elvégezhető ennél kisebb tényleges legnagyobb emelési magassággal is. Az emelési magasságot a vizsgálati jegyzőkönyvben meg kell adni.

Haladó üzemmód

— A targoncát terhelés nélkül, teljes gyorsulással kell hajtani álló helyzetből a targonca hossza háromszorosának megfelelő távolságban, a 4. és a 6. mérési pontokat összekötő vonalig (lásd az 1. ábrát), azután a targoncát a legnagyobb gyorsulással tovább kell vezetni a 2. és a 8. mérési pontokat összekötő vonalig. Amikor a targonca hátsó része áthaladt a 2. és a 8. mérési pontokat összekötő vonalon, akkor a gázpedált fel kell engedni.

Ha a targonca többfokozatú sebességváltóval rendelkezik, akkor azt a fokozatot kell választani, amivel a mérési távolságon a lehető legnagyobb sebesség érhető el.

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén

A vizsgálati időtartamok a következők:

— emelésnél: a teljes emelési ciklus;

— haladásnál: az az időtartam, ami akkor kezdődik, amikor a targonca középpontja áthalad az 1. ábra szerinti 4. és 6. mérési pontokat összekötő vonalon, és akkor végződik, amikor a középpontja eléri a 2. és a 8. mérési pontokat összekötő vonalat. A targoncák minden típusára a következő összefüggéssel kell az eredő hangteljesítményszintet számítani:

$$L_{WA} = 10 \lg \left(0,7 \times 10^{0,1L_{WAc}} + 0,3 \times 10^{0,1L_{WAa}} \right)$$

ahol az alsó indexben megadott „a” az emelő üzemmódot, a „c” pedig a haladó üzemmódot jelöli.

16. RAKODÓGÉPEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 6395:2001

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 6395:2001

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A lánctalpas rakodógépeket az MSZ ISO 6395:2001 szabvány 6.3.3. szakasza szerinti vizsgálati területen kell vizsgálni.

Terheléses vizsgálat

MSZ ISO 6395:2001 C melléklet

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén

MSZ ISO 6395:2001 C melléklet

17. MOBIL DARUK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

Ha a daru stabilizáló támaszokkal rendelkezik, akkor azokat teljesen ki kell nyújtani, és a darut az alátétéin szintbe kell állítani, a lehetséges alátámasztási magasság középső helyzetében.

Terheléses vizsgálat

A vizsgálandó mobil darut a gyártó szerinti normál változatban kell vizsgálni. A zajvizsgálat során a daru mozgásához használt névleges motorteljesítményt kell alkalmazni. A darut a legnagyobb engedélyezett ellensúllyal kell ellátni, amit a forgó részre szerelnek fel.

A mérések előtt a mobil daru motorját és hidraulika-rendszerét a gyártó utasításai szerint a normál üzemi hőmérsékletre kell bemelegíteni, és a gépkönyv szerinti valamennyi vonatkozó biztonsági előírást teljesíteni kell.

Ha a mobil darura több motor van felszerelve, akkor a daru működtetéséhez használt motort kell járítani. A haladást biztosító motort ki kell kapcsolni.

Ha a mobil daru motorja ventilátorral van összekapcsolva, akkor a ventilátort a vizsgálat során járítani kell. Ha a ventilátor több fordulatszámom üzemeltethető, akkor a vizsgálatot a legnagyobb fordulatszám mellett kell elvégezni.

A mobil daru mérését a következő három [a)—c)] vagy négy [a)—d)] üzemmódban kell végezni:

Valamennyi üzemmódra vonatkozó előírások:

— a motor fordulatszáma a daru működtetéséhez meghatározott legnagyobb fordulatszám 2/3-a legyen, $\pm 2\%$ eltéréssel;

— a gyorsítás és lassítás a legnagyobb mértékű legyen, anélkül, hogy a teher és a horog veszélyes mozgása bekövetkezne;

— a legnagyobb mozgatási sebesség az adott körülmények között a használati utasításban megadott legnagyobb érték legyen.

a) Teheremelés/süllyesztés

A mobil daruval a legnagyobb kötélerhelés 50%-át létrehozó terhet kell emelni. A vizsgálat a teher felemeléséből és közvetlenül ez után a kiindulási helyzetbe való leengedéséből áll. A darugém hosszát úgy kell megválasztani, hogy a teljes vizsgálat 15—20 másodpercig tartson.

b) Forgatás

A darugém vízszinteshez képest 40—50°-os szögbe való állítása mellett a felső kocsit terhelés nélkül 90°-kal balra kell forgatni, majd azonnal vissza kell forgatni a kiindulási helyzetbe. A darukart a legkisebb hosszúságra kell kiengetni. A vizsgálati időtartam az az idő, ami a munkaciklus végrehajtásához szükséges.

c) Rakodás daruval

A vizsgálat a rövid darukar legsó munkahelyzetből való felemelésével kezdődik, amit a darukar eredeti helyzetbe való, azonnali visszaengedése követ. A mozgatást terhelés nélkül kell végezni. A vizsgálat időtartama legalább 20 másodperc legyen.

d) A darugém teleszkópszerű mozgatása (ha lehetséges)

A teljesen visszahúzott állapotú darukar vízszinteshez képest 40—50°-os szögbe állítása mellett, terhelés nélkül, az első rész teleszkóphengerét az első résszel együtt a teljes hosszára kell kiengetni, majd a teleszkóphengert az első résszel együtt azonnal vissza kell húzni.

Vizsgálati időtartam(ok) / az eredő hangteljesítményszint meghatározása, ha egynél egy működési körülményt alkalmaznak

Az eredő hangteljesítményszintet a következő módon kell meghatározni:

— ha teleszkópszerű mozgatás lehetséges

$$L_{WA} = 10 \log(0,4 \times 10^{0,1L_{WAa}} + 0,25 \times 10^{0,1L_{WAb}} + 0,25 \times 10^{0,1L_{WAc}} + 0,1 \times 10^{0,1L_{WAd}})$$

— ha teleszkópszerű mozgatás nem lehetséges

$$L_{WA} = 10 \log(0,4 \times 10^{0,1L_{WAa}} + 0,3 \times 10^{0,1L_{WAb}} + 0,3 \times 10^{0,1L_{WAc}})$$

ahol

L_{WAa}	a teheremelés/süllyesztés ciklusra vonatkozó hangteljesítményszint
L_{WAb}	a forgatási ciklusra vonatkozó hangteljesítményszint
L_{WAc}	a rakodási ciklusra vonatkozó hangteljesítményszint
L_{WAd}	a teleszkópszerű mozgatási ciklusra vonatkozó hangteljesítményszint (ha van)

18. MOTOROS KAPÁK

Lásd a 32. pontot.

A mérés alatt a szerszámot a gépről le kell kapcsolni.

19. ASZFALTRAKÓ ÚTBURKOLATRAKÓ GÉPEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A berendezés motorját a gyártó szerinti névleges fordulatszámom kell üzemeltetni. Valamennyi munkavégző egységet működtetni kell, a következő sebességgel:

szállító rendszer	a legnagyobb érték legalább 10%-a
terítő rendszer	a legnagyobb érték legalább 40%-a
döngölő (sebesség, löket)	a legnagyobb érték legalább 50%-a
vibrátorok (sebesség, kiegyensúlyozatlan nyomások)	a legnagyobb érték legalább 50%-a
nyomórudak (frekvencia, nyomás)	a legnagyobb érték legalább 50%-a

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

20. ÁRAMFEJLESZTŐ GENERÁTOROK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerinti K_{2A} állandónak a mesterséges felület nélkül meghatározott értéke $\leq 2,0$ dB legyen, ebben az esetben K_{2A} elhanyagolandó.

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

Félgömb / hat mérési, pont a 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint / 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint.

Ha $l > 2$ m, akkor az MSZ EN ISO 3744:1998 szerinti hasáb alakú mérőfelületet lehet alkalmazni, $d = 1$ m mérési távolsággal.

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

Az áramfejlesztő generátort a hangvisszaverő síkra kell helyezni; a csúszótalpas áramfejlesztő generátort, ha a gyártó másféle felállítási módot nem ír elő, 0,40 m magas állványra kell helyezni.

Terheléses vizsgálat

MSZ ISO 8528—10:2001 9. fejezet.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

21. TORONYDARUK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

Mérések a talajon

Félgömb / hat mérési, pont a 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint / 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint

A darugém magasságában végzett mérések

Ha az emelőmű a darugém magasságában van, akkor a mérőfelület 4 m sugarú gömb, amelynek középpontja egybeesik a csörlő geometriai középpontjával.

Ha a méréseket olyan darun végzik, amelynél az emelőmű a darugémen van, akkor a mérőfelület: $S = 200$ m²-es gömbfelület.

A mérési pontok a következők (lásd az 5. ábrát):

Négy mérési pont az emelőmű geometriai középpontján átmenő vízszintes síkon helyezkedik el ($H = h/2$).

Ezeknél

$L = 2,80$ m

és $d = 2,80—1/2$

L = két szomszédos mérési pont közötti távolság fele

l = az emelőmű hossza (a darugém tengelye mentén)

b = az emelőmű szélessége

h = az emelőmű magassága

d = a mérési pont és az emelőmű közötti távolság a darugém irányában

A másik két mérési pontot az emelőmű geometriai középpontján áthaladó függőleges egyenes és a gömb metszéspontjaiban kell elhelyezni.

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

Az emelőmű mérése

A vizsgált daru emelőművét a méréshez a következő módok egyike szerint kell felszerelni. A helyzetet a mérési jegyzőkönyvben le kell írni.

a) Az emelőmű a talaj szintjén

Az összeszerelt darut egy sima, hangvisszaverő beton vagy nem porózus aszfalt felületen kell felállítani.

b) Az emelőmű a darugém magasságában

Az emelőmű legalább 12 m-rel a talaj felett legyen.

c) Az emelőmű a talajhoz rögzítve

Az emelőművet egy sík hangvisszaverő beton vagy nem porózus aszfalt felülethez kell rögzíteni.

Az erőforrás mérése

Ha az erőforrás a daru részét képezi, akár kapcsolódik az emelőműhöz, akár nem, akkor a darut sík, hangvisszaverő beton vagy nem porózus aszfalt felületen kell felállítani.

A darugémen elhelyezkedő emelőmű esetén a zajméréshez az emelőművet vagy a darugémre kell szerelni, vagy a talajhoz kell rögzíteni.

Ha a darut hajtó erőforrás független a darutól (villamos áramfejlesztő generátor, hálózati áram, hidraulikus vagy pneumatikus erőforrás), akkor csak az emelőmű zajkibocsátását kell mérni.

Ha az erőforrás a daru részét képezi, de az emelőművel nem alkot egy egységet, akkor az erőforrást és az emelőművet külön kell mérni. Ha ez a két berendezés egy egységet képez, akkor a mérést a teljes berendezés-együttesre kell elvégezni.

A vizsgálat során az emelőművet és az erőforrást a gyártó utasításai szerint kell felszerelni és működtetni.

Terheléses vizsgálat

A daruba beépített erőforrást a gyártó által meghatározott teljes névleges teljesítményen kell üzemeltetni.

Az emelőművet terhelés nélkül kell üzemeltetni úgy, hogy a dobja az emelő és a súllyesztő üzemmódokban a legnagyobb horog-mozgatási sebességnek megfelelő fordulatszámra forogjon. Ezt a sebességet a gyártó határozza meg. A vizsgálat eredményeként a két (emelő vagy súllyesztő) hangteljesítményszint közül a nagyobbikat kell megadni.

Terheléses vizsgálat

A daruba beépített erőforrást a gyártó által megadott teljes névleges teljesítményen kell üzemeltetni. Az emelőművet úgy kell működtetni, hogy a horog legnagyobb sebességű mozgása mellett (a legkisebb sugárral) a kábelvezetés a dobon a legnagyobb terhelésnek feleljen meg.

A terhelési és a sebességi adatokat a gyártó határozza meg. A sebességet a vizsgálat során ellenőrizni kell.

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszintek meghatározása többféle működési körülmény esetén

Az emelőmű eredő hangteljesítményszintjének méréséhez a mérési időtartam ($t_r + t_f$) másodperc legyen:

t_r a fékezés előtti időtartam másodpercben, ameddig az emelőmű a fentiek szerint üzemel. A vizsgálatához tervezhető idő $t_r = 3$ másodperc

t_f a fékezés megkezdése és a horog teljes megállása közötti időtartam

Integráló műszer alkalmazása esetén az integrálási idő ($t_r + t_f$) másodperc.

A mérési eredményt az i -edik mérési pontban a következő összefüggéssel kell számítani:

$$L_{pi} = 10 \lg \left\{ \left(t_r 10^{0,1L_{ri}} + t_f 10^{0,1L_{fi}} \right) / (t_r + t_f) \right\}$$

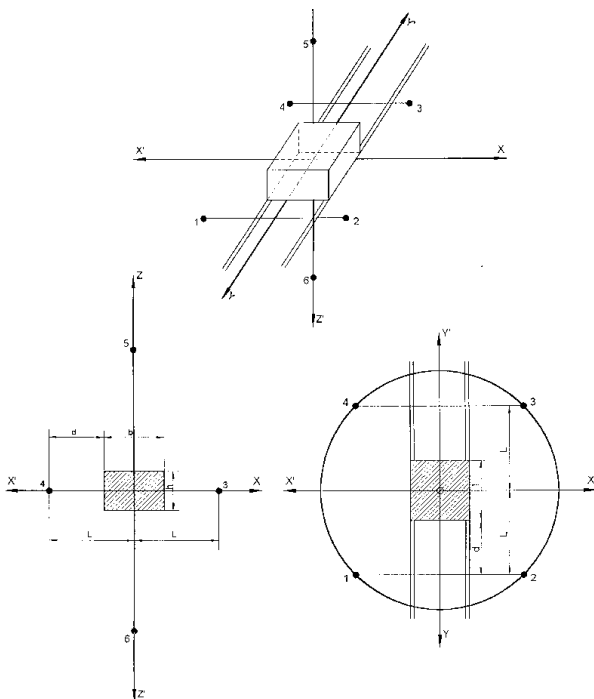
ahol

L_{ri} a t_r idő alatt az i -edik mérési pontban mért hangnyomásszint,

L_{fi} a t_f fékezési idő alatt az i -edik mérési pontban mért hangnyomásszint

5. ábra

A mérési pontok elrendezése, a darugémen elhelyezett emelőmű esetén

22. HEGESZTŐGENERÁTOROK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerinti K_{2A} állandó értéke $\leq 2,0$ dB legyen, ebben az esetben K_{2A} elhanyagolandó.

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

Félgömb/hat mérési pont, a 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint/2.1. számú melléklet 5. pontja szerint

Ha $l > 2$ m, akkor az MSZ EN ISO 3744:1998 szerinti hasáb alakú mérőfelület alkalmazható, $d = 1$ m mérési távolsággal.

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A hegesztő generátort a hangvisszaverő síkon kell felállítani; a csúszótalpas hegesztő generátort, ha a gyártó másféle felállítási módot nem ír elő, 0,40 m magas állványra kell helyezni

Terheléses vizsgálat

MSZ ISO 8528—10:2001 9. fejezet.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

23. MOTOROS JÁRMŰA PLATÓRA SZERELT SZERELŐKOSÁRRAL

Lásd a 0. pontot

24. ALJNÖVÉNYZET-TISZTÍTÓK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ EN ISO 10884:2001

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ EN ISO 10884:2001

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

MSZ ISO 10884:1998, 5.3 szakasz

Vizsgálati időtartam(ok)

MSZ ISO 10884:1998

25. SZALAGFURÉSZEK (ÉPÍTŐIPARI ALKALMAZÁSRA)

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 7960:2001 J melléklet, $d = 1$ m

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

Az MSZ ISO 7960:2001 J melléklet szerint [csak a J 2. b) szakasz]

Vizsgálati időtartam

Az MSZ ISO 7960:2001 J melléklet szerint.

26. KÖRFURÉSZEK (ÉPÍTŐIPARI ALKALMAZÁSRA)

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 7960:2001 A melléklet, mérési távolság $d = 1$ m

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

MSZ ISO 7960:2001 A melléklet [csak az A 2. b) szakasz alkalmazható]

Vizsgálati időtartam

MSZ ISO 7960:2001 A melléklet

27. KÉZILÁNCFURÉSZEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 9207:2001

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 9207:2001

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat / Terheletlen vizsgálat

Teljes terheléses fűrészelés / Működés legnagyobb sebességgel, terhelés nélkül

a) belső égésű motorral hajtott: MSZ ISO 9207:2001 6.3. és 6.4. szakasz szerint

b) villanymotorral hajtott: egy vizsgálat az MSZ ISO 9207:2001 6.3. szakasz szerint, és egy olyan vizsgálat, amikor a motor a legnagyobb fordulatszámmal, terheletlenül üzemel

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén

MSZ ISO 9207:2001 6.3. és 6.4. szakasz szerint

Az eredő hangteljesítményszint (LWA) számítása:

$$L_{WA} = 10 \lg \frac{1}{2} \left[10^{0,1L_{W1}} + 10^{0,1L_{W2}} \right]$$

ahol

L_{W1} és L_{W2} a fent meghatározott, két különböző működési mód átlagos hangteljesítményszintje.

28. KOMBINÁLT, NAGYNYOMÁSÚ MOSÓ- ÉS SZIPANTÓ JÁRMŰVEK

Ha a két berendezést egyidejűleg lehet üzemeltetni, akkor a mérést is eszerint kell végezni a 26. és 52. pont szerint. Ha nem, akkor külön kell mérni azokat, és a nagyobb értékeket kell megadni.

29. BETON- VAGY HABARCSKEVERŐGÉPEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A keverő berendezést (dobot) a névleges térfogatára, 0—3 mm szemcseméretű, 4—10% nedvességtartalmú homokkal kell feltölteni.

A keverő berendezést legalább a névleges fordulatszámmal kell üzemeltetni.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

30. BETON- ÉS HABARCSEMELO ÉS -SZÓRÓ BERENDEZÉSEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Ha a gépre szórórúd van szerelve, akkor azt felfelé kell állítani, és a csövet vissza kell vezetni a betöltő tölcserhez. Ha a gépnek nincs saját szórórúdja, akkor legalább 30 m-es vízszintes csövet kell a gépre felszerelni, amelyet a betöltő tölcserhez vissza kell vezetni.

Terheléses vizsgálat

a) Betonemelő és -szóró berendezéseknél

A szállítórendszer és a csövet betonhoz hasonló közeggel fel kell tölteni, amelyben a cementet keverékkel, pl. a legfinomabb pernyével helyettesítik. A gépet a legnagyobb teljesítménnyel kell működtetni, egy működési ciklus időtartama legfeljebb 5 másodperc legyen (szükség esetén a „betonhoz” vizet kell adni, hogy ez a feltétel teljesüljön).

b) Habarcsemelő és -szóró berendezéseknél

A szállítórendszer és a csövet vakoló habarcshoz hasonló közeggel fel kell tölteni, amelyben a cementet keverékkel, pl. metilcellulózzal helyettesítik. A gépet a legnagyobb teljesítménnyel kell működtetni, egy működési ciklus időtartama legfeljebb 5 másodperc legyen (szükség esetén a „habarcshoz” vizet kell adni, hogy ez a feltétel teljesüljön).

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

31. SZÁLLÍTÓSZALAGOK

Lásd a 0. pontot.

A motor geometriai középpontját a félgömb alakú mérőfelület középpontjába kell helyezni; a szalag terhelés nélkül járjon, és ha szükséges, a félgömböt az 1. pont irányába hagyja el.

32. JÁRMŰRE SZERELT HŰTŐGÉPEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A hűtőgépet olyan valódi vagy szimulált teheráru-térbe kell telepíteni és mozdulatlan állapotban vizsgálni, ahol a hűtőgép magassága a vásárlónak átadott használati utasítás szerinti tervezett telepítési követelményeknek felel meg. A hűtőgép tápegységét a hűtőkompresszor és a ventilátor használati utasítás szerinti legnagyobb fordulatszámához tartozó teljesítménnyel kell működtetni. A jármű hajtómotorjáról táplált hűtőgép vizsgálatok a jármű motorját nem szabad járatni, hanem a hűtőgépet megfelelő elektromos hálózatba kell csatlakoztatni. A vizsgálat alatt a lekapcsolható vonatokat el kell távolítani.

Az olyan teheráru-térbe telepített hűtőgépeket, amelyeket különböző, választható erőforrásokkal hajtanak, minden erőforrással külön meg kell vizsgálni. A vizsgálati eredményt tartalmazó jegyzőkönyvben legalább a legnagyobb zajkibocsátást eredményező működési mód melletti vizsgálati eredményeket kell megadni.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

33. FÚRÓTORNYOK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

MSZ EN 791:1999 A melléklet.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

34. SILÓ- VAGY TARTÁLYKOCSIK TÖLTÉSÉRE, ÜRÍTÉSÉRE ALKALMAS BERENDEZÉSEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A berendezést a gépkocsi álló helyzetében kell vizsgálni. A berendezést hajtó motor olyan fordulatszámmal üzemel-

jen, amely a vásárlónak átadott kezelési utasításban meghatározott legnagyobb teljesítményt hozza létre.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

35. KONTÉNEREK ÚJRAHASZNOSÍTHATÓ ÜVEGEK GYUJTÉSÉHEZ

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Ebben a zajvizsgálati előírásban az MSZ EN ISO 3744:1998 3.2.2. szakasza szerinti $L_{p,1s}$ zajeseményszintet (egyedi hangesemény hangnyomásszintet) kell a mérési pontokban meghatározni.

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerint meghatározott környezeti korrekció értéke $K_{2A} \leq 2,0$ dB legyen, és ekkor a K_{2A} elhanyagolandó.

Működési körülmények a vizsgálat során

A zajvizsgálatot egy teljes cikluson keresztül kell végezni, amely az üres konténerrel kezdődik és akkor fejeződik be, amikor 120 üvegpalackot már bedobtak a konténerbe.

Az üvegpalackok a következők legyenek:

— térfogat: 75 cl

— tömeg: 370 ± 30 g

A vizsgálatot végző kezelőszemély mindegyik palackot a nyakánál fogja meg és az alsó részével a töltőnyílás felé tartja, majd ezután finoman keresztülnyomja a töltőnyíláson a konténer közepe irányába, lehetőleg elkerülve, hogy a palack a falaknak ütődjön. A palackok bedobására csak egyetlen, a 12-es mérési ponthoz legközelebbi töltőnyílást kell alkalmazni.

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén

Az A-zajeseményszintet a hat mérési pontban lehetőleg egyidejűleg kell mérni, a konténerbe dobott valamennyi palack esetén.

A mérőfelületre átlagolt A-zajeseményszintet az MSZ EN ISO 3744:1998 8.1. szakasza szerint kell kiszámítani.

A 120 palack bedobására átlagolt A-zajeseményszintek logaritmikus átlagértékeként kell kiszámítani.

36. FŰVÁGÓK/FUSZEGÉLYVÁGÓK

Lásd a 2. pontot.

A gépet megfelelő szerkezet segítségével úgy kell felállítani, hogy a vágószerszám a félgömb alakú mérőfelület középpontja felett legyen. Fűvágók esetén a vágószerszám középpontja mintegy 50 mm távolságban legyen a visszaverő sík felett. A fűszegélyvágókat, figyelembe véve a vágó-

élek elrendezését, a vizsgálat során alkalmazott visszaverő síkhoz a lehető legközelebb kell helyezni.

37. SÖVÉNYNYÍRÓK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 11094:1997

Vitás esetben a méréseket a szabadban, mesterséges felületen kell végezni (MSZ ISO 11094:1997 4.1.2. szakasza).

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerinti K_{2A} állandónak a mesterséges felület nélkül meghatározott értéke $\leq 2,0$ dB legyen, ebben az esetben K_{2A} elhanyagolandó.

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 11094:1997

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A sövénynyírót a kezelő személy vagy megfelelően kialakított szerkezet a szokásos használatnak megfelelően tartsa úgy, hogy a vágószerszám a félgömb középpontja felett legyen.

Terheléses vizsgálat

A sövénynyírót a névleges sebességgel kell üzemeltetni, és a vágószerszámnak is működnie kell.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

38. NAGYNYOMÁSÚ MOSÓK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A nagynyomású mosót álló helyzetben kell vizsgálni. A motor és a segédberendezések a gyártó által a gép működtetésére előírt fordulatszámmal üzemeljenek; a nagynyomású szivattyú(k) a gyártó által megadott legnagyobb fordulatszámmal és a legnagyobb nyomással üzemeljen(ek). Megfelelő fűvókával biztosítani kell, hogy a nyomáscsökkentő szelep a működési munkapontban legyen. A fűvóka áramlási zaja ne befolyásolja a mérési eredményeket.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 30 másodperc.

39. NAGYNYOMÁSÚ VÍZSUGARAS MOSÓ

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

Az MSZ EN ISO 3744: 1998 szerinti derékszögű hasáb, $d = 1$ m mérési távolsággal.

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A nagynyomású vízugaras mosót hangvisszaverő síkra kell felállítani; a csúszótálpas gépeket, ha a gyártó másféle felállítási módot nem ír elő, 0,40 m magas állványra kell helyezni.

Terheléses vizsgálat

A nagynyomású vízugaras mosógépet a gyártó által meghatározott fordulatszám-tartományon belül állandósult üzemállapotba kell hozni. A vizsgálat során azt a fűvókát kell a géphez csatlakoztatni, amely a gyártó kezelési utasítása szerint a legnagyobb nyomást eredményezi.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

40. HIDRAULIKUS FEJTŐKALAPÁCSOK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

Félgömb/hat mérési pont a 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint, $r = 10$ m.

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A vizsgálatához a kalapácsot egy hordozó berendezéshez kell csatlakoztatni, és különleges vizsgálati összeállítást kell alkalmazni. A 6. ábra a vizsgálati elrendezés jellemzőit, a 7. ábra pedig a hordozó berendezés elhelyezését mutatja.

Hordozó berendezés

A vizsgált kalapács hordozó berendezése a vizsgált kalapácsokra vonatkozó műszaki követelmények szerinti legyen, különösen a súly-tartomány, a hidraulikus kimenő teljesítmény, a tápolaj áram és a visszatérő olajvezeték ellennyomása tekintetében.

Felszerelés

A mechanikai felszerelés, valamint a csatlakozások (tömlők, csövek...) a kalapács műszaki adatai között megadott jellemzők szerinti legyenek. A felszereléshez szükséges csövek és a különböző mechanikai részegységek ne okozzanak jelentős zajokat. Minden részegység csatlakozását szorosan meg kell húzni.

A kalapács stabilitása és statikus tartóereje

A hordozó berendezés szilárdan tartsa lefelé a kalapácsot, hogy ugyanolyan stabilitást biztosítson, mint ami a

normál működési körülmények között fennáll. A kalapácsot függőleges helyzetben kell működtetni.

Szerszám

A mérésekhez tompa szerszámot kell alkalmazni. A szerszám hossza a 6. ábra (vizsgálati elrendezés) szerinti legyen.

Terheléses vizsgálat

Hidraulikus bemenő teljesítmény és olajáram

A hidraulikus kalapács működési körülményeit megfelelő módon kell beállítani, mérni és jelentésbe foglalni, az előírt műszaki jellemzőkkel összhangban. A vizsgált kalapácsot a legnagyobb hidraulikus bemenő teljesítményének, valamint a legnagyobb olajáramnak legalább 90%-át elérő módon kell működtetni.

Ügyelni kell arra, hogy a p_s és a Q mérőláncok mérési bizonytalansága $\pm 5\%$ -on belül legyen. Ez biztosítja a bemenő hidraulikus teljesítmény $\pm 5\%$ -os pontossággal való meghatározását. A bemenő hidraulikus teljesítmény és a kibocsátott hangteljesítmény között lineáris kapcsolatot feltételezve, ez $\pm 0,4$ dB-nél kisebb átlagos szórást jelent a hangteljesítményszint meghatározásában.

Szabályozható részegységek, amelyeknek hatásuk van a kalapács teljesítményére

Az összes nyomástartó edény, a központi nyomásszelep és a többi szabályozható részegység előzetes beállítása feleljen meg a műszaki adatok között megadott értékeknek. Ha egynél több rögzített ütési sebesség választható, akkor a méréseket minden beállításnál el kell végezni. A legkisebb és a legnagyobb értékeket rögzíteni kell.

Mérendő mennyiségek

p_s A hidraulikus tápnyomás átlagértéke a kalapács működése során, mely legalább 10 üteget foglal magában.

Q A törő bemeneti olajáramának átlagértéke, a p_s -sel egyidejűleg mérve.

T Az olaj hőmérséklete $+40/+60$ °C között legyen a mérések alatt. A mérések megkezdése előtt a hidraulikus törő teshőmérsékletét a normál működési hőmérsékletre kell hozni.

P_a Valamennyi nyomástartó edény előtöltési gáznyomását statikus helyzetben kell mérni (a törő nem működik), $+15$ és $+25$ °C állandó környezeti hőmérsékleten. A mért környezeti hőmérsékletet a mért nyomástartó edény előtöltési gáznyomásával együtt regisztrálni kell.

A mért működési paramétereiből számítható paraméterek:

P_{IN} a törő hidraulikus bemenő teljesítménye, $P_{IN} = p_s \times Q$

A hidraulikus tápvezeték nyomásának mérése, p_s

— a p_s értékét olyan közel kell mérni a törő bemenetéhez (IN nyílásához), amilyen közel csak lehet

— a p_s értékét nyomásmérővel kell mérni (legkisebb átmérő: 100 mm; pontossági osztály: $\pm 1,0\%$ FSO)

A törő bemenő olajáram, Q

— a Q értékét a betáplálás nyomóvezetékéből kell mérni, olyan közel a törő bemenetéhez (IN nyílásához), amilyen közel csak lehet

— a Q értékét villamos áramlásmérővel kell mérni (pontossági osztály: a leolvasott áramlási sebesség $\pm 2,5\%$ -a)

Az olajhőmérséklet (T) mérési pontja

— a T értéket a hordozó olajtartályában vagy a kalapácshoz csatlakoztatott hidraulikus vezetékben kell mérni. A mérési pontot a jegyzőkönyvben meg kell adni

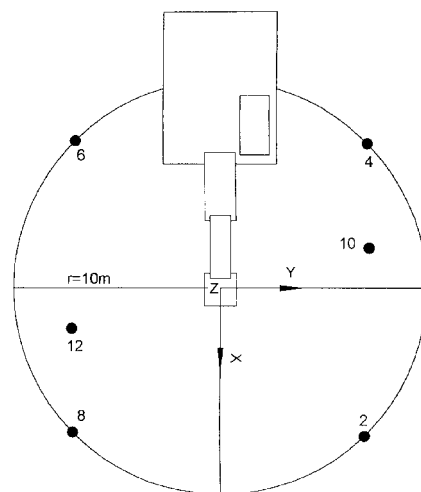
— a hőmérséklet leolvasási pontossága a tényleges értékhez viszonyított ± 2 °C-on belül legyen

Vizsgálati időtartam / az eredő hangteljesítményszint meghatározása

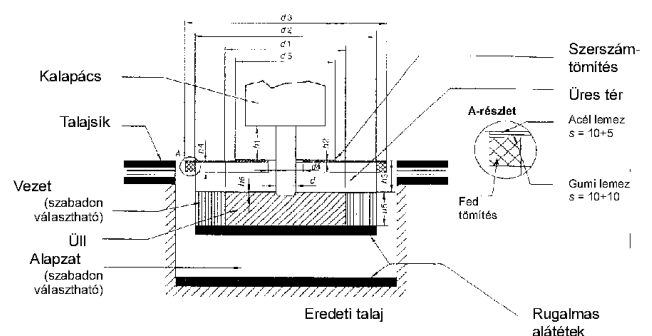
A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

A méréseket háromszor, vagy ha szükséges, többször meg kell ismételni. A végeredményt az egymástól legfeljebb 1 dB-lel eltérő két legnagyobb érték számtani átlagként kell kiszámítani.

6. ábra

7. ábra

Meghatározások:

- d Szerszám átmérő (mm)
 d_1 Üllő átmérő, 1200 ± 100 mm
 d_2 Üllőtartó szerkezet belső átmérője, ≤ 1800 mm
 d_3 Fedőlemez átmérője, ≤ 2200 mm
 d_4 Szerszámnyílás átmérője a fedőlemezen, ≤ 350 mm
 d_5 Szerszámtömítés átmérője ≤ 1000 mm
 h_1 Látható szerszámhossz a ház legalacsonyabb része és a szerszám tömítés felső felülete között (mm), $h_1 = d \pm d/2$
 h_2 Szerszám tömítés vastagsága a fedőlemez felett ≤ 20 mm (ha a szerszámtömítés a fedőlemez alatt helyezkedik el, akkor vastagsága nem korlátozott; habgumiból lehet készíteni)
 h_3 A fedőlemez felső síkja és az üllő felső lapja közötti távolság, 250 ± 50 mm
 h_4 Habgumiból készült szigetelő fedőlemez-tömítés vastagsága, ≤ 30 mm
 h_5 Üllő vastagsága, 350 ± 50 mm
 h_6 Szerszám behatolás, ≤ 50 mm

Négyszög alakú vizsgálati összeállítás esetén a legnagyobb hossz méret az adott átmérő 0,89-szerese.

Az üres tér a fedőlemez és az üllő közötti rugalmas habgumival vagy más hangelnyelő anyaggal tölthető ki, amelynek sűrűsége $< 220 \text{ kg/m}^3$.

41. BETON- VAGY ASZFALTVÁGÓK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A beton- vagy aszfaltvágót a gyártó által a vásárlónak átadott kezelési utasítás szerinti legnagyobb vágókéssel kell felszerelni. A motort a legnagyobb fordulatszámon kell járattatni, a vágókés üresjáratban működjön.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

42. LEVÉLFÚVÓK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 11094:1997

Vitás esetben a méréseket a szabadban kell végezni, mesterséges felületen (MSZ ISO 11094:1997 4.1.2. szakasz)

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerinti K_{2A} állandónak a mesterséges felület nélkül meghatározott ér-

teke $\leq 2,0$ dB legyen, ebben az esetben K_{2A} elhanyagolandó.

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság
 MSZ ISO 11094:1997

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A levélfúvót a szokásos használat szerint kell elhelyezni úgy, hogy a kifúvó berendezés kivezetése 50 ± 25 mm-rel a félgömb alakú mérőfelület felett legyen; ha a levélfúvó kézben tartható típusú, akkor vagy egy személynek, vagy egy megfelelő eszköznek kell tartania.

Terheléses vizsgálat

A levélfúvót a gyártó által megadott névleges sebességgel és a névleges légárammal kell üzemeltetni.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

Megjegyzés: Ha a levélfúvó levélgyűjtőként is működtethető, akkor mindkét módon meg kell vizsgálni, és ebben az esetben a nagyobb értéket kell figyelembe venni.

43. LEVÉLGYŰJTŐK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 11094:1997

Vitás esetben a méréseket a szabadban kell végezni mesterséges felületen (MSZ ISO 11094:1997, 4.1.2. szakasz)

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerinti K_{2A} állandónak a mesterséges felület nélkül meghatározott értéke $\leq 2,0$ dB legyen, ebben az esetben K_{2A} elhanyagolandó.

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság
 MSZ ISO 11094:1997

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A levélgyűjtőt a szokásos használat szerint kell elhelyezni úgy, hogy a gyűjtőberendezés bevezetése (50 ± 25 mm-rel) a félgömb felett legyen; ha a levélgyűjtő kézben tartható típusú, akkor vagy egy személynek, vagy egy megfelelő eszköznek kell tartania.

Terheléses vizsgálat

A levélgyűjtőt a gyártó által megadott névleges sebességgel és a névleges légárammal kell üzemeltetni.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

Megjegyzés: Ha a levélgyűjtő levélfűvőként is működtethető, akkor mindkét módon meg kell vizsgálni és a nagyobb értéket kell figyelembe venni.

44. MOBIL HULLADÉKKONTÉNEREK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

— Beton vagy nem porózus aszfalt hangvisszaverő felület

— Laboratóriumi helyiség, hangvisszaverő sík feletti szabad hangtérrel

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerinti K_{2A} állandó értéke $\leq 2,0$ dB legyen, ebben az esetben a K_{2A} elhanyagolandó.

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

Félgömb / hat mérési, pont a 2.1. számú melléklet 5. pontja szerint, $r = 3$ m

Működési körülmények a vizsgálat során

Minden vizsgálatot üres konténerrel kell végezni.

1. számú vizsgálat: A konténerfedél szabad csapódása

A mérések zavarásának elkerülésére a kezelőszemély a konténer hátsó oldalánál (a csuklópánt oldalán) álljon. A fedelet, az eséskor a vetemedés elkerülésére, a közepénél fogva kell elengedni.

A mérést a következő ciklusban, 20-szor ismételve kell végezni:

— először a fedelet függőleges állásig fel kell emelni;

— a konténer hátsó oldalánál álló kezelőszemély a fedelet előrebillentve, lökés nélkül engedje el, és ne mozduljon addig, amíg a fedél le nem záródik;

— a teljes lezáródás után a fedelet a kiindulási helyzetbe kell emelni.

Megjegyzés: Ha szükséges, a kezelőszemély a fedél fel-emeléséhez időlegesen elmozdulhat.

2. számú vizsgálat: A fedél teljes kinyitása

A mérések zavarásának elkerülésére a kezelőszemély négykerekű konténerek esetén a konténer hátsó oldalánál (a csuklópánt oldalán), vagy kétkerekű konténerek esetén a konténer jobb oldalán (a 10. és a 12. jelű mérési pontok között) álljon. A fedelet a közepénél vagy a közepéhez a lehető legközelebb fogva kell elengedni.

A vizsgálat során a konténer elmozdulását a kerekek rögzítésével meg kell akadályozni. Kétkerekű konténereknél a konténer „ugrálásának” megakadályozására a kezelőszemély a felső peremre helyezett kezével meg is tarthatja azt.

A mérést a következő ciklusban kell végezni:

— először a fedelet hátrafelé, a vízszintes helyzetig kell nyitni;

— a fedelet lökés nélkül el kell engedni;

— a teljes nyitás után és a konténertesthez való esetleges ütközés előtt a fedelet a kiindulási helyzetébe kell hozni.

3. számú vizsgálat: A konténer átgurítása mesterséges, egyenetlen vizsgálati útszakaszon

Ehhez a vizsgálatához az egyenetlen talajhoz hasonló mesterséges vizsgálati útszakaszt kell alkalmazni. Ez a vizsgálati útszakasz két párhuzamos (6 m hosszú és 400 mm széles) acélháló-sávból áll, amelyeket hangvisszaverő síkra kell rögzíteni, hozzávetőlegesen 20 cm-enként. A két hálósáv közötti távolságot a konténer típusához kell illeszteni úgy, hogy a kerekek a hálósáv teljes hossza mentén szabadon forogjanak. A vizsgálati útszakaszt sík felületen kell elhelyezni. Ha szükséges, a zavaró zajok elkerülésére a sávokat rugalmas anyaggal kell a talajhoz erősíteni.

Megjegyzés A hálósávok több, 400 mm széles elem egymáshoz illesztésével is összeállíthatóak.

A megfelelő útszakaszra példák a 8. és 9. ábrák szerint.

A kezelőszemély a fedél csuklópánt felőli oldalán helyezkedjen el.

A mérést úgy kell elvégezni, hogy a kezelőszemély körülbelül 1 m/s állandó sebességgel addig húzza a konténert a mesterséges pályaszakaszon az A és B pont közötti távolságon (4,24 m távolság — lásd a 10. ábrát), amíg a keréktengely (kétkerekű konténernél) vagy az első keréktengely (négykerekű konténernél) eléri az A vagy B pontot. Ezt az eljárást háromszor meg kell ismételni mindegyik irányban.

A vizsgálat során a kétkerekű konténernél a konténer vízszintes síkkal bezárt szöge 45° legyen. Négykerekű konténernél a kezelőszemélynek kell gondoskodnia arról, hogy a kerekek és a pályaszakasz felülete megfelelően érintkezzenek.

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén

Az 1. és 2. számú vizsgálatnál: Konténerfedél szabad csapódása és a fedél teljes kinyitása

Mérési pontonként a zajeseményszintet kell meghatározni a fedél 20 zárására és 20 nyitására.

A méréseket, ha lehetséges, egyidejűleg kell végezni a hat mérési pontban. Egyéb esetben az egyes mérési pontokban mért hangnyomásszinteket növekvő sorrendbe kell állítani, és a hangteljesítményszinteket a mérési pontok azonos sorszámú értékeiből kell számítani.

Az $L_{WAzárás}$ és $L_{WAnyitási}$ hangteljesítményszinteket a kapott értékekből vett öt legnagyobb érték négyzetes középértékéből kell számítani.

A 3. számú vizsgálatnál: A konténer átgurítása mesterséges, egyenetlen vizsgálati útszakaszon

A T mérési időtartam azzal az idővel egyenlő, ami az A és B pont közötti távolság megtételéhez szükséges a vizsgálati útszakaszon.

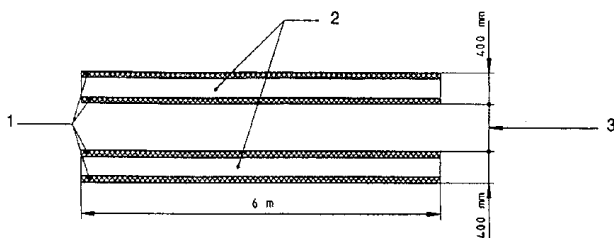
A $L_{WAgrúrtási}$ hangteljesítményszint egyenlő az olyan hat érték átlagával, amelyek közötti különbség 2 dB-nél kisebb. Ha ezt a feltételt hat mérés nem teljesíti, akkor a ciklust addig kell ismételni, amíg a feltétel nem teljesül.

Az eredő hangteljesítményszintet a következőképpen kell számítani:

$$L_{WA} = 10 \log \frac{1}{3} \left(10^{0,1L_{WAzárási} + 10} + 10^{0,1L_{WAnyitási} + 10} + 10^{0,1L_{WAgrúrtási}} \right)$$

8. ábra

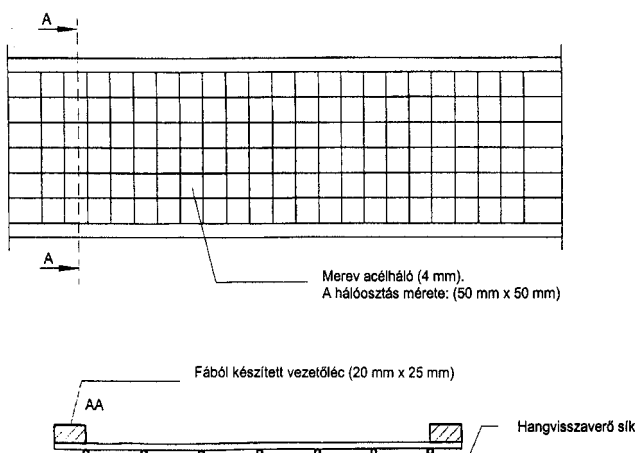
A gurítási útszakasz rajza

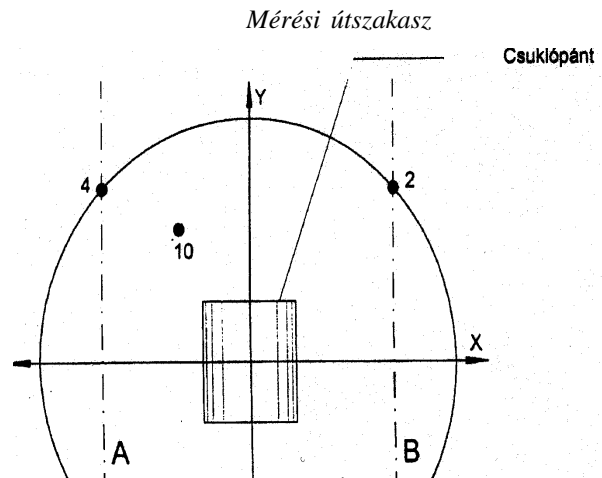
- 1 Fából készült vezetőléc
- 2 Gurító sávok (hálósávok)
- 3 A konténer méreteihez illesztve

9. ábra

A gurítási útszakasz megépítésének és felállításának részletei

10. ábra

45. CÖLÖPVERŐ BERENDEZÉSEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 6395:2001

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A cölöpverő berendezést olyan cölöp tetejére kell helyezni, amely elég nagy ellenállással rendelkezik a talajban ahhoz, hogy lehetővé tegye a berendezés állandósult sebességgel való működését. Útőkalapácsok esetén a cölöpsapkát új fabetéttel kell ellátni. A cölöpfej a vizsgálati talajfelszín felett 0,50 m-re helyezkedjen el.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

46. CSŐFEKTETŐ GÉPEK

Lásd a 0. pontot.

47. LÁNCTALPAS ÚTPÁLYATISZTÍTÓK

Lásd a 0. pontot.

48. MOTOROS SEPRŐGÉPEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A motoros seprőgépet álló helyzetben kell vizsgálni. A motor és a segédberendezések a gyártó által a berendezés üzemszerű működtetésére megadott sebességgel üzemeljenek; a seprű a legnagyobb fordulatszámon működjön, és ne érintkezzen a talajjal; a szívórendszer a legnagyobb szívóteljesítménnyel üzemeljen; a talaj és a szívórendszer szájnyílása közötti távolság ne legyen 25 mm-nél nagyobb.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

49. HULLADÉKGYŰJTŐ JÁRMŰVEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A hulladékgyűjtő járművet álló helyzetben kell vizsgálni a következő működési körülmények között.

1. A motor a gyártó szerinti legnagyobb fordulatszámon működik

A többi berendezés ne üzemeljen. A csak villamos hajtású járműveknél ezt a vizsgálatot nem kell elvégezni.

2. A tömörítő rendszer működik

A hulladékgyűjtő jármű és a hulladékot befogadó töltőgarat üres legyen.

Ha a motor fordulatszáma a tömörítő rendszer működése esetén automatikusan felgyorsul, akkor ezt az értéket (a fordulatszámot) mérni kell. Ha a mért érték több mint 5%-kal kisebb a gyártó által megadott fordulatszámánál, akkor a vizsgálatot a gázpedállal a gyártó által megadott motorfordulatszámra felgyorsított motorral kell végrehajtani.

Ha a tömörítő rendszer motorjának fordulatszámát a gyártó nem adta meg, vagy ha a jármű nem rendelkezik automatikus gyorsítóval, akkor a gázpedállal 1200 f/min fordulatszámot kell beállítani.

3. Az emelőszerkezetet terhelés és konténer nélkül felfelé és lefelé mozog

A motor fordulatszámát úgy és ugyanolyan értékűre kell szabályozni, mint a tömörítő rendszer működtetésénél (lásd az előző 2. pontot).

4. A hulladékgyűjtő járműbe anyag hullik

Az anyagokat ömlesztve, az emelőszerkezettel a (kezdetben üres) töltőgaratba kell üríteni. Ehhez a művelethez kétkerekes, 240 liter térfogatú, az MSZ EN 840—1:2001 szerinti konténert kell alkalmazni. Ha az emelőszerkezet ilyen konténert nem képes felemelni, akkor 240 litereshez közeli térfogatú konténert kell alkalmazni. Az anyag 30 db, közel 0,4 kg súlyú PVC cső, a következő méretekkel:

- hosszúság: 150 mm ± 0,5 mm
- névleges külső átmérő: 90 mm+ 0,3/—0 mm
- névleges vastagság: 6,7 mm+ 0,9/—0 mm

Vizsgálati időtartam(ok) / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása többféle működési körülmény esetén

A vizsgálati időtartamok az előző 1—4. működési körülményeknél:

1. Legalább 15 másodperc. A hangteljesítményszint: L_{WA1}

2. Legalább három teljes ciklus, ha a tömörítő rendszer automatikusan működik. Ha a tömörítő rendszer nem automatikusan működik, hanem ciklusról ciklusra, akkor a méréseket legalább három cikluson keresztül kell végez-

ni. Ebben az esetben a hangteljesítményszint (L_{WA2}) a három (vagy több) mért érték logaritmikus középértéke.

3. Legalább három folyamatos munkaciklus a teljes emelőszerkezet felemelésével és leeresztésével. A hangteljesítményszint (L_{WA3}) a három (vagy több) mért érték logaritmikus középértéke.

4. Legalább három teljes munkaciklus, mindegyik során 30 db cső töltőgaratba való beleejtésével. Egyik ciklus se legyen 5 másodpercnél hosszabb. Ezeknél a méréseknél az $L_{pAeq,T}$ helyett az $L_{pA,1s}$ -ot kell mérni. A hangteljesítményszint (L_{WA4}) a három (vagy több) mért érték logaritmikus középértéke.

Az eredő hangteljesítményszintet a következő összefüggéssel kell számítani:

$$L_{WA} = 10 \log \left(0,06 \times 10^{0,1L_{WA1}} + 0,53 \times 10^{0,1L_{WA2}} + 0,4 \times 10^{0,1L_{WA3}} + 0,01 \times 10^{0,1L_{WA4}} \right)$$

Megjegyzés: Ha a hulladékgyűjtő jármű csak villamos hajtású, akkor az L_{WA1} -hez tartozó együtthatót 0-val kell számításba venni.

50. ÚTMARÓGÉPEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

Az útmárógép hosszanti tengelye párhuzamos legyen az y-tengellyel.

Terheléses vizsgálat

Az útmáró gépet a gyártó által a használati utasításban megadott állandósult üzemállapotba kell hozni. A gépet és valamennyi tartozékát üresjáratban, a saját névleges fordulatszámán kell üzemeltetni.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

51. GYEPHASOGATÓ GÉPEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 11094:1997

Vitás esetben a méréseket a szabadban, mesterséges felületen kell végezni (MSZ ISO 11094:1997 4.1.2. szakasz)

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerinti K_{2A} állandónak a mesterséges felület nélkül meghatározott értéke $\leq 2,0$ dB legyen, ebben az esetben K_{2A} elhanyagolandó.

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság
MSZ ISO 11094:1997

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A gyephasogató gépet a motor névleges fordulatszámán, a munkaeszközét pedig üresjáratban kell működtetni (üzemel, de nem vág).

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

52. APRÍTÓ/VÁGÓ GÉPEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Vizsgálati környezet

MSZ ISO 11094:1997

Környezeti korrekció, K_{2A}

Mérés szabadban

$K_{2A} = 0$ (dB)

Mérések belső térben

Az MSZ EN ISO 3744:1998 A melléklete szerinti K_{2A} állandónak a mesterséges felület nélkül meghatározott értéke $\leq 2,0$ dB legyen, ebben az esetben K_{2A} elhanyagolandó.

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

MSZ ISO 11094:1997

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

Az aprító/vágó gépet egy vagy több fadarab aprítása közben kell vizsgálni.

A munkaciklus az egyik végén meghegyezett hengeres fadarab (száraz fenyőfa vagy réteges fa) aprításából áll, amely legalább 1,5 m hosszú, és az átmérője közel azonos azzal a legnagyobb átmérővel, amely aprítására a használati utasítás szerint a gépet tervezték.

Vizsgálati időtartam / Az eredő hangteljesítményszint meghatározása

A mérést addig kell végezni, amíg már nincs több anyag a vágótérben, de ez az idő ne legyen több 20 másodpercnél. Ha mindkét vizsgálati időtartam lehetséges, akkor eredményként a nagyobb hangteljesítményszintet kell megadni.

53. HÓMARÓGÉPEK FORGÓSZERSZÁMMAL

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A hómarót álló helyzetben kell vizsgálni. A hómarót a gyártó ajánlásai szerint, a munkaeszközzel együtt, annak legnagyobb fordulatszámán, a motort pedig az ennek megfelelő fordulatszámon kell üzemeltetni.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

54. SZIPPANTÓ JÁRMŰVEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A szippantó járművet álló helyzetben kell vizsgálni. A motort és a segédberendezéseket a gyártó által a munkavégzésre megadott fordulatszámon kell üzemeltetni; a vákuumszivattyú(k) a gyártó által megadott legnagyobb teljesítménnyel üzemeljenek. A szippantó berendezést úgy kell üzemeltetni, hogy a belső nyomás a légköri nyomással (0% vákuum) azonos legyen. A szívócső áramlási zaja ne befolyásolja a mérési eredményeket.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

55. ÁROKÁSÓK

Lásd a 0. pontot.

56. BETONKEVERŐ JÁRMŰVEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Működési körülmények a vizsgálat során

Terheléses vizsgálat

A betonkeverő járművet álló helyzetben kell vizsgálni. A keverődobot közepes konzisztenciájú (terület: 42—47 cm) betonnal kell feltölteni a névleges kapacitásnak megfelelően. A keverődobot hajtó motort olyan fordulatszámon kell üzemeltetni, amely a használati utasításban a dobra meghatározott legnagyobb fordulatszámot biztosítja.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

57. VÍZSZIVATTYÚ-EGYSÉGEK

Zajkibocsátás-vizsgálati alapszabvány

MSZ EN ISO 3744:1998

Mérőfelület / mérési pontok száma / mérési távolság

Derékszögű hasáb / MSZ EN ISO 3744: 1998 szerint, $d = 1$ m mérési távolsággal.

Működési körülmények a vizsgálat során

A berendezés felállítása

A vízszivattyút hangvisszaverő síkon kell felállítani; a csúszótalpas vízszivattyút, ha a gyártó másféle felállítási módot nem ír elő, 0,40 m magas állványra kell helyezni.

Terheléses vizsgálat

A motort a gyártó által megadott, a legkedvezőbb határfokot biztosító munkaponton kell üzemeltetni.

Vizsgálati időtartam

A vizsgálati időtartam legalább 15 másodperc legyen.

A közlekedési és vízügyi miniszter 52/2001. (XII. 23.) KöViM rendelete

az M1 és M3 autópálya használatának díjáról szóló 42/1999. (XII. 25.) KHVM rendelet módosításáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 33. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, — pénzügyminiszterrel és a gépjárművek nyilvántartásával kapcsolatos bejelentés tekintetében a belügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) Az M1 és M3 autópálya használatának díjáról szóló 42/1999. (XII. 25.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az M1 és az M3 autópálya használatáért — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — díjat, továbbá a díj meg nem fizetése esetén pótdíjat kell fizetni, amely az autópályát kezelő társaságot illeti meg.”

(2) Az R. 1. §-a (2) bekezdésének *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Nem kell díjat fizetni:)

„*d*) a megkülönböztető jelzés használatára jogosult, Magyarországon kiadott forgalmi rendszámú gépjárművek után, függetlenül attól, hogy a megkülönböztető jelzést az autópályán való haladás közben használják-e.”

(3) Az R. 1. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A (2) bekezdés *a*)—*b*), és *d*) pontjában meghatározott jogosultak — a rendszámhoz rendelt elektronikus ellenőrzés miatt — csak azon gépjárműveikkel használhatják térítésmentesen a díjköteles autópályát, amelyek forgalmi rendszámait előzetesen, írásban eljuttatják a Belügyminisztérium Központi Nyilvántartó és Választási Hivatalához, továbbá a (2) bekezdés *a*)—*c*) pontjaiban rögzített jogosultaknak rendelkezniük kell az Állami Autópálya Kezelő Rt. által kiadott — az e rendelet 1. számú mellékletében közölt minta szerinti — egyedi ellenőrző lappal.”

2. §

Az R. 3. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A matrica csak igazolólapal együtt érvényes. Az igazolólapra vásárláskor — a vásárlónak való átadás előtt — letörölhetetlenül rá kell írni a gépjármű forgalmi rendszámát és a matrica átvevőjének az igazolólapot alá kell írnia a felírt rendszám helyességének igazolásaként.”

3. §

(1) Az R. 4. §-a (1) bekezdésének *a*)—*b*) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„*a*) *D1 díjkategória*: motorkerékpár, valamint a legfeljebb 2,1 méter magas, kéttengelyes gépjármű és mindezek bármilyen vontatmánnyal is;

b) *D2 díjkategória*: legfeljebb kéttengelyes, 2,1 méter magasságot meghaladó gépjármű és mindezek egytengelyes vontatmánnyal is, továbbá a 2,1 méter magasságot meghaladó autóbusz bármilyen vontatmánnyal;”

(2) Az R. 4. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A matrica ára, amely az áfát is tartalmazza a következő:

Érvényesség	D1	D2	D3
	kategória		
Heti kilenc napos	1 500	3 700	5 000
Havi	2 600	6 700	9 000
Éves	24 000	60 000	83 000

(3) Az R. 4. §-a (4) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a (4) bekezdés a) következő *g*)—*h*) pontokkal egészül ki:

(Díjmentesen lehet közlekedni)

„*b*) az M1 autópályán a Tatabánya óváros és Tata csomópontok (55,5—66,8 km);”

„*g*) az M1 autópályán Budapest felé a Hegyeshalom keleti csomópont és a 158,0 km szelvéynél lévő matricáértékesítő hely (167,5—158,0 km);

h) az M3 autópályán Kerekharaszt és Hatvan csomópontok (51,3—54,7 km) között.”

4. §

(1) Az R. 5. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A matrica megléte — a gépjárművek megállítása nélkül — rendszám alapján, elektronikus úton az autópálya bármely pontján ellenőrizhető.”

(2) Az R. 5. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a) következő (6)—(7) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a gépjármű az ellenőrzéskor nem rendelkezik érvényes matricával vagy igazolólapal, abban az esetben a gépjárművezető jogosulatlan úthasználat miatt köteles a jármű kategóriájának megfelelő pótdíjat fizetni.

(6) A pótdíj mértéke:

D1 kategória	D2 kategória	D3 kategória	Fizetési határidő
7 500 Ft	18 500 Ft	25 000 Ft	egy munkanapon belül
15 000 Ft	37 000 Ft	50 000 Ft	15 napon belül
30 000 Ft	74 000 Ft	100 000 Ft	30 napon belül

A gépjárművezető a pótdíj fizetésén felül a helyszínen köteles megvásárolni a jármű kategóriájának megfelelő kilencnapos matricát is. A pótdíjat készpénzátutalási megbízással kell megfizetni.

(7) A pótdíj mértéke az elektronikus ellenőrzés esetén:

D1 kategória	D2 kategória	D3 kategória	Fizetési határidő
9 000 Ft	22 200 Ft	30 000 Ft	egy munkanapon belül
16 500 Ft	40 700 Ft	55 000 Ft	15 napon belül
31 500 Ft	77 700 Ft	105 000 Ft	30 napon belül

Elektronikus ellenőrzés esetén a pótdíjat a tértivevénnyel kézbesített fizetési felszólítás kézhezvételét követő első munkanapon, készpénzátutalási megbízással kell megfizetni.

5. §

Az R. melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

6. §

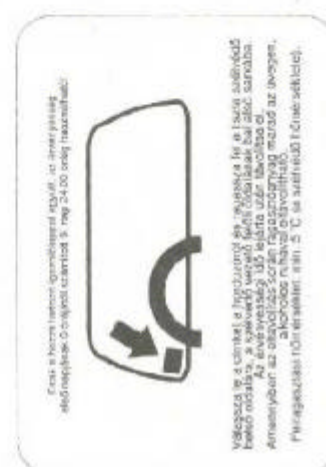
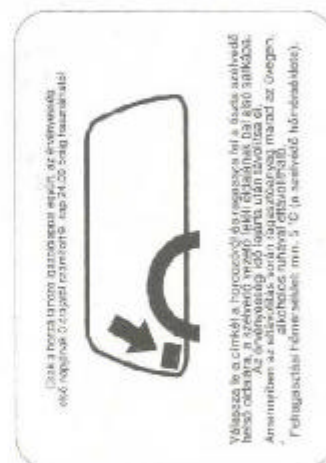
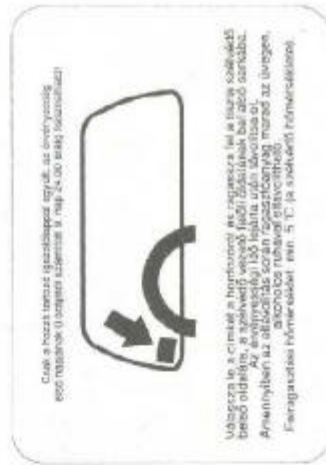
Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba.

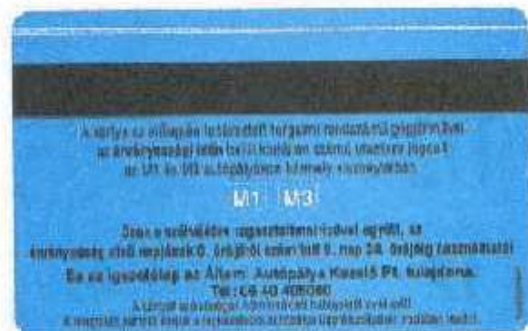
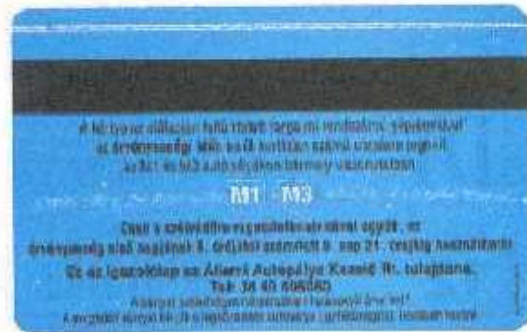
Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

*Melléklet az 52/2001. (XII. 23.) KöVIM rendelethez
[1. számú melléklet a 42/1999. (XII. 25.) KHVM rendelethez]*

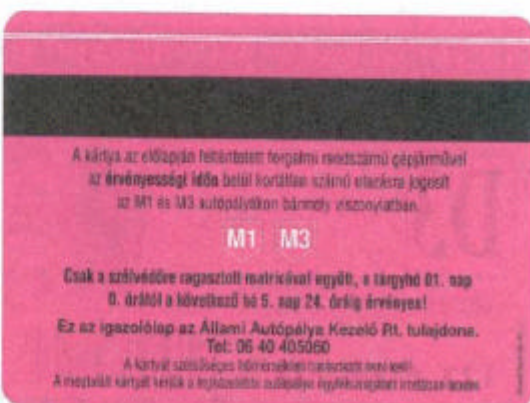
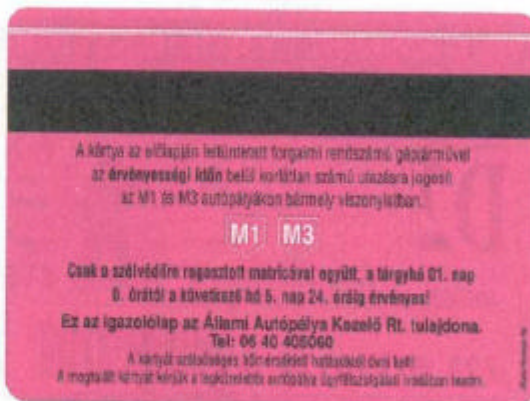
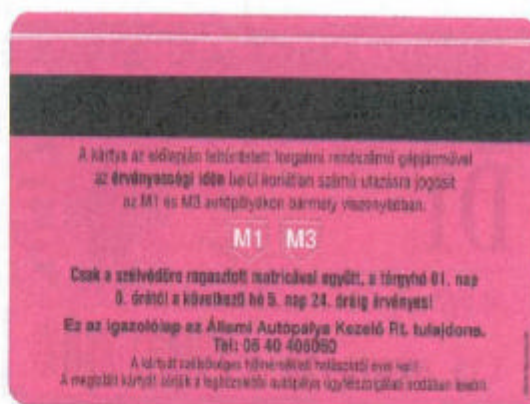

[2. számú melléklet a 42/1999. (XII. 25.) KHVM rendelethez]

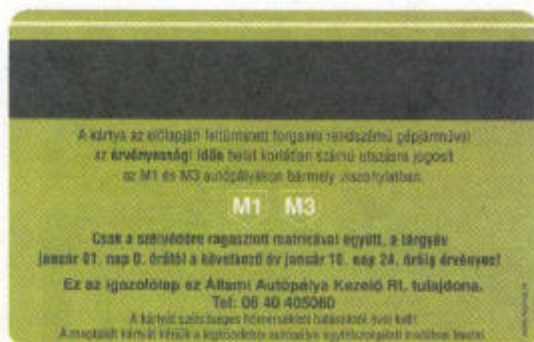
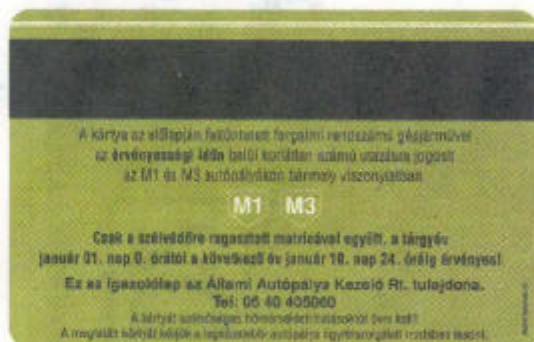
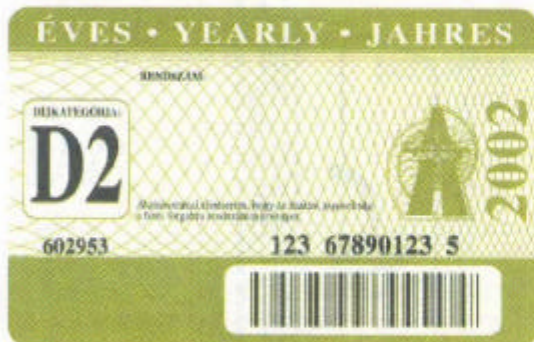
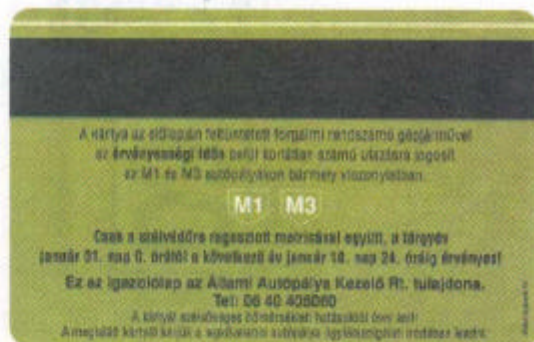
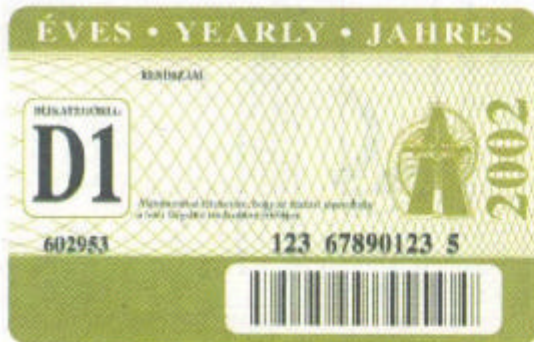

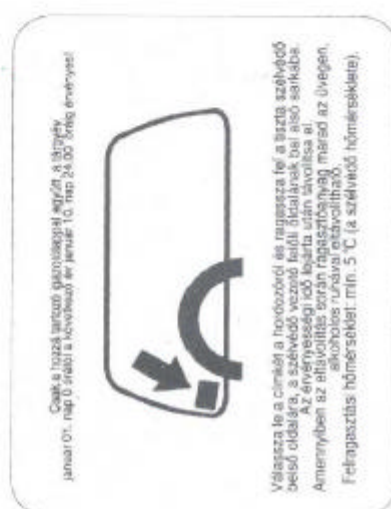
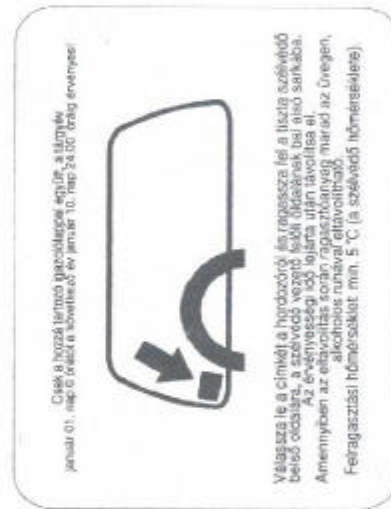
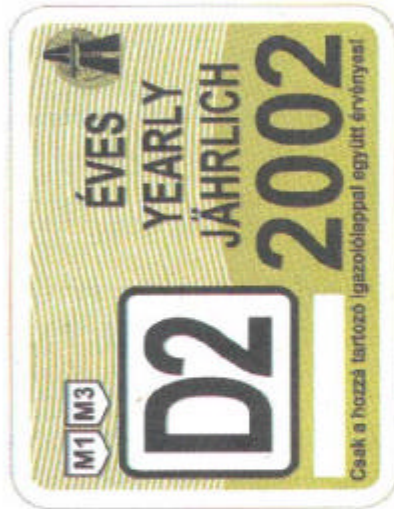
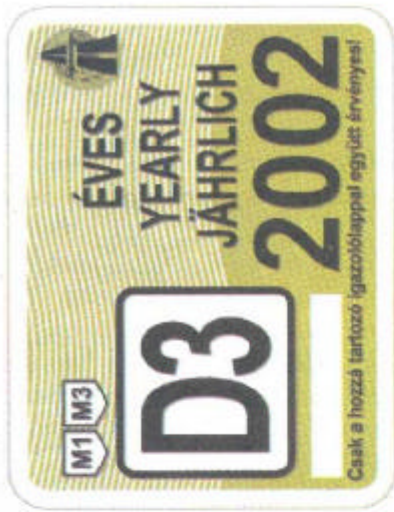
[3. számú melléklet a 42/1999. (XII. 25.) KHVM rendelethez]

[4. számú melléklet a 42/1999. (XII. 25.) KHVM rendelethez]

**A közlekedési és vízügyi miniszter
53/2001. (XII. 23.) KöViM
rendelete**

a nemzetközi közúti árufuvarozási és személyszállítási engedélyek díjairól szóló 33/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében és a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. §-a (3) bekezdésének e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A nemzetközi közúti árufuvarozási és személyszállítási engedélyek díjairól szóló 33/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (2)—(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a jelenlegi (4) bekezdés számozása (5) bekezdésre változik:

„(2) A díjat az engedélyt kérő üzemben tartó az engedély kérelmének beadásával egyidejűleg köteles a Központi Közlekedési Felügyelet (a továbbiakban: KKF) a Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett 10032000-00283779 számú előirányzat felhasználási keretszámlájára befizetni.

(3) A befizetett díj a KKF saját bevétele. A díjak beszedésére, nyilvántartására és elszámolására az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírását kell alkalmazni.”

„(4) A rendelet szerinti engedélyezési eljárás megoszlása, valamint az eljárással kapcsolatos irányítási, felügyeleti és ellenőrzési feladatokra figyelemmel a KKF az általa beszedett díjak 50%-át minden tárgyhót követő hónap 25. napjáig köteles elszámolás keretében a Közlekedési Főfelügyelet részére a Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett 10032000-01738825 számú költségvetési előirányzat felhasználási keretszámlájára átutalni.”

2. §

Az R. melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

3. §

Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően kezdeményezett eljárásokban kell alkalmazni.

Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

Melléklet

az 53/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[*Melléklet*

a 33/1998. (XII. 23.) KHVM rendelethez]

A nemzetközi közúti árufuvarozási és személyszállítási engedélyezési eljárás igazgatási szolgáltatási díjai

	Ft
1. Oda-vissza útra jogosító (járat egy országra szóló) engedély	650
2. EU TRANSIT oda-vissza útra (járat több országra szóló) engedély, engedélyezett országok száma szerint az 1. pont alatti díj	10 700
3. Egy naptári évre korlátlan számú útra jogosító — a CEMT egyezményben részes országok viszonylatában felhasználható — engedélyek díja	32 000

Az év egy meghatározott időszakára vonatkozó (1 — 2 hónap) árufuvarozási és személyszállítási engedély díja az éves engedély díjának arányos része.

**A közlekedési és vízügyi miniszter
54/2001. (XII. 23.) KöViM
rendelete**

a közlekedési, hírközlési és vízügyi szakértők működésének engedélyezéséről szóló 33/1999. (X. 15.) KHVM rendelet módosításáról

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A közlekedési, hírközlési és vízügyi szakértők működésének engedélyezéséről szóló 33/1999. (X. 15.) KHVM rendelet 3. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

2. §

Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően kezdeményezett hatósági eljárásoknál kell alkalmazni.

Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

*Melléklet**az 54/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez**[3. számú melléklet**a 33/1999. (X. 15.) KHVM rendelethez]***A közlekedési, hírközlési és vízügyi szakértői engedélyek kiadásának igazgatási szolgáltatási díjai**

	Ft
1. A szakértői engedély kiadása, illetve meghosszabbítása iránti kérelem szakterületenként	6 450
2. A jogorvoslati eljárás díja	3 200
3. A rendelet 9. § (3) bekezdésének b) pontjában megjelölt bejegyzés díja	1 080

A közlekedési és vízügyi miniszter 55/2001. (XII. 23.) KöViM rendelete

a közúti járművezetői vizsga és a közúti közlekedési szakképesítésekkel összefüggő vizsgák díjairól szóló 34/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. §-a (3) bekezdésének e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a közlekedési és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 103/2000. (VI. 28.) Korm. rendelet 2. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) A közúti járművezetői vizsga és a közúti közlekedési szakképesítésekkel összefüggő vizsgák díjairól szóló 34/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A vizsgázónak az egyes járművezetői vizsgák díjait a vizsgára jelentkezéskor kell az eljáró közlekedési felügyelet (a továbbiakban: felügyelet) Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett, e rendelet 7. számú mellékletében felsorolt előirányzat-felhasználási keretszámlájára befizetni. A felügyelet a befizetett vizsgadíjakból 10%-ot a Közlekedési Főfelügyelet Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett előirányzat felhasználási keretszámlájára utal át, amelyet vizsgafejlesztésre és ellenőrzésre kell fordítani.”

(2) Az R. 1. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A befizetett, illetve beszedett vizsgadíjak az eljáró közlekedési hatóság bevétele. A díjak beszedésére, nyilvántartására és elszámolására az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni.”

2. §

Az R. 4. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A közúti járművezetők képzéséről, vizsgáztatásáról és szakképesítéséről szóló 20/1992. (VII. 21.) KHVM rendelet 27/A. §-ában meghatározott képzési engedélyezési eljárás díját e rendelet 6. számú melléklete tartalmazza.”

3. §

(1) Az R. 1. számú melléklete helyébe e rendelet 1. számú melléklete lép.

(2) Az R. 2. számú melléklete helyébe e rendelet 2. számú melléklete lép.

(3) Az R. 3. számú melléklete helyébe e rendelet 3. számú melléklete lép.

(4) Az R. 4. számú melléklete helyébe e rendelet 4. számú melléklete lép.

(5) Az R. 5. számú melléklete helyébe e rendelet 5. számú melléklete lép.

(6) Az R. 6. számú melléklete helyébe e rendelet 6. számú melléklete lép.

(7) Az R. 7. számú melléklete helyébe e rendelet 7. számú melléklete lép.

4. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követő vizsgára jelentkezéseknél kell alkalmazni.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a 22/2000. (XII. 12.) KöViM rendelet hatályát veszti.

*Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter*

1. számú melléklet a 55/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[1. számú melléklet a 34/1998. (XII.23.) KHVM rendelethez]

A közúti járművezetői vizsgák díjai

Ft

1. A vezetői engedély nemzetközi kategóriáinak vizsgadíjai (A1, C1, D1, A korl., A, B, C, D, B+ E, C1+ E, C+E, D1+E, D+E)	
Az elméleti írásbeli és szóbeli vizsga szaktárgyanként	1 820
A gyakorlati vizsga díja kategóriánként és vizsgatárgyanként	
— Biztonsági ellenőrzés és üzemeltetési vizsga (B+ E)	1 400
— Biztonsági ellenőrzés és üzemeltetési vizsga (C1, D1, C1+ E, C, D, C+ E, D1+ E, D+ E)	3 200
— Rutinvizsga járműkategóriánként	1 400
— Forgalmi vizsga járműkategóriánként	3 200
— Járműkezelési vizsga (A1, A korl., A, B)	2 700
2. A vezetői engedély „Trolibusz” nemzeti kategória vizsgadíjai	
Az elméleti írásbeli és szóbeli vizsga szaktárgyanként	1 820
A gyakorlati vizsga vizsgatárgyanként	
— Biztonsági ellenőrzés és üzemeltetési vizsga	1 400
— Rutinvizsga	1 400
— Forgalmi vizsga	3 200
3. A vezetői engedély nemzeti kategóriáinak: mezőgazdasági vonatató (T) segédmotoros kerékpár (M), kerti traktor, illetőleg állati erővel vont jármű (K) vizsgadíjai	
Az elméleti írásbeli vagy szóbeli és gyakorlati vizsgák díja kategóriánként és vizsgatárgyanként	1 400
4. Az új vizsgalap kiállításának díja	640

2. számú mellékletaz 55/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

b) Egyéb tesztvizsga

2 000

c) Egyéb írásbeli vizsga

2 250

d) Esettanulmány

6 700

[2. számú mellékleta 34/1998. (XII.23.) KHVM rendelethez]

2. Szóbeli vizsga (tantárgyanként)

2 250

A szakoktatói, illetőleg az iskolavezetői névjegyzékbe való felvétel díja 2 700

3. Gyakorlati vizsga díja (tantárgyanként)

3 850

3. számú mellékletaz 55/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez[3. számú mellékleta 34/1998. (XII.23.) KHVM rendelethez]4. számú mellékletaz 55/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez[4. számú mellékleta 34/1998. (XII.23.) KHVM rendelethez]**Az egyes közúti közlekedési szakképesítésekkel összefüggő vizsgák díjai**

1. Írásbeli vizsgák, vizsgatárgyanként		Az utánpépzés díjául alapul vehető közúti járművezetői pótvizsgadíj	
a) Feleletválasztásos (teszt) vizsga	1 400		375

5. számú melléklet
az 55/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[5. számú melléklet
a 34/1998. (XII.23.) KHVM rendelethez]

Tankönyvek és tanszegedletek jóváhagyásának díja

A/4 szabvány, oldalanként	540
Minimum jóváhagyási díj	11 400
Maximum jóváhagyási díj	57 000

6. számú melléklet
az 55/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[6. számú melléklet
a 34/1998. (XII.23.) KHVM rendelethez]

A képzési engedélyezési eljárás díjai

Közúti járművezető- és szaktanfolyami képzés engedélyezési eljárása	
Első engedély három kategóriáig vagy szakképzésig	58 850
Első engedély további díjai kategóriánként, szakképzésenként	10 700
További engedélyek kategóriánként, szakképzésenként	10 700

7. számú melléklet az 55/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[7. számú melléklet a 34/1998. (XII.23.) KHVM rendelethez]

Az eljáró közlekedési hatóságok megnevezése	Magyar Államkincstár Rt. számlaszáma
--	---

I. fokú közlekedési hatósági tevékenységet végző szervek

Központi Közlekedési Felügyelet	10032000-00283779
Fővárosi Közlekedési Felügyelet	10032000-01731969
Baranya Megyei Közlekedési Felügyelet	10024003-01731976
Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet	10025004-01731983
Békés Megyei Közlekedési Felügyelet	10026005-01731990
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közlekedési Felügyelet	10027006-01732001
Csongrád Megyei Közlekedési Felügyelet	10028007-01732018
Fejér Megyei Közlekedési Felügyelet	10029008-01732025
Győr-Moson-Sopron Megyei Közlekedési Felügyelet	10033001-01732032
Hajdú-Bihar Megyei Közlekedési Felügyelet	10034002-01732049
Heves Megyei Közlekedési Felügyelet	10035003-01732056
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közlekedési Felügyelet	10045002-01732104
Komárom-Esztergom Megyei Közlekedési Felügyelet	10036004-01732063
Nógrád Megyei Közlekedési Felügyelet	10037005-01732070
Pest Megyei Közlekedési Felügyelet	10032000-01731952
Somogy Megyei Közlekedési Felügyelet	10039007-01732087
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közlekedési Felügyelet	10044001-01732094
Tolna Megyei Közlekedési Felügyelet	10046003-01732111
Vas Megyei Közlekedési Felügyelet	10047004-01732128
Veszprém Megyei Közlekedési Felügyelet	10048005-01732135
Zala Megyei Közlekedési Felügyelet	10049006-01732142

II. fokú közlekedési hatósági tevékenységet végző szerv

Közlekedési Főfelügyelet	10032000-01738825
--------------------------	-------------------

**A közlekedési és vízügyi miniszter
56/2001. (XII. 23.) KöViM
rendelete**

**a vasúti hatósági eljárások díjairól szóló
38/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról**

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. §-a (3) bekezdésének *e*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a közlekedési és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 103/2000. (VI. 28.) Korm. rendelet 2. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A vasúti hatósági eljárások díjairól szóló 38/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (1)—(2) bekezdései helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A hatósági eljárási díjat a kérelem benyújtásával egyidejűleg kell az eljáró közlekedési hatóság Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett 2. számú mellékletben felsorolt előirányzat-felhasználási keretszámlájára befizetni.

(2) A befizetett díj az eljáró közlekedési hatóság bevétele. A díjak beszedésére, nyilvántartására és elszámolására az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvizelési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni.”

2. §

Az R. 2. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:
„(6) Az eljáró közlekedési hatóság az általa beszedett hatósági díjbevételek 10%-át minden hónapot követő 25. napjáig a Közlekedési Főfelügyelet részére — irányítási, felügyeleti és ellenőrzési költségek fedezete címen — a Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett 10032000-01738825 számú költségvetési előirányzat felhasználási keretszámlájára elszámolás keretében köteles átutalni.”

3. §

Az R. 1. és 2. számú melléklete helyébe e rendelet 1. és 2. számú melléklete lép.

4. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően kezdeményezett hatósági eljárásoknál kell alkalmazni.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a 23/2000. (XII. 12.) KöViM rendelet hatályát veszti.

*Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter*

1. számú melléklet az 56/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[1. számú melléklet a 38/1998. (XII. 23.) KHVM rendelethez]

A vasutakkal kapcsolatos hatósági eljárások (igazgatási szolgáltatások) díjai

Ft

1. A vasúti pálya és egyéb vasúti építmények engedélyezésével kapcsolatos díjak

a) Vasúti pályák, iparvágányok

— létesítési, átalakítási, használatbavételi, alkalmazási engedély	
500 méter pályahosszig, 5 kitérőig	164 000
további megkezdett 500 méterenként	13 000
többletkitérőnként	2 900
— megszüntetési engedély	61 000

b) Hidak, aluljárók, védőhidak

— létesítési, átalakítási, használatbavételi, alkalmazási engedély	
30 méter nyílásig	164 000
további megkezdett méterenként	1 290
— megszüntetési engedély	61 000

c) Alagutak		
— létesítési, átalakítási, használatbavételi engedély		
500 méter hosszig		164 000
további megkezdett 500 méterenként		13 000
— megszüntetési engedély		61 000
d) Oldal-, homlok- és magasrakodók		
— létesítési, átalakítási, használatbavételi engedély		
gépészeti berendezéssel		156 500
gépészeti berendezés nélkül		102 000
— megszüntetési engedély		29 500
e) Függőpályák, siklók		
— létesítési, átalakítási, használatbavételi engedély		
500 méter pályahosszig		164 000
további megkezdett 500 méterenként		13 000
— megszüntetési engedély		61 000
f) Sífelvonók		
— létesítési, átalakítási, használatbavételi engedély		
magas kötélvezetésű sífelvonóknál		95 500
alacsony kötélvezetésű sífelvonóknál		61 000
— megszüntetési engedély		29 500
g) Keskeny nyomközű vasutak esetén a fenti díjtételek 30% -át kell alkalmazni		
2. A vasúti berendezések engedélyezésével összefüggő díjak		
a) Vasúti biztosítóberendezés		
— létesítési, átalakítási, használatbavételi, alkalmazási engedély állomásonként, állomásközönként, iparvágányonként, sorompónként		
10 biztosított váltóig		95 500
további váltónként		2 900
— megszüntetési engedély		29 500
b) Villamos felsővezeték		
— létesítési, átalakítási, használatbavételi, alkalmazási engedély		
5 vágánykilométerig		95 500
további megkezdett vágánykilométerenként		16 000
— megszüntetési engedély		29 500
c) Térvilágítási berendezés		
— létesítési, átalakítási, használatbavételi engedély		95 500
— megszüntetési engedély		29 500
d) Kocsibuktató, fordítókorong, tolópad		
— létesítési, átalakítási, használatbavételi engedély		164 000
— megszüntetési engedély		29 500
e) Vasúti kocsivontató, rakodódaru, járműmérleg, rakodóberendezés, tartálykocsi töltő- és lefejtőberendezés		
— létesítési, átalakítási, használatbavételi engedély		95 500
rakodó-, töltő- és lefejtőberendezéseknél 3 álláson felül		
állásonként további		19 500
— megszüntetési engedély		29 500

3. Járművek engedélyezésével összefüggő díjak	
— előzetes típusengedély	150 000
— végleges típusengedély	191 000
— üzembe helyezési engedély	
= 10 t saját tömeg alatti járműveknél	13 000
= 10—30 t közötti saját tömegű járműveknél	43 000
= 30 t saját tömeg feletti járműveknél	61 000
4. Vasúti járművekre szerelt és vasútüzemi célt szolgáló kazánok, nyomástartó edények gyártása, átalakítása, üzemben tartása engedélyezésének díja	95 500
5. Az 1—4. pontokban nem említett vasúti építmények és berendezések hatósági engedélyezésével kapcsolatban	
— létesítési, átalakítási, használatbavételi engedély	95 500
— megszüntetési engedély	29 500
6. Létesítési, átalakítási, használatbavételi engedély módosításának (az érvényességi idő meghosszabbítása kivételével), valamint járműtípusengedély módosításának díja	61 000
7. Létesítési, átalakítási és bontási engedély érvényességi ideje meghosszabbításának díja	29 500
8. A használatbavételi engedély meghosszabbításával kapcsolatos eljárások díja megegyezik a használatbavételi eljárás díjával	
9. Engedélyátruházás díja	29 500
10. A vasúti közlekedés biztonságával kapcsolatos részletes belső szabályzat (utasítás) hatósági jóváhagyása A/4 szabványoldalanként	550
minimum díj	10 700
maximum díj	107 000
11. A vasútállatok működésének engedélyezése hatósági díjai:	
1. a) 1—50 vontató járművel rendelkező vasútállat működési engedélyéért	1 500 000
b) 50—100 db vontató járművel rendelkező vasútállat működési engedélyéért	2 000 000
c) 100 db vontató járművel rendelkező vasútállat működési engedélyéért	2 800 000
2. Az évenkénti felügyeleti ellenőrző hatósági ellenőrzésért az 1. pont alatti díjak 60% -a a fizetendő díj	
3. Bejelentés vagy megtörtént esemény alapján indított, illetve legalább öt évenként kötelező a feltételek meglétének teljes körére kiterjedő ellenőrzésért fizetendő díj megegyezik az 1. pont alatti díjakkal	

2. számú melléklet az 56/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[2. számú melléklet a 38/1998. (XII. 23.) KHVM rendelethez]

Név	Magyar Államkincstár Rt. számlaszáma
-----	---

I. fokú hatósági eljárást végző szervek

Központi Közlekedési Felügyelet	10032000-00283779
Fővárosi Közlekedési Felügyelet	10032000-01731969
Baranya Megyei Közlekedési Felügyelet	10024003-01731976

Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet	10025004-01731983
Békés Megyei Közlekedési Felügyelet	10026005-01731990
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közlekedési Felügyelet	10027006-01732001
Csongrád Megyei Közlekedési Felügyelet	10028007-01732018
Fejér Megyei Közlekedési Felügyelet	10029008-01732025
Győr-Moson-Sopron Megyei Közlekedési Felügyelet	10033001-01732032
Hajdú-Bihar Megyei Közlekedési Felügyelet	10034002-01732049
Heves Megyei Közlekedési Felügyelet	10035003-01732056
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közlekedési Felügyelet	10045002-01732104
Komárom-Esztergom Megyei Közlekedési Felügyelet	10036004-01732063
Nógrád Megyei Közlekedési Felügyelet	10037005-01732070
Pest Megyei Közlekedési Felügyelet	10032000-01731952
Somogy Megyei Közlekedési Felügyelet	10039007-01732087
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közlekedési Felügyelet	10044001-01732094
Tolna Megyei Közlekedési Felügyelet	10046003-01732111
Vas Megyei Közlekedési Felügyelet	10047004-01732128
Veszprém Megyei Közlekedési Felügyelet	10048005-01732135
Zala Megyei Közlekedési Felügyelet	10049006-01732142

II. fokú hatósági eljárást végző szerv

Közlekedési Főfelügyelet	10032000-01738825
--------------------------	-------------------

**A közlekedési és vízügyi miniszter
57/2001. (XII. 23.) KöViM
rendelete**

**a vasúti járművezetők és mozdonykazan-fűtők,
valamint egyes gépkezelők vizsgadíjairól szóló
36/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról**

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, a közlekedési és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 103/2000. (VI. 28.) Korm. rendelet 2. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A vasúti járművezetők és mozdonykazan-fűtők, valamint egyes gépkezelők vizsgadíjairól szóló 36/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (1)—(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A vizsgadíjakat a vizsgára jelentkezéssel egyidejűleg kell a Közlekedési Főfelügyelet Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett 10032000-01738825 számú előirányzat felhasználási keretszámlájára befizetni.

(2) A befizetett díj az eljáró közlekedési hatóság bevétele. A díjak beszedésére, nyilvántartására és elszámolására az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvizetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni.”

2. §

Az R. melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

3. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követő vizsgára jelentkezéskor kell alkalmazni.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a 24/2000. (XII. 12.) KöViM rendelet hatályát veszti.

Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

Melléklet a 57/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[Melléklet a 36/1998. (XII. 23.) KHVM rendelethez]

A vasúti járművezetők és mozdonykazán-fűtők, valamint egyes gépkezelők vizsgadíjai

	Javasolt Ft
I. Országos közforgalmú vasút	
1. Gőzmozdony vezetői	4 850
2. Villamos mozdony vezetői és segéd-mozdonyvezetői	5 350
3. Dieselmorzdony-vezetői és segéd-mozdonyvezetői	5 350
4. Vasúti tehervágány gépkocsi-vezetői	3 850
5. Saját géperejű vasúti munkagép-vezetői	4 300
6. a) Gőzmozdony kazánfűtői	3 850
b) Mozdonyeredetű stabilkazán-fűtői	2 700
II. Helyi közforgalmú vasút	
7. Közúti, vasúti járművezetői	4 300
8. Elővárosi vasúti járművezetői	3 850
9. Földalatti (metró) vasúti járművezetői	3 850
10. Millenniumi földalatti vasúti járművezetői	3 850
11. Fogaskerekű vasúti járművezetői	3 850
III. Saját használatú vasút	
12. Gőzmozdony-vezetői	3 850
13. Villamosmozdony vezetői	4 300
14. Dieselmorzdony-vezetői	4 300
15. Bányavasúti villamosmozdony vezetői	4 850
16. Bányavasúti dieselmorzdony vezetői	4 300
17. Keskeny-nyomtávolságú dieselmorzdony vezetői	3 850
18. a) Gőzmozdony kazánfűtői	3 450
b) Mozdonyeredetű stabilkazán-fűtői	2 600
IV. Különleges vasút	
19. Sikló-, függőpálya-, sífelvonó és mozgólépcső (mozgójárda) kezelői	3 850
V. Javítóvizsgák	
20. Minden javítóvizsga	1 400
VI. Vizsgabizonyítvány, járművezetői (gépkezelői) igazolvány és vizsgaigazolás kiállításának — beleértve a másolatot és a cserét is — díja	650

A közlekedési és vízügyi miniszter 58/2001. (XII. 23.) KöViM rendelete

a hajózási hatósági eljárások díjairól szóló 29/2001. (IX. 1.) KöViM rendelet módosításáról

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében, a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény 88. §-ának (2) bekezdése *u*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, figyelemmel a közlekedési és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 103/2000. (VI. 28.) Korm. rendelet 2. §-ának (3) bekezdésére — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) A hajózási hatósági eljárások díjairól szóló 29/2001. (IX. 1.) KöViM rendelet (a továbbiakban: R) 1. számú melléklete helyébe e rendelet *1. számú melléklete* lép.

(2) Az R. 2. számú melléklete helyébe e rendelet *2. számú melléklete* lép.

(3) Az R. 3. számú melléklete helyébe e rendelet *3. számú melléklete* lép.

(4) Az R. 4. számú melléklete helyébe e rendelet *4. számú melléklete* lép.

2. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően kezdeményezett eljárásokban kell alkalmazni.

(2) Az R. 2. §-ának (4) bekezdésében és 3. §-ának (1) bekezdésében „a Magyar Államkincstárnál” szövegrész helyébe „a Magyar Államkincstár Rt.-nél” szövegrész lép.

Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

1. számú melléklet
az 58/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[1. számú melléklet
a 29/2001. (IX. 1.) KöViM rendelethez]

A hajózási hatósági eljárások (szolgáltatások) díjai

Ft

1. A hajók építési (átépítési) tervének felülvizsgálata és jóváhagyása

a) gépi vagy vitorlás meghajtású nagyhajónál, önjáró úszó munkagépnél, valamint gépi üzemű kompnál, ha a vízkiszorítás	
aa) nem haladja meg a 100 tonnát	43 900
ab) 101—300 tonnáig	62 600
ac) 301—500 tonnáig	87 750
ad) 501—700 tonnáig	112 900
ae) 701—1000 tonnáig	140 200
af) 1000 tonna felett	156 800
b) gépnélküli nagyhajónál, nem önjáró kompnál, ha a vízkiszorítás	
ba) nem haladja meg a 100 tonnát	21 650
bb) 101—300 tonnáig	31 300
bc) 301—500 tonnáig	43 900
bd) 501—700 tonnáig	56 200
be) 701—1000 tonnáig	70 000
bf) 1000 tonna felett	78 100
c) gépi vagy vitorlás meghajtású kishajónál, ha a hajó hossza	
ca) nem haladja meg az 5 métert	9 300
cb) 5,1—9 méterig	15 400
cc) 9,1—12 méterig	26 250
cd) 12,1—17 méterig	38 500
ce) 17 méter felett	46 500
d) gépnélküli kishajónál a c) pontban meghatározott díj 50%-a számítható fel.	
e) úszóműnél és nem önjáró úszó munkagépnél, ha a vízkiszorítás	
ea) nem haladja meg az 5 tonnát	7 500
eb) 5,1—10 tonnáig	10 700
ec) 10,1—20 tonnáig	15 400
ed) 20,1—50 tonnáig	22 800
ee) 50,1—100 tonnáig	31 350
ef) 101—300 tonnáig	38 800
eg) 301—500 tonnáig	54 500
eh) 501—700 tonnáig	70 000
ei) 701—1000 tonnáig	85 000
ej) 1000 tonna felett	100 100
f) motoros, vitorlás vagy evezős csónaknál	5 000
g) a hajó veszélyes áru szállítására, tárolására való alkalmasságát igazoló tervek jóváhagyása az a)–e) alpontok szerinti díjak 50%-a	
h) vízi sporteszköznél	7 500
2. A hajó egyes fő részeit érintő átépítési tervek vagy részleges tervek jóváhagyásának díja az 1. pontban meghatározott díjak alábbi százaléka szerint meghatározott összeg	
a) hajótestnél	35%

b) gépi berendezésnél vagy stabilitásnál	30%	dh) 501—700 tonnáig	38 500
c) villamos berendezésnél	25%	di) 701—1000 tonnáig	46 600
d) felszerelésnél	15%	dj) 1000 tonna felett	54 600
3. Egyéb a hajók terveinek jóváhagyásával kapcsolatos vizsgálatok díjai		e) csónaknál	5 000
a) A jóváhagyott, de lejárt érvényességű hajóépítési tervek felülvizsgálatáért az 1. pontban megállapított összeg 50% -a, az átépítési tervek, a jóváhagyás nélküli és átdolgozásra visszaküldött részlettervek újabb felülvizsgálatáért a 2. pontban megállapított összeg 50% -a számítható fel.		f) úszó létesítmény veszélyes áru szállítására, tárolására történő alkalmasságának üzembe helyezés előtti vizsgálatánál az a)–e) alpont szerinti díjak 50%-a fizetendő	
b) hajó stabilitási dokumentációjának jóváhagyásához szükséges döntéspórá végrehajtásának hatósági ellenőrzése az 1. pontban megállapított összeg 20% -a, de legalább	7 500	g) vízi sporteszközknél	7 500
4. A hajók üzembe helyezés előtti vizsgálata		5. A hajók időszakos üzemképességi vizsgálata, vagy a hajónak vízből kiemelt, illetve partra vont állapotát igénylő vizsgálata	
a) gépi vagy vitorlás meghajtású nagyhajónál, önjáró úszó munkagépnél, valamint önjáró(gépi üzemű) kompnál, ha a vízkiszorítás		a) gépi vagy vitorlás meghajtású nagyhajónál, önjáró úszó munkagépnél, valamint gépi üzemű kompnál, ha a vízkiszorítás	
aa) nem haladja meg a 100 tonnát	34 250	aa) nem haladja meg a 100 tonnát	22 700
ab) 101—300 tonnáig	37 500	ab) 101—300 tonnáig	31 200
ac) 301—500 tonnáig	47 650	ac) 301—500 tonnáig	38 500
ad) 501—700 tonnáig	56 200	ad) 501—700 tonnáig	46 600
ae) 701—1000 tonnáig	62 600	ae) 701—1000 tonnáig	54 500
af) 1000 tonna felett	69 550	af) 1000 tonna felett	62 400
b) gépnélküli nagyhajónál, nem önjáró kompnál, ha a vízkiszorítás		b) gépnélküli nagyhajónál, nem önjáró kompnál, ha a vízkiszorítás	
ba) nem haladja meg a 100 tonnát	17 150	ba) nem haladja meg a 100 tonnát	7 500
bb) 101—300 tonnáig	22 700	bb) 101—300 tonnáig	9 300
bc) 301—500 tonnáig	26 100	bc) 301—500 tonnáig	12 500
bd) 501—700 tonnáig	31 200	bd) 501—700 tonnáig	16 000
be) 701—1000 tonnáig	37 500	be) 701—1000 tonnáig	17 000
bf) 1000 tonna felett	52 750	bf) 1000 tonna felett	27 850
c) kishajónál, ha a hajó hossza		c) kishajónál, ha a hajó hossza	
ca) nem haladja meg az 5 métert	7 500	ca) nem haladja meg az 5 métert	5 000
cb) 5,1—9 méterig	9 300	cb) 5,1—9 méterig	6 500
cc) 9,1—12 méterig	12 500	cc) 9,1—12 méterig	7 500
cd) 12,1—17 méterig	15 300	cd) 12,1—17 méterig	9 300
ce) 17 méter felett	22 700	ce) 17 méter felett	10 700
d) úszóműnél és nem önjáró úszó munkagépnél, ha a vízkiszorítás		d) úszóműnél és nem önjáró úszó munkagépnél, ha a vízkiszorítás	
da) nem haladja meg az 5 tonnát	5 000	da) nem haladja meg az 5 tonnát	5 000
db) 5,1—10 tonnáig	10 700	db) 5,1—10 tonnáig	6 200
dc) 10,1—20 tonnáig	15 300	dc) 10,1—20 tonnáig	7 500
dd) 20,1—50 tonnáig	15 600	dd) 20,1—50 tonnáig	9 300
de) 50,1—100 tonnáig	22 700	de) 50,1—100 tonnáig	10 700
df) 101—300 tonnáig	27 800	df) 101—300 tonnáig	12 500
dg) 301—500 tonnáig	31 250	dg) 301—500 tonnáig	13 600
		dh) 501—700 tonnáig	18 700
		di) 701—1000 tonnáig	21 000
		dj) 1000 tonna felett	34 000
		e) csónaknál	4 000

f) úszó létesítmény veszélyes áru szállítására, tárolására történő alkalmaságának időszakos vizsgálatánál az a)–e) alpont szerinti díjak 50% -a fizetendő		b) időszakos vizsgálata, ha a fűtőfelület	
		ba) nem haladja meg az 50 m ² -t	9 300
g) vízi sporteszköznél	5 700	bb) 50 m ² felett	12 500
6. Tengeri hajó köbözéséért felszámítható díj		10. A hajóradar berendezések	
a) a vegyes tonnatartalom minden regisztertonnája után		a) üzembe helyezés előtti vizsgálata	16 000
aa) belső felmérés esetén 60 Ft, de legalább	18 750	b) időszakos vizsgálata	7 500
ab) külső felmérés esetén 45 Ft, de legalább	13 600	11. A tájoló	
b) a felső fedélzet felett zárt helyiség és hajószemélyzet számára szolgáló helyiségek, valamint a géphelyiség felméréséért minden felmért regisztertonna után 15 Ft, de legalább	7 500	a) kompenzálása felszereléskor	7 500
c) a Szezezi-, a Sulina- és a Panama-csatorna használatához szükséges köbözésért az a) és b) alpontokban megállapítottak 50%-kal növelt összege a díj		b) újrakompenzálása	6 200
7. Belvízi hajó köbözése, ha a vízkiszorítás		c) ellenőrzése	5 000
a) nem haladja meg a 15 tonnát	22 700	12. Kikötő létesítésének, bővítésének, korszerűsítésének és fennmaradásának engedélyezése, építésfelügyelete	
b) 15—50 tonnáig	27 850	12/A. A kikötő létesítési terv felülvizsgálati, építésfelügyeleti és engedélyezési eljárásának alapdíja	
c) 51—200 tonnáig	32 300	a) folyami medencés kikötők függőleges vagy rézsús kikötőfal, beépített kikötőbakok, telepített rakodóberendezések, közúti, vasúti átrakási kapcsolat esetén, ha	
d) 201—400 tonnáig	37 500	aa) egy nagyhajó ki- vagy berakására alkalmas	46 800
e) 401—700 tonnáig	42 400	ab) több nagyhajó egyidejű ki- vagy berakására alkalmas	77 700
f) 701—1000 tonnáig	46 600	b) folyami medencés (várakozó vagy téli) kikötő rézsús kikötőpartfal, beépített kikötőbakok esetén	31 200
g) 1001—1500 tonnáig	51 000	c) folyami nyíltvízi kikötő függőleges, rézsús kikötőpartfal, beépített kikötőbakok telepített rakodó berendezések esetén, ha	
h) 1500 tonna felett	62 400	ca) egy nagyhajó ki- vagy berakására alkalmas	22 700
8. A belvízi hajónál a centiméterenkénti terhelhetőség megállapítása, ha a hasznos merüléskülönbség		cb) több nagyhajó egyidejű ki- vagy berakására alkalmas	31 200
a) nem haladja meg a 100 centimétert	10 200	d) folyami nyíltvízi (úszóműves) kikötő függőleges vagy rézsús partfal vagy móló, kikötőponton, beépített kikötőbakok, utasforgalomra szolgáló létesítmények (váróterem, pénztár) esetén	31 200
b) 101—140 centiméterig	13 600	e) folyami nyíltvízi (úszóműves) kikötő rézsús partfal, beépített kikötőbakok, kikötőponton, bejáróhíd, mobil hajórakodó berendezések esetén	22 700
c) 141—180 centiméterig	18 200	f) tavi medencés kikötő függőleges kikötőpartfal, beépített kikötőbakok esetén, ha a kikötő partfal	
d) 181—220 centiméterig	21 000	fa) nem haladja meg a 100 métert	19 900
e) 220 centiméter felett	22 700	fb) 100 méter felett	31 200
9. A hajókazán			
a) üzembe helyezés előtti vizsgálata, ha a fűtőfelület			
aa) nem haladja meg az 50 m ² -t	18 200		
ab) 51—150 m ² -ig	22 700		
ac) 150 m ² felett	29 500		

g) tavi nyíltvízi kikötő kikötőmóló, függőleges kikötőpartfal esetén, ha		14/C. Az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja	
ga) egy hajó kikötésére alkalmas	12 500		
gb) több hajó kikötésére alkalmas	18 800	15. Kikötő elvi engedélyének díja	16 050
h) tavi cölöpmólós kikötő beépített kikötő-berendezések, utasok ki- vagy behajózására szolgáló létesítmények esetén	9 300	16/A. A kikötők üzembe helyezés előtti vizsgálata (használatbavétel engedélyezése)	
i) csatornakikötő függőleges vagy rézsűs kikötőpartfal, beépített kikötőbakok esetén, ha		a) a használatba vétel engedélyezése	
ia) egy hajó kikötésére alkalmas	12 500	aa) a 12/A. a)–c) és f)–j) alpontokban ismertetett eljárásokkal engedélyezett kikötők használatba vételének engedélyezése a kikötő partjének hossza alapján méterenként	910
ib) több hajó kikötésére alkalmas	18 750	ab) úszóműves kikötőnél [12/A. d), e)] alpontok)	9 300
j) vendégmóló létesítésének engedélyezése	7 500	b) kikötőrend megállapítása (az üzem-bentartó javaslata alapján)	
12/B. Az alapdíjon felül a kikötésre alkalmas part élének hossza alapján méterenként [kivéve a 12/A. d), e) pontokat]		ba) medencés kikötő esetében	16 050
a) nagyhajók fogadására alkalmas kikötőnél	1 300	bb) egyéb kikötő, kikötőhely esetében	6 450
b) kishajók fogadására alkalmas kikötőnél	650	c) kikötőrend jóváhagyása	
c) csak csónakok fogadására alkalmas kikötőnél	130	ca) medencés kikötő esetében	9 300
12/C. Kikötő bővítési, korszerűsítési, átalakítási terveinek felülvizsgálata, az építésfelügyeleti és az engedélyezési eljárás díja az érintett partszakasz hosszát alapul véve a 12/A. és a 12/B. pontokban együttesen megállapított eljárási díj 50%-a.		cb) egyéb kikötő, kikötőhelyesetében	4 100
12/D. A kikötő fennmaradásának engedélyezési díja a 12/A. és a 12/B. pontokban együttesen megállapított eljárási díj 120%-a.		d) szükségkikötő igénybevételi feltételeinek megállapítása	7 500
12/E. Az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja	3 750 Ft/óra	16/B. Az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja	3 750 Ft/óra
13. Komp- és révátkelőhely létesítésének és fennmaradásának engedélyezése		17. Komp- és révátkelőhely üzembe helyezés előtti vizsgálata	
a) kompátkelőhely esetén	12 500	a) kompátkelőhely	9 300
b) révátkelőhely esetén	6 300	b) révátkelőhely	4 100
c) csak csónak fogadására alkalmas révátkelőhely esetén	3 750	18. Kikötők üzemeltetésének időszakos vizsgálata	
14/A. Hajóhíd létesítésének és fennmaradásának engedélyezése. A létesítési vagy fennmaradási engedély kiadása (nem tartalmazza az úszó létesítmény vizsgálatának díját)		a) a kikötő időszakos vizsgálata (üzemeltetési engedély meghosszabbításához)	
a) nemzetközi vízi úton	25 000	aa) a 12. a)–c) és f)–j) alpontokban ismertetett eljárásokkal engedélyezett kikötők partjének hossza alapján méterenként	910
b) egyéb belvizeken	12 500	ab) úszóműves kikötőnél [12. d) e) alpontok]	9 300
14/B. A hajóhíd üzemelési szabályzatának jóváhagyása	10 700	b) kikötő megszüntetésének eljárása	18 800
		c) szükségkikötő kijelölése, engedélyezése	12 500
		19. A komp- és révátkelőhely üzemeltetésének időszakos vizsgálata	
		a) kompátkelőhely	7 500
		b) révátkelőhely	2 050

20. A hajózási engedély kiadása			
a) alapdíj	13 600	gb) 51—100 km-ig	7 500
aa) a Magyar Köztársaság államhatárain belüli vizekre vízkiszorítási tonnánként	2,00	gc) 101—200 km-ig	10 700
ab) a Magyar Köztársaság államhatárain kívüli vizekre is szóló engedély esetén vízkiszorítási tonnánként	3,88	gd) 200 km-nél nagyobb távolságra	16 000
b) meghosszabbítása esetén az alapdíj	2 300	h) radioaktív anyag belvízi szállításának engedélyezése	9 300
ba) a Magyar Köztársaság államhatárain belüli vizekre vízkiszorítási tonnánként	0,96	i) kísérlet engedélyezése (nem tartalmazza a hajószemle díját)	9 300
bb) a Magyar Köztársaság államhatárain kívüli vizekre is szóló engedély esetén vízkiszorítási tonnánként	1,93	j) nyilvántartásba nem vett hajók magyar nemzeti lobogó alatti ideiglenes közlekedésének engedélyezése	
c) a hajózási engedély módosítása		ja) nemzetközi vízi útra vonatkozóan	18 800
ca) személyi adatok változásakor	2 300	jb) egyéb belvizekre vonatkozóan	9 300
cb) a tevékenységi kör változásakor, tevékenységi körönként	5 050	k) üzemeltetési engedély kiadása korlátozás alá eső vízterületekre	
cc) a vízterület változásakor	7 700	ka) magyar lobogó alatt közlekedő úszó létesítmény részére	5 000
cd) az úszó létesítmények összetételének változásakor alapdíj, valamint vízkiszorítási tonnánként +	2 300	kb) egyéb úszó létesítmény részére	18 800
d) ideiglenes jellegű hajózási tevékenység végzésére		l) kabotázs engedély kiadása	16 050
da) a Magyar Köztársaság államhatárain belüli vizekre	9 300	m) zsilip szabályzat jóváhagyása	10 700
db) a Magyar Köztársaság államhatárain kívüli vizekre is szóló engedély esetén	13 600	21/A. A vízi közlekedés irányítására szolgáló jelzések elhelyezése	
e) elvi hajózási engedély kiállítása	6 300	a) az elhelyezés engedélyezésének alapdíja továbbá jelenként/jelzésenként (db)	3 850 910
f) különleges szállítás engedélyezése a 27/1993. (IX. 23.) KHVM rendelet mellékletének 1.21. cikke alapján		b) a jelzések üzembe helyezésének engedélyezése az a) alpontban előírt díjak 50%-a, de legalább	3 850
fa) 25 m ² -nél kisebb fedélzeti területű egységekre		c) fennmaradásának és üzemeltetésének engedélyezése továbbá jelzésenként/jelenként	6 300 910
— 50 km távolságig	1 600	21/B. Az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja	3 750 Ft/óra
— 51—100 km-ig	2 300	22. Munkavégzés engedélyezése a hajóúton vagy annak közelében	
— 100 km-nél nagyobb távolságra	3 200	a) a vízi munkák engedélyezése	
fb) 25 m ² vagy azt meghaladó fedélzeti területű egységekre		aa) a vízi út egy részét érintő munkánál	12 550
— 50 km távolságig	2 300	ab) a vízi út teljes keresztmetszetét érintő munkáknál	16 050
— 51—100 km-ig	3 200	ac) tavakon végzett munkánál	10 700
— 100 km-nél nagyobb távolságra	5 050	ad) rakodás ideiglenes engedélyezése kikötőnek nem minősített területen alapdíj	6 300
g) különleges szállítás engedélyezése a 27/1993. (IX. 23.) KHVM rendelet mellékletének 9.11. cikke alapján (ha hajóokmány nem kerül kiadásra)		továbbá 100 tonnánként	332
ga) 50 km távolságig	5 050	de legalább	10 000
		ae) az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja	
		b) a hajózási tevékenység korlátozása [kivéve az a) pontban meghatározott esetben]	
		ba) a vízi út egy részét érintő korlátozásnál	12 550

<i>bb)</i> a vízi út teljes keresztmetszetét érintő korlátozásnál	16 050	3001—6000 BT esetén	1,5
<i>bc)</i> tavakon	10 700	6001—10 000 BT esetén	1,6
<i>bd)</i> az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja		10 000 BT felett	1,7
<i>c)</i> a hajóútban felakadt, elsüllyedt hajóval kapcsolatos szemle és/vagy ellenőrzés díja alkalmanként	3 750 Ft/óra	<i>d)</i> tengeri hajók különböző nemzeti okmányai kiadása szemlejegyzőkönyv alapján	6 300
<i>d)</i> átrakás engedélyezése kikötőknek ki nem jelölt vízterületen megkezdett 100 tonnánként, alapdíj	6 300	<i>e)</i> hajónapló és személyzeti jegyzék kiadása	1 600
<i>da)</i> átrakás engedélyezése nem veszélyes árunál	332	<i>f)</i> okmánymásodlat vagy másolat kiadása (a 25. pontban és a 3. mellékletben foglaltak kivételével)	1 900
<i>db)</i> átrakás engedélyezése veszélyes áru esetében	963	<i>g)</i> szolgálati könyv kiadása	910
23. A hajóutat és a hajók forgalmát érintő jelzőállomás engedélyezése		<i>h)</i> környezetvédelmi napló hitelesítése és kiadása [5/1974. (V. 21.) KPM r.]	1 290
<i>a)</i> elhelyezési tervek engedélyezése	22 700	<i>i)</i> gépnapló hitelesítése és kiadása [58/1982. (XI. 5.) MT. r.]	2 550
<i>b)</i> üzembe helyezés engedélyezése	20 300	<i>j)</i> motornapló hitelesítése és kiadása [5/1974. (V. 21.) KPM r.]	1 290
<i>c)</i> az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja		<i>k)</i> hajónapló, felszerelési füzet, személyzeti jegyzék kiadása sport- és kedvtelési célú kishajóra hajóra	910
24. A vízi sportpályák és vízi repülőterek terveinek felülvizsgálata és engedélyezése		<i>l)</i> képesítő okmány honosítása	5 000
<i>a)</i> engedélyezési és engedély visszavonási eljárás alapdíj valamint minden megkezdett 100 m után	6 300 1 900	<i>m)</i> hajózási gyakorlati idő mérséklésének engedélyezése	3 750
<i>b)</i> időszakos üzemeltetési engedélyezési eljárás alapdíj valamint minden megkezdett 100 m után	3 200 1 900	27. Hajósoknak, illetve tengerészeknek szóló hirdetések, kérelemre történő összeállítás és megküldése	4 350
<i>c)</i> az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja		28. Rendkívüli (munkaszüneti napokon, illetve munkaidőn túli) vizsgálat esetén az alapdíj 30%-kal növelt összegét kell felszámítani.	
<i>d)</i> a pálya üzemelési szabályzatának jóváhagyása	10 700	29. Ha a hajózási hatóság által kitűzött időpontban vagy helyen a kérelmező hibájából az eljárást megtartani nem lehet, az ismételt eljárásnál a díjat ismételten be kell fizetni.	
25. Hajóokmányok pótlása (okmány, nyomtatványok árának térítése nélkül)		30. A hatósági nyilvántartásban szereplő adatokban (kivéve lajstrom) bekövetkezett változások átvezetése (pl. tulajdonjog-változás, üzemeltetői jog, elidegenítési korlátozás, átalakulás, névváltozás)	3 750
<i>a)</i> közbizonyítvány	9 300		
<i>b)</i> egyéb okmány	3 200		
26. Nemzetközi hajó- és hajós/tengerész okmányok (okmány-nyomtatványok árának térítése nélkül)			
<i>a)</i> kiadása és kiegészítése tengeri nagyhajók 1600 BT-ig	62 600		
<i>b)</i> érvényesítése tengeri nagyhajók 1600 BT-ig	46 650		
<i>c)</i> az 1600 BT feletti hajók alapdíjának szorzótényezői: 1601—3000 BT esetén	1,4	<i>31.</i> Ha az 1—12. pontban említett hajózási hatósági eljárások elvégzését a kérelmező a hajózási hatóság által meghirdetett vizsgálati helyeken és időpontokon kívüli kívánja, akkor a hajózási hatóság emiatt felmerült költségeit megtéríteni köteles.	

32. Az úszó létesítmény építés közbeni szemléje esetén az 5. pontban megállapított díj 25%-át kell befizetni [5/1974. (V. 21.) KPM r.]	
33. Típus-jóváhagyási eljárás [5/1974. (V. 21.) KPM r., 5/1977. (XII. 3.) KPM r.]	
a) alapidíj	3 750
b) kiegészítő díjak (az alapidíjhoz)	
ba) egyéni mentőeszköz esetén	6 300
bb) kollektív mentőeszköz esetén	9 300
bc) nautikai jelzőeszköz esetén	12 500
bd) nautikai segédberendezés esetén	15 900
be) gépészeti berendezés esetén	18 750
c) úszó létesítményeseten az 1. pontban meghatározott díjak 100%-al növelt összegét kell befizetni.	
d) a típus-jóváhagyási bizonyítvány érvényessége meghosszabbításának eljárásakor a 33. a)–c) alpontjában meghatározott díj 50%-át kell befizetni.	
34. Egyéb hajózási hatósági díjak	
a) úszó létesítmények előírttól eltérő feltételekkel közlekedésének ideiglenes engedélyezése [27/1993. (IX. 23.) KHVM r.]	6 250
aa) az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja	3 750 Ft/óra
b) úszómű vesztglésének engedélyezése fedélzeti terület m ² -enként [27/1993. (IX. 23.) KHVM r.]	252
bb) az engedélyezés során szükségessé váló helyszíni szemle díja	3 750 Ft/óra
c) riadóterv, rakománykezelési kézikönyv jóváhagyása tengeri hajónál [58/1982. (XI. 5.) MT r., 15/1985. (XII. 31.) KM. r.]	37 500
d) megbízás kiadása hatósági szemle megtartására kérelemre [58/1982. (XI. 5.) MT r.]	12 500
e) hajósoknak, illetve tengerészeknek szóló hatósági tájékoztató kiadása kérelemre A/4-es oldalanként (27/1993. (IX. 23.) KHVM r., 5/1974. (V. 21.) KPM r.)	5 700
f) adatszolgáltatás hatósági nyilvántartásban szereplő adatonként kérelemre A/4-es oldalanként	5 700
g) szakvélemény kiadása kérelemre A/4-es oldalanként	5 700
h) szakhatósági díj (a mindenkori hatályos alapeljárás általános illetéke)	1 500

2. számú melléklet
az 58/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[2. számú melléklet
a 29/2001. (IX. 1.) KöViM rendelethez]

Úszó létesítmények lajstromozásával kapcsolatos hatósági eljárások (szolgáltatások) díjai

	Ft
1. Új úszólétesítmény lajstromozásakor, vagy a tulajdonjogban bekövetkezett változás bejegyzésekor	
a) tengeri hajó esetén a hajó minden bruttó tonnája után	860
b) belvízi úszólétesítményeknél a díj alapja az úszólétesítménynek a legnagyobb merüléshez tartozó vízkiszorítás után számított minden metrikus tonnája után a díj	
ba) géphajónál	325
bb) gépnélküli hajónál, úszóműveknél	80
bc) úszómunkagépnél de legalább	10 700
c) kishajónál a díj	16 050
d) kompnál (kivéve a révcsonakot) a díj	16 050
e) vízi sorteszközöknél a díj	16 050
f) révcsonaknál a díj	5 350
2. A lajstromba bejegyezhető jogok [198/2000. (XI. 29.) Korm. r. (a továbbiakban: LKr.) IV. fejezet]. Bejegyzésre kerülő jogonként, külön-külön bejegyzési és törlési eljárásonként a díj	16 050
3. A lajstromba feljegyezhető tények (LKr. V. fejezet) Feljegyezhető tényenként, külön-külön feljegyzésenként és ezek törlési eljárásában a díj	10 700
4. Bejegyzési ranghely előzetes biztosítási kérelemmel kapcsolatos eljárás díja	16 050
5/a) Ideiglenes lajstromba vétel esetén a díj a végleges lajstrombavételi díj 50%-a.	
5/b) 60 napnál rövidebb ideig tartó ideiglenes lajstromba vétel esetén a díj a lajstromozási díj 20%-a.	
6. Kivonat kiadása úszólétesítményenként	16 050
7. Hiteles másolat kiadása oldalanként	5 350

<p>8. A lajstrom adataiban igazolt változás miatti módosítás és a változás bejegyzésének tanúsítása (tulajdonjog változás kivételével) 10 700</p> <p>9. Igazolás kiadása a lajstrom tulajdoni adatairól (nyelvenként) 10 700</p> <p>10. Úszólétesítmény törlése a lajstromból; a díj a lajstromba való felvétel, bejegyzés díjának 5%-a, de legalább legfeljebb 5 350 107 000</p>	<p>3. Belvízi hajón gépüzemi szolgálat ellátására jogosító (hivatásos) vizsgák díjai:</p> <p>a) I. osztályú géptiszt 4 300</p> <p>b) II. osztályú géptiszt 11 800</p> <p>c) gépkezelő 8 600</p> <p>d) hajóvezető 2 140</p> <p>4. Tengeri hajón hivatásos fedélzeti szolgálat ellátására jogosító vizsgák díjai:</p> <p>a) tengerészkapitány (3000 BT felett) 25 700</p> <p>b) tengerészkapitány (3000 BT alatt) 25 700</p> <p>c) elsőtiszt (3000 BT felett) 25 700</p> <p>d) elsőtiszt (3000 BT alatt) 25 700</p> <p>e) tengerész fedélzeti tiszt 19 300</p> <p>f) fedélzetmester 6 500</p> <p>g) kormányosmatróz 7 500</p> <p>h) matróz 5 400</p> <p>i) navigációs őrszolgálat tagja 11 000</p> <p>j) túlélési járműkezelő 10 700</p> <p>k) radarkezelő 17 200</p> <p>l) ARPA kezelő 17 200</p> <p>m) fedélzeti tiszt felújító vizsga 540</p> <p>n) géptiszt ismeretfelújító vizsga 540</p> <p>5. Tengeri hajón gépüzemi szolgálat ellátására jogosító vizsgák díjai:</p> <p>a) gépüzemvezető 3000 kW feletti hajóra 22 500</p> <p>b) gépüzemvezető 3000 kW alatti hajóra 24 600</p> <p>c) másodgéptiszt 3000 kW feletti hajóra 22 500</p> <p>d) másodgéptiszt 3000 kW alatti hajóra 24 600</p> <p>e) villamos géptiszt 7 500</p> <p>f) géptéri őrszolgálatért felelős géptiszt 19 300</p> <p>g) géptéri őrszolgálat tagja 12 900</p> <p>6. Tengeri hajón fedélzeti vagy gépüzemi szolgálat ellátására jogosító vizsgák díjai:</p> <p>a) alapfokú tűzvédelmi ismeretek 6 500</p> <p>b) II. fokú tűzvédelmi ismeretek 7 500</p> <p>c) személyi túléléstechnikai ismeretek 7 500</p> <p>d) személyi biztonságtechnikai, a hajó személyzetéért viselt felelősségi és környezetvédelmi ismeretek 4 300</p> <p>7. Kedvtelési célú hajó vezetésére jogosító vizsgák díjai</p> <p>a) belvízi kishajó-vezető 8 000</p> <p>b) belvízi vitorlás kishajó-vezető 9 100</p>
---	---

3. számú melléklet

az 58/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[3. számú melléklet

a 29/2001. (IX. 1.) KöViM rendelete mellékletehez]

Hajózási képesítő vizsgák vizsgadíjai

Ft

<p>1. Egyes vizsgaelemek díjai:</p> <p>a) teszt elem 540</p> <p>b) írásbeli vagy szóbeli elem 1 070</p> <p>c) gyakorlati elem 3 200</p> <p>d) tengeri hajón tett gyakorlati vizsga elem 430</p> <p>2. A belvízi hajón fedélzeti munkakör betöltésére jogosító vizsgák díjai</p> <p>a) hajóskapitány 2 700</p> <p>b) fedélzeti tiszt 15 000</p> <p>c) hajóvezető 17 200</p> <p>d) kishajóvezető</p> <p>da) kishajó-vezető 11 300</p> <p>db) vitorlás kishajó-vezető 12 300</p> <p>dc) szolgálati kishajó-vezető 9 100</p> <p>e) úszómunkagép-vezető 8 000</p> <p>f) géphajókormányos 4 800</p> <p>g) gépnélküli hajóvezető 8 600</p> <p>h) révész 8 000</p> <p>i) kormányos 1 600</p> <p>j) radarhajós 8 600</p> <p>k) veszélyes áru szállítási megbízott 9 600</p> <p>l) vonalvizsga (az egyes képesítések elemei nem tartalmazzák) írásbeli elem 1 070</p> <p>la) folyón, csatornán minden megkezdett km-re 1 070</p> <p>lb) tavanként 1 070</p>	<p>5. Tengeri hajón gépüzemi szolgálat ellátására jogosító vizsgák díjai:</p> <p>a) gépüzemvezető 3000 kW feletti hajóra 22 500</p> <p>b) gépüzemvezető 3000 kW alatti hajóra 24 600</p> <p>c) másodgéptiszt 3000 kW feletti hajóra 22 500</p> <p>d) másodgéptiszt 3000 kW alatti hajóra 24 600</p> <p>e) villamos géptiszt 7 500</p> <p>f) géptéri őrszolgálatért felelős géptiszt 19 300</p> <p>g) géptéri őrszolgálat tagja 12 900</p> <p>6. Tengeri hajón fedélzeti vagy gépüzemi szolgálat ellátására jogosító vizsgák díjai:</p> <p>a) alapfokú tűzvédelmi ismeretek 6 500</p> <p>b) II. fokú tűzvédelmi ismeretek 7 500</p> <p>c) személyi túléléstechnikai ismeretek 7 500</p> <p>d) személyi biztonságtechnikai, a hajó személyzetéért viselt felelősségi és környezetvédelmi ismeretek 4 300</p> <p>7. Kedvtelési célú hajó vezetésére jogosító vizsgák díjai</p> <p>a) belvízi kishajó-vezető 8 000</p> <p>b) belvízi vitorlás kishajó-vezető 9 100</p>
---	--

c) tengeri IV. osztályú kishajóvezető	5 400	<i>4. számú melléklet az 58/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez</i>
d) tengeri III. osztályú kishajóvezető	11 800	
e) tengeri II. osztályú kishajóvezető	4 300	
8. Hajózási szakmai nyelvvizsga	3 750	<i>[4. számú melléklet a 29/2001. (IX. 1.) KöViM rendelethez]</i>
		A szállítótartályok műszaki felülvizsgálatának díjai
9. Hajózási Üzemeltetési vezetésre jogosító vizsga elemei		Ft
a) alapidj	5 400	1. Gyártó és javító üzemek jóváhagyása elismerése
b) nemzetközi belvízi hajózási tevékenység	6 400	a) első alkalommal (próbaállomás nélkül)
c) nemzetközi tengeri hajózási tevékenység	6 400	b) első alkalommal (próbaállomással)
d) belföldi (nagyhajóval, úszómunkagéppel végzett) hajózási tevékenység	5 400	c) időszakonkénti (kétévenkénti)
e) belvízi (kishajó, úszómű, komp, egyéb úszólétesítménnyel végzett) belföldi hajózási tevékenység	4 300	2. Próbaállomás jóváhagyása
10. Egyéb eljárások		3. Konténer típus szerinti jóváhagyás (próba nélkül)
a) az 1—9. pontban nem említett képesítő vizsgák díjait a vizsgaelemek alapján kell megállapítani (pl. javító-, kiterjesztő, kedvezményezett vizsga)		4. Egyedi, új konténer jóváhagyása (próba nélkül)
b) vizsga nélkül kiadható okmány díja	1 600	5. Prototípus próba
c) okmány másolat, másodlat, csere, hitelesítés	1 600	6. Egyedi, új konténer próbája
d) szolgálati idő igazolása szolgálati könyvben hajónként	380	7. Sorozatgyártású új konténer darabonkénti végátvétele, gyártásközi ellenőrzések, próbák és mérések végzése, embléma kiadása és a CSC tábla érvényesítése
e) képesítés, szolgálat igazolása belföldi, külföldi szerv, szervezet, társaság felé	5 400	8. Üzemben lévő konténerek jóváhagyása, CSC táblával való ellátása
11. Ha az 1—9. pontban említett hajózási hatósági eljárások elvégzését a kérelmező a hajózási hatóság által meghirdetett helyeken és időpontokon kívül kívánja, akkor a hajózási hatóság emiatt felmerülő költségeit megtéríteni köteles.		a) dokumentáció vizsgálata
12. Az 1—9. pontban említett vizsgák díja a vizsgabizonyítvány kiállításának díját is magukban foglalja		b) szemle, okmány kiállítása, embléma kiadása, CSC tábla érvényesítése
13. A gyakorlati vizsgák díja a vizsgához szükséges hajó költségeit nem tartalmazza		<i>Megjegyzés:</i> azonos típusú konténerek esetén a dokumentáció ellenőrzése csak az első daraboknál került érvényesítésre.
14. Képzés engedélyezése: tárgyanként de legalább	2 600	9. Javított konténer szemléje
	10 300	a) javítás előtti szemle
		b) javítás utáni szemle, okmány kiállítása
		c) javítás utáni szemle, okmány kiállítás embléma kiadással
		d) javítás utáni szemle, okmány kiállítás, embléma és új CSC tábla kiadásával (a táblát a kérelmező adja)
		<i>Megjegyzés:</i> amennyiben terhelési próba is szükséges, annak díja a prototípus alapján részarányosan kerül felszámításra. A felosztásnál a vázszerkezet próbáinak részaránya 90%.
		10. Tartálykonténer időszakos szemléje
		11. Izotermikus konténer időszakos szemléje
		12. Szárazárus konténer időszakos szemléje

**A közlekedési és vízügyi miniszter
59/2001. (XII. 23.) KöViM
rendelete**

**az útügyi hatósági eljárások díjairól szóló
26/1997. (XII. 12.) KHVM rendelet módosításáról**

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében és a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. §-a (3) bekezdésének *e*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

Az útügyi hatósági eljárások díjairól szóló 26/1997. (XII. 12.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R) 1. §-ának (2)—(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek és egyidejűleg az 1. § a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A díjakat a kérelem benyújtásával egyidejűleg az illetékes első fokú közlekedési hatóság Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett 2. mellékletben meghatározott előirányzat felhasználási keretszámlájára kell befizetni.

(3) Az útügyi hatósági eljárásokért befizetett díj az eljáró közlekedési hatóság bevétele. A díjak nyilvántartására és elszámolására az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni.”

„(5) Az első fokon eljáró közlekedési hatóság az általa beszedett hatósági díjak 10%-át minden tárgyhónapot követő hónap 25. napjáig a Közlekedési Főfelügyelet részére a 2. mellékletben megjelölt számlájára az irányítási, felügyeleti és ellenőrzési költségek fedezetére köteles átutalni.”

2. §

Az R. 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az első fokon eljáró közlekedési hatóság határozata ellen benyújtott fellebbezés díja a hatósági eljárás

díjának 50%-a, amelyet a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg kell a másodfokon eljáró hatóság Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett és e rendelet 2. mellékletben meghatározott előirányzat felhasználási keretszámlájára befizetni.”

3. §

Az R 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § (1) Ha a közlekedési hatóság a hatósági eljárás során több építmény engedélyezése tárgyában dönt, a hatósági díjakat a melléklet szerint, építményenként (létesítményenként, útszakaszonként) kell megállapítani.

(2) Ha a közúthoz a közút kezelőjének hozzájárulása nélkül vagy az abban foglaltaktól eltérően létesítenek útsatlakozást, illetve a közutat hozzájárulás nélkül vagy az abban foglaltaktól eltérően vették igénybe, a közlekedési hatóság e rendelet 1. számú mellékletének 32. pontjában meghatározott útügyi hatósági eljárás díjának megfizetésére az útsatlakozás létesítőjét, illetve a közutat szabálytalanul igénybe vevőt kötelezi.”

4. §

Az R. 1. és 2. számú melléklete helyébe e rendelet 1. és 2. számú melléklete lép.

5. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően kezdeményezett eljárásokban kell alkalmazni.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a 41/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet és a 21/2000. (XII. 12.) KöViM rendelet hatályát veszti

Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

1. számú melléklet az 59/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[1. számú melléklet a 26/1997. (XII. 22.) KHVM rendelethez]

Útügyi hatósági eljárások díjai

Ft

1. Autópályák és autóutak építésének engedélyezése
[1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]
 - a) eljárási díj (alapdíj) 1000 m-ig
 - b) további megkezdett km-enként (folyópályára vonatkozóan)

1 212 000

17 700

1.2.	csomópontok, úthasználati díjszedő állomások és pihenőhelyek	72 000
1.3.	Hidak, egyéb műtárgyak	
	a) 100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	301 000
	b) 30—100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	115 000
	c) 2—30 m szabadnyílású híd, alagút	72 000
	d) támfal, bélésfal	76 000
2.	Autópálya, autóút hídjai kiviteli tervének jóváhagyása [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	
	a) 100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	537 000
	a) 30—100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	287 500
	b) 4—30 m szabadnyílású híd, alagút	175 000
3.	Autópályák és autóutak forgalomba helyezésének engedélyezése [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. és 25. §]	
	a) eljárási díj (alapdíj) 1000 m-ig	362 000
	b) további megkezdett km-enként (folyópályára vonatkozóan)	5 000
3.2.	Csomópontok, úthasználati díjszedő állomások és pihenőhelyek	25 000
3.3.	Hidak és egyéb műtárgyak	
	a) 100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	215 000
	b) 30—100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	115 000
	c) 2—30 m szabadnyílású híd, alagút	72 000
	d) támfal, bélésfal	76 000
4.	Meglévő autópályán, autóúton új csomópont, úthasználati díjszedő állomás, pihenőhely építésének, átépítésének engedélyezése [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	231 000
5.	Meglévő autópályán, autóúton épített, átépített csomópont, úthasználati díjszedő állomás, pihenőhely forgalomba helyezésének engedélyezése (ideértve az ideiglenes forgalombahelyezést is) [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. és 25. §]	72 000
6.	Közüti határátkelőhelyek építésének engedélyezése [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	274 500
7.	Közüti határátkelőhelyek forgalomba helyezésének engedélyezése (ideértve az ideiglenes forgalombahelyezést is) [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. és 25. §]	72 000
8.	Országos közutak elvi építésének ill. építésének engedélyezése [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	
	a) eljárási díj (alapdíj) 1000 m-ig	231 000
	b) további megkezdett km-enként (folyópályára vonatkozóan)	8 800
8.2.	Csomópontok	58 000
8.3.	Közút építésével összefüggő járda	19 000
8.4.	Hidak, egyéb műtárgyak	
	a) 2—30 m szabadnyílású híd, alagút engedélyezése	72 000
	e) 4—30 m szabadnyílású híd, alagút kiviteli tervének jóváhagyása	175 000
	c) támfal, bélésfal	76 000
9.	Helyi közutak és közforgalom elől el nem zárt magánutak alvi építésének, ill. építésének engedélyezése [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	

9.1.	eljárási díj (alapdíj)	
	a) 200 m-ig	34 500
	b) 500 m-ig	86 000
	c) 500 m-en felül 1000 m-ig	175 000
	d) további megkezdett km-enként	6 300
9.2.	Csomópontok	40 000
9.3.	A közút építésével összefüggő járda	15 000
9.4.	Hidak, egyéb műtárgyak	
	a) 2—30 m szabadnyílású híd, alagút engedélyezése	50 300
	b) 4—30 m szabadnyílású híd, alagút kiviteli tervének jóváhagyása	50 300
	c) támfal, bélésfal	53 000
10.	Út tartozékai és egyéb létesítményei építésének engedélyezése [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	
10.1.	Autóbuszöböl, segélykérőhely, zajárnyékoló fal	
10.2.	Pihenőhely, parkolóhely	48 000
	a) 1—10 db férőhely	34 000
	b) 11—50 férőhely	85 000
	c) 50 db férőhely felett	173 000
11.	Országos közutak forgalomba helyezésének engedélyezése (ideértve az ideiglenes forgalombahelyezést is) [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. és 25. §]	
	a) alapdíj 1000 m-ig	69 000
	b) további megkezdett km-enként	2 550
11.2.	Csomópontok	17 500
11.3.	Közút építésével összefüggő járda forgalombahelyezése	6 000
11.4.	Hidak, egyéb műtárgyak	
	a) 2—30 m szabadnyílású híd, alagút	72 000
	b) támfal, bélésfal	76 000
12.	Helyi közutak és közforgalom elől el nem zárt magánutak forgalombahelyezésének engedélyezése (ideértve az ideiglenes forgalombahelyezést is) [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. és 25. §]	
12.1.	eljárási díj (alapdíj)	
	a) 200 m-ig	10 100
	b) 500 m-ig	25 200
	c) 1000 m-ig	50 000
	d) további megkezdett km-enként	1 900
12.2.	Csomópontok	5 000
12.3.	Közút építésével összefüggő járda	5 000
12.4.	Hidak és egyéb műtárgyak	
	a) 4—30 m szabadnyílású híd, alagút	50 000
	b) támfal, bélésfal	50 000
13.	Út tartozékai és egyéb létesítményei forgalomba helyezésének engedélyezése (ideértve az ideiglenes forgalombahelyezést is) [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. § és 25. §]	

13.1.	Autóbuszöböl, segélykérőhely, zajárnyékolófal	16 000
13.2	Pihenőhely, parkolóhely	
	a) 1—10 db férőhely	12 000
	b) 11—51 db férőhely	30 000
	c) 50 db férőhely felett	60 000
14.	Kerékpárutak, gyalogutak, járdák építésének engedélyezése [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 26.) KöViM rend. 3. §]	
14.1.	Alapdíj	
	a) 1000 m-ig	15 000
	b) további megkezdett km-enként	2 250
14.2.	Hidak és egyéb műtárgyak	
	a) 2—30 m szabadnyílású híd engedélyezése	40 000
	b) 4—30 m szabadnyílású híd kiviteli tervének jóváhagyása	40 000
	c) egyéb műtárgy építésének engedélyezése	40 000
15.	Kerékpárutak, gyalogutak, járdák forgalombahelyezésének engedélyezése (ideértve az ideiglenes forgalombahelyezést is) [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. § és 25. §]	
15.1	Alapdíj	
	a) 1000 m-ig	7 500
	b) további megkezdett km-enként	650
15.2.	Hidak és egyéb műtárgyak	
	a) 2—30 m szabadnyílású híd, alagút	30 000
	b) egyéb műtárgy	30 000
16.	Hidak, alagutak építésének engedélyezése [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	
	a) 100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	361 000
	a) 30—100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	115 000
	b) 2—30 m szabadnyílású híd, alagút	72 000
	Kerékpárút, gyalogút, járda hídja esetén az engedélyezési díj a fenti díjak 50%-a	
17.	Hidak, alagutak kiviteli tervének jóváhagyása (építés vagy építés jellegű munka, pl. hídszélesítés, főtartócsere, pályalemezcsere, sarucserre, sarurendezés, hídfő-pillér javítása vagy erősítése esetén) [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	
	a) 100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	537 000
	b) 30—100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	287 500
	c) 4—30 m szabadnyílású híd, alagút	175 000
	Kerékpárút, gyalogút, járda hídja esetén az engedélyezési díj a fenti díjak 50%-a	
18.	Hidak, alagutak forgalomba helyezésének engedélyezése (ideértve az ideiglenes forgalombahelyezést is) [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. § és 25. §]	
	a) 100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	258 000
	a) 30—100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	115 000
	b) 2—30 m szabadnyílású híd, alagút	72 000
	Kerékpárút, gyalogút, járda hídja esetén az engedélyezési díj a fenti díjak 50%-a	
19.	Utak, hidak és egyéb műtárgyak megszüntetésének, bontásának engedélyezése [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	

19.1. Utak	
<i>a)</i> autópályák, autóutak	677 000
<i>b)</i> országos közutak	114 000
<i>c)</i> helyi közutak, közforgalom elől el nem zárt magánút	40 000
19.2 Hidak, egyéb műtárgyak	
<i>a)</i> 100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	180 600
<i>a)</i> 30—100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	90 300
<i>b)</i> 2—30 m szabadnyílású híd, alagút	50 000
Kerékpárút, gyalogút, járda hídja esetén az engedélyezési díj a fenti díjak 50%-a	
<i>c)</i> támfal, bélésfal	50 000
20. Építési engedélyek módosítása (beleértve a jogerős építési engedélyektől való eltérés engedélyezését) [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 3. §]	
20.1. Autópályák, autóutak	230 000
20.2. Autópálya és autóút csomópontja, úthasználati díjszedő állomás, pihenőhely	70 000
20.3. Közúti hátrátkelőhelyek	70 000
20.4. Országos közutak	175 000
20.5. Helyi közutak, közforgalom elől el nem zárt magánutak	34 000
20.6. Kerékpárutak, gyalogutak, járdák	7 500
20.7. Csomópontok	
<i>a)</i> országos közúton	40 000
<i>b)</i> helyi közúton és közforgalom elől el nem zárt magánúton	13 000
20.8. Hidak és egyéb műtárgyak	
<i>a)</i> 100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	200 000
<i>b)</i> 30—100 m szabadnyílást meghaladó híd, alagút	80 000
<i>c)</i> 2—30 m szabadnyílású híd, alagút	40 000
<i>d)</i> támfal, bélésfal	40 000
20.9. Út tartozékai és egyéb létesítményei esetén a 10. Pontban szereplő engedélyezési díjak 60%-a	
21. A fennmaradási engedélyezés díja az építési engedélyezés díjának és a forgalombahelyezés díjának összege [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és 15/2000. (XI. 16.) KöViM rend. 27. §]	
22. A földutak engedélyezésének díja a kategória szerinti engedélyezés díj 60%-a [1988. évi I. tv. 29. § (1) bek. és a 15/2000. (XI. 16.) KöViM r. 3. §]	
23. Építési engedélyhez kötött útépitési munka esetén az ideiglenes forgalomszabályozási terv jóváhagyása az engedélyezési alapidő 15%-a [3/2001. (I. 301.) KöViM rend mellékletének (EFSZ) V. fejezete]	
24. Közút és vasút szeintbeli kereszteződés	
<i>a)</i> létesítésének, áthelyezésének engedélyezése	231 000
<i>b)</i> megszüntetésének engedélyezése [20/1984. (XII. 21.) KM rend. 3. § (1), (2) bek.]	60 000
25. Közút és vasút szintbeni kereszteződésében a közúti forgalom szabályozása [20/1984. (XII. 21.) KM rend. 3. § (2) bek. és FMSz. 26. 11. c)]	72 000

26. Vasúti gyalogos átkelőhely
a) létesítése, áthelyezése 72 000
b) megszüntetése 30 000
[20/1984. (XII. 21.) KM rend. 3. § (2) bek.]
27. Vasúti átjárót biztosító jelzőberendezés 10 percen túli zárva tartásának engedélyezése 50 000
[20/1984. (XII. 21.) KM rend. 3. § (4) bek.]
28. Közúton gyalogos-átkelőhelyek kijelölése, áthelyezése
a) kijelölése, áthelyezése 50 000
b) megszüntetése 25 000
[20/1984. (XII. 21.) KM rend. 3. § (2) bek.]
29. Útcsatlakozást érintő hatósági eljárások 50 000
[1988. évi I. tv. 39. § (2) és (3) bek. 41. § (2) bek.]
30. A közút kezelője kérelmére indított eljárásban a közút területén, az alatti vagy afeletti építmény tulajdonosának kötelezése felújításra, korszerűsítésre 50 000
[1988. évi I. tv. 41. § (2) bek.]
31. Közút nem közlekedési célú igénybevétele ügyében az útkezelő és az igénybevételt kérő között felmerült vita kapcsán hatósági döntés 31 500
[1988. évi I. tv. 36. § (2) bek.]
32. A közút kezelője kérelmére indított eljárásban a közútkezelői hozzájárulás nélküli, vagy nem a hozzájárulásban foglaltak szerinti nem közlekedési célú igénybevétele esetén az igénybe vevő kötelezése az eredeti állapot helyreállítására, a szükséges intézkedések megtételére és pótdíj fizetésére 62 000
[1988. évi I. tv. 37. § (2) bek.]
33. A közút kezelőjének hozzájárulása nélkül vagy az abban foglaltaktól eltérően a közút területén kívüli területről származó víznek a közút műtárgyának minősülő burkolt árokba, csatornába vagy más vízvezető létesítménybe történő bevezetése esetén kötelezés az eredeti állapot helyreállítására és a szükséges intézkedések megtételére 62 000
[1988. évi I. tv. 42. § (3) bek.]
34. A közút tengelyétől 100, illetve 50 méteren belül végzett tevékenység (építmény elhelyezése, kő, kavics, anyag, homok, egyéb ásványi anyag kitermelése stb), illetve fa ültetése vagy kivágása ügyében keletkezett vita kapcsán hatóságú döntés, intézkedésre kötelezés 40 000
[1988. évi I. tv. 42/A. § (2) bek.]
35. A közút állagát és forgalombiztonságát bármilyen módon sértők vagy veszélyeztetők kötelezése az eredeti állapot helyreállítására, a veszély megszüntetésére (ideértve a reklámtáblák ügyeit is) 19 000
[1988. évi I. tv. 12. § (4) bek., ill. 30/1988. (IV. 21.) MT rend. 2/A)]
36. A közút kezelőjének — magánút esetén tulajdonosának — kérelmére amennyiben a megjelölt út forgalmi jellege megváltozik, útnak országos közúttá, helyi közúttá, illetve magánúttá nyilvánítása 25 000
[1988. évi I. tv. 32. § (2) bek.]
37. A közforgalom elől elzárt magánutak a közforgalom számára történő megnyitása, illetve közforgalom elől el nem zárt magánútnak a közforgalom elől történő elzárása 25 000
[1988. évi I. tv. 29. § (3) bek.]
38. A közlekedés biztonságát veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében a hatósági intézkedés megtétele az útkereszteződés vagy vasúti átjáró beláthatóságát akadályozó fa, növényzet eltávolítására 20 000
[30/1988. (IV. 21.) MT rend. 32. § (2), (3) bek.]

39. A közút mellett fekvő ingatlan tulajdonosának kötelezése arra, hogy ingatlanáról a közútra föld, iszap, kő vagy egyéb anyag ne kerülhessen, illetve az ingatlanon levő fákon és növényzeten a szükséges gondozási munkákat elvégezze
[30/1988. (IV. 21.) MT rend. 33. § (2). bek] 20 000
40. Határozati döntés és intézkedés azokban az ügyekben *a)* amelyekben a közút kezelője olyan forgalomszabályozási intézkedést tesz, mely mások érdekeit sérti
[1988. évi I. tv. 34. § (2) bek., 20/1984. (XII. 21.) KM rend 3. § (6) bek.] 3 400
- b)* amelyekben a közlekedési hatóság a levegőterhelés mérséklése érdekében forgalom-szervezési, korlátozó intézkedést tesz, mely mások érdekeit sérti
[21/2001. (II. 4.) Korm. rend. 12. § (2) bek.] 20 000
41. Nem közlekedés célú vagy rendkívüli igénybevétel miatt három éven belül a közúton süllyedés vagy más hiba keletkezése esetén hatósági intézkedés a hiba kijavítására
[30/1988. (IV. 21.) MT rend. 29. §] 75 000
42. Nem közlekedési hatósági eljárásban a közlekedési szakhatósági előírások meghatározá-sához szükséges, illetve kért helyszíni szemle 3 400
43. A hatósági engedély
a) érvényességi idejének meghosszabbítása: az engedélyezési díj 50% -a
b) átruházása: az engedélyezési díj 10% -a
[15/2000. (XI. 26.) KöViM rend. 17 §]

2. számú melléklet az 59/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[2. számú melléklet a 26/1997. (XII. 12.) KHVM rendelethez]

Név	Magyar Államkincstár Rt. számlaszáma
-----	---

I. fokú hatósági eljárást végző szervek

Központi Közlekedési Felügyelet	10032000-00283779
Fővárosi Közlekedési Felügyelet	10032000-01731969
Baranya Megyei Közlekedési Felügyelet	10024003-01731976
Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet	10025004-01731983
Békés Megyei Közlekedési Felügyelet	10026005-01731990
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közlekedési Felügyelet	10027006-01732001
Csongrád Megyei Közlekedési Felügyelet	10028007-01732018
Fejér Megyei Közlekedési Felügyelet	10029008-01732025
Győr-Moson-Sopron Megyei Közlekedési Felügyelet	10033001-01732032
Hajdú-Bihar Megyei Közlekedési Felügyelet	10034002-01732049
Heves Megyei Közlekedési Felügyelet	10035003-01732056
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közlekedési Felügyelet	10045002-01732104
Komárom-Esztergom Megyei Közlekedési Felügyelet	10036004-01732063
Nógrád Megyei Közlekedési Felügyelet	10037005-01732070
Pest Megyei Közlekedési Felügyelet	10032000-01731952
Somogy Megyei Közlekedési Felügyelet	10039007-01732087
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közlekedési Felügyelet	10044001-01732094
Tolna Megyei Közlekedési Felügyelet	10046003-01732111
Vas Megyei Közlekedési Felügyelet	10047004-01732128

Veszprém Megyei Közlekedési Felügyelet
Zala Megyei Közlekedési Felügyelet

10048005-01732135
10049006-01732142

II. fokú hatósági eljárást végző szerv

Közlekedési Főfelügyelet

10032000-01738825

**A közlekedési és vízügyi miniszter
60/2001. (XII. 23.) KöViM
rendelete**

**a személygépkocsival végzett személyszállítási
szolgáltatások engedélyezése eljárásaihoz kapcsolódó
igazgatási szolgáltatási díjakról szóló
9/2000. (X. 30.) KöViM rendelet módosításáról**

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény. 48. §-a (3) bekezdésének *e* pontjában, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67.§-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, a közlekedési és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 103/2000. (VI. 28.) Korm. rendelet 2. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A személygépkocsival végzett személyszállítási szolgáltatások engedélyezése eljárásaihoz kapcsolódó igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 9/2000. (X. 30.) KöViM rendelet 1. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az igazgatási szolgálati díj mértéke az (1) bekezdés
a) pontjában meghatározott eljárásért 5350 Ft
b) az *e*) pontban meghatározott eljárásért 1070 Ft”

2. §

Az R. 3. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„3. § (1) Az igazgatási szolgáltatási díjat az eljárás kezdeményezőjének a kérelem benyújtásával egyidejűleg kell a felügyelet részére a Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett és a rendelet mellékletében felsorolt előirányzat-felhasználási keretszámlájára befizetnie, illetve átutalnia. A díj befizetését a kérelem benyújtásakor igazolni kell.

(2) A befizetett díj a felügyelet bevétele. A díjak beszedésére, nyilvántartására és elszámolására az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettsé-

geinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni.

(3) Az eljáró közlekedési hatóságok az engedélyezési eljárás során az általuk beszedett díjak 10%-át minden tárgyhónapot követő hónap 25. napjáig elszámolás keretében a Közlekedési Főfelügyeletnek a Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett előirányzat-felhasználási keretszámlájára az irányítási, felügyeleti és ellenőrzési költségei fedezetére kötelesek átutalni.”

3. §

Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően kezdeményezett eljárás esetében kell alkalmazni.

Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

**A közlekedési és vízügyi miniszter
61/2001. (XII. 23.) KöViM
rendelete**

**a belföldi és a nemzetközi áru fuvarozási tevékenység
végzésére szóló engedélyezési eljárás díjairól szóló
39/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet módosításáról**

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. §-a (3) bekezdésének *e* pontjában, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, a közúti közlekedésről szóló, valamint a közlekedési és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 103/2000. (VI. 28.) Korm. rendelet 2. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A belföldi és a nemzetközi áru fuvarozási tevékenység végzésére szóló engedélyezési eljárás díjairól szóló

39/1998. (XII. 23.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.)
3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § Az eljáró közlekedési hatóság az általuk beszedett hatósági díjak 10%-át minden tárgyhónapot követő hónap 25. napjáig elszámolás keretében a Közlekedési Főfelügyelet részére a Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett 10032000-01738825 számú előirányzat-felhasználási keretszámlára irányítási, felügyeleti és ellenőrzési költségek fedezetére kötelesek átutalni.”

2. §

Az R. 1. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

3. §

Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően kezdeményezett eljárásokban kell alkalmazni.

Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

Melléklet

a 61/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

[1. számú melléklet

a 39/1998. (XII. 23.) KHVM rendelethez]

A belföldi és nemzetközi áru fuvarozási tevékenység végzésére szóló engedélyezési eljárás díjai

	Ft
1. Belföldi közúti áru fuvarozási, illetőleg személy szállítási engedély, valamint érvényességének meghosszabbítási alapdíja továbbá járművenkénti vagy járműszelvényenkénti alapdíja	4 100
— 50 járműig	1 400
— 51—100 járműig	700
— 100 jármű felett	290
2. Nemzetközi közúti áru fuvarozói, illetőleg személyszállítási engedély díja járművenként a vállalkozó nevére és a gépkocsi rendszámára szólóan	4 100

3. A belföldi és nemzetközi közúti áru fuvarozói, illetőleg személyszállítási engedély kiegészítésének (második vezető bejegyzésének), vagy az engedély elvesztése esetén pótlásának díja

650

A közlekedési és vízügyi miniszter 62/2001. (XII. 23.) KöViM rendelete

**a közlekedési (közúti, vasúti, hajózási) építmények és vízilétesítményeinek építésfelügyeleti szerveinek az építési műszaki ellenőri, felelős műszaki vezetői névjegyzékek vezetésével kapcsolatos hatósági feladatairól, valamint a hatósági eljárásokért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló
9/2001. (II. 14.) KöViM rendelet módosításáról**

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a közlekedési és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 103/2000. (VI. 28.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel — a pénzügyminiszterrel, valamint a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A közlekedési (közúti, vasúti, hajózási) építmények és vízilétesítményeinek építésfelügyeleti szerveinek az építési műszaki ellenőri, felelős műszaki vezetői névjegyzékek vezetésével kapcsolatos hatósági feladatairól, valamint a hatósági eljárásokért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 9/2001. (II. 14.) KöViM rendelet 2. §-ának (2)—(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) A jogosultság és a névjegyzékbe vétel igazgatási szolgáltatási díja I. fokú eljárás esetén 6500 Ft, a jogosultság és a névjegyzékbe való felvétel meghosszabbításának díja 2150 Ft, amely összegek befizetését a kérelem benyújtásával egyidejűleg igazolni kell.

(3) Fellebbezés esetén a fizetendő díj 3200 Ft, amelynek befizetését a fellebbezés benyújtásakor igazolni kell.”

2. §

Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően kezdeményezett eljárásokban kell alkalmazni.

Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

A közlekedési és vízügyi miniszter 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelete

a polgári légi járművek típus- és légi alkalmasságáról

A légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 47. §-ának (1) bekezdésében és a 49. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) A rendelet hatálya a (2) bekezdésben foglaltak kivételével a Magyar Köztársaság területén, légterében működő polgári légi járműre (a továbbiakban: légi jármű), valamint az ország határán kívül a légi közlekedésben résztvevő magyar légi járműre terjed ki.

(2) A Magyar Köztársaság területén, légterében közlekedő, a külföldi lajstromban levő légi járműre — az 51. §-ban foglaltak kivételével — nem terjed ki a rendelet hatálya.

Típusalkalmassági vizsgálat

2. §

(1) Légi jármű abban az esetben tartható üzemben, ha olyan típushoz tartozik, amelyre a polgári légi közlekedési hatóság (a továbbiakban: hatóság) az elvégzett típusalkalmassági vizsgálat alapján típusalkalmassági bizonyítványt adott ki.

(2) A típusalkalmassági bizonyítvány a megfelelő tervek alapján, megfelelő körülmények között gyártott légi jármű-típus általános légi alkalmasságát, a biztonságos repülésre való alkalmasságát és légi közlekedés biztonsági feltételeinek megfelelését tanúsítja.

3. §

(1) A típusalkalmassági vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a légi jármű tervezése, gyártása megfelel-e a hazai, illetőleg a nemzetközi előírásoknak, valamint a repülésbiztonsági követelményeknek.

(2) A típusalkalmasság vizsgálatakor a hatóság ellenőrizheti a tervezési módszereket, számítási eljárásokat, a gyártástechnológiát, a gyártáshoz felhasznált anyagok minőségét, a gyártási folyamat minőségbiztosítását, a tervezés, gyártás során elvégzett laboratóriumi és légi kísérleti mérések technológiáját, mérési eredményeit.

(3) A hatóság a típusalkalmassági vizsgálat során — a gyártóval egyeztetve — megállapítja azoknak a gyári vizsgálatoknak a körét és tartalmát, amelyeket részben vagy egészben vizsgálata alapjául elfogad, illetve — szükség esetén — saját földi, laboratóriumi és légi mérései alapján minősíti a vizsgált légi járművet.

4. §

(1) A típusalkalmasság megállapítására irányuló eljárás a légi jármű gyártója, annak megbízottja, a tulajdonos, az üzemben tartó/karbantartó szervezet kérelmére indul. Amennyiben a légi jármű rendelkezik bármely állam által kiállított típusalkalmassági bizonyítvánnyal, a kérelmező köteles annak másolatát a kérelemhez csatolni.

(2) A kérelmező köteles biztosítani a hatósági vizsgálatok elvégzéséhez szükséges feltételeket és eszközöket. A típusalkalmassági bizonyítvány kiadásának műszaki feltételeit külön jogszabály* tartalmazza.

5. §

(1) Típusalkalmassági vizsgálat lefolytatása szükséges minden új légi jármű típus beszerzése, első hazai alkalmazása esetén, illetve jelentősen módosított légi járműtípus első alkalmazása előtt.

(2) Jelentős módosításnak minősül az a fejlesztési, átalakítási munka, valamint szerkezeti és elvi módosítás, amely a típusalkalmassági bizonyítványban tett adatok, szerkezeti és funkcionális jellemzők (így különösen: felhasználási kör, repülési tulajdonság, üzemidő, szerkezet, konfiguráció és az üzemben tartási rendszer jellemzői) változását eredményezi.

6. §

A hatóság a típusalkalmassági vizsgálatról vizsgálati jegyzőkönyvet készít, amely tartalmazza:

- a) a légi jármű leírását,
- b) a vizsgálati programnak megfelelően végrehajtott vizsgálatok és próbák eredményeit, a vizsgálat esetleges elhagyásának okait,
- c) a légi alkalmassági felülvizsgálatkor végrehajtandó ellenőrzések felsorolását,
- d) az üzembeállításra, a kiszolgálásra, a javításra és az üzemidők vezetésére vonatkozó követelményeket,
- e) a jóváhagyott műszaki okmányok jegyzékét,
- f) a jóváhagyott konfigurációt vagy a konfiguráció változatokat,
- g) a típusalkalmassági bizonyítvány kiadására vagy elutasítására vonatkozó javaslatot.

* 7/2001. (II. 14.) KöViM rendelet a polgári légi közlekedésre vonatkozó műszaki követelményekről és adminisztratív eljárásokról.

7. §

A hatóság a vizsgálat során a gyártó előírásai, valamint saját vizsgálati eredményei alapján határozza meg a légi-jármű biztonságos üzemeltetésére, üzemben tartására vonatkozó feltételeket.

Típusalkalmassági bizonyítvány

8. §

(1) A hatóság a típusvizsgálat lefolytatását követően az alkalmasnak minősített légi-jármű típusra típusalkalmassági bizonyítványt ad ki. A típusalkalmassági bizonyítvány mintáját az *1. számú melléklet* tartalmazza.

(2) A típusalkalmassági bizonyítvány az első légi-alkalmassági bizonyítvánnyal együtt is kiadható.

(3) A típusalkalmassági bizonyítvány visszavonásig érvényes.

(4) A hatóság a típusalkalmassági bizonyítványt azonnali hatállyal visszavonja, ha a típus a biztonságos üzemeltetésre alkalmatlannak bizonyul.

(5) A hatóság a típusalkalmassági bizonyítványt — kérelemre — módosítja, ha a légi-jármű típus jelentősen módosul.

9. §

(1) A típusalkalmassági bizonyítvány elválaszthatatlan része az ahhoz csatolt „Melléklet”, amely tartalmazza a légi-jármű műszaki leírását, esetleges üzemeltetési korlátozásait, teljesítményadatait, légi-üzemeltetési és műszaki ápolási utasítások, valamint az érvényes és a légi-járműre vonatkozó üzemi dokumentációk felsorolását.

(2) A típusalkalmassági bizonyítvány kiadásakor a hatóság meghatározhatja az adott légi-járműtípusból a későbbiek során alkalmazásra kerülő légi-járműveken végrehajtandó változtatásokat, azok mértékét és terjedelmét.

(3) A hatóság a típusalkalmassági bizonyítvány kiadásakor külön feltételeket állapíthat meg az érvényességre, továbbá a légi-járműre és a felhasználására korlátozásokkal élhet.

Változtatás a légi-járművön

10. §

A légi-jármű szerkezetének, üzemben tartási vagy kiszolgálási rendszerének a repülés biztonságát érintő módosítása esetén akkor tartható továbbra is üzemben, ha a tervezett módosításokat a hatóság határozattal jóváhagyta.

11. §

A változtatás alapulhat:

a) a gyártó, a gyártó illetékes hatósága vagy a hatóság által kibocsátott bulletinen, vagy

b) az üzemben tartó által kezdeményezett, az üzemeltetési és üzemben tartási tapasztalatokon, felhasználási igényeken alapuló javaslaton.

12. §

(1) Az üzemben tartó — a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel — köteles kérni a hatóság jóváhagyását a változtatások bevezetése előtt.

(2) Az üzemben tartó utólag 72 órán belül köteles az (1) bekezdésben előírt jóváhagyást megkérni, ha

a) a gyártó azonnali hatállyal végrehajtandó változtatásokat, utómunkálatokat ír elő, vagy

b) az üzemben tartási, üzemeltetési tapasztalatok alapján, a repülés biztonsága érdekében, azonnali beavatkozásra van szükség.

13. §

Az üzemben tartó a gyártó által kibocsátott bulletin érkezése esetén 15 napon belül

a) bejelenti a hatóság felé a bulletin érkezését, számát, tárgyát,

b) tájékoztatja a hatóságot a bulletinben előírtak végrehajtási tervezetéről, illetve a végrehajtás esetleges elmaradásának indokairól.

14. §

(1) Az üzemben tartó az általa kezdeményezett változtatás esetén

a) bejelenti a hatóságnak a változtatást kiváltó okot és az azzal elérendő célt,

b) tájékoztatja a hatóságot a változtatás tartalmáról, tervezett bevezetési rendjéről, az általa elérendő előnyökről, illetve esetleges hátrányokról,

c) a hatóság rendelkezésére bocsátja a változtatással kapcsolatos dokumentációkat, valamint biztosítja a szükséges ellenőrzés, műszaki szemle végrehajtási feltételeit,

d) kéri a hatóság jóváhagyását a változtatás bevezetéséhez.

(2) A hatóság a változtatás engedélyezéséről vagy elutasításáról határozatot hoz. A határozat tartalmazza a változtatás leírását, valamint a szükségessé váló módosítások felsorolását. A határozat meghozatalakor a hatóság figyelembe veszi különösen a tervezett változtatás repülésbiz-

tonságra gyakorolt pozitív hatását, illetve a környezetterhelés szintjének csökkenését.

(3) Az üzemben tartó gondoskodik a módosítások bevezetéséről, és viseli a hatóság által előírt ellenőrzési munkák költségeit.

15. §

(1) A 10—14. §-ok rendelkezéseitől eltérő módon bevezetett változtatás az érintett légi jármű vagy légi járműtípus légi alkalmassági bizonyítványa érvényességének megszűnését eredményezi.

(2) A légi alkalmassági bizonyítvány érvényessége kizárólag az e rendelet előírásainak megfelelő változtatási eljárás lefolytatását követően, a hatóság hozzájárulásával állítható vissza.

Légi alkalmassági felülvizsgálat

16. §

(1) A légi közlekedésben az a légi jármű vehet részt, amely a hatóság által kiállított, érvényes légi alkalmassági bizonyítvánnyal vagy légi alkalmassági tanúsítvánnyal rendelkezik, és a jogszabályban előírt légi alkalmassági előírásoknak folyamatosan megfelel.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt feltételek alól kivételt képez az a légi jármű, amely a légi alkalmassági bizonyítvány kiadása érdekében berepülés alatt áll.

(3) A légi jármű RVSM légtérben akkor repülhet, amennyiben e rendelet 3. számú mellékletében foglalt légi alkalmassági feltételeknek megfelel és a légi közlekedési hatóság által kiállított, érvényes légi alkalmassági engedéllyel rendelkezik.

17. §

Légi jármű külföldről a Magyar Köztársaság területére történő behozatala esetén a hatóságnak a légi alkalmassági felülvizsgálat terjedelmének meghatározásánál figyelembe kell venni a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (a továbbiakban: ICAO) tagállamai által kiadott export légi alkalmassági bizonyítványt, különös tekintettel az alábbiakra:

- a) a légi jármű származási helye,
- b) a légi alkalmassági bizonyítvány érvényességi ideje,
- c) a légi alkalmassági bizonyítványban feltüntetett esetleges korlátozások, a csatolt okmányok és dokumentáció (pl. zajbizonyítvány, rádióállomás engedély, ACAS, BRNAV, GPWS),
- d) a légi jármű műszaki állapota, környezetterhelési és üzemeltetési jellemzői.

18. §

(1) A légi alkalmassági felülvizsgálat célja a légi jármű légi közlekedésre való alkalmasságának megállapítása.

(2) A légi járművet a légi alkalmassági bizonyítványban meghatározott érvényességi idő alatt úgy kell üzemeltetni, üzemben tartani, hogy az megfeleljen a teljes szerkezetre és a részegységekre vonatkozó üzemeltetési előírásoknak, valamint az eredeti építési és szilárdsági követelményeknek. Változás esetén a légi járművet a hatóság engedélye nélkül tovább üzemeltetni nem lehet.

19. §

(1) A légi járművön csak olyan az üzemeltetést vagy a felhasználhatóságot befolyásoló berendezés/felszerelés használható, amelyek a repülésben történő alkalmazásához a hatóság hozzájárult.

(2) A légi járműnek, illetve a felszerelésnek meg kell felelnie az általános és az adott típusra vonatkozó légi alkalmassági előírásoknak.

(3) A gyártó egyes alkatrészekre és részegységekre műszaki nyilvántartás (üzemidő, működésszám, ciklusidő, naptári idő stb.), illetve törzskönyv (törzslap) vezetését írhatja elő. Ezen alkatrészek és részegységek repülésben történő használata az alkalmasságot igazoló okmányok alapján történik.

(4) A hatóság elfogadja a gyártó, illetve a javításra jogosított szervezet által kiadott igazolást (formulár, törzslap) a légi jármű olyan berendezésére, amelyre e rendelet az alkalmasság igazolását írja elő.

20. §

A légi jármű légi alkalmassági felülvizsgálatát a következő esetekben szükséges elvégezni:

- a) a légi jármű első üzembe helyezése előtt,
- b) a légi alkalmassági bizonyítvány érvényességének lejártja esetén,
- c) nagyjavítás végrehajtását követően,
- d) a légi jármű légi alkalmasságát befolyásoló sérülésnek javítása után (a hatóság dönt előzetesen abban a kérdésben, hogy az adott sérülés befolyásolja-e a légi alkalmasságot),
- e) amennyiben a légi jármű típusalkalmassági bizonyítványában foglalt repülési, műszaki jellemzőiben jelentős változás következik be,
- f) jelentős módosítások, korszerűsítéssel kapcsolatos átalakítások után,
- g) minden olyan esetben, ha a hatóság a repülés biztonsága érdekében elrendeli.

21. §

(1) Ha légi járművön olyan átalakítást vagy módosítást hajtanak végre, amely a légi jármű egyes részeinek illetve rendszereinek felülvizsgálatát igényli, a hatóság részleges felülvizsgálatot végezhet.

(2) A légi járművön keletkezett sérülés esetén a légi alkalmasság helyreállítása céljából a hatóság célirányos felülvizsgálatot rendelhet el.

(3) A részleges vagy célirányos légi alkalmassági felülvizsgálat a megbontott részek és a hozzákapcsolódó rendszerek teljes körű, az e rendelet 3—12. számú mellékletei szerinti vizsgálatára terjed ki.

22. §

(1) A légi járművön végzett jelentős módosítás esetén a hatóság bekérheti a gyártó és/vagy a gyártó állama szerint illetékes hatóság engedélyét is.

(2) A hatóság a felülvizsgálat lefolytatását követően az (1) bekezdés szerinti engedélyek beérkezéséig a légi járművet korlátozással — vagy anélkül — légi alkalmassá nyilváníthatja.

23. §

A légi jármű egyes részeit vagy rendszereit érintő részleges vagy célirányos légi alkalmassági felülvizsgálat eredménye nem befolyásolja a légi jármű felülvizsgálattal nem érintett részeinek és rendszereinek légi alkalmasságát.

24. §

A légi jármű egyes részeit, illetve rendszereit érintő légi alkalmassági felülvizsgálat időpontját és ütemezését az üzemben tartó kérelmére, a hatóság az alábbi munkacsoportokra bontva határozhatja meg:

- a) a teljes felülvizsgálathoz tartozó okmány és dokumentáció ellenőrzés elvégzése,
- b) kijelölt útvonalakon a berepülési jegyzőkönyv útvo-nal repülés (en-route) részének végrehajtása 15 000 kg maximális felszállótömeg (MTOW) felett,
- c) földi ellenőrzés,
- d) a hatósági berepülési jegyzőkönyv berepülés (test-flight) részének végrehajtása.

A légi alkalmassági felülvizsgálat lefolytatása

25. §

(1) A légi alkalmassági felülvizsgálat az üzemben tartó-nak vagy az üzemben tartó által felhatalmazott, hatósági

engedéllyel rendelkező karbantartó szervezetnek (a továbbiakban: karbantartó szervezet) a hatósághoz benyújtott kérelmére indul.

(2) A légi alkalmassági felülvizsgálat az üzemben tartó vagy a karbantartó szervezet által üzemképesnek minősít-tett légi járműre kérhető.

(3) A hatóság a légi alkalmassági felülvizsgálatot az üzemben tartó vagy a karbantartó szervezet bázisrepülőte-rén folytatja le. A hatóság kivételes esetben (előzetes lajst-romjellel rendelkező légi jármű külföldről történő behozata- lata esetén) az eljárást más repülőtéren is lefolytathatja.

26. §

(1) Az üzemben tartó vagy a karbantartó szervezet a felülvizsgálat lebonyolítására felülvizsgálati tervet készít, amelyet jóváhagyás céljából megküld a hatóságnak. A fe-lülvizsgálati tervben

- a) kijelöli a hatósággal való kapcsolattartásért felelős szakembert,
- b) felajánlja a légi járművet hatósági felülvizsgálatra.

(2) Az üzemben tartónak vagy karbantartó szervezet-nek, az adott légi járműre/légi jármű típusra vonatkozó ér- vényes üzemben tartási/karbantartási engedéllyel kell ren- delkeznie.

(3) Az (1) bekezdés a) pontjában kijelölt személynek jogosultsággal kell rendelkeznie a légi alkalmassági fe-lülvizsgálat során felmerülő műszaki és repülési kérdésekben történő nyilatkozattételre.

(4) Az üzemben tartónak vagy karbantartó szervezet-nek, a felülvizsgálat teljes időtartama alatt biztosítania kell, a felülvizsgálathoz — az elfogadott terv szerint szük-séges — személyi és műszaki feltételeket.

27. §

A hatóság a felülvizsgálat végrehajthatóságáról

- a) nyilatkozik és intézkedik a végrehajtó személyzetről,
- b) az elvégzett vizsgálatokról felülvizsgálati jegyző- könyvet készít, amely tartalmazza az észlelt hibákat, hiá- nyosságokat.

28. §

A hatóság észrevételeit tartalmazó jegyzőkönyv másod- példányát az üzemben tartó képviselője kapja, aki intézke- dik a hibák megszüntetéséről. A hibák kijavításáról a ha- tóság az okmányok illetőleg visszaellenőrzés alapján győ- ződik meg.

29. §

(1) A légi alkalmassági felülvizsgálat kiterjed a légi jármű okmányainak, az adott típusra vonatkozó dokumentáció

érvényességének és teljességének, valamint a légi jármű földi és szükség esetén a légi üzemképességének ellenőrzésére.

(2) A légi alkalmassági felülvizsgálat lefolytatásának szabályait a 3—12. számú mellékletek tartalmazzák.

30. §

A légi alkalmassági felülvizsgálat alatt kizárólag az azzal összefüggő karbantartási vagy javítási munkák végezhetők a légi járművön.

31. §

A kérelmezőnek a légi alkalmassági felülvizsgálattal összefüggésben, a légi jármű típusától függetlenül a következő okmányokat, dokumentációt kell a hatóságnak bemutatnia:

- a) a légi jármű okmányait,
- b) a vizsgálatot megelőző utolsó időszakos munka dokumentációját,
- c) a légi jármű karbantartási munkalapjait és fedélzeti repülési lapját, a vizsgálat időpontját megelőző három hónapra visszamenően,
- d) a vizsgálatot megelőző három hónapban előfordult meghibásodások jegyzékét, az elhárításra, megelőzésre tett intézkedéseket,
- e) a légi járműbe beépített, nyilvántartásra kötelezett berendezések okmányait (gépkönyv, hajtómű motorkönyvei, formulárok, törzskönyvek),
- f) az előző vizsgálat óta a légi járművön végrehajtott és végre nem hajtott bulletinek jegyzékét, a végrehajtás elmaradásának okát,
- g) az előző légi alkalmassági vizsgálat óta a légi járművön végrehajtott, légi és földi üzemeltetést érintő változtatások jegyzékét,
- h) a kötött üzemidejű berendezések továbbüzemeltethetőségéről szóló nyilatkozatot,
- i) a légi jármű szélsőséges körülmények közötti üzemeltetéséről szóló nyilatkozatot.

32. §

A légi jármű földi felülvizsgálata e rendelet mellékleteiben meghatározottakra terjed ki.

33. §

(1) A légi jármű légi üzemképességének megállapítása — ha arra szükség van — berepüléssel, ejtőernyő esetében pedig beugrással történik.

(2) A berepülés, beugrás (a továbbiakban együtt: berepülés) célja a légi jármű légi üzemképességének, esetleges üzemeltetési korlátozásainak megállapítása.

(3) A légi jármű berepülése csak akkor kezdhető meg, ha a 28—31. §-okban előírt ellenőrzések során felmerült valamennyi hiányosságot megszüntették és erről a hatóság meggyőződött.

(4) A légi jármű berepülése az adott típusra vonatkozó, a hatóság által előírt berepülési program alapján történik.

34. §

A hatóság a légi alkalmassági vizsgálatot felfüggeszti, ha

- a) az üzemeltető az előírt dokumentációt nem készítette elő,
- b) a légi jármű előkészítettsége, karbantartottsága nem megfelelő,
- c) az üzemeltető képviselője feladatának nem tesz eleget,
- d) a vizsgálat személyi, tárgyi feltételei nem biztosítottak,
- e) a légi járművön a vizsgálatlal össze nem függő munkát végeznek,
- f) a légi jármű berepülése során bármilyen, a légi alkalmasságot vagy a berepülés eredményességét, biztonságát befolyásoló meghibásodás lép fel.

35. §

A hatóság kiegészítő vizsgálatot rendel el, ha a légi járművön olyan rendellenességet vagy változást észlelt, amely a repülés biztonságát veszélyeztet.

36. §

A hatóság ismételt repülést rendel el, ha

- a) a berepülési program végrehajtása során olyan meghibásodás keletkezett vagy olyan eltérést észlelt, amelynek elhárítását csak ismételt berepüléssel lehet ellenőrizni, vagy
- b) a berepülési program végrehajtását meg kellett szakítani.

37. §

(1) A hatóság a légi alkalmassági felülvizsgálat lefolytatását követően a felülvizsgálati jegyzőkönyvek alapján minősíti a légi járművet.

(2) A minősítés tartalmazza a légi jármű alkalmasságát vagy az alkalmatlanságát, valamint azokat a korlátozásokat, amelyekkel alkalmas a légiközlekedésben való részvételre. A hatóság a minősítés alapján kiállítja vagy meg-

hosszabbítja a légi jármű légi alkalmassági bizonyítványát, vagy alkalmatlanság esetén elutasító határozatot hoz.

A légi alkalmassági felülvizsgálat lefolytatásának szervezeti, személyi feltételei

38. §

(1) A légi alkalmassági felülvizsgálat lefolytatását, légi alkalmasság értékelését és az azt követő minősítést — a 39. §-ban foglalt kivétellel — a hatóság végzi.

(2) A hatóság a légi alkalmassági felülvizsgálati eljárás lefolytatásába az állományába nem tartozó, a feladat végrehajtási feltételeinek megfelelő személyt (a továbbiakban: szakértő) vonhat be.

(3) A hatóság a felülvizsgálati eljárásba bevont szakértő részére megbízólevelet állít ki, amelyben meghatározza a megbízott feladatkörét és a megbízás időtartamát.

(4) A megbízást a hatóság annak érvényességi ideje alatt is — azonnali hatállyal — visszavonhatja.

39. §

(1) A hatóság — nyilvános pályázatra benyújtott kérelem alapján — engedélyt adhat a lajstromozásra nem kötelezett légi járművek [Lt. 12. § (1) bekezdés] légi alkalmasságának megállapítására, igazolására.

(2) Az engedély iránti kérelmet — a kérelmezett tevékenység megjelölésével — csak gazdálkodó szervezet [Ptk. 685. § c) pont] nyújthat be.

(3) Az engedély kiadásának feltétele, hogy a kérelmező rendelkezzen a légi alkalmasság igazolásához szükséges

a) megfelelő szakmai felkészültségű vizsgáló személyzettel,

b) vizsgáló berendezésekkel, eszközökkel, laboratóriummal,

c) műszaki és vizsgálati előírások gyűjteményével,

d) érvényes felelősségbiztosítási szerződéssel,

e) megfelelő minőségbiztosítási szervezettel,

f) a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzattal.

(4) Az engedélyest a légi alkalmassági felülvizsgálat során, valamint az engedélyes által minősített légi járműveket a hatóság ellenőrzi az érvényes előírások betartása céljából. Ha az ellenőrzés hiányosságot állapít meg, a hatóság az engedélyt azonnali hatállyal felfüggeszti, illetve a repülésbiztonság súlyos veszélyeztetése esetén azonnali hatállyal visszavonja.

(5) A hatóság az engedéllyel rendelkező szervezetekről (név, székhely, telephely) nyilvántartást vezet, amely nyilvános.

Légi alkalmassági bizonyítvány

40. §

(1) A légi alkalmassági bizonyítvány — a légi jármű típusalkalmassági bizonyítványának mellékleteiben megállapított feltételek mellett — igazolja a légi jármű légiközlekedésre való alkalmasságát.

(2) A hatóság a légi alkalmassági bizonyítványt előzetes szemle, földi és szükség esetén légi üzemképesség ellenőrzése, továbbá olyan okmányok alapján állítja ki, amelyből megállapítható, hogy a légi jármű a légi alkalmassági előírásoknak és a repülésbiztonsági követelményeknek megfelelően.

(3) A légi alkalmassági bizonyítvány tartalmazza azokat a feltételeket, korlátozásokat, amelyeket a hatóság a légi jármű használatára vonatkozóan előírt.

41. §

A légi alkalmassági bizonyítvány tartalmazza:

a) a légi jármű lajstromjelét [Lt. 12. § (4) bek.],

b) a légi jármű típusát,

c) típusalkalmassági bizonyítvány számát,

d) a légi jármű gyártási számát,

e) a légi jármű gyártási évét,

f) a légi jármű gyártóját,

g) alkalmazás célját,

h) a hajtómű típusát,

i) a légi jármű tulajdonosának nevét, címét,

j) a légi jármű üzemben tartójának nevét, címét,

k) az esetleges korlátozásokat,

l) az érvényesség idejét,

m) a kiállító hatóság megnevezését.

42. §

(1) A hatóság a légi alkalmassági bizonyítványt a felülvizsgálati jegyzőkönyv záradéka alapján adja ki.

(2) A hatóság a légi alkalmassági bizonyítványt két példányban állítja ki, és annak első példányát az üzemben tartónak megküldi. Az üzemben tartó köteles a légi alkalmassági bizonyítványt a légi jármű fedélzetén tartani. A légi alkalmassági bizonyítvány mintáját a 2. számú melléklet tartalmazza.

(3) A légi alkalmassági bizonyítványban bejegyzést, törlést, módosítást csak a hatóság végezhet.

43. §

A légi alkalmassági bizonyítvány érvényessége egy év, az Lt. 19. § (2) bekezdésben meghatározott célból üzemelte-

tett légi jármű esetében három év. A hatóság — ha azt korlátozó tényező indokolja — rövidebb érvényességi időt is megállapíthat.

44. §

(1) A légi alkalmassági bizonyítvány érvényét veszíti, ha a légi jármű

a) olyan sérülést szenved, amelynek következtében a légi alkalmassági előírásoknak nem felel meg,

b) megsemmisül vagy kiselejtezik,

c) nagyjavítása esedékes, vagy a jóváhagyott karbantartási programjának megfelelő esedékes ellenőrzéseket az üzemben tartó nem végzi vagy végezteti el,

d) a hatóság hozzájárulása nélkül olyan mértékben módosítják, amelynek következtében a típusalkalmassági bizonyítványban feltüntetett adatoknak nem felel meg,

e) légi alkalmassági bizonyítványa megrongálódik, megsemmisül vagy elvész,

f) alapadata nem éri el az alapidokumentációban rögzített minimális repülési vagy műszaki teljesítmény mértékét,

g) olyan légi jármű, amelynek felszálló tömege 5700 kg-nál nagyobb és karbantartás vagy konzerválás nélkül 3 hónapnál hosszabb ideig üzemen kívül állt,

h) légi alkalmassági bizonyítványának érvényességi ideje lejárt,

i) a légi alkalmassági felülvizsgálatot a hatóság megkezdte.

(2) A légi alkalmassági bizonyítvány adataiban bekövetkezett változás, vagy az érvényességi idő lejártá esetén a bizonyítványt 8 napon belül a hatóságnak be kell szolgáltatni.

45. §

(1) Amennyiben a légi jármű műszaki állapota a repülésbiztonságot veszélyezteti, a hatóság jogosult a légi alkalmassági bizonyítványt azonnali hatállyal bevonní.

(2) Ha a légi járműre vagy annak felszerelésére vonatkozólag a hajtó-repülő személyzet vagy a földi műszaki személyzet tagjainak tudomására jut olyan körülmény, amely a légi jármű légi alkalmasságát vagy a repülésbiztonságát hátrányosan érinti, azt haladéktalanul köteles a hatóság tudomására hozni.

46. §

Ha a hatóság a légi alkalmassági bizonyítványt annak érvényességi idején bevonta, az üzemben tartónak az érvényesség megújítása iránti kérelemben igazolnia kell

a) a légi alkalmasság helyreállítására tett intézkedést,

b) az elvégzett munkát,

c) a légi jármű üzemképességét.

47. §

(1) A hatóság az eredményes légi alkalmassági felülvizsgálatot követően a légi alkalmassági bizonyítvány érvényességét — a (2)—(3) bekezdésben foglaltak kivételével — a 43. §-ában meghatározott időtartamra meghosszabbítja.

(2) A 24. § szerinti — munkacsomagokra — bontott légi alkalmassági felülvizsgálat alkalmával, amennyiben a légi alkalmassági bizonyítvány érvényessége a berepülés végrehajtásáig lejár, de a berepülést valamilyen tényező akadályozza, a hatóság a légi alkalmassági bizonyítvány érvényességét a végrehajtott felülvizsgálati ellenőrzéseket értékelve a berepülés végrehajtásának időpontjáig, de legfeljebb egy hónappal meghosszabbíthatja.

(3) A hatóság indokolt esetben a légi alkalmassági bizonyítvány érvényességét, az üzemben tartó kérelmére legfeljebb egy hónappal a felülvizsgálat mellőzésével is meghosszabbíthatja.

(4) A légi alkalmassági bizonyítvány érvényességének (3) bekezdés szerinti meghosszabbításához az üzemben tartónak (főmérnök) nyilatkoznia kell a következőkről:

a) a légi járművön az előírt javításokat és karbantartásokat elvégezték,

b) a hosszabbítás időtartama alatt kötött üzemidővel rendelkező berendezés üzemideje nem jár le, valamint a légi járművön nincs bulletin végrehajtási kötelezettsége,

c) a légi jármű repülésre alkalmas állapotban van.

(5) A 15 000 kg maximális felszállótömeg (MTOW) feletti légi járműveknél a hatóság útvonal repülést (en-route) hajthat végre.

48. §

(1) A hatóság, ha a légi alkalmassági bizonyítványt az érvényesség meghosszabbítása, adatváltozás vagy ismételt kiadás céljából bevonta, a légi jármű légi alkalmasságát tanúsító igazolást (a továbbiakban: igazolás) ad ki.

(2) Az igazolás a benne feltüntetett időpontig — általában egy hónapig — érvényes, de nem haladhatja meg a légi alkalmassági bizonyítvány érvényességi idejét.

(3) Az igazolást a repülés során a fedélzeten kell tartani.

Légi alkalmassági tanúsítvány

49. §

(1) A lajstromozásra nem kötelezett légi járművek nyilvántartását és légi alkalmasságának igazolását a hatóság által feljogosított szervezetek végzik.

(2) A nyilvántartás vezetésére feljogosított szervezet (a továbbiakban: szervezet) a nyilvántartásában szereplő légi járművekre légi alkalmassági tanúsítványt ad ki.

(3) A szervezet által kiadott légi alkalmassági tanúsítvány a légi alkalmassági bizonyítvánnyal egyenértékű okmánynak minősül, amennyiben a kibocsátó szervezet a légi alkalmasság tanúsítására a 39. § rendelkezéseinek megfelelően jogosultságot szerzett.

(4) A légi alkalmassági tanúsítvány kiadására, visszavonására, érvényességi idejére a 40—48. §-ok rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Külföldi légi járművek légi alkalmassági bizonyítványai

50. §

A hatóság a külföldi lajstromozású légi jármű légi alkalmassági bizonyítványát a magyar légi alkalmassági bizonyítvány kiállításának alapjául elfogadhatja, amennyiben

a) azt az ICAO valamely tagállamának, vagy a Közös Légügyi Hatóság (JAA) teljes jogú tagországának hatósága az e rendelet előírásaival összhangban állította ki, továbbá ha azt olyan állam illetékes hatósága állította ki, amellyel a Magyar Köztársaság nemzetközi szerződés keretében a kölcsönös elismerésről megállapodott, és

b) a kiállító hatóság által meghatározott érvényességi ideje nem járt le vagy nem vesztette érvényét.

51. §

(1) A Magyar Köztársaság légterében a légiközlekedésben kizárólag olyan külföldi lajstromozású légi jármű vehet részt, amely rendelkezik a lajstromozó állam által kiadott légi alkalmassági bizonyítvánnyal.

(2) Abban az esetben, ha a hatóság a külföldi lajstromozású légi jármű olyan sérüléséről, vagy meghibásodásáról szerez tudomást, amely a további repülés biztonságát veszélyezteti, a légi járművet eltiltja a repülés folytatásától mindaddig, amíg a légi járművet repülésre alkalmas állapotba nem hozzák. Erről egyidejűleg a lajstromozó állam légiközlekedési hatóságát értesíti.

(3) Ha a külföldi lajstromozású légi jármű illetékes légiközlekedési hatósága a tudomására hozott tények alapján írásban kéri a hatóságot, hogy a légi jármű további repülését — korlátozó feltételekkel — engedélyezze olyan repülőterre, ahol a szükséges javításokat el tudják végezni, a hatóság a légi jármű repülését a lajstromozó ország légiközlekedési hatóságának felelősségére engedélyezheti.

Egyszeri repülésre szóló engedély

52. §

(1) A légi alkalmassági bizonyítvánnyal nem rendelkező légi jármű üzemben tartója a hatóságtól a légi jármű egyszeri repülésre szóló engedélyt kérhet

a) a külföldön vásárolt légi jármű Magyarországra történő átrepüléséhez,

b) belföldön vagy külföldön végrehajtott nagyjavítás vagy átalakítás után,

c) légi alkalmassági felülvizsgálatra történő felkészítés esetén,

d) légi alkalmassági felülvizsgálat végrehajtása érdekében,

e) sérülés esetén, ha a javítás az üzemben tartó telephelyén nem hajtható végre,

f) a légi jármű ipari javításba adása a javításközi üzemidő lejártá után következik be,

g) egyéb esetben.

(2) A hatóság az egyszeri repülést határozattal engedélyezi.

(3) Az üzemben tartónak az egyszeri repülésre szóló engedélyt öt munkanappal — sürgős esetben két munkanappal — a tervezett repülés végrehajtása előtt kell kérnie a következők feltüntetésével:

a) a kérelmező neve, címe,

b) a légi jármű típusa, lajstromjele, gyári száma,

c) a kérelmező nyilatkozata arról, hogy a légi járművön műszaki szemlélet hajtott végre, és azt az egyszeri repülésre alkalmasnak találta,

d) a légi jármű külön jogszabályban** meghatározott biztosítási igazolása,

e) a repülés végrehajtásának ideje alatt a fedélzeten tartózkodók névsora, feladat,

f) a légi jármű tervezett útvonala, a repülés végrehajtásának ideje,

g) a repülés végrehajtásának indoka.

(4) Külföldről történő behozatal esetén az átrepüléshez a gyártó ország légügyi hatósága vagy a javítóüzem ellenőrző szervezete által kiadott légi alkalmassági, illetve repülésre való alkalmasságot igazoló bizonyítvány megléte szükséges.

(5) Az egyszeri repülésre szóló engedély kiadását megelőzően a hatóság légi alkalmassági felülvizsgálatot végezhet.

(6) Az egyszeri repülésre szóló engedély meghatározott feladatra, személyzetre, illetve útvonalra szól, és tartalmazza az esetleges korlátozásokat.

(7) A hatóság az egyszeri repülésre szóló engedély kiadását megtagadhatja, ha a légi járművet

a) még nem vette végleges lajstromba,

b) törölte a lajstromból,

c) lefoglalták.

** 39/2001. (III. 5.) Korm. rendelet a légiközlekedési kötelező felelősségbiztosításról.

Légialkalmasságot értékelő jegyzőkönyv

53. §

(1) A hatóság a Magyar Köztársaság légterében repüléseket végző, lajstromba vételre nem kötelezett, kísérleti vagy egyedi célú repülések végrehajtására épített légi jármű légialkalmasságának vizsgálatát is elvégzi a gyártó, a tulajdonos vagy az üzemben tartó kérelmére.

(2) A hatóság az elvégzett vizsgálat eredményéről légi alkalmasságot értékelő jegyzőkönyvet készít.

(3) A légialkalmasságot értékelő jegyzőkönyv kiadásáról a hatóság a következők figyelembevételével dönt:

- a) a légi jármű tervezési dokumentációi,
- b) gyártási technológia, gyártási körülmények,
- c) az elvégzendő repülési feladat, a tervezett repülés műszaki feltételei,
- d) a légi jármű műszaki állapota és környezetterhelési jellemzői,
- e) beterjesztett egyéb dokumentumok (pl. laboratóriumi vagy légi vizsgálati jegyzőkönyvek),
- f) a hatóság által előírt mérések eredményei.

(4) A légialkalmasságot értékelő jegyzőkönyv tartalmazza:

- a) a vizsgálatot kérő nevét címét,
- b) a légialkalmasság értékelésében közreműködők nevét, címét,
- c) a légialkalmasság értékelésekor elvégzett ellenőrző és kísérleti munkákat, és azok eredményét,
- d) a vizsgálat értékelését,
- e) az értékelést végzők aláírását,
- f) az értékelést kérő egyetértő vagy egyet nem értő záradékát.

(5) A légialkalmasságot értékelő jegyzőkönyv a vizsgálat időpontjában értékeli légi jármű légialkalmasságát, ezért érvényességi ideje nincs, visszavonni nem lehet.

(6) A légialkalmasságot értékelő jegyzőkönyvnek hatósági tanúsító értéke nincs, a légi jármű légiközlekedésben való alkalmazására nem jogosít. Az értékelést kérő a légialkalmasságot értékelő jegyzőkönyvet saját céljaira, fejlesztési törekvéseinek értékelése, további fejlesztések, reklám, együttműködési tárgyalások, külföldi hatóságok előtti eljárás során korlátozás nélkül felhasználhatja.

Export légialkalmassági bizonyítvány

54. §

(1) A légi jármű végleges külföldre szállítása esetén a tulajdonos kérésére a hatóság export légialkalmassági bizonyítványt ad ki.

(2) A hatóság az export légialkalmassági bizonyítvány kiadásával egyidejűleg a légi járművet a lajstromból törli és erről igazolást ad.

(3) A hatóság a lajstromból való törlést megtagadja az Lt. 14. § (2) bekezdésében foglalt esetben, valamint ha más akadály merül fel.

(4) Az export légialkalmassági bizonyítvány tartalmazza:

- a) az export célállamot,
- b) a légi jármű lajstromjelét,
- c) a légi jármű típusát,
- d) a hajtómű típusát,
- e) a légi jármű gyártási számát,
- f) a légi jármű gyártási évét,
- g) a légi jármű gyártójának megnevezését,
- h) a légi jármű állapotát (új, nagyjavított, használt),
- i) a légi jármű sárkány, hajtómű ciklus és üzemidő adatait.

(5) Az export légialkalmassági bizonyítvány repülésre nem jogosít.

(6) Export légialkalmassági bizonyítvány csak érvényes légialkalmassági bizonyítvány esetén adható ki.

Légialkalmassági ellenőrzés

55. §

(1) A légi járművek légialkalmasságát hatóság ellenőrzi. Az ellenőrzés történhet az üzemben tartó (tulajdonos) előzetes értesítése nélkül is. Az ellenőrzésről a hatóság jegyzőkönyvet vesz fel.

(2) Ha az ellenőrzés során alapos gyanú merül fel arra, hogy

- a) a légi jármű a jogszabályban meghatározott légialkalmassági feltételeknek nem felel meg,
 - b) a légi járművet engedély nélkül átalakították,
 - c) a légi járműnek a légiközlekedésben való további részvétele a repülésbiztonságot veszélyezteti,
 - d) a légi jármű nem rendelkezik külön jogszabályban meghatározott felelősségbiztosítással,
- a hatóság a légialkalmassági bizonyítványt elveszi, annak érvényességét felfüggeszti és elrendeli a légi jármű légialkalmassági felülvizsgálatát.

(3) A légi jármű üzemben tartója köteles az (1)—(2) bekezdésben említett ellenőrzést, illetve a felülvizsgálatot lehetővé tenni és a vizsgálat elvégzése céljára a telephelyen rendelkezésre álló berendezéseket (emelő, mérőműszerek stb.) díjtalanul a hatóság rendelkezésére bocsátani.

56. §

A légi jármű a hatóság részéről történő ellenőrzése során a jogosultságot a hatóság által kiállított ellenőri igazolvány igazolja.

Értelmező rendelkezések

57. §

E rendelet alkalmazásában:

- a) *légialkalmasság*: a légi járműre előírt azon folyamatos műszaki állapot, amely szerint annak szerkezeti és mű-

ködési jellemzői megfelelnek a légijárműre vonatkozó műszaki előírásoknak,

b) *légialkalmassági előírások*: a légijárművek tervezésére, gyártására, minősítésére, biztonságos és környezetkímélő alkalmazására, az alkalmazás személyi és tárgyi feltételeire, kiszolgálására, karbantartására, javítására vonatkozó, nemzeti és nemzetközi követelmények, ajánlások gyűjteménye,

c) *üzemeltetés*: a légijárműnek a légiközlekedésre történő előkészítése és használata,

d) *üzemben tartás*: azon tevékenységek összessége, amelyek során az üzemben tartó a légijármű alkalmazási céljának megfelelő felhasználását szervezi és irányítja, a légijármű légialkalmasságának és üzemképességének fenntartásáról gondoskodik, továbbá a repülések végrehajtását a vonatkozó előírásokkal összhangban szervezi, irányítja és felügyeli,

e) *bulletin*: a gyártó vagy a hatóság által a légijármű szerkezetének, rendszereinek, üzemeltetésének, üzemben tartásának módosítását előíró, hivatalosan kiadott közlemény, amelynek végrehajtása kötelező, vagy ajánlott,

f) *formulár*: a gyártó vagy a hatóság engedélye alapján más szervezet által kiadott hiteles kísérő dokumentum, amely a légijármű és főbb részegységei üzemidejének, valamint a rajtuk végzett műszaki munkák, javítások, berendezéscserék nyilvántartására, továbbá más hivatalos bejegyzésekre szolgál, a légijármű, illetve a részegységek teljes élettartama alatt,

g) *siklórepülő légijármű*: olyan erőgépmeghajtás nélküli, levegőnél nehezebb légijármű, melynek felhajtóerőt létesítő felülete van és a levegőbe emelkedéshez, valamint a levegőben tartózkodáshoz szükséges felhajtóerőt a hordfelületén keletkező aerodinamikai erők biztosítják,

h) *függővitorlázó*: olyan siklórepülő légijármű, amelynek kormányzása a szállítmány súlypontjának áthelyezésével, részleges súlypontáthelyezéssel és aerodinamikai kormányzással együttesen vagy aerodinamikai kormányzással történik,

i) *vitorlázó sárkányrepülő*: olyan lábról indítható és lábra érkező hajlékony szárnyfelülettel rendelkező függővitorlázó légijármű, melynek kormányzása általában a hajlékony szerkezettel felfüggesztett pilóta súlypontjának — részleges vagy teljes — áthelyezésével történik,

j) *motoros sárkányrepülő*: olyan megerősített vitorlázó sárkányrepülő, ahol a légijármű levegőbe emelkedése segédmotoros meghajtó egység által szolgáltatott toló vagy vonóerő segítségével történik, és ahol a pilóta a súlypontban felfüggesztett, motorral vagy segédmotorral ellátott háromkerékű kocsiszerkezetben helyezkedik el,

k) *ejtőernyő*: olyan légijármű, amely működtetésekor a szabadesés folyamán az összecsomagolt állapotból olyan felületűvé és alakúvá válik, amely a megnövekedett légelellállása következtében, a gravitációs erő ellenében biztosítja a használója szükséges mértékben csökkentett földterelési sebességét,

l) *siklóernyő (paragliders)*: olyan lábról indítható és lábra érkező hajlékony szárnyfelülettel rendelkező aerodinami-

kai vagy súlypontáthelyezéssel kormányzott függővitorlázó légijármű, amelyhez a pilóta hajlékony felfüggesztő rendszerrel a szárnyfelület zsinórzataira csatoló tagokkal van rögzítve,

m) *motoros siklóernyő*: olyan megerősített siklóernyő, ahol a légijármű levegőbe emelkedése motoros meghajtó egység által szolgáltatott tolóerő segítségével történik. A pilóta hátton hordozható meghajtó egységet visel vagy a siklóernyőre csatoló tagokkal felfüggesztett meghajtó egységgel felszerelt kocsiszerkezetben (trike) helyezkedik el,

n) *ultrakönnnyű repülőgép*: levegőnél nehezebb aerodinamikai kormányzású és tömegáthelyezéssel kormányzású motoros és motor nélküli légijármű,

o) *ballon (hőlégballon)*: olyan erőgép nélküli, a levegőnél könnyebb légijármű, amelynek levegőben maradását gáz vagy meleg levegő biztosítja,

p) *léghajó*: olyan a levegőnél könnyebb légijármű, amelynek levegőben maradását gáz vagy meleg levegő, vízszintes irányú mozgását és kormányozhatóságát erőgép (elektromos vagy belső égésű motor) biztosítja,

q) *vitorlázó repülőgép*: olyan erőgép nélküli légijármű, amely kedvező aerodinamikai kialakítása révén alkalmas a légköri energiák magasságyerés céljából történő kihasználására,

r) *segédmotoros vitorlázó repülőgép*: vitorlázó repülőgép olyan erőgéppel felszerelve, amely alkalmassá teszi önálló levegőbe emelkedésre, vagy levegőben maradásra,

s) *RVSM (Reduced Vertical Separation Minima)*: a csökkentett függőleges elkülönítés minimum jelölésre használt rövidítés,

t) *RVSM tartalma*: FL 290-FL 410 között a korábbi 2000 láb (600 m) függőleges elkülönítés helyett, csökkentett —1000 lábas (300 m) függőleges elkülönítési minimum alkalmazása.

Záró rendelkezések

58. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépésétkövetően kezdeményezett eljárásokra kell alkalmazni.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a légijárművek lajstromozásának szabályairól szóló 32/2001. (IX. 28.) KöViM rendelet 13. § (3) bekezdés a) pontjának első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„a) a felség- és lajstromjelet a szárnyszerkezet alsó felületének bal oldalán kell elhelyezni úgy, hogy a betűk, számok felső része a szárny belépőélének irányába essen.”

(3) A rendelet hatálybalépése előtt kiadott légialkalmassági bizonyítványok visszavonásig vagy az abban meghatározott időpontig érvényesek.

Dr. Fónagy János s. k.,
közlekedési és vízügyi miniszter

1. számú melléklet a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Típusalkalmassági Bizonyítvány száma:
Type Certificate No:

**MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
KÖZLEKEDÉSI ÉS VÍZÜGYI
MINISZTERIUM
LÉGÜGYIGAZGATÓSÁG
/20**

**REPUBLIC OF HUNGARY
MINISTRY OF TRANSPORT
AND WATER MANAGEMENT
CIVIL AVIATION ADMINISTRATION**

**TÍPUSALKALMASSÁGI BIZONYÍTVÁNY
TYPE CERTIFICATE**

A légi jármű megnevezése:
Denomination of the aircraft:

A légi jármű típusa:
Type of the aircraft:

A légi járművet gyártotta:
Manufacturer of the aircraft:

A Légügyi Igazgatóság a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. tv. 46. §-a alapján elfogadta a/z (helyiség/országban) (dátum) között végrehajtott típusvizsgálatról készült jelentést, mely tanúsítja, hogy a légi jármű a/z (országban) érvényben lévő polgári repülőgépek szerkesztésére és gyártására vonatkozó szabványok és normák szerint a biztonságos repülésre — a 2. és 3. pontban felsorolt dokumentációkban foglalt feltételek mellett — alkalmas.

It is hereby certificated that the report on the type-certification procedure — executed in (location/country) during (date) — has been accepted by the Civil Aviation Administration with respect to the 46. § of the Law No. XCVII of 1995 on civil aviation, which certifies that, according to the standards and norms in force on the construction and manufacture of civil aircraft in (country), the above aircraft — with conditions and limitations described in the documentation listed in paragraph 2. and 3. hereafter — is qualified as safe for operation.

1. Alkalmazás célja:
Purpose of operation:
2. A légi járműre vonatkozó műszaki adatokat a jelen Típusalkalmassági Bizonyítványhoz tartozó és annak elválaszthatatlan részét képező „ADATLAP” tartalmazza.
Technical data concerning above aircraft is contained in „DATA SHEET” belonging to and forming inseparable part of present Type Certificate.
3. A légi jármű használatára vonatkozó, érvényesnek elismert alapidokumentációk a () típusú repülőgép Üzemeltetési Utasításának (kötetei),-i (dátum) állapot szerint.
The list of documents recognized valid for use of aircraft are items () of Aircraft Manual type (), (date) .

Kiadva: 20 / /
Date of issue: / /20

P. H.

Fordíts!
Please turn over!

Aláírás
Signature

Megjegyzések:

Notes:

2. számú melléklet a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

**MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
KÖZLEKEDÉSI ÉS VÍZÜGYI
MINISZTERIUM**

LÉGÜGYIGAZGATÓSÁG
/20

Légialkalmassági Bizonyítvány száma:
Airworthiness Certificate No:

**REPUBLIC OF HUNGARY
MINISTRY OF TRANSPORT
AND WATER MANAGEMENT
CIVIL AVIATION ADMINISTRATION**

**LÉGI ALKALMASSÁGI BIZONYÍTVÁNY
CERTIFICATE OF AIRWORTHINESS**

HA-

A légi jármű lajstromjele:
Registration mark of the aircraft:

A légi jármű típusa:
Type of the aircraft:

A Típusalkalmassági Bizonyítvány száma:
Number of Type Certificate:

A légi jármű gyártási száma:
Manufacturing number:

A légi jármű gyártási éve:
Year of manufacturing:

A légi járművet gyártotta:
Manufacturer of the aircraft:

A hajtómű típusa:
Type of the engine:

Az alkalmazás célja:
Purpose of operation:

A légi jármű tulajdonosa:
Owner of the aircraft:

A tulajdonos címe:
Address of the owner:

A légi jármű üzemeltetője:
Operator of the aircraft:

Az üzemeltető címe:
Address of the operator:

A Légügyi Igazgatóság a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. tv. 48. §-a alapján a fenti légi járművet megvizsgálta és a Légiüzemeltetési Utasításban foglalt tevékenységekre alkalmasnak minősítette, amennyiben annak üzemeltetése és karbantartása a légi járműre vonatkozó érvénybenlévő utasítások alapján történik.

E Légialkalmassági Bizonyítvány kiadása megfelel a légiközlekedésről szóló, Chicagóban, 1944. december 7-én aláírt Egyezménynek.

It is hereby certificated, that the above described aircraft has been inspected by the Civil Aviation Administration with respect to the 48. § of the Law No. XCVII of 1995 on civil aviation and had declared it airworthy to operating as detailed in Flight Manual, provided that this operation and the maintenance will be carried out according to the relevant instructions.

This Certificate of Airworthiness is issued pursuant to the Convention of International Civil Aviation signed at Chicago on 7 December 1944.

Kiadva: 20 / /
Date of issue: / /20

P. H.

Fordíts!
Please turn over!

Aláírás
Signature

Egyéb korlátozások: Other restrictions:	
A légi jármű ismételt felülvizsgálata alapján ezen bizonyítvány érvényességét az alábbiak szerint meghosszabbítottuk: Upon renewed inspection of the aircraft the validity of this certificate has been prolonged as follows:	
év hó nap Until: Kiadva: Date of issue: P. H. Aláírás Signature	év hó nap Until: Kiadva: Date of issue: P. H. Aláírás Signature
év hó nap Until: Kiadva: Date of issue: P. H. Aláírás Signature	év hó nap Until: Kiadva: Date of issue: P. H. Aláírás Signature
év hó nap Until: Kiadva: Date of issue: P. H. Aláírás Signature	év hó nap Until: Kiadva: Date of issue: P. H. Aláírás Signature

3. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Nagyrepülőgépek**A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai az 5700 kg feletti felszállótömegű repülőgépek esetében***1. Dokumentációk ellenőrzése*

A légialkalmassági vizsgálat során a hatóság ellenőrzi a jogszabályban előírt dokumentáció meglétét, érvényességét és teljességét.

1.1. A légijármű első üzembe helyezését megelőző légi-alkalmassági vizsgálatkor a hatóság ellenőrzi:

a) a típusalkalmassági bizonyítványt és adatlapot (Type Certificate TC) vagy kiegészítő típusalkalmassági bizonyítványt (Supplementary Type Certificate STC);

b) a gyártó vagy exportáló állam hatósága által kibocsátott Export Légi-alkalmassági Bizonyítványt (Certificate of Airworthiness for Export);

c) a repülőgép sárkány, hajtómű és segédhajtómű gépkönyveit;

d) a gyártó hatósága által jóváhagyott érvényes Földi- és Légiüzemeltetési Utasítást (Airplane Flight Manual AFM), mely tartalmazza az adott repülőgépre vonatkozó légi-alkalmassági előírásokat és követelményeket;

e) az adott repülőgépre vonatkozó Repülésvégrehajtási Kézikönyvet (Aircraft Operational Manual AOM);

f) a Súlypontszámítási és Terhelési Utasítást (Weight and Ballance Manual W(BM));

g) a Karbantartási Utasítást (Maintenance Manual MM);

h) a Leválasztott Berendezések Üzemeltetési és Tárolási Korlátai (Component Operating and Storage Limit COSL) című dokumentumot a repülőgép nyilvántartásra kötelezett berendezései felsorolásával, valamint azok üzemeltetési és tárolási előírásaival;

i) a gyártó hatósága által jóváhagyott Minimálisan Szükséges Berendezések Listáját (Master Minimum Equipment List MMEL);

j) Légi-alkalmassági Irányelvek (Airworthiness Directive AD), Üzemeltetési Módosítások (Service Bulletin SB), bulletin listát sárkányszerkezet, hajtómű, légszűrő és leválasztott berendezések bontásban;

k) a szintezési jegyzőkönyvet;

l) a súlymérési jegyzőkönyvet;

m) a fedélzeti adatrögzítő rendszer üzemképességét igazoló jegyzőkönyvet;

n) a fedélzeti hang- és beszédreögzítő rendszer üzemképességét tanúsító jegyzőkönyvet;

o) a hatósági kódjelöléssel rendelkező válaszjeladó és vészhelyzet jeladó rádióállomás üzembehelyezéséről szóló nyilatkozatot;

p) a légi-alkalmassági vizsgálatra előkészítő folyamatot lezáró, átvevő berepülés jegyzőkönyvét és a feltárt hibák, hiányosságok lezárt listáját;

q) a légijármű zajbizonyítványát;

1.2. Már üzemben tartott légijármű légi-alkalmassági bizonyítványa érvényességének meghosszabbításakor a hatóság ellenőrzi:

a) a repülőgép három hónapra visszamenő karbantartási munkalapjainak gyűjteményét;

b) AD és SB listát, mely tartalmazza a kötelezően előírt vagy ajánlott módosítások listáját sárkányszerkezet, hajtómű, légszűrő és leválasztott berendezések bontásban, valamint ezek végrehajtottági állapotát;

c) a repülőgép gépkönyveit, a fejezetek naprakész vezetését és az üzemidő nyilvántartásokat;

d) a repülőgép hajtómű, légszűrő és nyilvántartásra kötelezett berendezéseinek listáját, a naprakész és pontos adatrögzítést;

e) az ismétlődő meghibásodások jegyzékét és elemzését;

f) a repülőgép kiemelt rendszereinek és üzemmódjainak megbízhatóságára vonatkozó adatokat és jegyzőkönyveket (ICAO CAT, ETOPS, RVSM, B-RNAV);

g) a repülőgép hajtóműveire, segédhajtóművére vonatkozó diagnosztikai jelentést, melyben az üzembentartó a hajtóművek állapotáról nyilatkozik. A jelentés alapján a hatóság elvégzi az állapotellenőrzést, illetve a hajtóműpróbától eltekinthet;

h) az adatszolgáltató lapot, mely tartalmazza a repülőgép és hajtóműveinek pontos repülési/leszállási, ciklusadatait, gyári számait és esetenként egyéb kért adatokat is;

i) az előző légi-alkalmassági felülvizsgálat óta a légi- és földi üzemeltetésben beállt változásokról szóló üzembentartói nyilatkozatot, valamint a légijármű szélsőséges körülmények közötti üzemeltetéséről szóló nyilatkozatot, különös tekintettel az alábbiakra: túlterhelés, túlsúlyos leszállás, repülés viharos időben, villámcsapás, vagy egyéb károsító hatás;

j) fedélzeti tájékoztató könyvet a következő adatokkal:

— elhalasztott hibák jegyzéke,

— mentőmellények nagyjavítási időintervallumai,

— végrehajtott módosítások listája,

— biztonsági átkutatási ellenőrző lista,

— fedélzeti vészjelzési eszközök és berendezések elhelyezési listája,

— hajtóművek és segédhajtómű szabályzásait összesítő lapokat,

— egyéb a hajózókat érintő a szokványos üzemeltetés-től eltérő információkat;

k) sérülési albumot, melyben nyilvántartásra kerülnek a repülőgép üzembentartója által felvett eltérések, sérülések mérete, helye, keletkezése és a javítás módja;

l) a Légi-alkalmassági Bizonyítványt;

m) az Állami Lajstrombavételi Bizonyítványt;

n) a Zajbizonyítványt;

o) a Légijárműállomás Rádióengedély Okiratát;

- p) a biztosítási okmányt;
- q) az Üzembentartási Engedély esetleges kiterjesztéséről szóló igazolásokat, például:
- a minden időjárási körülmények közötti leszállási minimumokról szóló ICAO CAT besorolás;
 - a Csökkentett Független Elkülönítési Minimum szerinti üzemi engedély (RVSM);
 - a területi navigáció használata szerinti üzemeltetésre kiterjesztés engedélye (B-RNAV);
- r) a repülőgép fedélzetének fertőtlenítéséről és féregmentesítéséről szóló ÁNTSZ igazolást.

1.3. A felsorolt dokumentációk átadásáért az üzembentartó a felelős.

1.4. A felsorolt dokumentáció formai vagy tartalmi hiányosságaiért, a légi jármű ismert, de a dokumentációiban nem fellelhető hiányosságaiért, és az ezekből származó következményekért az üzembentartót terheli a felelősség.

1.5. Ha a dokumentáció nagymértékű módosítása vagy átszerkesztése indokolja, az üzembentartó a módosítás elvégzését, és a hatóság jóváhagyását követően a dokumentációt újból kiadhatja. Egyidejűleg az előző dokumentáció érvényét veszti.

2. A repülőgép földi ellenőrzése

A repülőgép földi ellenőrzése az ellenőrzött típus műszaki leírása, műszaki utasítása, légi- és földi üzemeltetési utasítása, valamint a megfelelő technológiai utasításrendszer alapján történik.

2.1. A repülőgép sárkányszerkezetét, annak rendszereit és berendezéseit az alábbi módon és esetekben, az alábbiakban meghatározott részletességgel kell ellenőrizni a légialkalmassági felülvizsgálat során.

a) Szemrevételezéssel ellenőrzésre kerül a repülőgép sárkány külső általános állapota, sérülésmentessége, azonosító-, felség- és lajstromjelek, feliratozások, valamint jelölések nemzetközi előírásoknak való megfelelése.

Ellenőrzésre kerül az utas/teherter-, csomagter-ajtók, a kiszolgáló panelek, antennák, fényszórók és jelzőfények, statikus kisütők, navigációs felvevőfejek és gépészeti szerelvények külső állapota és rögzítettsége.

A repülőgép külső vizsgálata során a hatóság elrendelheti, valamely szerkezeti egység, szerkezeti elem, szerkezeti anyag roncsolásmentes vizsgálatát.

Esetenként sor kerül — az 1.2. k) pontban dokumentumként ellenőrzésre kerülő — sérülési album adatainak összevetése a valósággal.

b) A repülőgépre érvényes ábrás külső és belső „vészmentő berendezések” jegyzéke alapján tételes ellenőrzésre kerül a teljes repülőgép sárkány veszély esetén alkalmazandó berendezéseinek és eszközeinek megléte, üzemképessége, valamint a kabinszemélyzet kényszerhelyzeti eljárásának leírása.

Működéspróbával ellenőrzésre kerülnek a külső- és belső menekülőfények, valamint a vészkijárat- és szolgálati világítások.

Szűrőpróbaszerű ellenőrzéssel kell meggyőződni a mentőmellények alkalmasságáról.

c) A tűzoltórendszer ellenőrzése során a főbb egységek szűrőpróbaszerű, szemrevételezéses ellenőrzését követően a beépített önellenőrző rendszerrel meg kell győződni a túlmelegedés-, tűzjelzőrendszer és a tűzoltó-berendezések üzemképességéről.

d) A kormányzervek vizsgálata során szemrevételezéssel ellenőrzésre kerülnek az elsődleges és másodlagos kormányfelületek.

A repülőgép vezérlő rendszereinek a vonatkozó technológiai utasítás szerint történő működés-próbáján túl a hozzáférhető helyeken ellenőrzésre kerülnek a működtető rendszerek, azok huzaljai, rudazatai, a hermetikus átvezetések, és a működtető munkahengerek állapota.

Szűrőpróbaszerűen sor kerül a kormánylapok dokumentált alaphelyzet és kitérés értékeinek a valóságos kitéréssel történő összevetésére.

e) A repülőgép elektromos energiarendszerét alkotó berendezések: a külső táplálás egysége, áramforrások, akkumulátor(ok), egyen- és váltakozó áram (1—3 fázisú) generátorok, forgógépes, illetve félvezető áramátalakítók transzformátorok központi energiaegység vezérlő és átkapcsoló egységek, kontaktorok, differenciál-minimál relék, főáramkörű biztosítók, jelzőműszerek és jelző áramkörök biztosító és kapcsolópanelek ellenőrzése szűrőpróbaszerűen és szemrevételezéssel.

Az elektromos rendszer összműködésének ellenőrzése a segédhajtómű és/vagy hajtóművek járatása alatt történik és a vonatkozó technológiai utasítások végrehajtásával minősíthető.

f) A repülőgép hidraulika rendszereit felépítő berendezések: tartályok, akkumulátorok és munkahengerek, azokat összekötő csővezetékek és szerelvényeik, a földi kiszolgáló panel, az érzékelők, a fedélzeti ellenőrző műszerek és jelzések szemrevételezéssel történő ellenőrzését végre kell hajtani, hermetikusságának vizsgálatát követően a vonatkozó Technológiai Utasítás szerint történő rendszerpróbák során meg kell győződni a más rendszerekkel történő összműködés hibamentességéről, a hajtóművekről, illetve segédhajtóműről, valamint alternatív rendszerekről történő megtáplálás helyességéről.

g) A repülőgép olajrendszerének ellenőrzése során meg kell győződni a sárkány, a hajtóművek, a légcsonal és a segédhajtómű rendszerét felépítő szerelvények, berendezések, csővezetékek hermetikusságáról. A hajtóművekről, segédhajtóműről, illetve a földi megtáplálásáról történő működtetéskor ellenőrizni kell a rendszerek együttes működését, fogyasztóik megtáplálását, valamint a műszer- és jelzőrendszerüket.

h) A repülőgép üzemanyagrendszerének hermetikussági ellenőrzésére mindenkor a maximális mennyiségű tanolást követő minimálisan egy óra eltelté után kerül sor, a lehetőségekhez képest száraz időben vagy fedett helyen. A hatósági ellenőrzés az üzembentartóval és a programmal egyezően közvetlen a felülvizsgálatra felajánlást követi és

az eltérések minősítésével együtt a vonatkozó technológiai utasítások szerint történik.

Az ellenőrzés kiterjed a tartályok és szerelvényeik a feltöltő panel(ok) és azokat összekötő csővezetékek állapotára, a mérő és jelzőrendszer hibátlan működésére.

Az üzemanyag feltöltő rendszer ellenőrzése a repülésre történő felkészítés során, a kifogyasztó rendszeré pedig az útvonalon, illetve a berepülés során történik.

i) A repülőgép kondicionáló rendszere és berendezései ellenőrzése szűrőpróbaszerű szemrevételezéssel és az összműködésre vonatkozó minősítéssel történik.

j) A levegőrendszer ellenőrzése során meg kell győződni a rendszer és elemei működőképes állapotáról.

k) A jégtelenítő rendszer ellenőrzése a főegységek és csővezetékek, vagy az elektromos működtetésű jégtelenítő rendszer szemrevételezését követően az összműködésre vonatkozó minősítéssel történik.

A 2.1. i), j), k) pontok végrehajtására a hajtóművek, illetve segédhajtómű működése során a vonatkozó technológiák végrehajtásával kerül sor.

l) A futók és gondolák, valamint szerelvényeik vizuális ellenőrzését követően teljes futó működéspróbát kell végrehajtani a vonatkozó Technológiai Utasítás szerint, ha a repülőgép légialkalmassági felülvizsgálatára nagyjavítás, nagykarbantartás, illetve a rendszer vezérlésében történő hibajavítást követően kerül sor.

Egyébként a felülvizsgálati programban előírt esetekben, illetve a légialkalmassági berepülés részeként kerülnek minősítésre a futóvezérlés üzemmódjai.

A működéspróba kifogástalan, ha a jelzőrendszer és a blokkolások is előírászerűen működnek.

m) A repülőgép oxigénrendszerének ellenőrzése során: — ellenőrizni kell a pilótakabin minden munkahelyén a beépített műtűdő berendezést és a hozzátartozó álarcot. A nyomásértéknek megfelelőnek, a berendezéseknek kifogástalanul tisztának és működésképesnek kell lenniük;

— szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni az utasok oxigénellátó rendszer egységeit. Vezetékes rendszer esetén a hálózat nyomását és hermetikusságát, kémiai úton történő táplálás esetén az oxigéngenerátorok állapotát. Az ellenőrzés kiterjed az álarcok elhelyezésére, épségére és tisztaságára;

— ellenőrizni kell a kabin belső nyomásának csökkenésével működésbe lépő oxigénárc dobást működtető- és jelzőrendszert, a kézi vezérlés kezelőszervét és az akadálymentes panelynyitásokat. Ha a repülőgépen nem lehetséges a rendszerpróba fedélzeti célkészülékkel történő végrehajtása, ott a berepülés részeként kerül sor annak minősítésére.

n) A repülőgép műszaki rekeszeiben szemrevételezéssel ellenőrizni kell az ott elhelyezett avionics és gépészeti berendezéseket a hozzáférhető helyeken, a rekeszen áthaladó cső- és elektromos vezetékek, huzalok, rudazatok rögzítettségét, hibamentességét, a rekesz világításának működését és a hermetikus falak sérülésmentességét.

o) A repülőgép szennyvízrendszerének ellenőrzése során szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell a kiszolgálópanelek és a rendszert alkotó berendezések tisztaságát és sérülésmentességét.

p) A repülőgép vízrendszerének ellenőrzése során szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell a feltöltő panelek és a rendszert alkotó berendezések tisztaságát és sérülésmentességét.

q) A légi jármű élettartamkorláttal rendelkező gumi és műanyag alkatrészeinek állapotát valamint az élettartamkorlátok betartását szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni.

2.2. A repülőgép pilótafülkéjében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerül az okmány- és dokumentációs rendszer, az ellenőrző listák, azok érvényessége, naprakészsége, rendeltetésszerű használatuk lehetőségének biztosítása, valamint megfelelő állapotuk és elhelyezésük.

Itt kerül ellenőrzésre a tartalék izzó, illetve biztosítékkészlet, valamint a KLGS (avionics) és gépész záródugók és biztosító csapok megléte és állapota. Ez utóbbi közvetlenül a berepülésre történő előkészítés műveleteként kerül végrehajtásra és dokumentálásra.

b) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek az ülések és a biztonsági hevederjeik épsége, biztonságos rögzítettsége és funkcionális megfelelőségük.

c) Ellenőrzésre kerül a fűthető- és nyitható ablakok tisztasága, sérülésmentessége, az ablaktörlők működőképessége, a vízlepergető berendezés megléte.

d) Ellenőrzésre kerül a kormányok és trimmjeik-, orrkerékkormányzás-, fékek-, gázkarok-, futók, fékszárnyak-, vízszintes vezérsík vezérlőszerveinek épsége és akadálymentes, véghelyzetig történő működésük lehetősége.

e) Ellenőrzésre kerülnek az általános- és helyi világítások, valamint a figyelemfelhívó hang- és fényjelzések.

f) Ellenőrizni kell a feliratok, táblák helyes kivitelét és nyelvezetét.

g) Ellenőrizni kell a fedélzeti hang- és beszédrögzítő, valamint a fedélzeti adatrögzítő rendszer beépített egységeit, valamint működésüket az önellenőrző rendszerük működtetésével.

h) Ellenőrizni kell a hajtóművek és segédhajtómű indítópaneljét szemrevételezéssel.

i) Ellenőrizni kell az elektromos biztosító- és kapcsolótáblákat, a műszerfalak műszereit, azok kapcsoló- és kezelőszerveit tisztaság, sérülésmentesség és akadálymentes működés szempontjából.

j) El kell végezni a pilótafülke, rádió-, lokátor-, kommunikációs-, navigációs és komputer rendszerei repülés előtti ellenőrzését és azt dokumentálni kell.

2.3. A repülőgép utasterében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek a légi utaskísérők ülései, biztonsági hevederjeik sérülésmentessége, biztonságos rögzítettségük és funkcionális működésük.

b) Teljességgel ellenőrizni kell a vészkijáratok szabad hozzáférhetőségét, a biztonsági- és figyelemfelhívó felirataikat, piktogramokat.

c) Működéspróbával ellenőrizni kell a fedélzeti telefon-, utastájékoztató-, utaskísérő hívó- és jelzőrendszerek, valamint az általános és egyéni világítások működőképességét.

d) Szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell az utasüléseket, biztonsági öveket, tartozékaikat, a poggyásztárolókat sérülésmentesség, biztonságos rögzítettség és funkcionális működésük szempontjából.

e) Szemrevételezéssel ellenőrizni kell a teljes utastér, konyha(k), közlekedő folyosó(k), WC-(k) tisztaságát, berendezéseinek biztonságos rögzítettségét és sérülésmentességüket.

f) Ellenőrizni kell az ablakok sérülésmentességét és tisztaságát.

g) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni az utastér kényelmi, audiovizuális berendezéseinek és kezelőszerveinek épségét, biztonságos rögzítettségét és működőképességét.

2.4. A repülőgép teherterében végrehajtandó ellenőrzések.

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek a fedélzeti terhelésmester (load master) és a teherkísérők ülései, biztonsági hevederjei sérülésmentesség, biztonságos rögzítettség és funkcionális működés szempontjából.

b) Teljességgel ellenőrizni kell a vészkijáratok szabad hozzáférhetőségét, a szektorok terhelhetőségének feliratozását és a rakodás előtt elzárt területek jelzéseit, a biztonsági- és figyelemfelhívó feliratokat.

c) Ellenőrizni kell a fedélzeti terhelésmester munkahelyén az ismétlő műszerek műszerfalát, az elektromos berendezéseket, azok biztosítékait, kapcsoló- és kezelőszerveit tisztaság, sérülésmentesség és akadálymentes működés szempontjából.

d) Tétéles ellenőrzésre kerül a repülőgépre érvényes ábrás jegyzék alapján a teherterben rendszeresített „vészmentő” — veszély esetén alkalmazásra kerülő — berendezések és eszközök megléte, üzemképessége, valamint a teherter személyzet kényszerhelyzeti eljárásának leírása.

e) A fedélzeti füstjelző- és tűzoltó rendszerek beépített önellenőrzését követően tétélesen ellenőrizni kell a teherterbe rendszeresített egységek, speciális kézi tűzoltó berendezések sérülésmentességét és biztonságos rögzítettségét.

f) Ellenőrizni kell a teherter ajtó(k) és rampa(k) sérülésmentességét és rögzítettségét.

g) Működéspróbával ellenőrizni kell a teherter ajtó(k) és rampa(k) akadálymentes működését, hermetikus zárását és jelzőrendszerét.

h) Ellenőrizni kell a teherter tehermentesítő védőfalának sérülésmentességét és rögzítettségét.

i) Ellenőrizni kell a teherter padlózatába beépített görgős, golyós tehertovábbító mechanizmusok, rögzítő csomópontok a hozzájuk tartozó kötélzet, illetve csiga- és hálórendszer tisztaságát, sérülésmentességét és akadálymentes működését.

j) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni a teherter mennyezetébe beépített emelő és mozgató berendezések sérülésmentességét és akadálymentes működését, terheléspróbáik hitelességét és a figyelemfelhívó feliratozásukat.

k) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni a teherterben kialakított kényelmi berendezések, fedélzeti telefon, hangosbeszélő, általános- és helyi világítások üzemképességét.

l) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni a teherterben rendszeresített speciális berendezések, fedélzeti célkészülékek és földi kiszolgáló eszközök biztonságos rögzítettségét, működőképességét és azok rendeltetészerű használatának leírását.

m) Szükség esetén örvényáramos repedésvizsgálattal ellenőrizni kell az ajtók kiváltásánál a törzs szerkezetét.

2.5. A repülőgép csomagterében végrehajtandó ellenőrzések

a) Ellenőrizni kell a csomagterek tisztaságát és belső burkolatának sérülésmentességét, rögzítettségét, valamint a világítások működőképességét.

b) Ellenőrizni kell a csomagterajtók belső burkolatának sérülésmentességét, zármechanizmusaik és jelzőrendszerük biztonságos működését.

c) Ellenőrizni kell a terhelési szektorok feliratozását, a rakodás előtt elzárt területek jelzését, a rögzítő csomópontok és rögzítő hevederek sérülésmentességét és biztonságos funkcionális működésüket.

d) Ahol az rendszeresített, ott teljességgel ellenőrizni kell a tűzvédelmi szalagok épségét és tökéletes zárásukat.

e) Ahol kiépített a füst- és tűzjelzőrendszer, ott ellenőrizni kell annak működőképességét a beépített önellenőrzéssel.

f) Ahol az rendszeresített, ott szemrevételezéssel ellenőrizni kell a padlózatba beépített görgős, golyós tehertovábbító mechanizmusokat, azok tisztaságát, biztonságos rögzítettségét és funkcionális működésüket.

g) Szükség esetén örvényáramos repedésvizsgálattal ellenőrizni kell az ajtók kiváltásainál a törzs szerkezetét.

2.6. A repülőgép hajtóművein végrehajtandó ellenőrzések

a) Hajtómű gondolák borításának, ajtó(i), kiszolgáló paneljei zárszerkezetének szemrevételezése és funkcionális működésük ellenőrzése mellett ellenőrizni kell a hajtóművet azonosító táblát, a gondola, a hajtómű külső tűzoltási helye biztonsági feliratozásait és jelzéseit.

b) Hajtómű szívótorok, orrkúp, pótlevegő beeresztő szelepek, gázvezető rendszer áramlásterelő lapátsor és a kisnyomású kompresszor első fokozat lapátjainak ellenőrzése. Csak szakszerűen kimunkált, túrésen belüli és azonosított eltérés a megengedett.

c) A turbólégcsavaros hajtómű légcsavar kúpjának, tollai fűtésének, biztonsági- és állásszögei jelzőfestésének ellenőrzése szemrevételezéssel történik.

d) A hajtómű felfüggesztő-, bekötő csomópontjainak ellenőrzése sérülésmentesség, rögzítettség, biztosítottság és az összejelölés jelzése szempontjából. Szükség esetén elrendelhető a roncsolásmentes vizsgálat.

e) A hajtóműpilon segédberendezéseinek tűzjelző, elektromos és csővezetékeinek ellenőrzése rögzítettség és sérülésmentesség szempontjából.

f) A hajtóműgondola túlmelegedés-, tűzjelző érzékelőinek, speciális csatlakozóinak ellenőrzése tisztaság, szakszerű rögzítettség és sérülésmentesség szempontjából.

g) A hajtómű elektromos berendezéseinek (indítómotor), generátorának és azok meghajtásainak, a rezgésadók és elektromechanizmusok vezetékeinek és csatlakozóinak ellenőrzése.

h) Tüzelőanyag rendszer berendezéseinek, szűrő, kis- és nagynyomású vezetékeinek, nyomásadóinak, fűvókáinak vizsgálata és folyásmentesség ellenőrzése.

i) Olajrendszer berendezéseinek, hűtő, szűrő, csővezetékek, tartály, fémforgácsjelző, hőmérséklet- és nyomásadóinak vizsgálata és folyásmentesség ellenőrzése.

j) Levegőelvételi rendszer berendezéseinek, vezérlés, szelepek, összekötő csővezetékeinek, hőmérséklet- és nyomásadóinak ellenőrzése.

k) Gyújtásrendszer egységei, vezetékei és a gyújtógyertyák ellenőrzése.

l) A hajtómű indító-, vezérlő-, szabályozó- és leállító egységeinek és tartozékainak ellenőrzése.

m) Sugárfordító rendszer egységeinek, vezérlőkarok, munkahengerek, zárok, rudazatok, csővezetékek, jelzések ellenőrzése.

n) A jégtelenítő rendszer egységeinek, csővezetékeinek, hőmérsékletadóinak és műszereinek ellenőrzése.

A 2.6. g), h), i), j), k), l), m), n) pontjai szűrőpróbaszerű ellenőrzése során nem megengedett a külső sérülés, a rögzítésben és annak biztosításában felmerült hiányosság.

Teljes vagy paraméterező hajtóművezésre abban az esetben kerül sor, ha a légialkalmassági felülvizsgálatot megelőzően a légijárművön nagyjavítást, nagykarbantartást végeztek, hajtóművet vagy berendezést cseréltek, szabályoztak, vezérlésében hibát javítottak, illetőleg a hajtómű megbízhatósági mutatóinak változása azt igényli. A hajtóműpróba jegyzőkönyve a légialkalmassági berepülés hajtóműre vonatkozó adataival (teljesítmény-ellenőrzés, légiindítás) kiegészítve egy jegyzőkönyvet képez.

o) A belső gázáram fűvócsövének, a hátsó csapágytám, a turbina utolsó fokozat lapátkoszorújának ellenőrzése sérülésmentesség szempontjából.

2.7 Segédhajtóművön végrehajtandó ellenőrzések

a) Segédhajtómű szerkezeti záróburkolata és/vagy gondola, rekesz ajtó kioldó paneljei zárszerkezetének szemrevételezése és funkcionális működésük ellenőrzése.

b) Segédhajtómű felfüggesztő, bekötő csomópontjainak ellenőrzése sérülésmentesség, rögzítettség és annak

biztosítása szempontjából. Ha szükséges elrendelhető roncsolásmentes vizsgálat is.

c) Légfelvevő- és fűvócsövének ellenőrzése különös tekintettel a törzs borítás körzetében.

d) Túlmelegedés- és tűzjelző rendszer érzékelőinek, a tűzoltórendszer vezérlésének és berendezésének ellenőrzése szemrevételezéssel.

e) Elektromos berendezéseinek, vezetékeinek, csatlakozóinak ellenőrzése.

f) Tüzelőanyagellátó rendszer berendezéseinek szemrevételezése és folyásmentesség ellenőrzése.

g) Olajrendszer berendezéseinek szemrevételezése és folyásmentesség ellenőrzése.

h) Levegőelvételi rendszer ellenőrzése.

i) Indítás, gyújtás vezérlés berendezéseinek ellenőrzése.

A 2.7. e), f), g), h), i) pontjai szűrőpróbaszerű ellenőrzése során nem megengedett a külső sérülés, a rögzítésben és annak biztosításában felmerült hiányosság. A segédhajtómű rendszereinek működéspróbája a járatás során kerül végrehajtásra. A vonatkozó Technológiai Utasítás szerint az összműködést minősítik és jegyzőkönyvezik. A segédhajtómű működéspróbája mindenkor része a légialkalmassági vizsgálat földi ellenőrzésének.

2.8. A repülőgép légialkalmassági vizsgálata földi ellenőrzése során a légijármű típus specialitásától függően a hatóság — indokolt esetben — a fenti felsorolásban nem szereplő ellenőrzést is elrendelhet, illetve — az üzemben tartó kérésére — megfelelően dokumentált indoklással valamely ellenőrzéstől eltekinthet.

A 2.1. a), b), c) és d) pontok ellenőrzése során feltárt hiányosságok, hibák és eltérések nem megengedettek. A hatósági hibalappon rögzített észrevételek kijavításáig a repülőgép nem üzemeltethető.

3. A repülőgép légi ellenőrzése

3.1. A repülőgép légi ellenőrzése a mindenkor érvényes, hatóságilag jóváhagyott, a típusra vonatkozó berepülési és útvonal ellenőrzési jegyzőkönyv alapján kerül végrehajtásra.

4. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Nagyhelikopterek

A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai az 5700 kg feletti felszállótömegű helikopterek esetében

1. Dokumentációk ellenőrzése

A légialkalmassági felülvizsgálat során a hatóság ellenőrzi a jogszabályban előírt dokumentáció meglétét, érvényességét és teljességét.

1.1. A helikopter első üzembe helyezését megelőző légialkalmassági vizsgálatok a hatóság ellenőrzi:

a) a típusalkalmassági Bizonyítványt és adatlapot (Type Certificate TC) vagy kiegészítő típusalkalmassági bizonyítványt (Supplementary Type Certificate STC);

b) a gyártó vagy exportáló állam hatósága által kibocsátott Export Légialkalmassági Bizonyítványt (Certificate of Airworthiness for Export);

c) a helikopter sárkány, hajtómű, rotor és segédhajtómű gépkönyveit;

d) a gyártó hatósága által jóváhagyott érvényes Földi- és Légiüzemeltetési Utasítást (Airplane Flight Manual AFM), amely tartalmazza az adott légijárműre vonatkozó légialkalmassági előírásokat és követelményeket;

e) az adott repülőgépre vonatkozó Repülésvégrehajtási Kézikönyvet (Aircraft Operational Manual AOM);

f) a Súlypontszámítási és Terhelési Utasítást (Weight and Balance Manual W&BM);

g) a Karbantartási Utasítást (Maintenance Manual MM);

h) a Leválasztott Berendezések Üzemeltetési és Tárolási Korlátai (Component Operating and Storage Limit COSL) című dokumentumot a helikopter nyilvántartásra kötelezett berendezései felsorolásával, azok üzemeltetési és tárolási előírásaival;

i) a gyártó hatósága által jóváhagyott Minimálisan Szükséges Berendezések Listáját (Master Minimum Equipment List MMEL);

j) Légialkalmassági Irányelvek (Airworthiness Directive AD), Üzemeltetési Módosítások (Service Bulletin SB), bulletin listát sárkányszerkezet, hajtóművek, rotor és leválasztott berendezések bontásban;

k) a szintezési jegyzőkönyvet;

l) a súlymérési jegyzőkönyvet;

m) a fedélzeti adatrögzítő rendszer üzemképességét igazoló jegyzőkönyvet;

n) a fedélzeti hang- és beszédrögzítő rendszer üzemképességét tanúsító jegyzőkönyvet;

o) a hatósági kódjelöléssel rendelkező válaszjeladó és vészhelyzet jeladó rádióállomás üzembehelyezéséről szóló nyilatkozatot;

p) a légialkalmassági vizsgálatra előkészítő folyamatot lezáró, átvevő berepülés jegyzőkönyvét és a feltárt hibák, hiányosságok lezárt listáját;

1.2. Már üzemben tartott helikopter légialkalmassági bizonyítványa érvényességének meghosszabbításakor a hatóság ellenőrzi:

a) a helikopter három hónapra visszamenő karbantartási munkalapjainak gyűjteményét;

b) AD és SB listát, mely tartalmazza a kötelezően előírt vagy ajánlott módosítások listáját sárkányszerkezet, hajtómű, rotor és leválasztott berendezések bontásban, valamint ezek végrehajtottsági állapotát;

c) a helikopter gépkönyveit, a fejezetek naprakész vezetését és az üzemidő nyilvántartásokat;

d) a helikopter hajtómű, rotor és nyilvántartásra kötelezett berendezéseinek listáját, a naprakész és pontos adatrögzítést;

e) az ismétlődő meghibásodások jegyzékét és elemzését;

f) a helikopter kiemelt rendszereinek és üzemmódjainak megbízhatóságára vonatkozó adatokat és jegyzőkönyveket (ICAO CAT, B-RNAV);

g) a helikopter hajtóműveire, segédhajtóművére vonatkozó diagnosztikai jelentést, melyben az üzembentartó a hajtóművek állapotáról nyilatkozik. A jelentés alapján a hatóság elvégzi az állapotellenőrzést, illetve a hajtóműpróbától eltekinthet;

h) az adatszolgáltató lapot, mely tartalmazza a helikopter és hajtóműveinek pontos repülési/leszállási, ciklusadatait, gyári számait és esetenként egyéb kért adatokat is;

i) az előző légialkalmassági felülvizsgálat óta a légi és földi üzemeltetésben beállt változásokról szóló üzembentartói nyilatkozatot, valamint a légijármű szélsőséges körülmények közötti üzemeltetéséről szóló nyilatkozatot, különös tekintettel az alábbiakra: (túlterhelés, túlsúlyos leszállás, repülés viharos időben, villámcsapás vagy egyéb károsító hatás;

j) fedélzeti tájékoztató könyvet a következő adatokkal:

— elhalasztott hibák jegyzéke,

— mentőmellények nagyjavítási időintervallumai,

— végrehajtott módosítások listája,

— biztonsági átkutatási ellenőrző lista,

— fedélzeti vészjelzési eszközök és berendezések elhelyezési listája,

— hajtóművek és segédhajtómű szabályzásait összesítő lapokat,

— egyéb a hajózókat érintő a szokványos üzemeltetéstől eltérő információkat;

k) sérülési albumot, melyben nyilvántartásra kerülnek a repülőgép üzembentartója által felvett eltérések, sérülések mérete, helye, keletkezése és a javítás módja;

l) a Légialkalmassági Bizonyítványt;

m) az Állami Lajstrombavételi Bizonyítványt;

n) a Zajbizonyítványt;

o) a Légijárműállomás Rádióengedély Okiratát;

p) a biztosítási okmányt;

q) az Üzembentartási Engedély esetleges kiterjesztéséről szóló igazolásokat, például:

— a minden időjárási körülmények közötti leszállási minimumokról szóló ICAO CAT besorolás,

— a területi navigáció használata szerinti üzemeltetésre kiterjesztés engedélye B-RNAV;

r) a helikopter fedélzetének fertőtlenítéséről és féregmentesítéséről szóló ÁNTSZ igazolást;

1.3. A felsorolt dokumentációk átadásáért az üzembentartó a felelős.

1.4. A felsorolt dokumentáció formai vagy tartalmi hiányosságaiért a légi jármű ismert, de a dokumentációiban nem fellelhető hiányosságai, és az ezekből származó következményekért az üzembentartót terheli a felelősség.

1.5. Ha a dokumentáció nagymértékű módosítása vagy átszerkesztése indokolja, az üzembentartó a módosítás elvégzését, és a hatóság jóváhagyását követően a dokumentációt újból kiadhatja. Egyidejűleg az előző dokumentáció érvényét veszti.

2. A helikopter földi ellenőrzése

A helikopter földi ellenőrzése az ellenőrzött típus műszaki leírása, műszaki utasítása, légi- és földi üzemeltetési utasítása, valamint a megfelelő technológiai utasításrendszer alapján történik.

2.1. A helikopter sárkányszerkezetét, annak rendszereit és berendezéseit az alábbi módon és esetekben, az alábbiakban meghatározott részletességgel kell ellenőrizni a légi alkalmassági felülvizsgálat során:

a) Szemrevételezéssel ellenőrzésre kerül a helikopter sárkány külső általános állapota, sérülésmentessége, azonosító-, felség- és lajstromjelek, feliratozások, valamint jelölések vonatkozó nemzetközi előírásoknak való megfelelése.

Ellenőrzésre kerül az utas/teherter-, csomagter ajtók a kiszolgáló panelek, antennák, fényszórók és jelzőfények, statikus kisütők, navigációs felvevőfejek és gépészeti szerelvények külső állapota és rögzítettsége.

A helikopter külső vizsgálata során a hatóság elrendelheti, valamely szerkezeti egység, szerkezeti elem, szerkezeti anyag roncsolásmentes vizsgálatát.

Esetenként sor kerül — az 1.2. k) pontban dokumentumként ellenőrzésre kerülő — sérülési album adatainak összevetésére a valósággal.

b) A helikopterre érvényes külső és belső „vészmentő berendezések” jegyzéke alapján tételes ellenőrzésre kerül a teljes helikopter-sárkány veszély esetén alkalmazásra kerülő berendezéseinek és eszközeinek megléte, üzemképesége, valamint a kabinszemélyzet kényszerhelyzeti eljárásának leírása.

Működéspróbával ellenőrzésre kerülnek a külső- és belső menekülőfények, valamint a vészkijárat és szolgálati világítások;

Szűrőpróbaszerű ellenőrzéssel kell meggyőződni a mentőmellények alkalmasságáról.

c) A tűzoltórendszer ellenőrzése során a főbb egységek szűrőpróbaszerű, szemrevételezéses ellenőrzését követően a beépített önellenőrző rendszerrel meg kell győződni a túlmelegedés-, tűzjelzőrendszer és a tűzoltóberendezések üzemképeségéről.

d) A kormányszervek vizsgálata során szemrevételezéssel ellenőrzésre kerülnek az elsődleges és másodlagos kormányfelületek.

A helikopter vezérlő rendszereinek a vonatkozó technológiai utasítás szerint történő működéspróbáján túl a hozzáférhető helyeken ellenőrzésre kerülnek a működtető rendszerek, azok huzaljai, rudazatai, a hermetikus átvezetések, és a működtető munkahengerek állapota.

Szűrőpróbaszerűen sor kerül a kormánylapok, forgószárnylapátok és a farok-légcsavar lapátjainak dokumentált alaphelyzet és kitérés értékeinek a valóságos kitéréssel történő összevetésére.

e) A helikopter elektromos energiarendszerét alkotó berendezések: a külső táplálás egysége, áramforrások, akkumulátor(ok), egyen- és váltakozó áram (1—3 fázisú) generátorok, forgógépes, illetve félvezetős áramátalakítók transzformátorok központi energiaegység, vezérlő és átkapcsoló egységek, kontaktorok, differenciál-minimál relék, főáramkörű biztosítók, jelzőműszerek és jelző áramkörök, biztosító- és kapcsolópanelek szűrőpróbaszerű ellenőrzése.

Az elektromos rendszer összműködésének ellenőrzése a segédhajtómű és/vagy hajtóművek járatása alatt történik és a vonatkozó technológiai utasítások végrehajtásával minősíthető.

f) A helikopter hidraulika rendszereit felépítő berendezések: tartályok, akkumulátorok és munkahengerek, azokat összekötő csővezetékek és szerelvényeik, a földi kiszolgáló panel, az érzékelők, a fedélzeti ellenőrző műszerek és jelzések szemrevételezéssel történő ellenőrzését végre kell hajtani, hermetikusságának vizsgálatát követően a vonatkozó Technológiai Utasítás szerint történő rendszerpróbák során meg kell győződni a más rendszerekkel történő összműködés hibamentességéről, a hajtóművekről, illetve segédhajtóműről, valamint alternatív rendszerekről történő megtáplálás helyességéről.

g) A helikopter olajrendszerének ellenőrzése során meg kell győződni a sárkány, a hajtóművek és a rotorok, a légcsavar és a segédhajtómű rendszerét felépítő szerelvények, berendezések, csővezetékek hermetikusságáról. A hajtóművekről, segédhajtóműről, illetve a földi megtáplálásáról történő működtetésekor ellenőrizni kell a rendszerek együttes működését, fogyasztóik megtáplálását, valamint a műszer- és jelzőrendszerüket.

h) A helikopter üzemanyagrendszerének hermetikussági ellenőrzésére mindenkor a maximális mennyiségű tankolást követő minimálisan egy óra eltelté után kerül sor a lehetőségekhez képest száraz időben vagy fedett helyen. A hatósági ellenőrzés az üzembentartóval és a programmal egyezően, közvetlenül a felülvizsgálatra felajánlást követi és az eltérések minősítésével együtt a vonatkozó technológiai utasítások szerint történik.

Az ellenőrzés kiterjed a tartályok és szerelvényeik a feltöltő panel(ok) és azokat összekötő csővezetékek állapotára, a mérő és jelzőrendszer hiba-mentes működésére.

Ellenőrzésre kerülnek továbbá a külső felfüggesztésű tartályok és azok szerelvényei.

Az üzemanyag feltöltő rendszer ellenőrzése a repülésre történő felkészítés során, a kifogyasztó rendszeré pedig az útvonalon, illetve a berepülés során történik.

i) A helikopter kondicionáló rendszere és berendezései ellenőrzése szűrőpróbaszerű szemrevételezéssel és az összeműködésre vonatkozó minősítéssel történik.

j) A levegőrendszer ellenőrzése során meg kell győződni a rendszer és elemei működőképes állapotáról.

k) A jégtelenítő rendszer ellenőrzése a főegységek és csővezetékek vagy az elektromos működtetésű jégtelenítő rendszer szemrevételezését követően az összműködésre vonatkozó minősítéssel történik.

A 2.1. *i), j), k)* pontok végrehajtására a hajtóművek, illetve segédhajtómű működése során a vonatkozó technológiák végrehajtásával kerül sor.

l) A futók és gondoláik, valamint szerelvényeik vizuális ellenőrzését követően — ahol a helikopter vezérelhető futóval van felszerelve — teljes futó működésszabványt kell végrehajtani a vonatkozó Technológiai Utasítás szerint, ha a helikopter légialkalmassági felülvizsgálatára nagyjavítás, nagykarbantartás, illetve a rendszer vezérlésében történő hibajavítást követően kerül sor.

Egyébként a felülvizsgálati programban előírt esetekben, illetve a légialkalmassági berepülés részeként kerülnek minősítésre a futóvezérlés üzemmódjai.

A működésszabvány kifogástalan, ha a jelzőrendszer és a blokkolások is előírászerűen működnek.

m) A helikopter oxigénrendszerének ellenőrzése során:

— ellenőrizni kell a pilótakabin minden munkahelyén a beépített műtűdő berendezést és a hozzátartozó álarcot. A nyomásértéknek megfelelőnek, a berendezéseknek kifogástalanul tisztának és működésképesnek kell lenniük;

— szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni az utasok oxigénellátó rendszer egységeit. Vezetékes rendszer esetén a hálózat nyomását és hermetikusságát, kémiai úton történő táplálás esetén az oxigéngenerátorok állapotát. Az ellenőrzés kiterjed az álarcok elhelyezésére, épségére és tisztaságára;

— ellenőrizni kell a kabin belső nyomásának csökkenésével működésbe lépő oxigénálarc dobást működtető- és jelzőrendszert a kézi vezérlés kezelőszervét és az akadálymentes panelnyitásokat. Ha a helikopteren nem lehetséges a rendszerpróba fedélzeti célkészülékkel történő végrehajtása, ott a berepülés részeként kerül sor annak minősítésére;

n) A helikopter műszaki rekeszeiben szemrevételezéssel ellenőrizni kell az ott elhelyezett avionics és gépészeti berendezéseket a hozzáférhető helyeken, a rekeszen áthaladó cső- és elektromos vezetékek, huzalok, rudazatok rögzítettségét, hibamentességét, a rekesz világításának működését és a hermetikus falak sérülésmentességét.

o) A helikopter szennyvízrendszerének ellenőrzése során szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell a kiszolgálópanelek és a rendszert alkotó berendezések tisztaságát és sérülésmentességét.

p) A helikopter vízrendszerének ellenőrzése során szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell a feltöltőpanelek és a rendszert alkotó berendezések tisztaságát és sérülésmentességét.

q) A helikopter élettartamkorláttal rendelkező gumi és műanyag alkatrészeinek állapotát valamint az élettartamkorlátok betartását szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni.

2.2. A helikopter pilótafülkéjében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerül az okmány- és dokumentációs rendszer, az ellenőrző listák, azok érvényessége, naprakészsége, rendeltetésszerű használatuk lehetőségének biztosítása, valamint megfelelő állapotuk és elhelyezésük.

Itt kerül ellenőrzésre a tartalék izzó, illetve biztosítékkészlet, valamint a KLGS (avionics) és gépész záródugók és biztosító csapok megléte és állapota. Ez utóbbi közvetlenül a berepülésre történő előkészítés műveleteként kerül végrehajtásra és dokumentálásra.

b) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek az ülések és a biztonsági hevederjeik épsége, biztonságos rögzítettsége és funkcionális megfelelőségük.

c) Ellenőrzésre kerül a fűthető- és nyitható ablakok tisztasága, sérülésmentessége, ablaktörlők működőképesége a vízlepergető berendezés megléte.

d) Ellenőrzésre kerül a kormányok és trimmjeik-, forgószárnylapátok-, faroklégszavarak-, orrkerék-kormányzás-, fékek-, gázkarok-, futók-, rotorok-, vezérlőautomaták-, vízszintes vezérsík vezérlőszerveinek épsége és akadálymentes véghelyzetig történő működésük lehetsége.

e) Ellenőrzésre kerülnek az általános és helyi világítások, valamint a figyelemfelhívó hang- és fényjelzések.

f) Ellenőrizni kell a feliratok, táblák helyes kivitelét és nyelvezetét.

g) Ellenőrizni kell a fedélzeti hang- és beszédrögzítő, valamint a fedélzeti adatrögzítő rendszer beépített egységeit, valamint működésüket az önellenőrző rendszerük működtetésével.

h) Ellenőrizni kell a hajtóművek és segédhajtómű indítópaneljét szemrevételezéssel.

i) Ellenőrizni kell az elektromos biztosító és kapcsolótáblákat a műszerfalak műszereit azok kapcsoló- és kezelőszerveit tisztaság, sérülésmentesség és akadálymentes működés szempontjából.

j) El kell végezni a pilótafülke, rádió-, lokátor-, kommunikációs-, navigációs és komputer rendszerei repülés előtti ellenőrzését és azt dokumentálni kell.

2.3. A helikopter utasterében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek a légiutaskísérők ülései, biztonsági hevederjeik sérülésmentessége, biztonságos rögzítettsége és funkcionális működésük.

b) Teljességgel ellenőrizni kell a vészkijáratok szabad hozzáférhetőségét, a biztonsági- és figyelemfelhívó felirataikat, piktogramokat.

c) Működéspróbával ellenőrizni kell a fedélzeti telefon-, utastájékoztató-, utaskísérő hívó- és jelzőrendszerek, valamint az általános és egyéni világítások működőképességét.

d) Szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell az utasüléseket, biztonsági öveiket, tartozékaikat, a poggyásztárolókat sérülésmentesség, biztonságos rögzítettség és funkcionális működésük szempontjából.

e) Szemrevételezéssel ellenőrizni kell a teljes utastér tisztaságát, berendezéseinek biztonságos rögzítettségét és sérülésmentességüket.

f) Ellenőrizni kell az ablakok sérülésmentességét és tisztaságát.

g) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni az utastér kényelmi-, audiovizuális berendezéseinek és kezelőszerveinek épségét, biztonságos rögzítettségét és működőképességét.

2.4. A helikopter teherterében végrehajtandó ellenőrzések.

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek a fedélzeti terhelésmester (load master) és a teherkísérők ülései, biztonsági hevederjei sérülésmentesség, biztonságos rögzítettség és funkcionális működés szempontjából.

b) Teljességgel ellenőrizni kell a vészkijáratok szabad hozzáférhetőségét, a szektorok terhelhetőségének feliratozását és a rakodás elől elzárt területek jelzéseit, a biztonsági- és figyelemfelhívó feliratokat.

c) Ellenőrizni kell a sárkányon kialakított bekötési csomópontokhoz kapcsolódó speciális berendezéseket a vonatkozó Technológiai Utasítás alapján.

d) Tételes ellenőrzésre kerül a helikopterre érvényes ábrás jegyzéke alapján a teherterében rendszeresített „vészmentő” — veszély esetén alkalmazásra kerülő — berendezések és eszközök megléte, üzemképessége, valamint a teherter személyzet kényszerhelyzeti eljárásának leírása.

e) A fedélzeti füstjelző- és tűzoltó rendszerek beépített önellenőrzését követően tételesen ellenőrizni kell a teherterbe rendszeresített egységek, speciális kézi tűzoltó berendezések, sérülésmentességét és biztonságos rögzítettségét.

f) Ellenőrizni kell a teherter ajtó(k) és rampa(k) sérülésmentességét és rögzítettségét.

g) Működéspróbával ellenőrizni kell a teherter ajtó(k) és rampa(k) akadálymentes működését, (hermetikus) zárását és jelzőrendszerét.

h) Ellenőrizni kell a teherter tehermentesítő védőfalának sérülésmentességét és rögzítettségét.

i) Ellenőrizni kell a teherter padlózatába beépített görgős, golyós tehertovábbító mechanizmusok, rögzítő csomópontok a hozzájuk tartozó kötélzet, illetve csiga- és hálórendszer tisztaságát, sérülésmentességét és akadálymentes működését.

j) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni a teherter mennyezetébe beépített emelő és mozgó berendezések sérülésmentességét és akadálymentes működését, terheléspróbáik hitelességét és a figyelemfelhívó feliratozásukat.

k) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni a teherterben kialakított kényelmi berendezések, fedélzeti telefon, hangosbeszélő, általános és helyi világítások üzemképességét.

l) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni a teherterben rendszeresített speciális berendezések, fedélzeti célkészülékek és földi kiszolgáló eszközök biztonságos rögzítettségét, működőképességét és azok rendeltetészerű használatának leírását.

m) Szükség esetén örvényáramos repedésvizsgálattal ellenőrizni kell az ajtók kiváltásánál, valamint a bekötési csomópontoknál a törzs szerkezetét.

2.5. A helikopter csomagterében végrehajtandó ellenőrzések

a) Ellenőrizni kell a csomagterek tisztaságát és belső burkolatának sérülésmentességét, rögzítettségét, valamint a világítások működőképességét.

b) Ellenőrizni kell a csomagterajtók belső burkolatának sérülésmentességét, zármechanizmusaik és jelzőrendszerük biztonságos működését.

c) Ellenőrizni kell a terhelési szektorok feliratozását, a rakodás elől elzárt területek jelzését, a rögzítő csomópontok és rögzítő hevederek sérülésmentességét és biztonságos funkcionális működésüket.

d) Ahol az rendszeresített, ott teljességgel ellenőrizni kell a tűzvédelmi szalagok épségét és tökéletes zárásukat.

e) Ahol kiépített a füst- és tűzjelzőrendszer, ott ellenőrizni kell annak működőképességét a beépített önellenőrzéssel.

f) Ahol az rendszeresített, ott szemrevételezéssel ellenőrizni kell a padlózatba beépített görgős, golyós tehertovábbító mechanizmusokat, azok tisztaságát, biztonságos rögzítettségét és funkcionális működésüket.

g) Szükség esetén örvényáramos repedésvizsgálattal ellenőrizni kell az ajtók kiváltásainál, valamint a bekötési törzs szerkezetét.

2.6. A helikopter hajtóművein és a reduktorokon végrehajtandó ellenőrzések

a) Hajtómű gondolák borításának, ajtó, kiszolgáló paneljei zárszerkezetének szemrevételezése és funkcionális működésük ellenőrzése. Ellenőrizni kell a hajtóművet azonosító táblát, a gondola, a hajtómű külső tűzoltási helye biztonsági feliratozásait és jelzéseit.

b) Hajtómű szívótorok, orrkúp, szűrők, gázelvező rendszer, gázelvező rendszer áramlásterelő lapátsor és a kisnyomású kompresszor első fokozat lapátjainak ellenőrzése. Csak szakszerűen kimunkált, túréren belüli és azonosított eltérés a megengedett.

c) Főreduktor-, farokreduktor-, forgószárnylapátok-, faroklégszavár-, vezérlőautomaták-, közlőművek-, összekötőtengelyek ellenőrzése.

d) A hajtómű felfüggesztő, bekötő csomópontjainak ellenőrzése sérülésmentesség, rögzítettség, biztosítottság és az összejelölés jelzése szempontjából. Szükség esetén elrendelhető a roncsolásmentes vizsgálat.

e) A hajtóműpilon segédberendezéseinek tűzjelző-, elektromos- és csővezetékeinek ellenőrzése rögzítettség sérülésmentesség szempontjából.

f) A hajtóműgondola túlmelegedés-, tűzjelző érzékelőinek, speciális csatlakozóinak ellenőrzése tisztaság, szakszerű rögzítettség és sérülésmentesség szempontjából.

g) A hajtómű elektromos berendezéseinek (indítómotor), generátorának és azok meghajtásainak, rezgésadók és elektromechanizmusok vezetékeinek és csatlakozóinak ellenőrzése.

h) Tüzelőanyagrendszer berendezéseinek, szűrő, kis- és nagynyomású vezetékeinek, nyomásadóinak, fűvókáinak vizsgálata és folyásmentesség ellenőrzése.

i) Olajrendszer berendezéseinek, hűtő, szűrő, csővezetékek, tartály, fémgörgácsjelző, hőmérséklet- és nyomásadóinak vizsgálata és folyásmentesség ellenőrzése.

j) Levegőelvételi rendszer berendezéseinek, vezérlés, szelepek, összekötő csővezetékeinek, hőmérséklet- és nyomásadóinak ellenőrzése.

k) Gyújtásrendszer egységei, vezetékei és a gyújtógyertyák ellenőrzése.

l) A hajtómű indító-, vezérlő-, szabályozó- és leállító egységeinek és tartozékainak ellenőrzése.

m) A jégtelenítő rendszer egységeinek, csővezetékeinek, hőmérsékletadóinak és műszereinek ellenőrzése.

A 2.6. g), h), i), j), k), l), m) pontjai szűrőpróbaszerű ellenőrzése során nem megengedett a külső sérülés a rögzítésben és annak biztosításában felmerült hiányosság.

A hajtómű rendszereinek működéspróbája a hajtóműpróba, illetve a járatás során kerül végrehajtásra a vonatkozó Technológiai Utasítás szerint. Az összműködést minősítik és jegyzőkönyvezik.

Teljes vagy paraméterező hajtóművezésre abban az esetben kerül sor, ha a légialkalmassági felülvizsgálatot megelőzően a légijárművön nagyjavítást, nagykarbantartást végeztek, hajtóművet vagy berendezést cseréltek, szabályoztak vezérlésében, hibát javítottak, illetőleg a hajtómű megbízhatósági mutatóinak változása azt igényli. A hajtóműpróba jegyzőkönyve a légialkalmassági berepülés hajtóműre vonatkozó adataival (teljesítmény-ellenőrzés, légiindítás) kiegészítve egy jegyzőkönyvet képez.

n) A belső gázáram fűvócsövének, a hátsó csapágytám, a turbina utolsó fokozat lapátkoszorújának ellenőrzése sérülésmentesség szempontjából.

2.7. Segédhajtóművön végrehajtandó ellenőrzések

a) Segédhajtómű szerkezeti záróburkolata és/vagy gondola, rekesz ajtói, kiszolgáló paneljei zárszerkezetének szemrevételezése és funkcionális működésük ellenőrzése.

b) Segédhajtómű felfüggesztő-, bekötő csomópontjainak ellenőrzése sérülés-mentesség, rögzítettség és annak

biztosítása szempontjából. Ha szükséges elrendelhető roncsolásmentes vizsgálat is.

c) Légfelvető- és fűvócsövének ellenőrzése különös tekintettel a törzs borítás körzetében.

d) Túlmelegedés- és tűzjelző rendszer érzékelőinek, a tüzelőrendszer vezérlésének és berendezésének ellenőrzése szemrevételezéssel.

e) Elektromos berendezéseinek, vezetékeinek, csatlakozóinak ellenőrzése.

f) Tüzelőanyagellátó rendszer berendezéseinek szemrevételezése és folyásmentesség ellenőrzése.

g) Olajrendszer berendezéseinek szemrevételezése és folyásmentesség ellenőrzése.

h) Levegőelvételi rendszer ellenőrzése.

i) Indítás, gyújtás vezérlés berendezéseinek ellenőrzése.

A 2.7. e), f), g), h), i) pontjai szűrőpróbaszerű ellenőrzése során nem megengedett a külső sérülés, rögzítésben és annak biztosításában felmerült hiányosság. A segédhajtómű rendszereinek működéspróbája a járatás során kerül végrehajtásra. A vonatkozó Technológiai Utasítás szerint. Az összműködést minősítik és jegyzőkönyvezik. A segédhajtómű működéspróbája mindenkor része a légialkalmassági felülvizsgálat földi ellenőrzésének.

2.8. A helikopter légialkalmassági felülvizsgálata földi ellenőrzése során a légijármű típus specialitásától függően a hatóság — indokolt esetben — a fenti felsorolásban nem szereplő ellenőrzést is elrendelhet, illetve — az üzembentartó kérésére — megfelelően dokumentált indoklással valamely ellenőrzéstől eltekinthet.

A 2.1. a), b), c) és d) pontok ellenőrzése során feltárt hiányosságok, hibák és eltérések nem megengedhetőek. A hatósági hibalappon rögzített észrevételek kijavításáig a helikopter nem üzemeltethető.

3. A helikopter légi ellenőrzése

3.1. A helikopter légi ellenőrzése a mindenkor érvényes, hatóságilag jóváhagyott, a típusra vonatkozó berepülési út vonal ellenőrzési jegyzőkönyv alapján kerül végrehajtásra.

5. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Kisrepülőgépek

A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai az 5700 kg alatti felszállótömegű repülőgépek esetében

1. Dokumentációk ellenőrzése

A légialkalmassági felülvizsgálat során a hatóság ellenőrzi a jogszabályban előírt dokumentáció meglétét, érvényességét és teljességét.

1.1. A légi jármű első üzembe helyezését megelőző légi-alkalmassági vizsgálatok a hatóság ellenőrzi:

a) a típusalkalmassági bizonyítványt (Type Certificate TC) vagy kiegészítő típusalkalmassági bizonyítványt (Supplementary Type Certificate STC) és adatlapot (Data Sheet DS);

b) a gyártó vagy exportáló állam hatósága által kibocsátott export légialkalmassági bizonyítványt (Certificate of Airworthiness for Export);

c) a légi jármű, hajtómű/motor és/vagy segédhajtómű eredeti és honosított üzemi naplóját;

d) a gyártó hatósága által jóváhagyott érvényes Földi-és Légiüzemeltetési Utasítást (Airplane Flight Manual AFM), amely tartalmazza az adott légi járműre vonatkozó légialkalmassági előírásokat és követelményeket;

e) a adott repülőgépre vonatkozó Repülésvégrehajtási Kézikönyvet (Aircraft Operational Manual AOM),

f) a Súlypontszámítási és Terhelési Utasítást (Weight and Ballance Manual W&B);

g) a Karbantartási Utasítást (Maintenance Manual MM);

h) a Leválasztott Berendezések Üzemeltetési és Tárolási Korlátai (Component Operating and Storage Limit COSL) című dokumentumot a légi jármű nyilvántartásra kötelezett berendezései felsorolásával, azok üzemeltetési és tárolási előírásaival,

i) a gyártó hatósága által jóváhagyott Minimálisan Szükséges Berendezések Listáját (Master Minimum Equipment List MMEL);

j) Légialkalmassági Irányelvek (Airworthiness Directive AD), Üzemeltetési Módosítások (Service Bulletin SB), bulletin listát légi jármű, hajtóművek és leválasztott berendezések bontásban;

k) a szintezési jegyzőkönyvet;

l) a súlymérési jegyzőkönyvet;

m) az átvevő berepülés jegyzőkönyvét és a feltárt hibák, hiányosságok lezárt listáját;

n) az üzemidőnyilvántartásra kötelezett berendezések listáját;

o) a biztosítási okmányt.

1.2. Már üzemben tartott légi jármű légialkalmassági bizonyítványa érvényességének meghosszabbításakor a hatóság ellenőrzi:

a) a légi jármű előző felülvizsgálatáig visszamenő karbantartási munkalapjainak gyűjteményét;

b) AD és SB listát, amely tartalmazza a kötelezően előírt vagy ajánlott módosítások listáját sárkányszerkezet, hajtóművek és leválasztott berendezések bontásban, valamint ezek végrehajtottsági állapotát;

c) a légi jármű üzemi naplóját, a fejezetek naprakész vezetését és az üzemidő nyilvántartásokat;

d) a légi jármű hajtómű és nyilvántartásra kötelezett berendezéseinek listáját, valamint a berendezések törzkönyveit, törzslapjait, a naprakész és pontos adatrögzítést;

e) adatszolgáltató lapot, amely tartalmazza a repülőgép és hajtóműveinek pontos repülési/leszállási, ciklusadatait, gyári számait és esetenként egyéb kért adatokat is;

f) a Légialkalmassági Bizonyítványt;

g) az Állami Lajstrombavételi Bizonyítványt;

h) a Zajbizonyítványt;

i) a Légi járműállomás Rádióengedély Okiratát;

j) a biztosítási okmányt.

2. A légi jármű földi ellenőrzése

2.1. A légi jármű szerkezetét, annak rendszereit és berendezéseit az alábbi módon és esetekben, az itt meghatározott részletességgel kötelesek a légiközlekedési hatóság műszaki felügyelői ellenőrizni a légialkalmassági felülvizsgálat során:

a) Szemrevételezéssel ellenőrzésre kerül a repülőgép sárkány külső és belső általános állapota, sérülésmentessége, azonosító-, felség- és lajstromjelek, feliratozások, valamint jelölések vonatkozó nemzetközi előírásoknak való megfelelése.

Ellenőrzésre kerül a pilótakabin, az utas/teherter-, csomagter ajtók, a kiszolgáló panelek, antennák, fényszórók és jelzőfények, statikus kisütők külső állapota és rögzítettsége.

A légi jármű külső és belső vizsgálata során a hatóság elrendelheti valamely szerkezeti egység, szerkezeti elem, szerkezeti anyag roncsolásmentes vizsgálatát.

b) A szárnyak ellenőrzésekor meg kell vizsgálni a burkolatok állapotát, a bekötések, merevítések kotyogásmentességét, a csűrők, ívelőlapok, fékszárnyak és féklapok felülgeszteit.

c) Ellenőrizni kell a csűrő-, ívelőlap-, fékszárny- és féklapvezérlés elemeit, a felületek értelemszerű, akadálymentes kiteríthetőségét és alaphelyzetüket.

d) Meg kell vizsgálni az orrszegédszárnyak bekötéseit, működtetőrendszerét és akadálymentes működését.

e) A vezérsíkok és kormánysszervek vizsgálata során szemrevételezéssel ellenőrzésre kerülnek az adott felületek és bekötési csomópontjaik.

A légi jármű vezérlő rendszereinek a vonatkozó technológiai utasítás szerint történő működéspróbáján túl a hozzáférhető helyeken ellenőrzésre kerül a működtető rendszerek, azok huzaljai, rudazatai, a hermetikus átvezetések, és a működtető munkahengerek állapota.

Szűrőpróbaszerűen sor kerül a kormánylapok dokumentált alaphelyzet és kiterés értékeinek összevetésére a valósággal.

f) A légi jármű elektromos rendszere összműködésének ellenőrzésére a hajtómű(vek) járátása közben kerül sor.

A légi jármű elektromos vezetékeinek, csatlakozóinak és berendezéseinek állapotát és rögzítettségét a belső terek ellenőrzése során szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni.

g) A légi jármű hidraulika rendszereit felépítő berendezések: tartályok, akkumulátorok és munkahengerek, azokat összekötő csővezetékek és szerelvényeik, az érzékelők, a fedélzeti ellenőrző műszerek és jelzések ellenőrzését,

tömítettség ellenőrzését követően meg kell győződni más rendszerekkel történő összműködés hibamentességéről.

h) A légijármű olajrendszerének ellenőrzése során meg kell győződni a sárkány, a hajtóművek, a segédhajtómű rendszerét felépítő szerelvények, be-rendezések, csővezetékek tömítettségéről. A hajtóművekről, segédhajtóműről történő működtetésekor ellenőrizni kell a rendszerek összműködését, fogyasztóik táplálását, valamint a műszer- és jelzőrendszerüket.

i) A légijármű üzemanyagrendszerének tömítettségi ellenőrzésére mindenkor a tankolást követően kerül sor.

Az ellenőrzés kiterjed a tartályok és szerelvényeik, a feltöltő nyílások és az összekötő csővezetékek állapotára, a mérő- és jelzőrendszer hibamentes működésére.

Az üzemanyag feltöltő rendszer ellenőrzése a repülésre történő felkészítés során, működési ellenőrzése a berepülésnél történik.

j) A légijármű fűtésrendszere és berendezései szűrőpróbaszerű szemrevételezéssel és az összműködésre vonatkozó minősítéssel történik.

k) A sűrített levegőrendszer ellenőrzése során meg kell győződni rendszer és elemei működőképes állapotáról.

l) A jégtelenítőrendszer ellenőrzése a főegységek és csővezetékek szűrőpróbaszerű szemrevételezését követően az összműködésre vonatkozó minősítéssel történik.

Az ellenőrzés végrehajtására a hajtóművek, illetve segédhajtómű működése során, a vonatkozó technológiák szerint kerül sor.

m) A futók és gondoláik, valamint szerelvényeik szemrevételezését követően teljes futó működéspróbát kell végrehajtani a vonatkozó Technológiai Utasítás szerint, ha a légijármű légialkalmassági felülvizsgálatára nagyjavítás, illetve a rendszer vezérlésében történő hibajavítást követően kerül sor.

Egyébként a felülvizsgálati programban előírt esetekben, illetve a légialkalmassági berepülés részeként kerülnek minősítésre a futóvezérlés üzemmódjai.

A kifogástalan működéspróba során a jelzőrendszernek előírászerűen kell működni.

n) A repülőgép műszaki rekeszeiben szemrevételezéssel ellenőrizni kell az ott elhelyezett műszer, elektromos és gépészeti berendezéseket, a hozzáférhető helyeken a rekeszen áthaladó cső- és elektromos vezetékek, huzalok, rudazatok rögzítettségét, hibamentességét, a rekesz világításának működését és a falak sérülésmentességét.

o) A repülőgép szennyvízrendszerének ellenőrzése során szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell a kiszolgálópanelek és a rendszert alkotó berendezések tisztaságát és sérülésmentességét.

p) A repülőgép vízrendszerének ellenőrzése során szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell a feltöltő panelek és a rendszert alkotó berendezések tisztaságát és sérülésmentességét

q) A légijármű élettartam korláttal rendelkező gumi és műanyag alkatrészeinek állapotát, valamint az élettartam korlátok betartását szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni.

r) A légijárművön lévő kötő- és csatlakozó elemek biztosításának meglétét és szakszerűségét szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni.

2.2. A repülőgép pilótafülkéjében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek az ülések és a biztonsági hevederjeik épségük, biztonságos rögzítettségük és működőképességük szempontjából.

b) Ellenőrzésre kerül a fűthető- és nyitható ablakok tisztasága, sérülésmentessége, ablaktörlők működőképessége.

c) Ellenőrzésre kerül a kormányok és trimmjeik-, orrkerékkormányzás-, fékek-, gázkarok-, futók-, fékszárnnyak és vezérlőszerveinek épsége és akadálymentes, véghelyzetig történő működésük.

d) Ellenőrzésre kerülnek az általános, külső- és belső, valamint a helyi világítások, valamint a figyelemfelhívó hang- és fényjelzések.

e) Ellenőrizni kell a feliratok, táblák, deviációs lapok helyes kivitelét és nyelvezetét.

f) Ellenőrizni kell az elektromos biztosíték- és kapcsolótáblákat, a műszerfalak műszereit, azok kapcsoló- és kezelőszerveit tisztaság, sérülésmentesség és akadálymentes működés szempontjából.

g) El kell végezni a pilótafülke, rádió-, lokátor-, kommunikációs-, navigációs és számítógépes rendszereinek ellenőrzését.

2.3. A repülőgép utasterében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek az ülések és biztonsági hevederjeik sérülésmentességük, biztonságos rögzítettségük és működésük szempontjából.

b) Teljességgel ellenőrizni kell a vészkiáratok szabad hozzáférhetőségét, a biztonsági- és figyelemfelhívó felirataikat, piktogramokat.

c) Működéspróbával ellenőrizni kell a fedélzeti telefon-, utastájékoztató-, utaskísérő hívó- és jelzőrendszerek, valamint az általános és egyéni világítások működőképességét.

d) Szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell a poggyásztárolókat sérülésmentesség, biztonságos rögzítettség és funkcionális működtetésük szempontjából.

e) Ellenőrizni kell az ablakok tisztaságát és sérülésmentességét.

f) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni az utastér kényelmi-, audiovizuális berendezéseinek és kezelőszerveinek épségét, biztonságos rögzítettségüket és működőképességüket.

2.4. A légijármű csomagterében végrehajtandó ellenőrzések

a) Ellenőrizni kell a csomagterek tisztaságát és belső burkolatának sérülésmentességét, rögzítettségét, valamint a világítások működőképességét.

b) Ellenőrizni kell a csomagterajtók belső burkolatának sérülésmentességét zármechanizmusaik és jelzőrendszerük biztonságos működését.

c) Ellenőrizni kell a terhelési szektorok feliratozását, a rakodás előtt elzárt területek jelzését, a rögzítő csomópontok és rögzítő hevederek sérülésmentességét és biztonságos funkcionális működésüket.

d) Ahol az rendszeresített, ott teljességgel ellenőrizni kell a tűzvédelmi szalagok épségét és tökéletes zárásukat.

e) Ahol kiépített a füst- és tűzjelző rendszer, ellenőrizni kell annak működőképességét a beépített önellenőrzéssel.

f) Ahol az rendszeresített, ott szemrevételezéssel ellenőrizni kell a padlózatba beépített görgős, golyós teherváltó mechanizmusokat, azok tisztaságát, biztonságos rögzítettségét és funkcionális működésüket.

2.5. A légijármű hajtóművein/motorjain végrehajtandó ellenőrzések

a) Hajtómű/motor gondolák borításának, ajtóinak, zárszerkezeteinek szemrevételezése és működésük ellenőrzése. Ellenőrizni kell a hajtóművet azonosító táblát, a gondola és a hajtómű feliratozásait és jelzéseit.

b) Hajtómű szívótorok, orrkúp, pótlevegő beeresztő szelepek, áramlásterelő lapátsor állapotának ellenőrzése.

c) Légcsavaros légijármű légcsavarlapátjainak, kúpjának, toll-fűtésének, biztonsági- és állásszög jelzésének ellenőrzése szemrevételezéssel.

d) A hajtómű/motor felfüggesztő-, bekötő csomópontjainak ellenőrzése sérülésmentesség, rögzítettség, biztosítottság és az összejelölés szempontjából.

e) A hajtómű/motor gondola túlmelegedés-, tűzjelző érzékelőinek, speciális csatlakozóinak ellenőrzése tisztaság, szakszerű rögzítettség és sérülésmentesség szempontjából.

f) A hajtómű/motor elektromos berendezéseinek (indítómotor), generátorának és azok meghajtásainak, rezgésadó és elektromechanizmusok vezetékének és csatlakozóinak ellenőrzése.

g) Tüzelőanyagrendszer berendezéseinek, szűrő, kis- és nagynyomású vezetékének, nyomásadóinak, fűvókáinak vizsgálata és folyásmentesség ellenőrzése.

h) Olajrendszer berendezéseinek, hűtő, szűrő, csővezetékek, tartály, fémgörgácsjelző, hőmérséklet- és nyomásadóinak vizsgálata és folyásmentesség ellenőrzése.

i) Levegőelvételi rendszer berendezéseinek, vezérlés, szelepek, összekötő csővezetékeinek, hőmérséklet- és nyomásadóinak ellenőrzése.

j) Gyújtásrendszer egységeinek, vezetékének és a gyújtógyertyáknak ellenőrzése.

k) A hajtómű indító-, vezérlő-, szabályozó- és leállító egységeinek és tartozékainak ellenőrzése.

l) A jégtelenítő rendszer egységeinek csővezetékeinek, hőmérsékletadóinak ellenőrzése.

A 2.6. g), h), i), j), k), l), m), n) pontjai szűrőpróbaszerű ellenőrzése során nem megengedett a külső sérülés a rögzítésben és annak biztosításában felmerült hiányosság.

A hajtómű rendszereinek működéspróbája a hajtóműpróba, illetve a járatás során kerül végrehajtásra a vonatkozó Technológiai Utasítás szerint. Az ellenőrzésnél az összműködést minősítik.

2.6. Segédhajtóművön végrehajtandó ellenőrzések

a) Segédhajtómű szerkezeti záróburkolata és/vagy gondola, rekesz ajtó, kiszolgáló paneljei zárszerkezetének szemrevételezése és funkcionális működésük ellenőrzése.

b) Segédhajtómű felfüggesztő-, bekötő csomópontjainak ellenőrzése sérülésmentesség, rögzítettség és annak biztosítása szempontjából. Ha szükséges elrendelhető roncsolásmentes vizsgálat is.

c) Légfelvevő- és fűvócsövének, kipufogóinak ellenőrzése különös tekintettel a törzs borítás körzetében.

d) Túlmelegedés- és tűzjelző rendszer érzékelőinek, az tűzoltórendszer vezérlésének és berendezésének ellenőrzéseinek szemrevételezéssel.

e) Elektromos berendezéseinek, vezetékének, csatlakozóinak ellenőrzése.

f) Tüzelőanyagellátó rendszer berendezéseinek szemrevételezése és folyásmentesség ellenőrzése.

g) Olajrendszer berendezéseinek szemrevételezése és folyásmentesség ellenőrzése.

h) Levegőelvételi rendszer ellenőrzése.

i) Indítás, gyújtás vezérlés berendezéseinek ellenőrzése.

A segédhajtómű rendszereinek működéspróbája a járatás során kerül végrehajtásra a vonatkozó Technológiai Utasítás szerint. A segédhajtómű működéspróbája mindenkor része a légialkalmassági felülvizsgálat földi ellenőrzésének.

2.7. A légijármű földi ellenőrzése során egyeztetni kell a légijármű főegységeinek gyári számát az okmányokban és dokumentumokban szereplőkkel. A törzskönyv (törzslap) köteles, üzemidő nyilvántartásra kötelezett berendezéseknél az egyeztetést szűrőpróbaszerűen kell elvégezni. Jelölés vagy gyári szám eltérés nem engedhető meg.

2.8. A légijármű légialkalmassági felülvizsgálata földi ellenőrzése során a légijármű típus specialitásától függően a hatóság — indokolt esetben — a fenti felsorolásban nem szereplő ellenőrzést is elrendelhet, illetve — az üzemben tartó kérésére — megfelelően dokumentált indoklással valamely ellenőrzéstől eltekinthet.

3. A repülőgép légi ellenőrzése

3.1. A repülőgép légi ellenőrzése a mindenkor érvényes, hatóságilag jóváhagyott, a típusra vonatkozó berepülési utasítás alapján kerül végrehajtásra.

6. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Kishelikopterek

A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai az 5700 kg alatti felszállótömegű helikopterek esetében

1. Dokumentációk ellenőrzése

A légialkalmassági felülvizsgálat során a hatóság ellenőrzi a jogszabályban előírt dokumentáció meglétét, érvényességét és teljességét.

1.1. A légi jármű első üzembe helyezését megelőző légi-alkalmassági vizsgálatok a hatóság ellenőrzi:

a) a típusalkalmassági bizonyítványt (Type Certificate TC) vagy kiegészítő típusalkalmassági bizonyítványt (Supplementary Type Certificate STC) és adatlapot (Data Sheet DS);

b) a gyártó vagy exportáló állam hatósága által kibocsátott export légialkalmassági bizonyítványt (Certificate of Airworthiness for Export);

c) a légi jármű, hajtómű/motor, rotor és/vagy segédhajtómű eredeti és honosított üzemi naplóját;

d) a gyártó hatósága által jóváhagyott érvényes Földi-és Légiüzemeltetési Utasítást (Airplane Flight Manual AFM), amely tartalmazza az adott légi járműre vonatkozó légialkalmassági előírásokat és követelményeket;

e) adott repülőgépre vonatkozó Repülésvégrehajtási Kézikönyvet (Aircraft Operational Manual AOM);

f) a Súlypontszámítási és Terhelési Utasítást (Weight and Ballance Manual W&B);

g) a Karbantartási Utasítást (Maintenance Manual MM);

h) a Leválasztott Berendezések Üzemeltetési és Tárolási Korlátai (Component Operating and Storage Limit COSL) című dokumentumot a légi jármű nyilvántartásra kötelezett berendezései felsorolásával, azok üzemeltetési és tárolási előírásaival;

i) a gyártó hatósága által jóváhagyott Minimálisan Szükséges Berendezések Listáját (Master Minimum Equipment List MMEL);

j) Légialkalmassági Irányelvek (Airworthiness Directive AD), Üzemeltetési Módosítások (Service Bulletin SB), bulletin listát légi jármű hajtóművek és leválasztott berendezések bontásban;

k) a szintezési jegyzőkönyvet;

l) a súlymérési jegyzőkönyvet;

m) az átvevő berepülés jegyzőkönyvét és a feltárt hibák, hiányosságok lezárt listáját;

n) az üzemidőnyilvántartásra kötelezett berendezések listáját;

o) a biztosítási okmányt.

1.2. Már üzemben tartott légi jármű légialkalmassági bizonyítványa érvényességének meghosszabbításakor a hatóság ellenőrzi:

a) a légi jármű előző felülvizsgálatáig visszamenő karbantartási munkalapjainak gyűjteményét;

b) AD és SB listát, amely tartalmazza a kötelezően előírt vagy ajánlott módosítások listáját sárkányszerkezet, hajtóművek, rotor és leválasztott berendezések bontásban, valamint ezek végrehajtottági állapotát;

c) a légi jármű üzemi naplóit, a fejezetek naprakész vezetését és az üzemidő nyilvántartásokat;

d) a légi jármű hajtómű, rotor és nyilvántartásra kötelezett berendezéseinek listáját, a berendezések törzkönyveit, törzslapjait, a naprakész és pontos adatrögzítést;

e) adatszolgáltató lapot, amely tartalmazza a repülőgép és hajtóműveinek pontos repülési) leszállási, ciklusadatait, gyári számait és esetenként egyéb kért adatokat is;

f) a Légialkalmassági Bizonyítványt;

g) az Állami Lajstrombavételi Bizonyítványt;

h) a Zajbizonyítványt;

i) a Légi járműállomás Rádióengedély Okiratát;

j) a biztosítási okmányt.

2. A helikopter földi ellenőrzése

2.1. A helikopter szerkezetét, annak rendszereit és berendezéseit az alábbi módon és esetekben, az itt meghatározott részletességgel kötelesek a légiközlekedési hatóság műszaki felügyelői ellenőrizni a légialkalmassági felülvizsgálat során.

a) Szemrevételezéssel ellenőrzésre kerül a helikopter-sárkány külső és belső általános állapota, sérülésmentessége, azonosító-, felség- és lajstromjelek, feliratozások, valamint jelölések vonatkozó nemzetközi előírásoknak való megfelelése.

Ellenőrzésre a pilótakabin, az utas/teherter-, csomagter ajtók, a kiszolgáló panelek, antennák, fényszórók és jelzőfények, statikus kisütők külső állapota és rögzítettsége.

A helikopter külső és belső vizsgálata során a hatóság elrendelheti valamely szerkezeti egység, szerkezeti elem, szerkezeti anyag roncsolásmentes vizsgálatát.

b) A kormányzervek vizsgálata során szemrevételezéssel ellenőrzésre kerülnek az elsődleges és másodlagos felületek és bekötési csomópontjaik.

A helikopter vezérlő rendszereinek a vonatkozó technológiai utasítás szerint történő működéspróbáján túl, a hozzáférhető helyeken ellenőrzésre kerül a működtető rendszerek, azok huzaljai, rudazatai, a hermetikus átvezetések, és a működtető munkahengerek állapota.

Szűrőpróbaszerűen sor kerül a kormánylapok, fő- és farokrotorlapatok dokumentált alaphelyzet és kitérés értékeinek összevetésére a valósággal.

c) A légi jármű elektromos rendszer összműködésének ellenőrzésére a hajtómű(vek) járatása közben kerül sor.

A légi jármű vezetékeinek, csatlakozásainak és berendezéseinek állapotát és rögzítettségét a belső terek ellenőrzése során szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni.

d) A helikopter hidraulika rendszereit felépítő berendezések: tartályok, akkumulátorok és munkahengerek, azokat összekötő csővezetékek és szerelvényeik, az érzékelők, a fedélzeti ellenőrző műszerek és jelzések ellenőrzését, tömítettség ellenőrzését követően meg kell győződni a más rendszerekkel történő összműködés hibamentességéről.

e) A helikopter olajrendszerének ellenőrzése során meg kell győződni a sárkány, a hajtóművek, a reduktor és a segédhajtómű rendszerét felépítő szerelvények, berendezések, csővezetékeik tömítettségéről. A hajtóművekről, segédhajtóműről történő működtetéskor ellenőrizni kell a rendszerek összműködését, a fogyasztóik táplálását, valamint a műszer- és jelzőrendszerüket.

f) A helikopter üzemanyagrendszerének tömítettségi ellenőrzésére mindenkor a tankolást követően kerül sor.

Az ellenőrzés kiterjed a tartályok és szerelvényeik, a feltöltő nyílások és az összekötő csővezetékek állapotára, a mérő- és jelzőrendszer hibamentes működésére.

Az üzemanyag feltöltő rendszer ellenőrzése a repülésre történő felkészítés során, működési ellenőrzése a berepülésnél történik.

g) A légijármű fűtésrendszere és berendezései szűrőpróbaszerű szemrevételezéssel és az összeműködésre vonatkozó minősítéssel történik.

h) A sűrített levegőrendszer ellenőrzése során meg kell győződni a rendszer és elemei működőképes állapotáról.

i) A jégtelenítőrendszer ellenőrzése a főegységek, elektromos és csővezetékek szűrőpróbaszerű szemrevételezését követően az összműködésre vonatkozó minősítéssel történik.

Az ellenőrzés végrehajtására a hajtóművek, illetve segédhajtómű működése során, a vonatkozó technológiákban előírtak elvégzésekor kerül sor.

j) A futók és csomópontjaik, valamint a csúszótalpak állapotáról szemrevételezéssel kell meggyőződni.

k) A helikopter műszaki rekeszeiben szemrevételezéssel ellenőrizni kell az ott elhelyezett műszer, elektromos és gépészeti berendezéseket, a hozzáférhető helyeken a rekeszen áthaladó cső- és elektromos vezetékek, huzalok, rudazatok rögzítettségét, hibamentességét, a rekesz világításának működését és a falak sérülésmentességét.

l) Ellenőrizni kell a hajlékony tömlők és gumialkatrészek állapotát és élettartamuk szerinti üzemképességét szűrőpróbaszerűen.

m) Ellenőrizni kell a kötőelemek biztosítását.

2.2. A helikopter pilótafülkéjében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek az ülések és a biztonsági hevederjeik épségük, biztonságos rögzítettségük és működő képességük szempontjából.

b) Ellenőrzésre kerül a fűthető- és nyitható ablakok tisztasága, sérülésmentessége, ablaktörlők működőképessége.

c) Ellenőrzésre kerül a kormányok és trimmjeik-, fő- és farokrotorvezérlés-, fékek-, gázkarok-, zsaluzatok vezérlőszerveinek épsége és akadálymentes véghelyzetig történő működésük.

d) Ellenőrzésre kerülnek az általános külső- és belső, valamint a helyi világítások, valamint a figyelemfelhívó hang- és fényjelzések.

e) Ellenőrizni kell a feliratok, táblák, deviációs lapok helyes kivitelét és nyelvezetét.

f) Ellenőrizni kell az elektromos biztosíték- és kapcsolótáblákat, a műszerfalak műszereit azok kapcsoló- és kezelőszerveit tisztaság, sérülésmentesség és akadálymentes működés szempontjából.

g) El kell végezni a pilótafülke, rádió-, lokátor-, kommunikációs-, navigációs és számítógépes rendszereinek ellenőrzését.

2.3. A helikopter utasterében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek az ülések és biztonsági hevederjeik sérülésmentességük, biztonságos rögzítettségük és működésük szempontjából.

b) Teljességgel ellenőrizni kell a vészkijáratok szabad hozzáférhetőségét, a biztonsági- és figyelemfelhívó felirataikat, piktogramokat.

c) Működéspróbával ellenőrizni kell a fedélzeti telefon-, utastájékoztató-, utaskísérő hívó- és jelzőrendszerek, valamint az általános és egyéni világítások működőképességét.

d) Szűrőpróbaszerűen ellenőrizni kell a poggyásztárolókat sérülésmentesség, biztonságos rögzítettség és funkcionális működtetésük szempontjából.

e) Ellenőrizni kell az ablakok tisztaságát és sérülésmentességét.

f) Szűrőpróbaszerűen kell ellenőrizni az utastér kényelmi-, audiovizuális berendezéseinek és kezelőszerveinek épségét, biztonságos rögzítettségüket és működőképességüket.

2.4. A helikopter csomagterében végrehajtandó ellenőrzések

a) Ellenőrizni kell a csomagterek tisztaságát és belső burkolatának sérülésmentességét, rögzítettségét, valamint a világítások működőképességét.

b) Ellenőrizni kell a csomagterajtók belső burkolatának sérülésmentességét, zármechanizmusaik és jelzőrendszerek biztonságos működését.

c) Ellenőrizni kell a terhelési szektorok feliratozását, a rakodás elöl elzárt területek jelzését, a rögzítő csomópontok és rögzítő hevederek sérülésmentességét és biztonságos funkcionális működésüket.

d) Ahol az rendszeresített, ott teljességgel ellenőrizni kell a tűzvédelmi szalagok épségét és tökéletes zárásukat.

e) Ahol kiépített a füst- és tűzjelzőrendszer, ellenőrizni kell annak működőképességét a beépített önellenőrzéssel.

f) Ahol az rendszeresített, ott szemrevételezéssel ellenőrizni kell a padlózatba beépített görgős, golyós tehertovábbító mechanizmusokat, azok tisztaságát, biztonságos rögzítettségét és funkcionális működésüket.

2.5. A helikopter hajtóművein/motorjain és a reduktoron végrehajtandó ellenőrzések

a) Hajtómű/motor gondolák borításának, ajtóinak, zárszerkezeteinek szemrevételezése és működésük ellenőrzése. Ellenőrizni kell a hajtóművet azonosító táblát, a gondola és a hajtómű feliratozásait és jelzéseit.

b) Hajtómű szívótorok, orrkúp, pótlevegő beeresztő szelepek, áramlásterelő lapátsor állapotának ellenőrzése.

c) A fő- és farokreduktor épségének, rögzítettségének, folyásmentességének ellenőrzése szemrevételezéssel.

d) A fő- és farokrotor lapátjainak, bekötési csomópontjaiknak ellenőrzése sérülésmentesség szempontjából.

e) A meghajtó és összekötőtengelyek, dőlésautomaták, csúszóperselyek, vezérlőrudazatok ellenőrzése.

f) A hajtómű/motor felfüggesztő-, bekötő csomópontjainak ellenőrzése sérülésmentesség, rögzítettség, biztosítottság és az összejelölés szempontjából.

g) A hajtómű/motor gondola túlmelegedés-, tűzjelző érzékelőinek, speciális csatlakozóinak ellenőrzése tisztaság, szakszerű rögzítettség és sérülésmentesség szempontjából.

h) A hajtómű/motor elektromos berendezéseinek (indítómotor), generátorának és azok meghajtásainak, rezgésadók és elektromechanizmusok vezetékének és csatlakozóinak ellenőrzése.

i) Tüzelőanyagrendszer berendezéseinek, szűrő, kis- és nagy nyomású vezetékének nyomásadóinak, fűvókáinak vizsgálata és folyásmentesség ellenőrzése.

j) Olajrendszer berendezéseinek, hűtő, szűrő, csővezetékek, tartály, fémforgácsjelző, hőmérséklet- és nyomásadóinak vizsgálata és folyásmentesség ellenőrzése.

k) Gyújtásrendszer egységeinek, vezetékének és a gyújtógyertyáknak ellenőrzése.

l) A hajtómű indító-, vezérlő-, szabályozó- és leállító egységeinek és tartozékainak ellenőrzése.

m) A jégtelenítő rendszer egységeinek csővezetékeinek, hőmérsékletadóinak ellenőrzése.

2.6. Segédhajtóművön végrehajtandó ellenőrzések

a) Segédhajtómű szerkezeti záróburkolata és/vagy gondola, rekesz ajtó, kiszolgáló paneljei zárszerkezetének szemrevételezése és funkcionális működésük ellenőrzése.

b) Segédhajtómű felfüggesztő, bekötő csomópontjainak ellenőrzése sérülésmentesség, rögzítettség és annak biztosítása szempontjából. Ha szükséges elrendelhető roncsolásmentes vizsgálat is.

c) Légfelvevő- és fűvócsövének, kipufogóinak ellenőrzése különös tekintettel a törzs borítás körzetében.

d) Túlmelegedés- és tűzjelző rendszer érzékelőinek, a tűzoltórendszer vezérlésének és berendezésének ellenőrzéseinek szemrevételezéssel.

e) Elektromos berendezéseinek, vezetékének, csatlakozóinak ellenőrzése.

f) Tüzelőanyagellátó rendszer berendezéseinek szemrevételezése és folyásmentesség ellenőrzése.

g) Olajrendszer berendezéseinek szemrevételezése és folyásmentesség ellenőrzése.

h) Indítás, gyújtás vezérlés berendezéseinek ellenőrzése.

A segédhajtómű rendszereinek működéspróbája a járatás során kerül végrehajtásra a vonatkozó Technológiai Utasítás szerint. A segédhajtómű működéspróbája mindenkor része a légialkalmassági felülvizsgálat földi ellenőrzésének.

2.7. A helikopter földi ellenőrzése során egyeztetni kell a helikopter főegységeinek gyári számát az okmányokban és a dokumentumokban szereplőkkel. A törzskönyv (törzslap) köteles, üzemidő nyilvántartásra kötelezett berende-

zéseknel az egyeztetést szűrőpróbaszerűen kell elvégezni. Jelölés vagy gyári szám eltérés nem engedhető meg.

2.8. A légijármű légialkalmassági felülvizsgálata földi ellenőrzése során a légijármű típus specialitásától függően a hatóság — indokolt esetben — a fenti felsorolásban nem szereplő ellenőrzést is elrendelhet, illetve — az üzemben tartó kérésére — megfelelően dokumentált indoklással valamely ellenőrzéstől eltekinthet.

3. A helikopter légi ellenőrzése

3.1. A helikopter légi ellenőrzése a mindenkor érvényes, hatóságilag jóváhagyott, a típusra vonatkozó berepülési utasítás alapján kerül végrehajtásra.

7. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Vitorlázó repülőgépek

A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai a vitorlázó repülőgépek esetében

1. Dokumentációk ellenőrzése

A légialkalmassági felülvizsgálat során a hatóság ellenőrzi a jogszabályban előírt dokumentáció meglétét, érvényességét és teljességét.

1.1. A légijármű első üzembe helyezését megelőző légi alkalmassági vizsgálatok a hatóság ellenőrzi:

a) a típusalkalmassági bizonyítványt (Type Certificate TC) vagy kiegészítő típusalkalmassági bizonyítványt (Supplementary Type Certificate STC) és adatlapot (Data Sheet DS);

b) a gyártó vagy exportáló állam hatósága által kibocsátott export légialkalmassági bizonyítványt (Certificate of Airworthiness for Export);

c) a gyártó hatósága által jóváhagyott érvényes Földi- és Légiüzemeltetési Utasítást (Airplane Flight Manual AFM), amely tartalmazza az adott légijárműre vonatkozó légialkalmassági előírásokat és követelményeket;

d) adott repülőgépre vonatkozó Repülésvégrehajtási Kézikönyvet (Aircraft Operational Manual AOM), mely tartalmazza a hajózó személyzet számára követendő eljárásokat és korlátozásokat;

e) a sárkány és berendezéseinek magyar nyelvű gépkönyvét, illetve törzskönyveit;

f) a Súlypontszámítási és Terhelési Utasítást (Weight and Balance Manual W&B), mely tartalmazza az adott repülőgépre vonatkozó terhelési táblázatokat;

g) a Karbantartási Utasítást (Maintenance Manual MM), melyben rögzítik a repülőgép ápolását meghatározó Karbantartási Terveket;

h) a Leválasztott Berendezések Üzemeltetési és Tárolási Korlátai (Component Operating and Storage Limit COSL) című dokumentumot, a légi jármű nyilvántartásra kötelezett berendezései felsorolásával, azok üzemeltetési és tárolási előírásaival;

i) a gyártó hatósága által jóváhagyott Minimálisan Szükséges Berendezések Listáját (Master Minimum Equipment List MMEL);

j) Légi alkalmassági Irányelvek (Airworthiness Directive AD), Üzemeltetési Módosítások (Service Bulletin SB), bulletin listát légi jármű és leválasztott berendezések bontásban;

k) a szintezési jegyzőkönyvet;

l) a súlymérési jegyzőkönyvet;

m) az átvevő berepülés jegyzőkönyvét és a feltárt hibák, hiányosságok lezárt listáját;

n) az üzemidő nyilvántartásra kötelezett berendezések listáját;

o) a biztosítási okmányt.

1.2. Már üzemben tartott légi jármű légi alkalmassági bizonyítványa érvényességének meghosszabbításakor a hatóság ellenőrzi:

a) a légi jármű előző felülvizsgálatáig visszamenő karbantartási munkalapjainak gyűjteményét;

b) AD és SB listát, amely tartalmazza a kötelezően előírt vagy ajánlott módosítások listáját, valamint ezek végrehajtottsági állapotát;

c) a légi jármű üzemi naplót, a fejezetek naprakész vezetését és az üzemidő nyilvántartásokat;

d) a légi jármű nyilvántartásra kötelezett berendezéseinek listáját, a berendezések törzskönyveit, törzslapjait, a naprakész és pontos adatrögzítést;

e) adatszolgáltató lapot, mely tartalmazza a repülőgép pontos repülési/leszállási, ciklusadatait, gyári számait és esetenként egyéb kért adatokat is;

f) a Légi alkalmassági Bizonyítványt;

g) az Állami Lajstrombavételi Bizonyítványt;

h) a Légi járműállomás Rádióengedély Okiratát.

i) a biztosítási okmányt.

2. A légi jármű földi ellenőrzése

2.1. A légi jármű szerkezetét, annak rendszereit és berendezéseit az alábbi módon és esetekben, az itt meghatározott részletességgel kötelesek a légiközlekedési hatóság műszaki felügyelői ellenőrizni a légi alkalmassági felülvizsgálat során.

a) Szemrevételezéssel ellenőrzésre kerül a repülőgép-sárkány külső és belső általános állapota, sérülésmentessége, azonosító-, felség- és lajstromjelek, feliratozások, valamint jelölések vonatkozó nemzetközi előírásoknak való megfelelése.

Itt kerül ellenőrzésre a statikus kisütők külső állapota és rögzítettsége.

A légi jármű külső és belső vizsgálata során a hatóság elrendelheti valamely szerkezeti egység, szerkezeti elem, szerkezeti anyag roncsolásmentes vizsgálatát.

A légi jármű vezérlő rendszereinek a vonatkozó technológiai utasítás szerint történő működéspróbáján túl a hozzáférhető helyeken ellenőrzésre kerül a működtető rendszerek, azok huzaljai, rudazatai, átvetések állapota.

b) Szűrőpróbaszerűen sor kerül a kormánylapok dokumentált alaphelyzet és kitérés értékeinek összevetésére a valósággal.

c) A szárnyak ellenőrzése során meg kell vizsgálni a bekötési csomópontokat, a burkolat állapotát, a csűrők, féklapok, ívelőlapok és fékszárnyak alaphelyzetét és kitérítettségét.

d) Ellenőrizni kell a csűrő-, féklap-, ívelőlap és fékszárnyvezérlés elemeit, biztosításaikat.

e) A vezérsíkok és kormánysszervek vizsgálata során szemrevételezéssel ellenőrzésre kerülnek az adott felületek és bekötési csomópontjaik.

f) Ellenőrizni kell magassági- és oldalkormány, valamint a merev- és állítható trimmlapok állapotát, értelem szerű, akadálymentes kitérítettségüket, illetve alapbeállításukat.

2.2. A repülőgép pilótafülkéjében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek az ülések és a biztonsági hevederjeik épségük, biztonságos rögzítettségük és működő képességük szempontjából.

b) Ellenőrzésre kerül az ablakok tisztasága, sérülésmentessége, a nyitható ablakok működőképessége.

c) Ellenőrzésre került a kormányok és trimmjeik-, fékek-, működtetőkarok-, futók-, fékszárnyak vezérlőszerveinek épsége és akadálymentes véghelyzetig történő értelem szerű működésük.

d) Ellenőrizni kell a feliratok, deviációs táblák helyes kivitelét és nyelvezetét.

e) Ellenőrizni kell az elektromos kapcsoló- és kezelőszervek tisztaság, sérülésmentesség és akadálymentes működés szempontjából.

f) El kell végezni a pilótafülke, rádió- és navigációs műszereinek ellenőrzését.

2.3. A légi jármű földi ellenőrzése során egyeztetni kell a légi jármű főegységeinek gyári számát az okmányokban és dokumentumokban szereplőkkel a törzskönyv (törzslap) köteles üzemidő nyilvántartásra kötelezett berendezéseknél az egyeztetést szűrőpróbaszerűen kell elvégezni. Jelölés vagy gyári számeltérés nem engedhető meg.

2.4. A légi jármű légi alkalmassági felülvizsgálata földi ellenőrzése során a légi jármű típus specialitásától függően a hatóság — indokolható esetben — a fenti felsorolásban nem szereplő ellenőrzést is elrendelhet, illetve — az üzem-bentartó kérésére — megfelelően dokumentált indoklással valamely ellenőrzéstől eltekinthet.

3. A repülőgép légi ellenőrzése

3.1. A repülőgép légi ellenőrzése a mindenkor érvényes, hatóságilag jóváhagyott, a típusra vonatkozó berepülési utasítás alapján kerül végrehajtásra.

8. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Segédmotoros vitorlázó repülőgépek

A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai a segédmotoros vitorlázó repülőgépek esetében

1. Dokumentációk ellenőrzése

A légialkalmassági felülvizsgálat során a hatóság ellenőrzi a jogszabályban előírt dokumentáció meglétét, érvényességét és teljességét.

1.1. A légijármű első üzembe helyezését megelőző légialkalmassági vizsgálatok a hatóság ellenőrzi:

a) a típusalkalmassági bizonyítványt (Type Certificate TC) vagy kiegészítő típusalkalmassági bizonyítványt (Supplementary Type Certificate STC) és adatlapot (Data Sheet DS);

b) a gyártó vagy exportáló állam hatósága által kibocsátott export légialkalmassági bizonyítványt (Certificate of Airworthiness for Export);

c) a légijármű segédhajtómű üzemi naplóját;

d) a gyártó hatósága által jóváhagyott érvényes Földi- és Légiüzemeltetési Utasítást (Airplane Flight Manual AFM);

e) adott repülőgépre vonatkozó Repülésvégrehajtási Kézikönyvet (Aircraft Operational Manual AOM);

f) a Súlypontszámítási és Terhelési Utasítást (Weight and Ballance Manual W&B);

g) a Karbantartási Utasítást (Maintenance Manual MM);

h) a Leválasztott Berendezések Üzemeltetési és Tárolási Korlátai ((Component Operating and Storage Limit COSL) című dokumentumot a légijármű nyilvántartásra kötelezett berendezései felsorolásával, azok üzemeltetési és tárolási előírásaival;

i) a gyártó hatósága által jóváhagyott Minimálisan Szükséges Berendezések Listáját (Master Minimum Equipment List MMEL);

j) Légialkalmassági Irányelvek (Airworthiness Directive AD), Üzemeltetési Módosítások (Service Bulletin SB), bulletin listát légijármű és leválasztott berendezések bontásban;

k) a szintezési jegyzőkönyvet;

l) a súlymérési jegyzőkönyvet;

m) az átvevő berepülés jegyzőkönyvét és a feltárt hibák, hiányosságok lezárt listáját;

n) az üzemidő nyilvántartásra kötelezett berendezések listáját;

o) a biztosítási okmányt.

1.2. Már üzemben tartott légijármű légialkalmassági bizonyítványa érvényességének meghosszabbításakor a hatóság ellenőrzi:

a) a légijármű előző felülvizsgálatáig visszamenő karbantartási munkalapjainak gyűjteményét;

b) AD és SB listát, amely tartalmazza a kötelezően előírt vagy ajánlott módosítások listáját, valamint ezek végrehajtottsági állapotát;

c) a légijármű üzemi naplót, a fejezetek naprakész vezetését és az üzemidő nyilvántartásokat;

d) a légijármű nyilvántartásra kötelezett berendezéseinek listáját, a berendezések törzskönyveit, törzslapjait, a naprakész és pontos adatrögzítést;

e) adatszolgáltató lapot, mely tartalmazza a repülőgép pontos repülési/leszállási, ciklusadatait, gyári számait és esetenként egyéb kért adatokat is;

f) a Légialkalmassági Bizonyítványt;

g) az Állami Lajstrombavételi Bizonyítványt;

h) a Légijárműállomás Rádióengedély Okiratát;

i) a biztosítási okmányt.

2. A légijármű földi ellenőrzése

2.1. A légijármű szerkezetét, annak rendszereit és berendezéseit az alábbi módon és esetekben, az itt meghatározott részletességgel kötelesek a légiközlekedési hatóság műszaki felügyelői ellenőrizni a légialkalmassági felülvizsgálat során:

a) Szemrevételezéssel ellenőrzésre kerül a repülőgép sárkány külső és belső általános állapota, sérülésmentessége, azonosító-, felség- és lajstromjelek, feliratozások, valamint jelölések vonatkozó nemzetközi előírásoknak való megfelelése.

Itt kerül ellenőrzésre a statikus kisütők külső állapota és rögzítettsége.

A légijármű külső és belső vizsgálata során a hatóság elrendelheti valamely szerkezeti egység, szerkezeti elem, szerkezeti anyag roncsolásmentes vizsgálatát.

A légijármű vezérlő rendszereinek a vonatkozó technológiai utasítás szerint történő működéspróbáján túl a hozzáférhető helyeken ellenőrzésre kerül a működtető rendszerek, azok huzaljai, rudazatai, és a hermetikus átvezetések állapota.

Szűrőpróbaszerűen sor kerül a kormánylapok dokumentált alaphelyzet és kitérés értékeinek összevetésére a valósággal.

b) A szárnyak ellenőrzése során meg kell vizsgálni a bekötési csomópontokat, a burkolat állapotát, a csűrők, féklapok, ívelőlapok és féksárnyak alaphelyzetét és kitérhetőségét.

c) Ellenőrizni kell a csűrő-, féklap-, ívelőlap és fék-szárnyvezérlés elemeit, biztosításait.

d) A vezérsíkok és kormányzervek vizsgálata során szemrevételezéssel ellenőrzésre kerülnek az adott felületek és bekötési csomópontjaik.

e) Ellenőrizni kell magassági- és oldalkormány, valamint a merev- és állítható trimmlapok állapotát, értelem-szerű, akadálymentes kiteríthetőségüket illetve alapbeállítást.

f) Ellenőrizni kell a hajlékony tömlők és gumialkatrészek állapotát és élettartamuk szerinti üzemképességét szűrőpróbaszerűen.

g) Kötőelem biztosítások ellenőrzése.

2.2. A repülőgép pilótafülkéjében végrehajtandó ellenőrzések

a) Teljességgel ellenőrzésre kerülnek az ülések és a biztonsági hevederjeik épségük, biztonságos rögzítettségük és működő képességük szempontjából.

b) Ellenőrzésre kerül az ablakok tisztasága, sérülésmentessége, a nyitható ablakok működőképessége.

c) Ellenőrzésre kerül a kormányok és trimmjeik-, fékek-, működtetőkarok-, futók-, fékszárnyak vezérlőszerveinek épsége és akadálymentes véghelyzetig történő értelem-szerű működésük.

d) Ellenőrizni kell a feliratok, deviációs táblák helyes kivitelét és nyelvezetét.

e) Ellenőrizni kell az elektromos kapcsoló- és kezelőszerveket tisztaság, sérülésmentesség és akadálymentes működés szempontjából.

f) El kell végezni a pilótafülke, rádió- és navigációs műszereinek ellenőrzését.

2.3. A segédmotor ellenőrzése

a) Meg kell vizsgálni a motorbekötések és a rezgéscsilapítók állapotát.

b) Ellenőrizni kell a vezérlőszerveket, akadálymentes, értelem-szerű mozgatásukat.

c) Ellenőrizni kell a segédberendezések rögzítettségét, szivárgásmentességüket.

d) Meg kell vizsgálni az üzemanyagtartályok és az üzemanyagvezetékek épségét.

2.4. A légcsvár ellenőrzése

a) Ellenőrizni kell a lapátok állapotát, rögzítettségét.

b) Ellenőrizni kell az állító mechanizmus és a vitorlába állítás akadálymentes működését.

2.5. A légijármű földi ellenőrzése során egyeztetni kell a légijármű és a segédhajtómű gyári számát az okmányokban és dokumentumokban szereplőkkel. A törzskönyv (törzslap) köteles, üzemidő nyilvántartásra kötelezett berendezéseknél az egyeztetést szűrőpróbaszerűen kell elvégezni. Jelölés vagy gyári szám eltérés nem engedhető meg.

2.6. A légijármű földi ellenőrzése során a légijármű típus specialitásától függően a hatóság — indokolt esetben — a fenti felsorolásban nem szereplő ellenőrzést is elrendelhet,

illetve — az üzembentartó kérésére — megfelelően dokumentált indoklással valamely ellenőrzéstől eltekinthet.

3. A repülőgép légi ellenőrzése

A repülőgép légi ellenőrzése a mindenkor érvényes, hatóságilag jóváhagyott, a típusra vonatkozó berepülési utasítás alapján kerül végrehajtásra.

9. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Ultrakönnyű repülőgépek

A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai ultrakönnyű repülőgépek esetében

1. Dokumentációk

A légialkalmassági felülvizsgálat során a hatóság ellenőrzi a jogszabályban előírt dokumentáció meglétét, érvényességét és teljességét.

a) Az alap-dokumentáció és az abban felsorolt dokumentációk megléte. Az ultrakönnyű repülőgép alap-dokumentációja a hatóság által jóváhagyott dokumentáció, mely tartalmazza a repülőgéphez tartozó konkrét dokumentumokat.

b) Légijármű üzemi naplója

— az üzemidő naprakész vezetése;

— az egyéb dokumentumokban vezetett üzemidők egyezése a légijármű üzemi naplójában lévő üzemidőkkel;

— az alap-dokumentációban előírt, időszakos ápolások, vizsgálatok és egyéb munkák dokumentálása;

— a nyilvántartásköteles berendezések egyezése a légijármű üzemi naplójába bejegyzettekkel;

— a vonatkozó bulletinek, illetve „Főmérnöki utasítások” megléte és dokumentáltsága.

c) Motor/hajtómű üzemi napló

— az üzemidő napra kész vezetése;

— az egyéb dokumentumokban vezetett idők egyezése a motor/hajtómű üzemi naplójában lévő időkkel;

— az alap-dokumentációban előírt, időszakos ápolások, vizsgálatok és egyéb munkák dokumentálása;

— a nyilvántartás-köteles berendezések egyezése a motor/hajtómű üzemi naplóba bejegyzettekkel;

— a vonatkozó bulletinek, illetve „Főmérnöki utasítások” megléte és dokumentáltsága.

d) Légijárműüzemeltetési utasítás

— a hatósági hitelesítés megléte;

— a vonatkozó cserelapok, módosítások, korlátozások bevezetése a Légijárműüzemeltetési utasításba;

— a rádióberendezés, a műszerek és berendezések (esetlegesen transzponder) kezelési leírásának megléte;

— az alap-dokumentáció szerinti színtezési, súly- és súlypont mérési jegyzőkönyvek megléte és egyezése a repülőgépre előírtakkal.

e) Hatósági okmányok, jegyzőkönyvek
— a légialkalmassági és a lajstrombavételi bizonyítvány megléte, a bennük foglalt adatok egyeztetése a repülőgép adataival;

— a megelőző vizsgálatok és felülvizsgálatok jegyzőkönyveinek megléte, az ezekben feltárt hibák kijavításának illetve hiányosságok megszüntetésének igazoltsága;

— a típusra vonatkozó bulletinek hivatalos, naprakész jegyzékének ellenőrzése.

f) A rádióengedély megléte és érvényessége.

g) A biztosítási okmány megléte és érvényessége.

h) Az esetleges visszatérítő berendezés (VB)

— alkalmasságát igazoló okirat megléte és egyezése a tényleges berendezéssel,

— a VB kezelési utasításának megléte és szükség szerinti aktualizálása,

— az előírt cserék, ápolások, karbantartások és esetleges működési vizsgálatok dokumentálása.

2. A repülőgép földi ellenőrzése

A légijármű szerkezetét, annak rendszereit és berendezéseit az alap-dokumentációban rögzített módon és az itt meghatározott részletességgel kötelesek a légiközlekedési hatóság műszaki felügyelői ellenőrizni a légialkalmassági felülvizsgálat során.

A földi vizsgálat ellenőrzési műveleteinek sorrendje a következő. Valamennyi ellenőrzési lépés magában foglalja a kötés és a biztonságos rögzítettség ellenőrzését is.

2.1. A repülőgép törzs-szerkezetének ellenőrzése kiterjed az alábbiakra:

a) a külső, borító felületek — fa, fém, műanyag, vászon — állapota;

b) az erősített törzskeretek állapota;

c) a függesztő csapok, perselyek, GL-ek, állapota, kotyogásmentessége;

d) az ajtók, szerelőnyílások, fedelek állapota;

e) a szárnybekötés(ek), esetleges kitámasztók ellenőrzése;

f) a törzs és a függőleges vezérsík csatlakozásának épisége;

g) a törzs és a vízszintes vezérsík csatlakozásának épisége;

h) a főfutó szerkezeti épisége, működése;

i) a farok/orr futó szerkezeti épisége, működése;

j) a kabinablakok, vésznyílások állapota;

k) a jelzések és feliratok állapota;

l) a motor felfüggesztése és a motorbekötés állapota;

m) az üzemanyag és a levegő rendszerek állapota, hermetikussága;

n) elektromos vezetékek állapota, rögzítésük, biztosítékok állapota;

o) az elektromos berendezések állapota és működése;

p) az elektromos rendszerek, világítás, fűtés állapota, működése;

q) a műszer rendszerek állapota, hitelesítések;

r) a rádió-berendezés állapota, működőképessége;

s) a navigációs berendezések állapota, működőképessége;

t) az utólagosan beszerelt berendezések rögzítése, állapota;

u) a nyomástartó edények állapota, ellenőrzésük érvényessége;

v) általános korróziómentességi ellenőrzés;

w) a visszatérítő berendezés állapota.

2.2. A szárnyak ellenőrzése kiterjed az alábbiakra:

a) a szerkezeti kialakítás állapota, a szárny felületének minősége, a jelzések állapota;

b) az osztott szárnyak csatlakozása, kotyogás, állapota;

c) a főtartók, segéd tartók, a csatlakozó csomók állapota;

d) a csűrőkormányok állapota, vezérlő mechanizmusuk épisége, működésük;

e) a féklapok/ívelőlapok állapota, vezérlő mechanizmusuk épisége, működésük;

f) a szárnyvég, szárnyvégecsúszók, támaszkeretek állapota;

g) a szárnyvég áramvonalazók, törővég állapota;

h) kormánylap kotyogások, rögzített botkormány és ívelőlap/féklap mozgató kar esetén;

i) a kormánymozgató mechanizmusok állapota, kotyogások;

j) az esetlegesen a szárnyban elhelyezett üzemanyag tartály és más berendezések állapota;

k) a szerelőnyílások állapota.

2.3. A kabinban végrehajtandó ellenőrzések a következők:

a) fogantyúk, karok állapota, működése, színjelölése;

b) a láb kormány pedál(ok), állító(k) működése;

c) a féklap/ívelőlap működése, önzárása;

d) a fékszárny működése, rögzítés állapota;

e) a kioldó szerkezet(ek) működése, állapota;

f) a kezelőszervek, kormányok — a típusra jellemző — értelemszerű működése;

g) a motor- és légcavar-vezérlés állapota és működőképessége;

h) a feliratok és piktogramok — Légiüzemeltetési utasítás szerinti — megléte, állapota;

i) ülésállítók, üléstartozékok és kárpitozások megléte, állapota;

j) a hevederek és bekötések állapota, működése;

k) a mentődoboz megléte, rögzítése;

l) a szellőző-berendezések/szellőztető nyílások állapota, működése;

m) a kabin- és ajtózárok állapota és működése;

n) a műszerfal és a műszerek állapota, rögzítettség;

o) földön ellenőrizhető műszerek működésének ellenőrzése.

2.4. A vízszintes és függőleges vezérsík ellenőrzése kiterjed az alábbiakra:

a) a szerkezeti kialakítás állapota, a felületek minősége, a jelzések állapota;

b) az oldalkormány állapota, vezérlő mechanizmusának épisége, működése;

c) a magassági kormányállapota, vezérlő mechanizmusának épsége, működése;

d) kormánylap kotyogások rögzített botkormány, illetve pedálok esetén;

e) a rögzített és az állítható trimmek állapota, működése.

2.5. A motor(ok) és hajtómű(vek) ellenőrzése kiterjed az alábbiakra:

a) a motorvezérlés állapota és értelemszerű működése;

b) a motorágy, motorágy lábak állapota;

c) a vezérlő szervek, rudazatok, himbák, bowdenek be-
kötése, működése;

d) a segédberendezések állapota és működése;

e) a fordulatszám-csökkentő berendezés ellenőrzése;

f) a folyásmentesség (üzemanyag, olaj) ellenőrzése;

g) a hajlékony tömlők állapota és üzemidejének ellen-
őrzése;

h) a merev csövezetékek állapota, a hermetikusság el-
lenőrzése;

i) a szűrők állapotának és üzemidejének ellenőrzése;

j) a kiömlő nyílások és a kipufogók állapotának ellen-
őrzése;

k) a burkoló és terelő lemezek állapota, rögzítettsége.

2.6. A légszűrő(ek) ellenőrzése kiterjed az alábbiakra:
a) a légszűrőlapátok állapota, rögzítése, a beszerelési
sorrend ellenőrzése;

b) a légszűrő agy állapota, a meghajtó tengelyhez tör-
ténő felerősítésének ellenőrzése;

c) az állító és szabályozó mechanizmus ellenőrzése.

2.7. Az ultrakönnyű repülőgép földi működés-próbája az
alap-dokumentációnak megfelelő módon hajtandó végre, el-
lenőrizendő, hogy a mért értékek és paraméterek megfelel-
nek az alap-dokumentációban rögzített értékeknek.

3. A repülőgép légi ellenőrzése

Az ultrakönnyű repülőgép berepülését az alap-doku-
mentációban rögzített módon kell végrehajtani. A berepü-
lési jegyzőkönyvben rögzítésre kerülnek a berepülés során
mért adatok (különösen a sebesség és a túlterhelés). A földi
légialkalmassági ellenőrzés olyan működés-próbája, amely
a repülés biztonságát nem befolyásolja, a berepülés során
is végrehajtható.

10. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Hőlégballonok

A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai hőlégballonok esetében

1. Dokumentációk ellenőrzése

A légialkalmassági felülvizsgálat során a hatóság ellen-
őrzi a jogszabályban előírt dokumentáció meglétét, érvé-
nyességét és teljességét.

1.1. A légi jármű első üzembe helyezését megelőző légi-
alkalmassági vizsgálatok a hatóság ellenőrzi:

a) a típusalkalmassági Bizonyítványt (Type Certificate
TC) vagy kiegészítő típusalkalmassági Bizonyítványt
(Supplementary Type Certificate STC) és adatlapot (Data
Sheet DS);

b) a gyártó vagy exportáló állam hatósága által kibocsá-
tott export légialkalmassági bizonyítványt (Certificate of
Airworthiness for Export);

c) a légi jármű égő üzemi naplóját;

d) a gyártó hatósága által jóváhagyott érvényes Földi-
és Légiüzemeltetési Utasítást (Airplane Flight Manual
AFM), mely tartalmazza az adott légi járműre vonatkozó
légialkalmassági eljárásokat és követelményeket;

e) adott repülőgépre vonatkozó Repülésvégrehajtási
Kézikönyvet (Aircraft Operational Manual AOM), mely
tartalmazza a hajózó személyzet számára követendő eljá-
rásokat és korlátozásokat;

f) a Terhelési Utasítást (Weight and Ballance Manual
W&B);

g) a Karbantartási Utasítást (Maintenance Manual
MM);

h) a Leválasztott Berendezések Üzemeltetési és Táro-
lási Korlátai (Component Operating and Storage Limit
COSL) című dokumentumot a légi jármű nyilvántartásra
kötelezett berendezései felsorolásával, azok üzemeltetési
és tárolási előírásaival;

i) Légialkalmassági Irányelvek (Airworthiness Direc-
tive AD), Üzemeltetési Módosítások (Service Bulletin SB),
bulletin listát légi jármű és leválasztott berendezések bon-
tásában;

j) a súlymérési jegyzőkönyvet;

k) az átvevő berepülés jegyzőkönyvét és a feltárt hibák,
hiányosságok lezárt listáját;

l) az üzemidőnyilvántartásra kötelezett berendezések
listáját.

1.2. Már üzemben tartott légi jármű légialkalmassági
bizonyítványa érvényességének meghosszabbításakor a ha-
tóság ellenőrzi:

a) a légi jármű előző felülvizsgálatáig visszamenő kar-
bantartási munkalapjainak gyűjteményét;

b) AD és SB listát, amely tartalmazza a kötelezően
előírt vagy ajánlott módosítások listáját, valamint ezek
végrehajtottági állapotát;

c) az égő legutolsó nyomáspróba jegyzőkönyvét;

d) a légi jármű üzemi naplóját, a fejezetek naprakész
vezetését és az üzemidő nyilvántartásokat;

e) a légi jármű égőjének és nyilvántartásra kötelezett
berendezéseinek listáját, valamint a berendezések törzs-
könyveit, törzslapjait, a naprakész és pontos adatrögzítést;

f) az adatszolgáltató lapot, mely tartalmazza a légi jár-
mű pontos repülési) leszállási, ciklusadatait, gyári számait
és esetenként egyéb kért adatokat is;

g) a Légialkalmassági Bizonyítványt;

h) az Állami Lajstrombavételi Bizonyítványt;

- i) esetlegesen a Zajbizonyítványt;
- j) a Légijárműállomás Rádióengedély Okirátát;
- k) a biztosítási okmányt.

2. A légijármű földi ellenőrzése

A légijármű szerkezetét, annak rendszereit és berendezéseit az alábbi módon és esetekben az itt meghatározott részletességgel kell ellenőrizni a légialkalmassági felülvizsgálat során.

2.1. Szemrevételezéssel ellenőrzésre kerül a légijármű általános állapota, sérülésmentessége, azonosító-, felség- és lajstromjelek, feliratozások, valamint jelölések vonatkozó nemzetközi előírások szerinti megfelelése.

A légijármű külső és belső vizsgálata során a hatóság elrendelheti, valamely szerkezeti egység, szerkezeti elem, szerkezeti anyag roncsolásmentes vagy szakítópróbás vizsgálatát. A vizsgálatokat csak a hatóságilag elfogadott személy vezetheti és dokumentálhatja.

A fentiek ellenőrzése során feltárt hiányosságok, hibák és eltérések nem megengedettek. A hatósági hibalapon rögzített észrevételek kijavításáig a repülőgép nem üzemeltethető.

2.2. A légijármű gondolájában végrehajtandó ellenőrzések:

- a) ellenőrizni kell a nádfonatok épségét, a talplemez és a keresztmrevítések törés, illetve korhadásmentességét;
- b) ellenőrizni kell a felső bőrbevonat épségét és a töltőhab hiánytalanságát;
- c) meg kell vizsgálni a tartó-drótkötelek deformáció- és szakadásmentességét,
- d) a kötélcsívek épségét és csúszásmentességét;
- e) ellenőrizni kell a külső és belső kapaszkodók épségét;
- f) meg kell vizsgálni az alsó bőrbevonat sérülésmentességét;
- g) ellenőrizni kell a hőálló adattábla meglétét és az adatok egyezését.

2.3. A légijármű hajtóművén/égőjén végrehajtandó ellenőrzések:

- a) ellenőrizni kell az égő azonosító tábláját, és a hajlékony tömlők nyomáspróba feliratozásait és jelzéseit;
- b) meg kell vizsgálni az égőkeretet és a tartólábakat, törés és deformáció szempontjából;
- c) ellenőrizni kell az égő akadálymentes, előírás szerinti mozgathatóságát;
- d) ellenőrizni kell a tartóláb-burkolatok rögzíthetőségét;
- e) működéspróbával ellenőrizni kell a csapok akadálymentes, szabályszerű működését és a csőcsatlakozások épségét;
- f) ellenőrizni kell az égő szerkezeti elemeinek törés és deformáció-mentességét, a párologtatóspirálok épségét, a szegecs és csavarkötések szabályosságát.

2.4. A kupola ellenőrzése:

- a) ellenőrizni kell a burkolat anyagállapotát, szakadásmentességét;
- b) meg kell vizsgálni a hossz- és keresztzalagok, belső és külső helyező-szalagok égés és szakadásmentességét;
- c) ellenőrizni kell a koronagyűrű szalagrögzítéseinek állapotát, égés és szakadásmentességét;
- d) ellenőrizni kell a drótkötélrögzítő szalagvarratok épségét, a drótkötelek és a kötélcsívek sérülésmentességét;
- e) ellenőrizni kell a lángmentesített felületek, a szoknyarész ill. kötény felületének épségét, a rögzítőfülek, illetve a merevítő drótkötél sérülésmentességét;
- f) ellenőrizni kell a tépőkötél és a koronakötél hosszát és sérülésmentességét;
- g) próbával ellenőrizni kell a tépőkötél akadálymentes működését;
- h) egyeztetni kell az olvadóbetét számát és meg kell győződni annak, valamint a hőmérő vezetéknek sérülésmentességéről.

2.5. A műszerdoboz ellenőrzése során:

- a) meg kell vizsgálni a borítás sérülésmentességét és a doboz rögzíthetőségét,
- b) ellenőrizni kell a műszerek alaphelyzetét és értelem-szerű állíthatóságát.

2.6. Az üzemanyagtartályok ellenőrzése során:

- a) ellenőrizni és egyeztetni kell a palackok gyártási idejét, az ellenőrzések érvényességét;
- b) meg kell vizsgálni a csatlakozások sérülésmentességét, a szellőzőcsonkok működőképességét;
- c) meg kell vizsgálni a csapok működőképességét és szivárgásmentességét.

3. A hőléggallon légi ellenőrzése

A hőléggallon teljes működéspróbája/berepülése a típusdokumentációban szereplő értékek ellenőrzésével történik.

11. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Léghajók

A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai léghajók esetében

1. Dokumentációk ellenőrzése

A légialkalmassági felülvizsgálat során a hatóság ellenőrzi a jogszabályban előírt dokumentáció meglétét, érvényességét és teljességét.

1.1. A légijármű első üzembe helyezését megelőző légi-alkalmassági vizsgálatokor a hatóság ellenőrzi:

- a) a típusalkalmassági bizonyítványt (Type Certificate TC) vagy kiegészítő típusalkalmassági bizonyítványt

(Supplementary Type Certificate STC) és adatlapot (Data Sheet DS);

b) a gyártó vagy exportáló állam hatósága által kibocsátott export légialkalmassági bizonyítványt (Certificate of Airworthiness for Export);

c) a légijármű égő és hajtómotor üzemi naplóját;

d) a gyártó hatósága által jóváhagyott Földi- és Légi-üzemeltetési Utasítását (Airplane Flight Manual AFM), mely tartalmazza az adott légijárműre vonatkozó légialkalmassági eljárásokat és követelményeket;

e) adott repülőgépre vonatkozó Repülésvégrehajtási Kézikönyvet (Aircraft Operational Manual AOM), mely tartalmazza a hajózó személyzet számára követendő eljárásokat és korlátozásokat;

f) a Súlypontszámítási és Terhelési Utasítást (Weight and Ballance Manual W&B);

g) a Karbantartási Utasítást ((Maintenance Manual MM);

h) a Leválasztott Berendezések Üzemeltetési és Tárolási Korlátai (Component Operating and Storage Limit COSL) című dokumentumot a légijármű nyilvántartásra kötelezett berendezései felsorolásával, azok üzemeltetési és tárolási előírásaival;

i) Légialkalmassági Irányelvek (Airworthiness Directive AD), Üzemeltetési Módosítások (Service Bulletin SB), bulletin listát légijármű és leválasztott berendezések bon-tásban;

j) a súlymérési jegyzőkönyvet;

k) az átvevő berepülés jegyzőkönyvét és a feltárt hibák, hiányosságok lezárt listáját;

l) az üzemidőnyilvántartásra kötelezett berendezések listáját.

1.2. Már üzemben tartott légijármű légialkalmassági bizonyítványa érvényességének meghosszabbításakor a hatóság ellenőrzi:

a) a légijármű előző felülvizsgálatáig visszamenő karbantartási munkalapjainak gyűjteményét;

b) AD és SB listát, amely tartalmazza a kötelezően előírt vagy ajánlott módosítások listáját, valamint ezek végrehajtottsági állapotát;

c) az égő legutolsó nyomáspróba-jegyzőkönyvét;

d) a légijármű üzemi naplóit, a fejezetek naprakész vezetését és az üzemidő nyilvántartásokat;

e) a légijármű égőjének, hajtóművének és nyilvántartásra kötelezett berendezéseinek listáját, valamint a berendezések törzskönyveit, törzslapjait a naprakész és pontos adatrögzítést;

f) az adatszolgáltató lapot, mely tartalmazza a légijármű pontos repülési) leszállási, ciklusadatait, gyári számait és esetenként egyéb kért adatokat is;

g) a Légialkalmassági Bizonyítványt;

h) az Állami Lajstrombavételi Bizonyítványt;

i) az esetleges Zajbizonyítványt;

j) a Légijárműállomás Rádióengedély Okiratát;

k) a biztosítási okmányt.

2. A légijármű földi ellenőrzése

A légijármű szerkezetét, annak rendszereit és berendezéseit az alábbi módon és esetekben az itt meghatározott részletességgel kell ellenőrizni a légialkalmassági felülvizsgálat során.

2.1. Szemrevételezéssel ellenőrzésre kerül a légijármű általános állapota, sérülésmentessége, azonosító-, felség- és lajstromjelek, feliratozások, valamint jelölések vonatkozó nemzetközi előírások szerinti megfelelése.

A légijármű külső és belső vizsgálata során a hatóság elrendelheti, valamely szerkezeti egység, szerkezeti elem, szerkezeti anyag roncsolásmentes vagy szakítópróbás vizsgálatát. A vizsgálatokat csak a hatóságilag elfogadott személy vezetheti és dokumentálhatja.

A fentiek ellenőrzése során feltárt hiányosságok, hibák és eltérések nem megengedettek. A hatósági hibalapon rögzített észrevételek kijavításáig a légijármű nem üzemeltethető.

2.2. A légijármű gondolájában végrehajtandó ellenőrzések

a) Ellenőrizni kell a burkolat épségét, a hossz- és keresztmervítések törés, ill. deformációmentességét.

b) Ellenőrizni kell a szélvédő ablak épségét, átlátszóság és karcolásmentesség szempontjából.

c) Meg kell vizsgálni a tartó) rögzítőfüleket deformáció- és szakadásmentességét, a karabínerek épségét és működőképességét.

d) Ellenőrizni kell a biztonsági hevederek épségét, rögzítettségét, működőképességét.

e) Meg kell vizsgálni az üzemanyagtartályok bekötőhevederjeinek sérülésmentességét, működőképességét.

f) Ellenőrizni kell a hőálló adattábla meglétét és az adatok egyezését.

g) Meg kell vizsgálni a motor- és akkumulátor bekötésnek, valamint a rezgéscsillapítóknak épségét.

2.3. A légijármű hajtóművén/égőjén végrehajtandó ellenőrzések

a) Ellenőrizni kell az égő azonosító tábláját és a hajlékony tömlők nyomáspróba feliratozásait és jelzéseit.

b) Meg kell vizsgálni az égőkeretet és a rögzítéseket, törés és deformáció szempontjából.

c) Ellenőrizni kell az égő akadálymentes, előírás szerinti mozgathatóságát.

d) Ellenőrizni kell a vezérlés működőképességét, rögzíthetőségét.

e) Működéspróbával ellenőrizni kell a csapok akadálymentes, szabályszerű működését és a csőcsatlakozások épségét.

f) Ellenőrizni kell az égő szerkezeti elemeinek törés és deformáció-mentességét, a párologtatóspirálok épségét, a szegecs és csavarkötések szabályosságát.

2.4. A kupola ellenőrzése

a) Ellenőrizni kell a burkolat anyagállapotát, szakadásmentességét.

b) Meg kell vizsgálni a hossz- és keresztzalagok, belső és külső helyezőszalagok égés és szakadásmentességét.

c) Ellenőrizni kell a koronagyűrű szalagrögzítéseinek állapotát, égés és szakadásmentességét.

d) Ellenőrizni kell a drótkötélrögzítő szalagvarratok épségét, a drótkötelek és a kötélszívek sérülésmentességét.

e) Ellenőrizni kell a lángmentesített felületek épségét, a tépőzárak sérülésmentességét és működőképességét.

f) Ellenőrizni kell a hideglevegő csatorna épségét.

g) Meg kell vizsgálni a túlnyomásszelepek bekötéseinek épségét.

h) Ellenőrizni kell a nagy hőtűróképességű felületek és tépőzárjaik épségét és megnyúlásmentességét.

i) Ellenőrizni kell a farokfelületek és tépőzárjaik épségét.

j) Ellenőrizni kell a tépőkötél, az orr és a farokkötél hosszát és sérülésmentességét.

k) Próbával ellenőrizni kell a tépőkötél akadálymentes működését.

l) Egyeztetni kell az olvadóbetét számát és meg kell győződni annak, valamint a hőmérő vezetéknek sérülésmentességéről.

2.5. Műszerfal

a) Meg kell vizsgálni a borítás sérülésmentességét és a műszerek rögzítettségét.

b) Ellenőrizni kell a műszerek alaphelyzetét és értelemszerű állíthatóságát.

2.6. Üzemanyagtartályok

a) Ellenőrizni és egyeztetni kell a palackok gyártási idejét, az ellenőrzések érvényességét.

b) Meg kell vizsgálni meg a csatlakozások sérülésmentességét, a szellőzőcsonkok működőképességét.

c) Meg kell vizsgálni a csapok működőképességét és szivárgásmentességét.

2.7. Hajtómű/motor

a) Ellenőrizni kell a motor és a segédberendezések rögzítettségét.

b) Meg kell vizsgálni az üzemanyagtartály rögzítettségét és szivárgásmentességét.

c) Ellenőrizni kell a csővezetékek szivárgásmentességét és rögzítettségét.

d) Próbáljuk ki a vezérlés értelemszerű, akadálymentes működését.

2.8. Légcsavar

a) Ellenőrizni kell a lapátok állapotát, rögzítettségét.

b) Meg kell vizsgálni a szögállító mechanizmus működését (amennyiben van).

3. A léghajó légi ellenőrzése

A léghajó teljes működéspróbája) berepülése a típusdokumentációban szereplő értékek ellenőrzésével történik.

12. számú melléklet

a 63/2001. (XII. 23.) KöViM rendelethez

Egyéblégijárművek

A légialkalmassági felülvizsgálat részletes szabályai az ejtőernyő, a siklóernyő és a motoros siklóernyő esetében

Ejtőernyő légialkalmassági felülvizsgálata

Az ejtőernyő alkalmazásának és légialkalmassági felülvizsgálatának paramétereit, a gyártó az ejtőernyő hajtogatói és kezelési utasításában határozza meg.

Általánosságban az alkalmazhatóság megadja, hogy az ejtőernyő a gyártás napjától számított (a gyártó által megadott) évig használható. Az ejtőernyő, tok-hevederrendszer formulárja tartalmazza a hajtogatói és kezelési utasításban előírt ciklusidő szerinti átvizsgálás időtartamait, rendeltetésszerű használat feltételezése mellett. Azoknál az ejtőernyőknél, tok-hevederrendszerrel, ahol a gyártó nem határozza meg a használhatóság időtartamát, átvizsgálás időtartamát a tartalék ejtőernyő áthajtogatásakor kell elvégezni az átvizsgálást.

Amennyiben az átvizsgálás során az ejtőernyős felszerelésen sérülés, anyaghiba (gyengülés) vagy egyéb rendellenesség észlelhető az egyedi légialkalmassága megszűnik.

Az alkalmasságot megállapító elrendelheti az ejtőernyő és tok-hevederrendszer szakműhelyben történő műszeres vizsgálatát. A javítást, vizsgálatot csak a hatóság által feljogosító szakműhely vagy személy végezheti. A javítást, vizsgálatot, megállapításokat a hatóság által feljogosított szervezet jegyzi be a formulárba és a vizsgálatról készült jegyzőkönyvet a felszerelés élettartamának lejárataát követő egy évig megőrzi.

Légialkalmassági vizsgálatot (formulárba történő bejegyzést) a típusvizsgálattal rendelkező tartalék és mentő-ejtőernyő hajtogató végezheti.

A légialkalmassági vizsgálat alapja a hatóság által jóváhagyott alapidokumentáció, ami lehet típusdokumentáció, vagy más elfogadott dokumentáció.

1. Dokumentáció ellenőrzése

1.1. Üzemben tartónál tárolt okmányok:

- a) hajtogatói és kezelési utasítást, amely tartalmazza:
- típus megnevezését
 - gyártót, telephelyét, elérhetőségét
 - műszaki, technikai adatokat, paramétereiket
 - hajtogató és kezelési útmutatást az ellenőrzési pontok meghatározásával
 - karbantartást, tárolást
 - hatóság által kiadott típus alkalmasságot igazoló okmányt adott típusra;
- b) formulár az ejtőernyő elválaszthatatlan része, amely tartalmazza:
- ejtőernyő típusát
 - gyártási számát

- gyártási idejét
- tulajdonos nevét
- ugrások számát
- késleltetett nyitások idejét.

1.2. Az ejtőernyővel együtt mozgó okmányok

a) ejtőernyő azonosító kártya, amely tartalmazza:

- ejtőernyő típusát
- ejtőernyő gyártási számát
- ejtőernyő gyártási idejét
- hatóság által feljogosított kiállító szervezet nevét
- egyedi légiakalmasságot igazoló bejegyzést.

2. Légijármű földi ellenőrzése

2.1. Kupola állapotának vizsgálata:

- típus, gyártási szám gyártási időt meghatározó jelzések ellenőrzése
- kupola anyagának vizsgálata
- szakadás, sérülés, szennyeződés mentesség ellenőrzése
- varrások állapotának ellenőrzése.

2.2. Zsinórzat állapotának vizsgálata:

- nyúlás, szakadások, elemi szálak állapota
- bekötési csomópontok ellenőrzése
- irányító zsinórok és fogantyúk állapota és szabad mozgásuk ellenőrzése.

2.3. Tok-hevederrendszer vizsgálata:

- csatoló tagok épsége működőképességének ellenőrzése
- varrások, hevederek állapotának ellenőrzése
- gyorsleoldó zár működőképessége, állapotának ellenőrzése
- lezáró hurok állapotának ellenőrzése
- kioldó tüskék állapotának ellenőrzése.

Siklóernyő (paraglider) légiakalmassági felülvizsgálata

A siklóernyő alkalmazásának és légiakalmassági felülvizsgálatának paramétereit, a gyártó a siklóernyő műszaki leírásában és üzemeltetési kézikönyvében határozza meg.

Általánosságában az alkalmazhatóság megadja, hogy a siklóernyő a gyártás napjától számított (a gyártó által megadott) évig, de legfeljebb a megadott repülési idő eléréséig használható akkor, ha a siklóernyő formulárja tartalmazza a kézikönyvben leírt ciklusidő szerinti, gyártó által végrehajtott átvizsgálás időtartamait és leírását, rendeltetés szerinti használat feltételezése mellett.

Amennyiben a gyártó által a kézikönyvben leírt ciklusidőn belül anyaghiba (gyengülés) vagy más rendellenesség feltételezhető, az egyedi légiakalmasságot megállapító elrendelheti a siklóernyő szakműhelyben történő műszeres vizsgálatát.

A javítást, vizsgálatot csak a hatóság által feljogosított szakműhely vagy személy végezheti. A javítást, vizsgálatot, megál-

lapításokat a hatóság által feljogosított szervezet jegyzi be a formulárba és vizsgálatról készült jegyzőkönyvet a felszerelés élettartamának lejárataát követő egy évig megőrzi.

Légiakalmassági vizsgálatot (formulárba történő bejegyzést) a típusvizsgálattal rendelkező tartalék és mentő-ejtőernyő hajtogató végezheti.

A légiakalmassági vizsgálat alapja a hatóság által jóváhagyott alapidokumentáció, ami lehet típusdokumentáció, vagy más elfogadott dokumentáció.

1. Dokumentáció ellenőrzése

1.1. Az üzemben tartónál tárolt okmányok:

a) műszaki leírás és üzemeltetési kézikönyv, amely tartalmazza:

- típus megnevezést
- gyártási számát, gyártás idejét
- gyártó telephelyét, elérhetőségét
- műszaki-technikai adatokat, paramétereket
- zsinór térképet
- karbantartások idejét, tárolási feltételeket;

b) típusakalmasságot igazoló DHV, AFNOR, ACPUL SHV vizsgákat

— adott típusokon belül alaptípusok ismertetése (típus változatok (a konkrét típus okmánya);

c) formulár (törzskönyv) siklóernyő elválaszthatatlan része, amely tartalmazza:

- típus megnevezését
- gyári számát
- gyártási idejét
- azonosító jelét
- alapadatokat A, B, C. akalmassági kategóriák
- tulajdonos nevét, címét
- használó nevét, címét
- startok számát, repülési időket (éves összesítésekkel)
- mentőeszköz hajtogatóinak számát, idejét hajtogató nevét.

1.2. A siklóernyővel együtt mozgó okmányok:

a) azonosító kártya, amely tartalmazza:

- azonosító jelét
- típusát, gyári számát, gyártási évet
- tulajdonos nevét címét
- hatóság által feljogosított kiállító szervezet nevét
- felülvizsgálat idejét
- érvényesség idejét
- egyedi vagy ideiglenes akalmasságot igazoló műszaki vezető (bélyegzővel igazolt) aláírását.

2. Földi ellenőrzés

2.1. Kupola állapotának vizsgálata:

- azonosító jel meglétének ellenőrzése
- kupola anyagának ellenőrzése
- szakadás mentesség ellenőrzése
- varrások állapotának ellenőrzése
- szennyeződés ellenőrzése.

2.2. Zsinórzat állapotának vizsgálata:
— nyúlás, szakadások, elemi szálak állapotának ellenőrzése

— bekötési csomópontok ellenőrzése
— irányító zsinórok és fogantyúk állapotának, és szabad mozgásának ellenőrzése

— különleges zsinórzat esetén az alapidokumentáció szerint.

2.3. Hevederzet (felfüggesztő rendszer) vizsgálata:

— csatoló tagok épsége, működőképességének ellenőrzése

— varrások állapotának ellenőrzése.

2.4. Siklóernyő tok (hordozó zsák):

— anyag, varrás ellenőrzése.

2.5. Kiegészítő berendezések vizsgálata:

2.5.1. mentőernyő: megegyezik az ejtőernyőnél megállapítottakkal

— mentőernyő csatoló tagját védő tok tépőzár illeszkedésének, és bonthatóságának ellenőrzése

— kioldó tüskék előírás szerinti elhelyezése

2.5.2. mentőernyő nyitást elősegítő egység vizsgálata (piropatron, rakéta, rugós szerkezet

— nyitást elősegítő egység és a kioldó tüske közötti csatolótag ellenőrzése

2.5.3. sérülést csökkentő egység (protektor (

— használhatóságának ellenőrzése

2.5.4. feladatnak megfelelően használt műszerek állapotának, és működésének vizsgálata

2.5.5. zsinórvágó alkalmassága a feladat végrehajtására

2.5.6. bukósisak kemény héjú fejevédő.

3. Légiellenőrzés

A siklóernyő repülési tulajdonságai, a légiüzemeltetési utasításban leírtaknak megfelelően feleljen meg.

Az ellenőrző repülés végrehajtását üzemi ellenőrző jogosítású siklóernyős oktató pilóta hajthatja végre hegyi, vagy jogosításának megfelelően csörléssel.

— a siklóernyő repülési tulajdonságainak ellenőrzése kormányozhatósága

— stabilitás vizsgálata a megengedett minimális és maximális sebességnél

— merülési sebesség vizsgálata

— a fentiekben túl a konkrét siklóernyőnek megfelelő, az alapidokumentáció szerint kötelezően megrepülő repülési helyzetetek vizsgálata.

Motoros siklóernyő légialkalmassági felülvizsgálata

Az általános vizsgálat azonos a siklóernyő vizsgálatával, de kiegészül a háton hordozható segédmotoros berendezés vagy a segédmotoros kocsiszerkezet [ahol a pilóta foglal helyet, (trike) amely a silóernyő zsinórzatára csatoló tagokkal van felfüggesztve], műszaki felülvizsgálatával.

A légialkalmassági vizsgálat alapja a hatóság által jóváhagyott alapidokumentáció, ami lehet típusdokumentáció, vagy más elfogadott dokumentáció.

1. Dokumentáció ellenőrzése

— kézikönyv

— formulár

— a berendezéssel együtt mozgó alkalmassági kártya.

2. Háton hordozható segédmotoros berendezés vizsgálata:

— rögzítő csatoló tagok épségének és állapotuknak ellenőrzése,

— rögzítő hevederzet anyagának és a varrások állapotának ellenőrzése,

— a berendezés háton felfekvő felületének rezgéscsilapító szivacsbélés megléte,

— hordszerkezeten (tartó szerkezet) nem lehet törés, repedés vagy benyomódás,

— légcsvavar védőrács-háló megléte, épségének ellenőrzése,

— segédmotor rögzítésének (rezgéscsökkentő gumi bakok) ellenőrzése,

— üzemanyag rendszer ellenőrzése, üzemanyag folyás, szivárgás nem lehet az üzemanyag porlasztó túlfolyó csöve a kipufogó rendszertől távol legyen,

— indító berendezés és kezelőszervek ellenőrzése,

— kipufogó rendszer rögzítésének, állapotának, tömítettségének ellenőrzése törés, repedés nem lehet,

— a berendezés rezonanciájának, légcsvavar egysíkbán futásának és tolóerő ellenőrzése motor járatással, változó fordulatszámra.

3. Kocsiszerkezet (trike) vizsgálata:

— megegyezik a segédmotoros sárkányrepülőnél, valamint a 2. pontban meghatározottakkal.

LÉGIALKALMASSÁGI ENGEDÉLY RÉSZLETES SZABÁLYAI AZ RVSM LÉGTÉR- BEN ÜZEMELŐ LÉGIJÁRMŰVEK ESETÉBEN

Azon légi járműveknek amelyek a 290 FL feletti légtérben repülnek, ahol a függőleges elkülönítési minimum 300 m (1000 ft) (RVSM üzemelés) alkalmazásra kerül, az alábbi feltételeknek kell megfelelniük.

TARTALOMJEGYZÉK

1. *Meghatározások és rövidítések*
2. A jóváhagyási Eljárás
 - 2.1 Általános
 - 2.2 A légi jármű jóváhagyása
3. *RVSM végrehajtás*
 - 3.1 Általános
 - 3.2 RVSM repülés lebonyolítása
 - 3.3 Magasságmérő rendszer hiba
 - 3.4 Magasságtartás
4. *A légi jármű rendszerek*
 - 4.1 Felszereltség az RVSM üzemeléshez
 - 4.2 Magasságmérés
 - 4.3 Magassági riasztás
 - 4.4 Automatikus Magasság Ellenőrző rendszer
 - 4.5 Rendszer korlátai
5. *Légi alkalmassági engedély*
 - 5.1 Általános
 - 5.2 Az RVSM engedélyezési adat-csomag tartalma
 - 5.3 Légi jármű csoportosítások
 - 5.4 Repülési pályagörbék
 - 5.5 Működési jellemzők adatai
 - 5.6 Megfelelési eljárások
 - 5.7 Folyamatos légi alkalmasság
 - 5.8 Engedély megadása utáni módosítás
6. *Folyamatos légi alkalmasság (Karbantartási Eljárások)*
 - 6.1 Általános
 - 6.2 Karbantartási Programok
 - 6.3 Karbantartási Dokumentumok
 - 6.4 Karbantartási Gyakorlatok

Függelék 1 — W/δ 100 magyarázata

Függelék 2 — Magasságmérő Rendszer hiba összetevői

1. Bevezetés
2. ASE
3. Magasságmérő Rendszer Hiba
 - 3.1 Lebontás
 - 2—1 ábra A magasságmérő rendszer hibái
 - 2—1 táblázat A statikus felvevő hibája
 - 2—2 táblázat Maradék statikus felvevőhibák
 - 2—2 ábra SSE/SSEC összefüggése az ASE-val, ahol statikus vezeték nyomásmérés és hibaszámítás nulla

Függelék 3 — Statikus rendszerhibák meghatározása és ellenőrzése

1. Bevezetés
2. 1. sz. példa
3. 2. sz. példa
4. 3. sz. példa
 - 3—1. ábra A sárkány statikus nyomásrendszerének kezdeti és folyamatos megfelelőségének bizonyítási eljárása.
 - 3—2. ábra Megfelelőségek bemutatása földi- és légi próbák kölcsönösségén át, eljárási próbákon keresztül.
 - 3—3. ábra Új légi jármű modell sárkányának statikus nyomásrendszerének kezdeti és folyamatos megfelelőségének bizonyítási eljárásai.

Függelék 4 — A 9574 számú ICAO dokumentum áttekintése — Magasságtartási paraméterek

1. *Meghatározások és rövidítések*

Légi jármű csoport: A légi járművek azon csoportja, amelyeknek a tervezője és építője névleg azonos, tekintettel az összes részletre, amely hatást gyakorol a magasságtartási teljesítőképességének pontosságára.

Magasságmérő-rendszer hiba (ASE): A nyomás szerinti magasság repülő személyzet számára műszeren kijelzett értéke — a Nemzetközi Szabvány Légtér földi nyomás szerint (1013.2 hPa/29.92 in.Hg) — és a szabad légtér nyomás magasság közötti érték.

Meghatározott Magassági Ertérés (AAD): Az S módú transzponder által továbbított magasság és a meghatározott magasság/repülési magasság közötti érték.

Automatikus Magasság Vezérlő Rendszer: Bármely rendszer, amely úgy van tervezve, hogy automatikusan vezérli a légi járművet a vonatkozó nyomás szerinti magassághoz.

Repülő-elektronika hiba (AVE): A nyomásérzékelő átalakítási folyamatába beállt hiba, amely az elektromos kimenetnél okoz bármilyen statikus felvevői hiba eltérést (SSEC), miközben azt a szükséges magasság kijelzésére használják.

Alap RVSM burkológörbe: a Mach szám és a bruttó súly aránya 290 FL és 410 FL közötti magasság esetén (vagy a maximálisan elért magasságnál), ahol egy légi jármű ésszerűen elvárható módon a leggyakrabban üzemel.

Teljes RVSM burkológörbe: A teljes üzemelési Mach szám kiterjedés, W/δ és magasság értéken túl, ahol a légi jármű még üzemelni tud az RVSM légtérben belül.

Általános Légi Közlekedés (GAT): Az ICAO szabályai és kikötései szerinti repülés lefolytatása.

Magasságtartási Képesség: A légi jármű magasságtartási képessége, ahol elvárhatóan egy névleges gazdaságossági körülmények között üzemel a helyes üzemeltetési és karbantartási gyakorlat betartása mellett.

Magasságtartási teljesítőképesség: Egy légi jármű megfigyelhető képessége a kiválasztott repülési szint tartásának vonatkozásában.

Nem-csoport Légi jármű: Egy légi jármű, amelyre az üzemeltető engedélyért folyamodik és sárkány karakterisztikái egyedülállóak és jobbak, mint a csoport légi járművéké.

Műveleti Légitforgalom (OAT): Azon repülések, melyek GAT szabályoktól eltérő a katonai légügyi hatóság által meghatározott-szabályok és eljárások szerint kerülnek végrehajtásra.

RVSM jóváhagyás: A légiközlekedési hatóság által kiadott engedély.

Visszamaradó statikus felvevő hiba: Olyan maradék hiba, mely a statikus felvevő hibájának (SSE) a statikus felvevő

hibájának kompenzálásának (SSEC) alkalmazása után marad.

Állami Légi jármű: A hadsereg, határőrség és a rendőrség által használt légi jármű, amelyet az adott állam légi járművének kell tekinteni.

Statikus felvevő hiba (SSE): A statikus rendszer által, a statikus felvevőnél felvett nyomás érték és a zavartalan külső nyomás közötti érték.

Statikus felvevő hiba helyesbítés (SSEC): A statikus felvevő hiba helyesbítése.

Teljes függőleges hiba (TVE): Függőleges geometriai különbség a tényleges nyomásérték, amely magasságon egy légi jármű repül és annak a magasságnak meghatározott nyomásértéke (repülési szint) között.

W/δ: A légi jármű súlya, W, osztva az atmoszférikus nyomás hányadossal, δ.

Rövidítés	Jelentés
AAD	Engedélyezett magassági eltérés
ADC	Levegőjel rendszer számítógysége
AOA	Megfúvási szög
AOC	Repülő Üzemi Engedély
ASE	Magasságmérő rendszer hibája
ATS	Légiforgalmi szolgálat
GAT	Általános légiforgalom
δ	Atmoszférikus nyomáshányados
Hp	Tengerszint feletti magasságon mért nyomás
HPa	Hekto-Pascal
in. Hg	Higany inch
M	Mach-szám
MASPS	Légi jármű Rendszerek Minimális Teljesítmény Követelményei
MEL	Minimális Berendezések Listája
MMEL	Minimális Berendezések Listájának Alappéldánya
Mmo	Maximális üzemelési Mach-szám határ
MNPS	Minimális Navigációs teljesíthetőségek pontos leírása
NAT	Észak-Atlanti
NOTAM	Közlemények a légi jármű személyzetének
OAT	Műveleti légiforgalom
OTS	Szervezett Sáv Szerkezet
QFE	A repülőtéren szintjén mért légnyomás
QNH	Tengerszintre átszámított helyi (repülőtéren) légnyomás.
RTF	Rádiótelefon
SSE	Statikus felvevő hiba
SSEC	Statikus felvevő hiba helyesbítés
TVE	Teljes függőleges hiba
VMO	Maximális üzemelési sebesség korlát
W	Súly

2. A jóváhagyási eljárás

2.1. Általános feltételek

Azt a légtér, melyben RVSM kerül alkalmazásra, speciális minősített légtérnek kell tekinteni. Mind az egyes

speciális légi jármű típusokat, mind azokat a típusokat, melyeket az üzemeltető használni kíván, légiközlekedési hatóságnak kell jóváhagynia, még mielőtt az RVSM légtérben az üzemeltető velük repülést végez. Ezen túlmenően mindenhol, ahol az egyes speciális légtérben

történő üzemelés egy ICAO Regionális Navigációs Egyezmény szerint jóváhagyást igényel, egy üzemeltetési jóváhagyás válik szükségessé. Jelen dokumentum útmutatóként szolgál mind a légi jármű típus vagy típusok jóváhagyásához.

2.2. A légi jármű jóváhagyása

2.2.1. Minden egyes légi jármű típusnak, melyet az üzemeltető RVSM légtérben kíván használni, a légiközlekedési hatóság által kiadott légialkalmassági jóváhagyással kell rendelkeznie, mégpedig az 5. pont értelmében az RVSM üzemelés jóváhagyása előtt, beleértve a légialkalmassági programok folytatására vonatkozó jóváhagyást is. Az 5. pont mind az újonnan épített, mind a már üzemelő légi járművek jóváhagyásáról rendelkezik. Valamennyi RVSM üzemelésre vonatkozóan a légialkalmassági programok folytatását (karbantartás és javítás dolgában) a 6. pont szabályozza.

2.2.2. Az a légi jármű, amelyik akár a 23. számú JAA Információs levél, akár az FAA Ideiglenes útmutató 91-RVSM pontja alapján nyert jóváhagyást, az a jelen légialkalmassági követelményeinek is megfelel.

Megjegyzés: Javasolt, hogy az üzemeltetők mind a már elnyert jóváhagyásaikat, mind a Légi jármű Repülési Kézikönyveket ellenőrizzék, nem tartalmazzak-e felesleges regionális korlátozásokat.

3. RVSM végrehajtás

3.1. Általános feltételek

Az elkülönítés általános koncepciójában kitűzött célokat légialkalmassági követelmények formájában fogalmazták meg a magasságmérési rendszer hibájának (ASE) valamint az automatikus magassággellenőrzés jellemzőinek megbecslése révén.

3.2. RVSM repülési burkológörbe

RVSM jóváhagyás tekintetében a repülési burkológörbét két részként tekintik; Alap RVSM repülés-tervezési burkológörbéként valamint teljes RVSM repülési burkológörbéként (melyekre a továbbiakban mint „Alap-burkológörbére” és „Teljes burkológörbére” történik hivatkozás), amint azt az 1. pont meghatározza és a 5.4. pont magyarázza. A Teljes burkológörbe tekintetében nagyobb ASE megengedett.

3.3. A magasságmérő rendszer hibája

3.3.1. Annak érdekében, hogy egy rendszert az elkülönítés általános koncepciója által megállapított teljesítmény-jellemzők viszonylatában értékelhessünk (lásd 4. függelék 2. pont) számszerűsíteni kell a közép- és a három sztenderd ASE eltérés értékét, úgy, mint ASE_{mean} és ASE_{3sd}. Ennek érdekében számításba kell venni mindazokat a lehetőségeket, melyekből ASE-eltérések származhatnak. Azok a tényezők, melyeknek hatása van ASE-ra, az alábbiak:

a) az elektronikus berendezések jelváltozásai egység-ről-egységre;

b) az üzemeltetési környezetnek az elektronikus berendezésekre gyakorolt hatása;

c) a statikus nyomásfelvevőnek a sárkányszerkezetek különbözőségeiből származó hibái;

d) az üzemelési feltételek hatása a statikus nyomásfelvevő hibáira.

3.3.2. Az ASE hibák értékeléséhez a 3.3.1. a)–d) alpontokat figyelembe kell venni, függetlenül attól, hogy az értékelés mért vagy előre jelzett adatokon alapul. A d) pont hatása, mint változó figyelmen kívül hagyható, ha az ASE eltérések értékeléséhez egy RSVM repülési burkológörbe legkedvezőtlenebb repülési feltételeit használják a számításokhoz.

3.3.3. Az Alap-burkológörbének való megfelelés feltételei az alábbiak:

a) a burkológörbe legkedvezőtlenebb pontjában, vagyis ahol az ASE középérték a legnagyobb abszolút értéket veszi fel, ez az érték nem lehet nagyobb, mint 25 m (80 ft);

b) abban a burkológörbén belülre eső pontban, melynél az ASE hiba középértékének abszolút értékéhez a három standard ASE eltérést hozzáadva az eredmény a legnagyobb abszolút értéket éri el, ez az abszolút érték nem haladhatja meg a 60 métert (200 ft).

3.3.4. a Teljes burkológörbének való megfelelés feltételei az alábbiak:

a) a Teljes burkológörbe legkedvezőtlenebb pontjában, vagyis ahol az ASE középérték a legnagyobb abszolút értéket veszi fel, ez az abszolút érték nem haladhatja meg a 37 métert (120 ft);

b) abban a Teljes burkológörbén belülre eső pontban, melynél az ASE középértékhez a három standard ASE eltérést hozzáadva az eredmény a legnagyobb abszolút értéket éri el, ez az abszolút érték nem haladhatja meg a 75 métert (245 ft);

c) ha szükséges, akkor egy adott légi jármű csoport (lásd 5.3) RVSM jóváhagyásának megszerzése céljából egy olyan üzemeltetési korlátozás szabható, mely korlátozza a légi járművet abban, hogy a Teljes burkológörbe egyes részeire eső olyan RVSM műveleteket végezzen, melyek esetében vagy az ASE középérték haladja meg a 37 métert (120 ft) és/vagy az ASE középértékhez hozzáadott három standard ASE eltérés értékéből származtatott összeg abszolút értéke haladja meg a 75 métert (245 ft). Ha egy ilyen korlátozás születik, akkor ennek egyrészt meg kell jelennie azon adatokban, melyek a kérelem jóváhagyását támogatják, másrészt ezt tényként dokumentálni kell az érintett légi jármű üzemeltetési kézikönyvében. Mindazonáltal nem szükséges, hogy a légi járművön egy effajta korlátozásra látható vagy hallható jel figyelmeztessen.

3.3.5. Azon feltételeknek, melyeket a Teljes RVSM burkológörbén belülre eső Alap-burkológörbére állapítottak meg, mindazon légi járművek esetében eleget kell tenni, melyek típusalkalmassági kérelmüket 1997. január 1. után nyújtották be.

3.3.6. Azon légi járművek számára, melyeket nem-csoport légi járműként a 5.3.2. alpont szerint terjesztettek fel jóváhagyásra, a sztenderd az alábbi:

a) az Alap-burkológörbe tekintetében valamennyi feltételre:

— | maradék statikus nyomásfel-
vevő hiba + a legkedvezőtle-
nebb elektronikai hiba | ≤ 50 m (160 ft);

b) a Teljes burkológörbe tekintetében valamennyi feltételre:

— | maradék statikus nyomásfel-
vevő hiba + a legkedvezőtle-
nebb elektronikai hiba | ≤ 60 m (200 ft)

Megjegyzés: A legkedvezőtlenebb elektronikai hiba az a légijármű konstruktöre által a légijárműbe beépített magasságmérő műszerek számára megállapított azon tűrésérték, mely a legnagyobb abszolút értékű kombinált értéket szolgáltatja a statikus nyomásfelvevő elhelyezéséből származó hiba és a legkedvezőtlenebb elektronikai hiba összegéent.

3.4. Magasságtartás

Minden automatikus magasságvezérlő rendszernek a kiválasztott magasságot ± 20 m (± 65 ft) pontossággal kell tartania, egyenes, vízszintes repülésben, turbulencia és lökésmentes körülmények között.

Megjegyzés: Sem módosítani, sem kicserélni nem szükséges azokat a légijármű vezetésével/a teljesítmény szabályozásával kombinált automatikus magasság-ellenőrző rendszereket, melyek ± 40 m (± 130 ft) eltéréseket engednek meg turbulencia és lökésmentes körülmények között, ha típusalkalmasságra való felterjesztésük 1997. január 1. előtt történt meg.

4. Légijármű rendszerek

4.1. Az RVSM műveletekhez szükséges felszerelések
A felszereléssel való minimális ellátottság:

4.1.1. Két egymástól független magasságmérő rendszer. Mindegyik rendszernek rendelkeznie kell az alábbi elemekkel:

a) keresztbe kapcsolt statikus nyomásfelvevővel, melyet jegesedés elleni védelemmel kell ellátni, ha a nyomásfelvevő elhelyezésének környezete jegesedhet;

b) egy a statikus nyomásfelvevő által érzékelt olyan statikus nyomás mérésére szolgáló berendezés, mely az érzékelt adatot nyomásmagassággá alakítja és azt a személyzet számára megjelenti;

c) egy berendezés, mely a megjelentetett nyomásmagasságot automatikus magassággözlés számára digitálisan kódolja;

d) egy a statikus nyomásfelvevő hibájának korrigálására szolgáló (SSEC) berendezés, ha a 3.3.3., 3.3.4. vagy a 3.3.6. pontok valamelyike által megfogalmazott teljesítmény-feltételek azt megkövetelik; végül

e) egy olyan jeladó berendezés, mely a légijármű vezető által kiválasztott magasságra alapozva automatikusan vezet és riaszt. A jeleknek olyan rendszerből kell származniuk, mely eleget tesz a jelen dokumentumban megfogal-

mazott feltételeknek, de a rendszernek a 4.2.6. és 4.3. feltételeknek minden esetben eleget kell tennie.

4.1.2. Egy másodlagos radar-transzponder, mely a magasságadatok közlésére alkalmas rendszert tartalmaz és melyet a magasságmérő rendszerhez lehet csatlakoztatni, amikor az magasság-megtartó üzemmódban működik.

4.1.3. Egy magasság figyelmeztető rendszer.

4.1.4. Egy automatikus magasságvezérlő rendszer.

4.2. Magasságmérés

4.2.1. *A rendszerösszetétele.* Egy légijármű magasságmérő rendszere magában foglalja mindazokat az elemeket, melyek bemenetként a külső légáramlásból vett statikus nyomás-mintákat szolgáltatnak és azokat nyomásmagasság-kimenetű alakítják. A magasságmérő rendszer elemei az alábbi két csoportba sorolhatók:

a) a sárkány és a statikus nyomásfelvevők;

b) elektronika és/vagy műszerek.

4.2.2. *A magasságmérő rendszer kimenetei.* RVSM műveletek szempontjából az alábbi magasságmérő rendszer kimenetek fontosak:

a) nyomásmagasság (baro-korrigálással) a kijelzés számára.

b) a nyomásmagasság közlésre szánt adatai;

c) a nyomásmagasság vagy a nyomásmagasság-eltérés az automatikus magasságvezérlő berendezés számára.

4.2.3. *A magasságmérő rendszer pontossága.* A teljes rendszernek a 3.3.3., 3.3.4. vagy a 3.3.6. pontok közül az éppen vonatkozót kell teljesítenie.

4.2.4. *A statikus nyomásfelvevő hiba-korrekciója.* Ha a légijármű kivitele és egyéb jellemzői, valamint magasságmérő rendszere olyan, hogy a 3.3.3., 3.3.4. vagy a 3.3.6. pontok kizárólag a statikus nyomásfelvevők elhelyezése és alakja folytán nem teljesülnek, akkor megfelelő SSEC-t kell automatikusan a magasságmérő rendszer műszerezettségében alkalmazni. A statikus nyomásfelvevő hiba-korrekciójának (SSEC-nek) az a célja — akár aerodinamikai, akár geometriai eljárások révén történik korrekció vagy az elektronikus berendezésben —, hogy olyan minimális maradék statikus nyomásfelvevő hiba jöjjön létre, mely a vonatkozó 3.3.3., 3.3.4. vagy a 3.3.6. pontokban megadott feltételeknek megfelel.

4.2.5. *A magasságadatok közlési képesség.* A légijármű magasságmérő rendszerének kell azt a kimenetet megvalósítania, melyet a transzponder a vonatkozó üzemeltetési szabályok szerint igényel.

4.2.6. Magasságvezérlő kimenet.

a) A magasságmérő rendszernek szolgáltatnia kell azt a jelet, melyet az automatikus magasságvezérlő rendszer használ ahhoz, hogy a légijármű a kiválasztott magasságot megtartsa. A jelet lehet akár közvetlenül, akár egyéb érzékelt jelekkel kombinálva használni. Ha a 3.3.3., 3.3.4. vagy a 3.3.6. pontokban megadott feltételek kielégítéséhez SSEC szükséges, akkor egy egyenértékű SSEC adható a magasság-ellenőrző jelhez. A jel lehet akár a kiválasztott

magassághoz viszonyított magasság-eltéréssel, akár egy megfelelő abszolút magassággal arányos.

b) Függetlenül az SSEC rendszer megvalósítási módjától annak a magasságkülönbségnek, mely a magasságvezérlő kimeneti jel és a személyzet számára képernyőn megjelentetett értékek között létesül, minimálisnak kell lennie.

4.2.7. *A magasságmérő rendszer integritása.* Az RVSM jóváhagyási eljárásnak igazolnia kell, hogy a magasságmérő rendszerben a felderítetlen hibák bekövetkeztek előre jelzett gyakorisága az óránkénti 1×10^5 nagyságot nem haladja meg. Minden egyes olyan hibát vagy hibakombinációt, melynek bekövetkezése a kabinban végzett kereszt-ellenőrzésekből nem nyilvánvaló, és amely olyan magasságmérési/képernyőn való megjelentetési hibához vezetne, mely meghaladja a megadott határokat, ezzel az értékkel kell összevetni. Egyéb hibákat vagy hiba-kombinációkat nem kell figyelembe venni.

4.3. Magassági figyelmeztetés

A magasságtól való eltérés rendszerének figyelmeztető jelet kell adnia, amikor a személyzet számára megjelenő jel a kiválasztott magasságtól nagyobb mértékben tér el, mint egy névleges küszöbérték. Azon légi járművek számára, melyek típusalkalmassági kérelmüket 1997. január 1. előtt nyújtották be, a névleges küszöbszám a ± 90 métert (± 300 ft) nem haladhatja meg. Azon légi járművek számára, melyek típusalkalmassági kérelmüket 1997. január 1-jén vagy azután nyújtották be, a névleges küszöbszám a ± 60 métert (± 200 ft) nem haladhatja meg. Ezen névleges értékek megvalósításakor a teljes berendezésre vonatkozó tűrés nem lehet nagyobb, mint ± 15 m (± 50 ft).

4.4. Automatikus magasságvezérlő rendszer

4.4.1. Minimálisan egy olyan egyedi automatikus magasságvezérlő rendszert kell beépíteni, melynek magasságtartó teljesítménye megfelel a 3.4. pontban megadottnak.

4.4.2. Ahol magasság-kiválasztó/elfogó funkció is működik, ott a magasság-kiválasztó/elfogó vezérlő panelt úgy kell kialakítani, hogy a személyzet által kiválasztott és megjelenített, valamint a vezérlő rendszer számára kimenő jel közötti hiba ne legyen ± 8 méternél (± 25 ft) nagyobb.

4.5. A rendszer korlátai

4.5.1. A Légi jármű repülési kézikönyvének állítania kell, hogy a feltételek jelen előírásnak (vagy egy ennek megfelelő útmutató anyagnak) megfelelnek — idézve a légi jármű megfelelő Karbantartási bulletinjét. Ezen túlmenően az alábbi állításnak kell szerepelniük:

„A légi alkalmassági jóváhagyás önmagában nem elegendő ahhoz, hogy a légi járművel olyan légtérbe repüljenek be, mely az ICAO Tartományi Navigációs Egyezmény értelmében RVSM Üzemeltetési jóváhagyást ír elő.”

4.5.2. Minden olyan szempontnak, mely akár a beépített rendszerek, akár egyéb korlátozások tekintetében nem-megfelelőséget jelent, meg kell jelennie mind a Légi jármű Repülési Kézikönyv javítások vagy kiegészítések fejezetében, mind az alkalmazott és jóváhagyott Üzemeltetési kézikönyvében.

Például:

Nem-megfelelő magasságmérő rendszerek, pl. tartalék magasságmérő.

Nem megfelelő robotpilóta vezérlő üzemmódok, pl. magasságtartó, sebességtartó, magasság-kiválasztó módozatok.

Súlyhatár

Machszám-határ

Magassághatár.

5. Légi alkalmassági Engedély

5.1. Általános rész

5.1.1. Az RVSM légi alkalmassági engedély megszerzése egy kétlépcsős folyamat.

5.1.2. Az első lépés:

— újonnan épített légi jármű esetében a légi jármű gyártója állítja össze és adja be a gyártási helynek megfelelő légi közlekedési hatósághoz a működési jellemzőket és elemzési adatokat, amelyek egy meghatározott építési szabvány RVSM légi alkalmassági engedélyhez szükségesek. Az adatokat ki kell egészíteni a karbantartási és javítási kézikönyvekkel, amelyek állandó légi alkalmassági utasításokat tartalmaznak. Az RVSM kritériumoknak való megfelelést a Légi jármű Repülési kézikönyvben (Aircraft Flight Manual) állapítják meg, beleértve a megfelelő építési szabványra való utalásokat, a kapcsolódó feltételeket és korlátozásokat. A légi közlekedési hatóság engedélye jelenti az újonnan épített légi jármű jóváhagyását, miszerint összhangban van a típus és építési szabvánnyal, és megfelel az RVSM kritériumoknak;

— a már üzemelő légi jármű esetében, a légi jármű gyártója (vagy egy jóváhagyott tervezőiroda) adja be a légi közlekedési hatósághoz, vagy a gyártási helynek megfelelő országban, vagy a abban az országban, ahol a légi jármű a lajstromban szerepel, a működési jellemzőket és elemzési adatokat, amelyek egy meghatározott építési szabvány RVSM légi alkalmassági engedélyhez szükségesek. Ezeket az adatokat ki kell egészíteni Service Bulletin-nel (a gyártó által kiadott módosítás), vagy egy ennek megfelelő más dokumentummal, amely meghatározza az építési szabvány eléréséhez szükséges elvégzendő munkákat, állandó légi alkalmassági utasításokat, a Légi jármű Repülési Kézikönyvének módosításait, amelyek a vonatkozó feltételeket és korlátozásokat tartalmazzák. A légi közlekedési hatóság engedélye jelenti a már üzemelő légi jármű jóváhagyását, miszerint összhangban van a típus és építési szabvánnyal, és megfelel az RVSM kritériumoknak.

5.1.3. A működési jellemzők és az elemzési adatok, a Service Bulletinek, vagy annak megfelelői, a folyamatos légi alkalmassági utasítások és a Légi jármű Repülési Kézikönyvének jóváhagyott módosításai vagy kiegészítései képezik az RVSM engedélyezési adat-csomagot.

5.1.4. Második lépésként, a légi jármű üzembentartója egy meghatározott légi jármű légi alkalmassági engedélyezéséért folyamodhat a lajstromozó állam légi közlekedési hatóságánál. A kérelemhez csatolni kell azokat a bizonyít-

tékokat, melyek igazolják, hogy a légijárművet megvizsgálták, és ahol szükséges, az érvényben lévő Service Bulletin alapján a módosításokat elvégezték, és hogy a gép olyan típus és változat, amely megfelel az RVSM légialkalmassági kritériumoknak. Az üzembentartónak azt is bizonyítani kell, hogy a folyamatos légialkalmassági utasítások hozzáférhetőek, és a jóváhagyott Repülési Kézikönyv módosításokat vagy kiegészítéseket (ld. a 4.5. alfejezetben) is belefoglalták. A légiközlekedési hatóság engedélye azt jelenti, hogy a légijármű alkalmas RVSM üzemelésre. A légiközlekedési hatóság ennek megfelelően értesíteni fogja a kijelölt megfigyelő egységet.

Az olyan RVSM légtérben, amelyben előírt az üzemeltetési engedély, a légialkalmassági engedély önmagában nem jogosít fel az adott légtérben végzett repülésre.

5.2. Az RVSM engedélyezési adat-csomag tartalma

Minimum, a következőket kell tartalmaznia az adat-csomagnak:

a) A légijármű csoport megjelölése vagy annak jelölése, hogy nem tartozik ilyen csoporthoz a gép, és annak a megfelelő változatnak a szabványai, amelyeket az adat-csomagban használnak.

b) A megfelelő repülési pályagörbék meghatározása.

c) Azok az adatok, amelyek megegyezést mutatnak a 3. és 4. alfejezetben leírt működési jellemzők kritériumaival.

d) Azok az eljárások, amelyeket annak biztosítására használnak, hogy az összes RVSM engedélyre betérjesztett légijármű megfelel az RVSM kritériumoknak. Ezek az eljárások tartalmazzák az érvényes Service Bulletin-re és a jóváhagyott Légijármű Repülési Kézikönyv módosításra vagy kiegészítésre való utalást.

e) Azok a karbantartási utasítások, amelyek biztosítják a folyamatos légialkalmasságot az RVSM engedélyhez.

Az 5.2. alfejezetben felsorolt pontokat az alábbi alfejezetekben részletesen megmagyarázzuk.

5.3. Légijármű csoportosítások

5.3.1. Ahhoz, hogy a légijárműveket egy csoport tagjaként kezeljék az RVSM engedélyhez, az alábbi feltételeknek kell megfelelni:

a) A légijárműveknek névlegesen azonos konstrukciónak kell lenniük, és ugyanazokkal a Típus engedélyekkel

(TC), TC módosításokkal, vagy ha szükséges, Kiegészítő Típus engedéllyel (STC-vel) kell, hogy rendelkezzenek.

Megjegyzés: A leszármazott légijárműveknél lehet az anya-konfiguráció adatait használni, azért, hogy a megfelelést igazoló járulékos adatok mennyiségét csökkentjük. A szükséges kiegészítő adatok mennyisége az anya-légijármű és a leszármazott-légijármű közötti különbségek jellegetől függ.

b) Minden légijármű statikus nyomásrendszerének névlegesen azonosnak kell lenni. A csoport összes légijárművének azonosnak kell lenni az SSE korrekcióknak (a statikus nyomásfelvevő hibájának korrekciója).

c) Az repüléselectronikai egység, amelyet minden légijárműre azért építettek be, hogy megfeleljen a 4.1. alfejezet minimum RVSM berendezés kritériumainak, meg kell egyezzen a gyártó azonos specifikációjával és ugyanazzal az azonosítószámmal kell rendelkeznie.

Megjegyzés: Azok a légijárművek, amelyek más gyártók által készített, vagy különböző azonosító számú repüléselectronikai egységet tartalmaznak, lehetnek a csoport tagjai, ha bizonyítható, hogy ez a szabvány repüléselectronikai egység megegyező rendszer működési jellemzőkkel bír.

5.3.2. Ha a sárkányszerkezet nem felel meg a 5.3.1. a)-tól c)-ig alfejezetekben foglalt csoportba-sorolási feltételeinek, vagy önálló jóváhagyandó sárkányszerkezetként jelenik meg, akkor csoportba nem sorolható légijárműnek kell tekinteni az RVSM engedélyezés tekintetében.

5.4. Repülési pályagörbék

Az RVSM üzemelési repülési pályagörbe, ahogy az 1. alfejezetben található, a Mach szám, W/ δ és magassági határok amelyeken a légijármű utazómagasságon RVSM légtérben repülhet. Az 1. függelék ad magyarázatot a W/ δ -ra. Az RVSM üzemelési repülési pályagörbe bármely légijármű esetében az alábbiak szerint két részre osztható:

5.4.1. *Teljes RVSM repülési pályagörbe.* A teljes pályagörbe az üzemelési Mach szám teljes kiterjedéséből, a W/ δ -ból és a magasság értékekből áll, amelyeken a légijármű RVSM légtérben repülhet. Az 1. táblázat mutatja be azokat az értékeket, amelyeket figyelembe kell venni.

1. táblázat

A teljes RVSM pályagörbe határok

	Az alsó határ meghatározói	A felső határ meghatározói
Repülési szint	— FL 290	Alacsonyabb mint: — FL 410 — A légijármű maximális engedélyezett repülési magassága. — Az utazó teljesítmény; a rázkódás; és más repülési korlátozások által határolt repülési magasság.

	Az alsó határ meghatározói	A felső határ meghatározói
Mach vagy sebesség	<ul style="list-style-type: none"> — A leghosszabb repülési időtartamot biztosító sebesség (várakozási sebesség). — Manőverezési sebesség. 	Alacsonyabb mint: <ul style="list-style-type: none"> — MMO/VMO — Az utazó teljesítmény; a rázkódás; és más repülési korlátozások által határolt sebesség.
Bruttó tömeg	<ul style="list-style-type: none"> — A legalacsonyabb bruttó tömeg, amellyel RVSM légtérben lehet repülni. 	<ul style="list-style-type: none"> — A legmagasabb bruttó tömeg, amellyel RVSM légtérben lehet repülni.

5.4.2. *Alap RVSM Repülési terv pályagörbe.* Az Alap repülési pályagörbe határai megegyeznek a Teljes repülési pályagörbe határaival kivéve a felső Mach határokat.

5.4.3. Az Alap pályagörbénél, a felső Mach érték lehet, hogy arra a sebességtartományra korlátozódik, amelyben a légi jármű csoport előreláthatólag a leggyakrabban repül. Ezt a határt minden légi jármű csoport esetében a légi jármű-gyártónak vagy a jóváhagyott tervezőirodának kell meghatározni. Ez a határérték megegyezhet a Teljes repülési pályagörbe felső Mach/repülési sebesség értékével, vagy lehet alacsonyabb. Ez az alacsonyabb érték nem lehet kisebb mint a nagytávolságú repülés Mach száma plusz 0.04 Mach, hacsak az utazó teljesítmény; a rázkódás; és más repülési korlátozások nem befolyásolják.

5.5. Működési jellemzők adatai

Az adat csomagnak tartalmaznia kell megfelelő adatokat, amelyek a 3. alfejezetben leírt pontossági kritériumoknak való megfelelést mutatják.

5.5.1. *Általános rész.* Az ASE általában a repülési körülményeknek megfelelően változik. Az adat csomagnak megfelelően le kell fednie az RVSM repülési pályagörbét ahhoz, hogy megállapíthatók legyenek az Alap és Teljes repülési pályagörbék legnagyobb hibái. A csoportba sorolt légi járművek engedélyezése esetén, a legrosszabb repülési körülmény eltérő lehet minden a 3.3.3. és 3.3.4. alfejezetekben felsorolt kritérium tekintetében. Mindegyiket ki kell értékelni.

5.5.2. Ahol precíziós repülési kalibrálást alkalmaznak a magasságmérő rendszerműködési jellemzőinek meghatározására vagy igazolására, az alábbi módszerek valamelyikét lehet alkalmazni. Csak a megfelelő földi ellenőrzések elvégzése után lehet a repülési kalibrálásokat végrehajtani. A módszer alkalmazásában felmerülő bizonytalanságokat értékelni kell és figyelembe kell venni az adat csomagban.

a) Precíziós célkövető radar az ellenőrzési magasságon végzett légnyomás kalibrálással együtt.

b) Farok kúpnál elhelyezett mérőszonda (Trailing cone).

c) Sebességellenőrző légi jármű.

d) Bármely más, az illetékes hatóság által elfogadott módszer.

Megjegyzés: A sebességellenőrző légi jármű alkalmazásánál, a sebességellenőrző légi járművet közvetlenül egy ismert szabvány szerint kell kalibrálni. Nem lehet sebességellenőrző légi járművet egy másik sebességellenőrző légi járművel kalibrálni.

5.5.3. *Magasságmérő rendszer hiba (ASE) lehetőségek.* A 3.3. alfejezet célzata szerint hallgatólagosan lehetséges a csoportos légi jármű engedélyezése és a csoportba nem sorolható légi járművek engedélyezése esetén, hogy felváltva fordulnak elő különböző hibaforrások, amelyek az ASE-ban közrejátszanak. Ez a dokumentum nem határozza meg a külön korlátozásokat azokra a különböző hibaforrásokra, amelyek befolyásolják az ASE közép- és változó összetevőit, mindaddig, amíg a 3.3. alfejezet együttes ASE pontossági kritériumok teljesítettek. Például, egy légi jármű csoport engedélyezése során, minél kisebb a csoport középértéke és minél szigorúbb az elektronikus berendezések szabványa, annál nagyobb a megengedhető SSE eltérés. Minden esetben az alkalmazott kölcsönös engedményeket meg kell jeleníteni az adat csomagban egy hiba halmaz formájában, amely tartalmazza az összes jelentős hibaforrást. Ezt a következő fejezetek tárgyalják részletesebben. A magasságmérő rendszer hibaforrásai a 2. Függelékben szerepelnek.

5.5.4. *Repüléselectronikai berendezések.* A repüléselectronikai berendezéseket funkció és azonosítószám szerint kell meghatározni. A bizonyításnak be kell mutatni, hogy a repüléselectronikai berendezések megfelelnek a hiba gyűjtemény által meghatározott kritériumoknak, amikor olyan környezeti feltételek között használják, amelyek várhatóan RVSM üzemelés közben fordulnak elő.

5.5.5. *Légi jármű csoportok.* Ahol az engedélyt légi jármű csoportra kérik, a csatolt adat csomagban ki kell mutatni, hogy a 3.3.3. és 3.3.4. alfejezetekben felsorolt feltételek teljesülnek. Ezeknek a kritériumoknak a statisztikai jellege miatt az adat csomag tartalma nagymértékben eltérő lehet különböző csoportok esetében.

a) A középértéket és a sárkányszerkezetek közötti ASE változót meg kell állapítani, számos légi jármű precíziós repülési ellenőrző kalibrálása alapján. Ahol rendelkezésre állnak elemzési adatok, lehet bővíteni a repülési ellenőrzési adatbázist és nyomon követni a további változásokat a közép és változó értékben geometriai és próbapados ellen-

őrzések, vagy bármely más az illetékes hatóság számára elfogadható módszer alapján. A leszármazott légijárművek esetén fel lehet használni az anya-légijármű adatait az adatbázis részeként. Ezt lehet alkalmazni a törzshossz esetén ahol az egyetlen különbség a közepes ASE-ban a csoportok között analitikus eszközökkel megbízhatóan számításba vehető.

b) Minden egyes hibaforrás légijárművenkénti variációit is ki kell értékelni. A hibaértékelés különböző formában történhet a rendelkezésre álló forrás jellegének és nagyságának, valamint az adatok típusának megfelelően. Például, bizonyos hibaforrások (különösen a kicsik) esetén lehet részletező értékeket használni három szabvány eltérés bemutatására. Más hibaforrások (különösen a nagyok) esetén átfogóbb értékelésre van szükség. Ez különösképpen igaz azokra a sárkányszerkezet hibaforrásokra, ahol az ASE-hoz hozzájáruló részletes értékeket korábban még nem állapították meg.

c) Sok esetben egy vagy több főbb ASE hibaforrás aerodinamikai jellegű, mint például a sárkányszerkezet felületének profiljában rejlő különbségek a statikus nyomásfelvevő közelében. Ha ezeknek a hibáknak az értékelése geometriai méréseken alapul, bizonyítani kell, hogy a használt módszer alkalmas a megfelelés biztosítására. Egy példa arra, hogy milyen típusú adatokat lehet használni ennek bizonyítására, a 3. Függelékben, a 3—2. ábrában található.

d) Meg kell állapítani, egy hibaforrás halmazt, azért hogy biztosítsuk a 3.3.3. és 3.3.4. alfejezetben leírt kritériumoknak való megfelelést. Mint ahogy az 5.5.1. alfejezetben megjegyeztük, a legrosszabb repülés közben tapasztalt feltételek különbözhetnek minden egyes kritérium esetében és ezért a berendezések hibaértékei is eltérhetnek.

e) Az átfogó kritériumoknak való megfelelés kimutatásában a berendezés hibaforrásokat megfelelően kell összegezni. Az esetek többségében ez a hibák középérték összetevőinek algebrai összegzését jelenti, a hibák változó összetevőinek négyzetes középérték (rss) kombinációja, és az rss érték összeadása a az átfogó középérték abszolút értékével. Figyelni kell arra, hogy csak egymástól független változó hibaforrás összetevőket összegezzünk rss-sel.

f) A fent leírt csoport-engedélyezési módszer statisztikai. Ez a kockázati analízis statisztikai jellegének és a 4. függelék 5. a) és 5. b) alpontjaiban szereplő végső megállapítások eredménye. Statisztikai módszer összefüggésében az 4. függelék 5. c) alpontjában szereplő megállapítások további magyarázatra szorulnak. Ez a rész megállapítja, hogy minden egyes repülőgépet az adott csoportban úgy kell megépíteni, hogy az ASE \pm 60 m-en (\pm 200 ft) belül legyen. Ez a kijelentés nem azt jelenti, hogy minden légijármű szerkezetet trailing cone, vagy annak megfelelője segítségével kell kalibrálni, hogy bizonyítani lehessen az ASE \pm 60 m-es eltérését. Az ilyen fajta értelmezés indokolatlanul szigorú, figyelembe véve azt, hogy a kockázati elemzés megengedi, hogy a légijárművek kis százaléka

megaladja a 60 m-t (200 ft). Elfogadott azonban, hogy ha bármely légijárműről megállapítják, hogy a hiba meghaladja a \pm 60 m-t (\pm 200 ft), akkor helyreigazító intézkedést kell tenni.

5.5.6. *Csoportba nem sorolható légijárművek.* Amikor egy légijárművet csoportba nem sorolható légijárműként terjesztenek fel engedélyezésre, mint ahogy az az 5.3.2. alfejezetben szerepel, az adatoknak elegendőnek kell lenni ahhoz, hogy bizonyítsák, hogy a 3.3.6. alfejezet kritériumai teljesülnek. Az adatsomagnak részletezni kell, hogy az ASE gyűjtemény hogyan lett megosztva a fennmaradó SSE és elektronikus hibák között. Az üzembentartónak és a légiközlekedési hatóságnak meg kell egyeznie abban, hogy milyen adatok szükségesek az engedély kritériumainak teljesítéséhez. Az alábbi adatokat kell meghatározni:

a) A légijármű precíziós repülési kalibrálása az ASE vagy SSE megállapítására az RVSM pályagörbén. A repülési kalibrálást a repülési pályagörbe bizonyos pontjain kell elvégezni a légiközlekedési hatósággal való egyeztetés alapján. Az 5.5.2. a)—d) alfejezetekben felsorolt módszerek valamelyikét kell alkalmazni.

b) A repüléselektronikai berendezések kalibrálása, amelyet a repülési ellenőrzés során használnak, a fennmaradó SSE megállapítására szolgál. Az ellenőrzési pontok számában a légiközlekedési hatósággal meg kell egyezni. Mivel a repülési ellenőrzés célja a fennmaradó SSE megállapítása, lehet használni speciálisan kalibrált magasságmérő berendezéseket.

c) A beépített magasságmérő repüléselektronika berendezések részletes leírásai, a legnagyobb megengedett hibák meghatározásával együtt.

Az előbbieket felhasználva, a 3.3.6. alfejezet kritériumainak való megfelelést kell bizonyítani. Ha az RVSM működéshez szükséges engedélyt követően más gyártó által készített repülés-elektronikai berendezés vagy eltérő azonosító számmal rendelkező van beszerelve, bizonyítani kell, hogy az adott repüléselektronikai berendezés szabványa megegyező magasságmérő rendszer működési jellemzőket biztosít.

5.6. Megfelelési eljárások

Az adatsomagnak meg kell határozni azokat az eljárásokat, átvizsgálásokat és ellenőrzéseket, amelyek azt biztosítják, hogy az engedélyezett légijármű az adatsomag alapján „típus-megfelelő”; vagyis az összes további engedély, akár újonnan épített, akár már üzemben lévő légijárműről van szó, megfelel az 5.5.3. alfejezet szerint kialakított tűrésnek. A tűrés megjelenik az adatsomagban és tartalmaz egy módszertant, amely lehetővé teszi az újonnan épített repülő-gépeknél a közép és szabvány eltérés nyomon követését. Meg kell állapítani minden potenciális hibaforrásnál a határokat. A 2. függelék részletezi a hibaforrásokat. A 3. függelék tartalmaz példákat az eljárásokra. Ahol üzemi korlátozást alkalmaznak, a csomagnak tartalmaznia kell a dokumentáláshoz és a korlátozás megállapításához szükséges adatokat és információkat.

5.7. Folyamatos légialkalmasság

5.7.1. Az alábbi tételeket kell áttekinteni és korszerűsíteni az RVSM üzemeléshez:

a) a Szerkezetjavítási Kézikönyvet, különös figyelemmel a statikus nyomásfelvevők körüli területekre, az érzékelők beesési szögére, és az ajtókra, ha felfüggesztésük befolyásolhatja levegőáramlást a korábban említett érzékelők körül;

b) a minimálisan szükséges berendezések alaplistáját (MMEL).

5.7.2. Az adatcsomagnak tartalmazni kell részletes leírást bármely olyan különleges eljárásról, amelyeket a 5.7.2. alpont nem fed le, de szükségesek lehetnek az RVSM engedélyezési kritériumoknak való folyamatos megfelelés biztosítására.

Például:

a) A csoportba nem sorolható légijárműveknél, ahol a légialkalmassági engedély, repülési teszteken alapul, a magasságmérő rendszer folyamatos integritását és pontosságát bizonyítani kell a légijármű és magasságmérő rendszerének földi és repülési tesztheivel, a légiközlekedési hatósággal egyeztetett időszakonként. A repülési teszt követelmény könnyítése adható, azonban, ha bizonyított, hogy a kapcsolat bármely későbbi a sárkányszerkezetben/rendszerben bekövetkező öregedés (degradáció) és annak a magasságmérő rendszer pontosságára gyakorolt hatása értelmezhető és, hogy lehet kompenzálni vagy kijavítani.

b) Meg kell határozni a repülés közbeni meghibásodás jelentési eljárásokat, hogy elősegítse a magasságmérő rendszer hibaforrásainak beazonosítását. Az ilyen eljárásoknak foglalkozni kell az elsődleges és tartalék, és ahol van, egyéb statikus felvevők közötti elfogadható különbségeket.

c) Azoknál a légijármű-csoportoknál, ahol az engedély geometriai vizsgálaton alapul, szükség lehet időszakonként új átvizsgálásokra, és a szükséges időintervallumot meg kell határozni.

5.8. Az engedély megadása utáni módosítás

Az eredeti felszereltség bármilyen olyan változtatása/módosítása, amely befolyásolja az RVSM engedélyt, el kell juttatni a légijármű-gyártóhoz vagy a jóváhagyott tervezőirodához, és a légiközlekedési hatóságnak el kell azt fogadni.

6. Folyamatos légialkalmasság (Karbantartási Eljárások)

6.1. Általános rész

a) Azoknak a konstrukciós jellemzőknek épségét, amelyek biztosítják, hogy a magasságmérő berendezések folyamatosan megfeleljenek az RVSM engedélyezési kritériumoknak, betervezett ellenőrzésekkel és vizsgálatokkal kell megvizsgálni, összhangban a jóváhagyott karbantartási programmal. Az üzemeltetőnek át kell néznie a karbantartási eljárásokat és foglalkozni a folyamatos légialkalmasság összes olyan aspektusával, amely releváns lehet.

b) Megfelelő karbantartási létesítmények megléte szükséges, azért, hogy az RVSM karbantartási eljárásoknak való megfelelést lehetővé tegye.

6.2. Karbantartási programok

Minden olyan üzemeltetőnek, aki RVSM működési engedélyért folyamodik, létre kell hoznia olyan a légiközlekedési hatóság által elfogadott RVSM karbantartási és átvizsgálási gyakorlatokat, amelyeket, amelyek tartalmazzanak minden az adatcsomagban részletezett (5.2. alfejezet) szükséges karbantartást. Azoknak az üzemeltetőknak, akik kötelesek a karbantartási programot engedélyeztetni, be kell építeni ezeket a gyakorlatokat a karbantartási programjukba.

6.3. Karbantartási dokumentumok

Az alábbi tételeket kell áttekinteni, szükség szerint:

- Karbantartási kézikönyvek
- Szerkezetjavítási kézikönyvek
- Szabvány eljárások kézikönyve
- Ábrás alkatrész-katalógus
- Karbantartási Ütemezés
- MMEL

6.4. Karbantartási gyakorlatok

Az üzemeltetőnek egy jóváhagyott karbantartási programmal kell rendelkezni, mely programnak tartalmaznia kell, minden légijármű-típusra, azokat a karbantartási gyakorlatokat, amelyeket a légijármű és részegység gyártó karbantartási kézikönyvei tartalmaznak. Továbbá, az összes légijárműnél, beleértve azokat is, amelyek nem esnek a jóváhagyott karbantartási program hatálya alá, az alábbiakra kell odafigyelni:

a) Az összes RVSM berendezést a gyártó részegység karbantartási utasításai alapján és az RVSM engedélyezési adatcsomag működési jellemzők kritériumainak megfelelően kell karbantartani.

b) Bármely olyan módosítás vagy kialakításbeli változtatás, ami bármely módon befolyásolhatja az eredeti RVSM engedélyt, a légiközlekedési hatóság által elfogadott, a változat áttekintésének tárgyát kell, hogy képezze.

c) Bármilyen olyan javítás, amely nem szerepel a jóváhagyott karbantartási dokumentumokban, és befolyásolhatja a folyamatos RVSM engedély épségét, pl. azok, amelyek a pitot cső/statikus felvevők beállítását érintik, a horpadások vagy deformálódások javítása a statikus nyomásfelvevők körül, a változat áttekintését kell, hogy jelentsék, amelyet a légiközlekedési hatóság is elfogad.

d) A beépített tesztberendezéssel (BITE) végzett ellenőrzést nem lehet a rendszer kalibrálására használni, csak ha azt elfogadhatónak tartja a légijármű gyártója vagy a jóváhagyott tervezőiroda, és a légiközlekedési hatóság beleegyezése is kell hozzá.

e) El kell végezni a megfelelő rendszer szivárgási ellenőrzést (vagy ahol megengedett, vizuális vizsgálatot) gyors szétkapcsolható statikus vezeték újracsatlakozását követően.

f) A sárkányszerkezetet és a statikus rendszereket a légijármű-gyártó által kiadott átvizsgálási szabványok és eljárásoknak megfelelően kell karbantartani.

g) A sárkányszerkezet geometriájának megfelelő karbantartásának biztosításához, a megfelelő felszínprofil kialakításához és a magasságmérő rendszer hibájának mérésékléséhez, felületi méréseket vagy burkolat hullámossági ellenőrzéseket kell elvégezni, a légijármű-gyártó utasításai alapján, annak érdekében, hogy biztosítsák az RVSM tolerancia betartását. Ezeket az ellenőrzéseket olyan javításokat követően kell elvégezni, amelyek hatással voltak a légijármű felületére és a levegőáramlásra.

h) A robotpilóta vezető karbantartási és átvizsgálási programja kell, hogy biztosítsa az automatikus magasságbeállító rendszer pontosságát és épségét, annak érdekében, hogy a magasságtartó szabványok megfelelőek legyenek az RVSM működéshez. Ennek az előírásnak a berendezések átvizsgálásával és üzemképességi ellenőrzésekkel lehet eleget tenni.

i) Valahányszor a beépített berendezés működési jellemzői megfelelőnek bizonyultak az RVSM engedélyhez, a kapcsolódó karbantartási gyakorlatokról is bizonyítani kell, hogy megfelelnek a folyamatos RVSM engedélynek. Íme néhány példa azokra a berendezésekre, amelyeket figyelembe kell venni:

- (i) magasság figyelmeztető rendszer;
- (ii) automatikus magasságvezerlő rendszer;
- (iii) másodlagos légtérelőző radar magasságkijelző berendezés;
- (iv) magasságmérő rendszerek.

6.4.1. *Intézkedés a nem megfelelő légijármű esetében.* Azok a légijárművek, amelyekről bebizonyosodott, hogy olyan magasságtartási hibákat produkálnak, amelyek kivizsgálást igényelnek, külön jogszabályban meghatározottakat figyelembe véve, nem üzemelhetnek RVSM légtérben mindaddig, amíg az alábbi intézkedéseket meg nem teszik:

- a) a hiba vagy meghibásodás bizonyítása és izolálása; és
- b) a szükséges kijavító intézkedés megtétele az 5.5.5. f) alfejezetnek megfelelően és az RVSM engedélyhez szükséges igazolása.

6.4.2. *Karbantartási képzés.* Új képzés lehet szükséges az RVSM engedély biztosításához. Az alábbi területeket kell kiemelni a megfelelő személyzet kezdeti és rendszeres képzésében:

- a) a légijármű geometriai átvizsgálási technikák;
- b) tesztberendezés kalibrálás és azoknak a berendezéseknek a használata;
- c) bármilyen, az RVSM engedélyhez szükséges speciális utasítások vagy eljárások.

6.4.3. *Tesztberendezések*

a) A tesztberendezésnek képesnek kell lenni folyamatos megegyezést mutatni az RVSM engedély adatsomagban szereplő összes paraméterrel, vagy az illetékes hatóság által jóváhagyottal.

b) A tesztberendezést bizonyos időszakonként kalibrálni kell a légiközlekedési hatósággal történt megegyezés alapján, azokat a referencia szabványokat felhasználva,

amelyek kalibrálását az adott hatóság az országos szabványt követőnek fogadja el. A jóváhagyott karbantartási programnak tartalmazni kell egy hatékony minőség biztosítási programot, figyelembe véve az alábbiakat:

ba) az előírt tesztberendezés pontosságának meghatározása

bb) a tesztberendezés rendszeres kalibrálása egy alap szabvány alapján. A kalibrálási intervallum meghatározása a tesztberendezés állandóságának funkciója. A kalibrálási időintervallumot korábbi adatok felhasználásával kell megállapítani, azért, hogy a degradáció kicsi legyen a megkívánt pontosság vonatkozásában,

bc) a kalibrálási létesítmények házon belüli és kívüli rendszeres átvilágítása,

bd) a jóváhagyott karbantartási gyakorlatoknak való megfelelés,

be) eljárások a működési hibák ellenőrzésére és a szokatlan környezeti feltételekre, amelyek befolyásolhatják a kalibrálás pontosságát.

1. számú függelék

A W/δ magyarázata

1. Az 5.4. alfejezet leírja azon repülési körülmények kiterjedését, amelyekben az ASE kritériumoknak való megfelelést ki kell mutatni. A leírás tartalmaz utalást a W/δ paraméterre. A következő magyarázat azon olvasók számára készült, akik lehet, hogy nem ismerik ezt a paramétert.

2. Nehéz lenne bemutatni a bruttó tömeg, a magasság és sebesség feltételek összességét, amelyekből az RVSM pályagörbe áll, egyetlen diagramon. Ez azért van mert a pályagörbék legtöbb sebességhatára mind a magasság mind pedig a bruttó tömeg függvénye. Tehát, külön táblázat kell a magasság ellenében a Mach ábrázolására minden egyes bruttó tömeghez. A légijármű teljesítmény mérnökök egyenesen az alábbi technikát alkalmazzák ennek a problémának a megoldására.

3. A legtöbb sugárhajtású gép esetében a szükséges repülési pályagörbét be lehet sűríteni egy táblázatba, jó közelítéssel, a W/δ (súly osztva a légköri nyomás arányszámmal) paraméter használatával. Ez a tény a W/δ és az alapvető aerodinamikai változók, az M és a felhajtóerő-tényező közötti kapcsolatnak köszönhető, ahogy az alábbiak mutatják:

$$W/\delta = 1481.4 C_L M^2 S_{ref}$$

ahol:

δ = a repülési magasságon mért külső nyomás osztva a tengerszinten mért standard 1013.25. hPa nyomással

W/δ = súly osztva a légköri nyomás arányszámmal

C_L = felhajtóerő-tényező

M = Mach/szám

S_{ref} = Vonatközö szárnyfelület

4. Tehát, az RVSM repülési pályagörbékbe lehet sűríteni egy táblázatba a W/δ használatával, inkább mint magasságot a Mach számmal szemben. Mivel a δ állandó érték egy adott magasságon, a tömeget megkaphatjuk az adott kondícióra egyszerűen ha megszorozzuk a W/δ -t a δ -val.

5. Az RVSM magassági tartományban, jó közelítés azt feltételezni, hogy a pozíció hiba kizárólag a Mach számmal és a W/δ -val kapcsolatos egy adott légijármű esetén.

2. számú függelék

A magasságmérő rendszerhibák meghatározása és ellenőrzése

1. Bevezetés

Az 5.5.3. alfejezet megállapítja, hogy létre kell hozni egy hiba halmazt és azt meg kell jeleníteni az engedélyezési adatsomagban. A hibagyűjteményt részletesen tárgyalja a következő néhány fejezet, a csoportba tartozó és a nem csoportosítható légijárművekre vonatkozóan. Ennek a függeléknek a célja, hogy útmutatást adjon annak biztosítására, hogy az összes potenciális hibaforrás be legyen azonosítva és benne van az adott modellre vonatkozó hibagyűjteményben.

2. Az ASE gyűjtemény célja

2.1. Az ASE gyűjtemény célja az, hogy bizonyítsa a magasságmérő rendszer különböző részei közötti tolerancia megoszlást, adott adatsomagra vonatkozóan, megfelelő az átfogó statisztikai ASE kritériumoknak. Ezek a különálló toleranciák az ASE gyűjteményen belül alkotják azoknak az eljárásoknak az alapját, amelyeket a légialkalmassági engedélyezési adatsomag tartalmaz, amelyeket annak bizonyítására használnak fel, hogy a légijármű megfelel az RVSM kritériumoknak.

2.2. Fontos meggyőződni arról, hogy a gyűjtemény figyelembe veszi az ASE összes összetevőjét.

2.3. A csoportos engedélyezésnél fontos megbizonyosodni arról, hogy vagy a gyűjtemény az össze-tevők hibái-

nak kombinált hibáit úgy értékeli, hogy az statisztikailag reális legyen, vagy a legrosszabb eset specifikációs értékeit használja.

3. A magasságmérő rendszer hibája

3.1. Lebontás

A 2—1. ábra az összes ASE fő összetevőkre való lebontását mutatja, minden hiba tömb egy olyan hibát jelenít meg, amely valamely, függvényrel (function) van kapcsolatban, ami a nyomásmagasság kijelzésének generálásához szükséges. Ez a lebontás végigveszi az összes magasságmérő rendszeri hibákat, amelyek előfordulhatnak, bár a különböző rendszer felépítések kicsit eltérően kombinálhatják az összetevőket.

a) A „Tényleges magasság” a zavartalan külső nyomásnak megfelelő nyomásmagasság.

b) A „Statikus nyomásfelvevő hibája” a különbség a zavartalan külső nyomás és a statikus felvevőben mért nyomás között, a statikus nyomásfelvevő vezeték bemene-ténél.

c) A „Statikus nyomásfelvevő vezeték hibája” bármiféle eltérés a vezeték teljes hosszán.

d) A „Nyomásmérési és átváltási hiba” az a hiba, amely a repülelelektronikai berendezések által észlelt pneumatikai input érzékelésének folyamataival és a nyomás érték magasságra való átváltásával kapcsolatos. Ahogy le is van rajzolva, a 2—1. ábra megjelenít egy önérzékelős magasságmérő rendszert, amelyben a nyomásmérés és a magassági átváltás funkciók normál esetben nem választhatók szét. A levegőjelek számítógység rendszerben a két funkció elkülönített, és valószínűleg a SSEC-et alkalmazzák a nyomásmagasság (H_p) kiszámítása előtt.

e) A „Tökéletes SSEC” az a kiigazítás lenne, amely a bármely időben jelentkező aktuális SSE-t kompenzálná. Ha ilyen kiigazítást lehetne alkalmazni, akkor a rendszer által kiszámított kapott H_p érték csak a statikus felvevő vezeték hibájával plusz a nyomásmérési és átváltási hibával térne el a tényleges magasságtól. Általánosságban ezt nem lehet elérni, tehát, bár a „Tényleges SSEC” várhatóan csökkenti a SSE hatását, nem tökéletesen teszi azt.

2—1. ábra. A magasságmérő rendszer hibái

Static Source Error

Static Line Error (Lag and Leakage)

Pressure at LRU port

Pressure Measurement and Conversion

Prefect SSEC

Residual Static Source Error

Actual SSEC

Baro-correction error

Display error

Encoding error

Actual Pressure Altitude

Altimetry System Error

Displayed Altitude

Correspondence

A statikus nyomásfelvevő hibája

A statikus nyomásfelvevő vezeték hibája (lassulás és szivárgás)

Az LRU (forgalmi karbantartás során cserélhető egység) felvevő nyílásnál mért nyomás

Nyomás mérés és átalakítás

Tökéletes SSEC (statikus nyomásfelvevő hibájának korrekciója)

A fennmaradó statikus nyomásfelvevő hiba

Tényleges SSEC

Barometrikus korrekciós hiba

Kijelző hiba

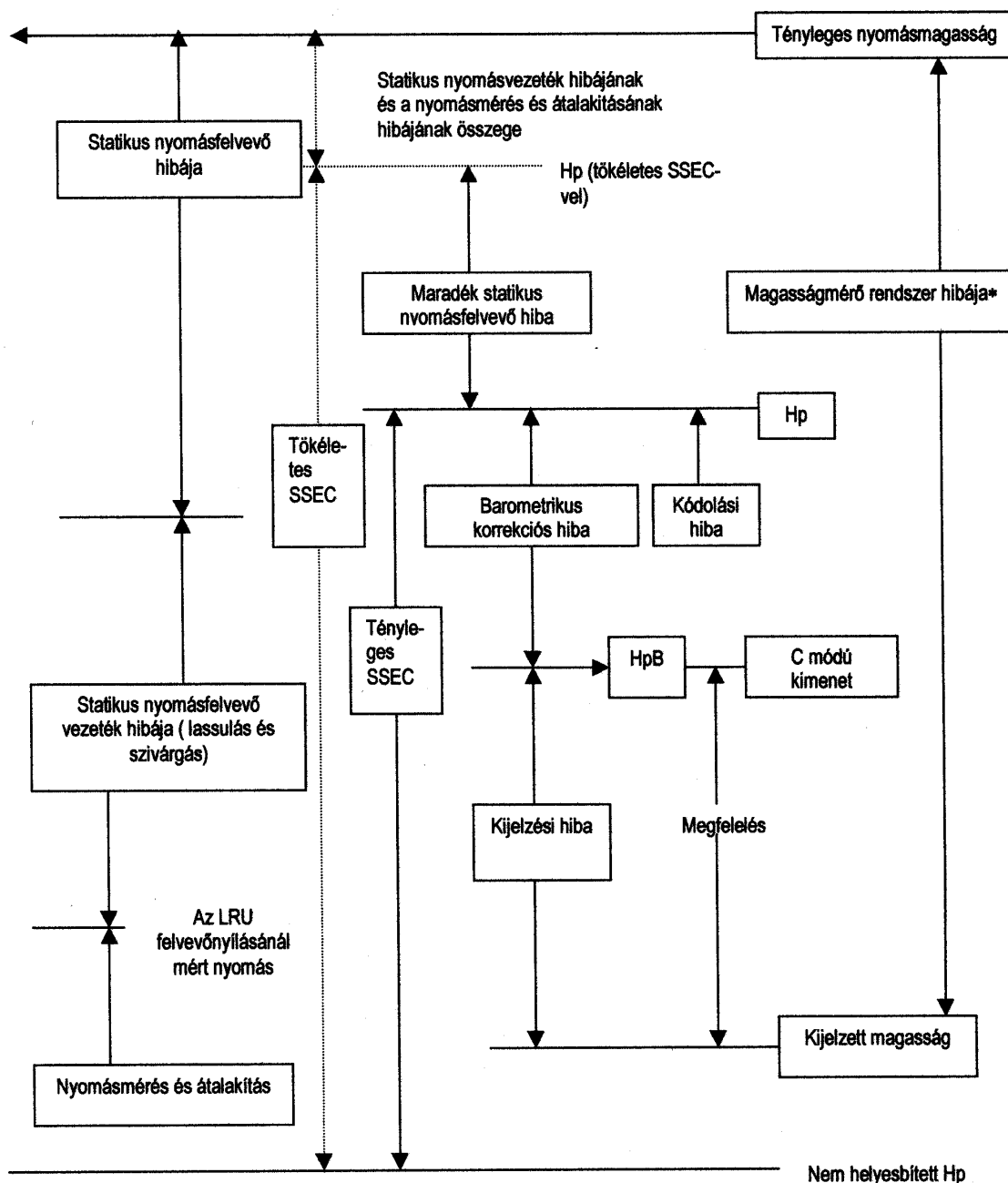
Kódolási hiba

Tényleges nyomásmagasság

Magasságmérő rendszer hibája

A kijelzett magasság

Megegyezés/megfelelés

* ISA szabvány földi nyomás beállítások esetén:

f) a „fennmaradó Statikus nyomásfelvevő hiba” csak olyan rendszerekben használható, ahol repülélelektronikai SSEC-t alkalmaznak. Ez a SSE és a ténylegesen alkalmazott korrekció közötti különbség. A Hp korrekciós értéke ezért különbözni fog a tényleges nyomásmagasságtól, nyomás mérési és átváltási hibától és a fennmaradó SSE-től.

g) A Hp. és a kijelzett magasság között jelenik meg a barometrikus korrekciós hiba és a kijelzési hiba. A 2—1. ábrán látható a sorrendjük egy önérzékelős magasságmérő rendszer esetén. A levegőjel adat komputer rendszerek számos olyan módon használhatják fel a barometrikus korrekciót, amely kis mértékben ezt a részét módosítaná a

diagramnak, de a hibák változatlanul a barometrikus korrekció funkcióval vagy a kijelzés funkcióval lennének kapcsolatosak. Az egyetlen kivétel az, hogy azok a rendszerek, amelyeket be lehet kapcsolni, hogy a kijelzőt közvetlenül a Hp jelről működtesse, kiszűrhetik a barometrikus korrekciós hibát, ahol a szabvány földi nyomásbeállítást használják, mint az RVSM működés esetében.

3.2. Részegységek (összetevők)

A 2—1. ábrán megjelenített és a 3.1.-ben leírt magasságmérő rendszer hibákat az alábbiakban még nagyobb részletességgel tárgyaljuk.

3.2.1. *A Statikus nyomásfelvevő hibája.* A SSE összetevő részeit ábrázolja a 2—1. táblázat, azokkal a tényezőkkel együtt, amelyek nagyságukat befolyásolják.

a) A referencia SSE a legjobb becslése a tényleges SSE-nek, egy légijármű vagy légijármű csoport esetében, amelyet a repülési kalibrálási mérésekből kapnak. Ez a működési feltételektől függően változó, jellemzően a W/δ görbék, amelyek Mach függvények, családja felé közelít. Tartalmazza bármely olyan aerodinamikai kompenzáció hatását, amely beépítésre kerülhetett az adott változatban. Ha egyszer már meghatározták, a referencia SSE állandó egy adott légijárműre vagy légijármű csoportra, bár lehet, hogy kijavítják, amikor a kiegészítő adatokat vizsgálják.

b) Azoknak a tesztelési technikáknak, amelyeket a referencia SSE megállapítására használnak, van némi bizonytalansági tényezőjük, bár az ismert műszer hibák normál esetben az adatokból kiszűrhetőek. A farokrésznél elhelyezett mérőszonda (trailing-cone) méréseknél a bizonytalanság a nyomásmérési pontosság korlátozásaiból, a farokrésznél elhelyezett mérőszonda (trailing cone) felszerelés kalibrálásából, és a különböző felszerelések eltéréseiből (ott ahol egynél többet használnak) fakad.

Ha már egyszer meghatározták a referencia SSE, a tényleges mérési hiba állandó, de mivel az nem ismert, csak az ASE gyűjteményen belül kezelhető, becsült bizonytalansági tényezőként.

c) A sárkányszerkezetben lévő eltérés és a statikus felvevők/nyílások közti eltérés összetevők az egyes sárkányszerkezetek és felvevők közti különbségekből, és a referencia SSE megállapítására használt sárkányszerkezet valamint a felvevő nyílás példákából, fakad.

3.2.2. *A fennmaradó statikus nyomásfelvevő hiba*

a) Az összetevőket és tényezőket a 2—1. táblázat tartalmazza. A fennmaradó SSE azokból a hiba összetevőkből áll, amelyek a tényleges SSE-t eltérővé teszik a referencia értéktől, a 2—1. táblázat 2., 3., és 4. elemei, plusz az a mennyiség amennyivel a tényleges SSE eltér attól az értéktől, amely pontosan kiigazítaná a referencia értéket, a 2—2. táblázat 2. a), b) és c) elemei.

b) Általában lesz különbség a SSEC, ami pontosan kompenzálná a referencia SSE-t és a SSEC, amelyet a repülelelektronikai berendezések hivatottak alkalmazni között. Ez gyakorlati repülelelektronikai konstrukciós korlátozásokból ered. A kapott 2. a) hiba összetevő ezért állandó lesz adott repülési feltételek mellett, adott légijármű vagy csoport esetén. Kiegészítő változó 2. b) és 2. c) hibák azokból a tényezőkből fakadnak, amelyek miatt konkrét repülés-elektronikai berendezések olyan tényleges SSEC-t alkalmaznak, amely eltér a tervezési értéktől.

c) A kapcsolat a tökéletes SSEC, a referencia SSEC, tervezett SSEC és tényleges SSEC között a 2—2. ábrában jelenik meg, arra az esetre vonatkozóan, amikor a statikus nyomás-felvevő vezeték hibái és a nyomás mérési és átváltási hibái nullának tekinthetők.

d) Azokat a tényezőket, amelyek a SSE referencia jellemzőkhöz viszonyított változóságát hozzák létre, kétszeresen is figyelembe kell venni. Először, ahogy magát a SSE-t a 2—2. táblázatban, és másodszor a SSEC romlására gyakorolt hatása miatt, mint a 2—2. táblázat 2. a)(i) tényezője mutatja. Hasonlóképpen, a statikus nyomásmérési hibát is kétféleképpen kell számításba venni. A fő hatást a „nyomásmérés és átváltás” összetevő által fejt ki, de egy másodlagos hatást okoz a 2—2. táblázat 2. a) (ii) tényezője.

2—1. táblázat

A statikus felvevő hibája (ok: Aerodinamikai zavarás a szabad légáramláshoz)

Tényezők	Hiba komponensek
A sárkányszerkezet hatásai Működési állapot (sebesség, magasság, megfúvási szög, oldalcsúszás) Geometria: A sárkányszerkezet mérete és alakja A statikus felvevő elhelyezése A statikus felvevő közelében a felületi konfiguráció megváltozása A közeli ajtók és panelek illesztésének megváltozása és egyéb más okok	1. Referencia SSE értékek a légi kalibrálási mérésektől 2. Légi kalibrálási mérések bizonytalanságai
A felvevő hatásai Működési állapot (sebesség, magasság, megfúvási szög, oldalcsúszás) Geometria: A felvevő alakja Gyártói eltérések Beépítési eltérések	3. Sárkány és sárkányszerkezetek különbsége 4. Felvevő és felvevő különbsége

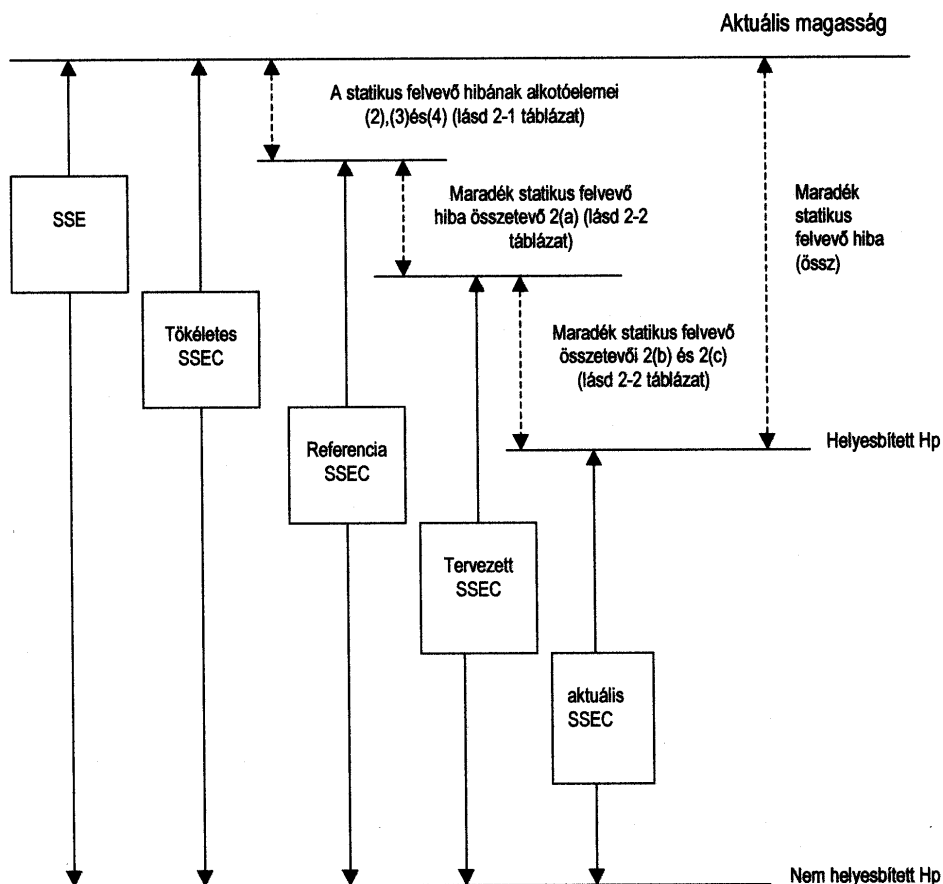
2—2. táblázat

*Maradék statikus felvevő hibák (Légijármű elektronikus SSEC-vel)
(ok: Különbség az alkalmazott SSEC és az aktuális SSE között)*

Tényezők	Hiba elemek
1. Mint Statikus Felvevő Hiba PLUSZ	1. Hiba elemek (2), (3) és (4) pontok a 2—1. táblázatból PLUSZ
2. Az SSEC funkcióhoz bemenő adat forrása	2. a) A tervezés során megvalósult SSEC közelítése a repülés közben kalibrált referencia SSE-hez. b) A gyártmány variálhatóságából adódó hatás (érzékelők, elektronika). Az SSEC tervezés megvalósulására. c) Az üzemeltetési környezet hatása (érzékelők és elektronika) a tervezett SSEC megvalósítására.
a) Ahol az SSEC Mach funkciót lát el (i) P_s érzékelés: különbség az SSEC-ben a referencia SSE-től (ii) P^s mérés: nyomás átalakítási hiba (iii) P_T hibák: elsősorban nyomás átalakítási hiba b) Ahol az SSEC állásszög funkciót lát el: (i) Geometriai hatások az állásszögre: — érzékelő tolerancia, — beépítési toleranciák, — helyi felületi változások (ii) mérési hibák: — szögjel átalakító pontossága	
3. Az SSEC funkció megvalósítása	
a) Az SSEC számítása a bejövő adatokból b) Az SSEC kombinálása a korrigálatlan magassággal.	

2—2. ábra

SSE/SSEC kapcsolatai az ASE-hoz ahol a statikus vezetékek, nyomásmérések és átalakítások hibái 0-ák.

3.2.3. *Statikus nyomásfelvevő vezeték hibája.* A statikus nyomásfelvevő vezeték hibák szivárgásokból és pneumatikus lemaradásokból erednek. Vízszintes utazórepülés esetén ezek elhanyagolhatóak lehetnek egy olyan rendszer számára, amely megfelelően van megtervezve és helyesen van beépítve.

3.2.4. *Nyomásmérési és átváltási hiba.*

a) A funkcionális elemek a statikus nyomásérzékelés, ami lehet mechanikus, elektromechanikus vagy félvezetős, és a nyomásjel átalakítása nyomásmagassággá.

b) A hiba összetevők az alábbiak:

- (i) kalibrálási bizonytalanság,
- (ii) névleges tervezett működési jellemzők,
- (iii) egységenkénti gyártási eltérések, és
- (iv) a működési környezet hatása.

c) A berendezések részletes leírása általában lefedi a hiba összetevők együttes hatását. Ha a hibagyűjteményben használt nyomásmérési és átváltási érték a legrosszabb esetre jellemző érték, akkor a fenti összetevőket nem szükséges külön-külön értékelni. A kalibrálási bizonytalanság, a névleges tervezett működési jellemzők és a működési környezet hatása azonban, hozzájárulhat elhajlási hibák kialakulásához a berendezés tűrésén belül. Ezért, ha statisztikailag akarjuk figyelembe venni a tűréshatáron belül valószínűsíthetően előforduló hibákat, akkor szükséges értékelni az ő valószínű kölcsönhatásukat egy adott hardware változat figyelembevételénél.

d) Különösen fontos biztosítani azt, hogy a részletezett környezeti működési jellemzők megfelelőek legyenek a szándékozott alkalmazáshoz.

3.2.5. *Barokorrektció-beállítási hiba.* Ez a kijelzőn megjelenített érték és a rendszeren belül alkalmazott érték közti különbség. RVSM működéshez a kijelzett értéknek mindig a Nemzetközi Egyezményes Légkör földi nyomása kell hogy legyen, de hiba beállítások, bár a TVE részét képezik, nem részei az ASE-nak.

a) Barokorrektció-beállítási hiba összetevői:

- (i) a beállító gomb/kijelző elkülönítése,
- (ii) a kijelzett érték érzékelése, és
- (iii) az érzékelt érték alkalmazása.

b) ezeknek a tényezőknek az alkalmazhatósága és az a mód, ahogy ezek kombinálódnak, a konkrét rendszer kialakításától függ.

c) Azoknál a rendszereknél, ahol a kijelző távol van a nyomásmérő funkciótól, előfordulhatnak az érzékelési és/vagy alkalmazási, vagy érzékelt érték hiba összetevők elemei, amelyek abból erednek, hogy a két hely között szükséges továbbítani és felfogni a beállítást.

3.2.6. *A Kijelző hibája.* Ennek oka a magassági jel nem tökéletes átalakítása a kijelző számára.

Az alábbiak az összetevők:

- a) a kijelző bemeneti jel átalakítása,
- b) a rácshálózat/formátum pontossága, és
- c) leolvashatóság.

3.2.7. Az önérzékelős magasságmérőkben normál esetben a fentiek közül az első elkülönül a nyomás mérési és átváltási hibától.

3. számú függelék

Statikus rendszerhibák meghatározása és ellenőrzése

1. Bevezetés

Az adott csomag megtárgyalására került a 5.2. alfejezetben. Az 5.5.5. c) alfejezetben megállapításra került, hogy a statikus felvevő hibák meghatározásának használati módját létre kell hozni.

Az 5.6. alfejezetben később meghatározásra került, hogy eljárásokat kell elfogadni annak biztosítására, hogy az újonnan gyártott légi járművek megfeleltetése is rendben legyen. Számos módja van ezen témák kielégítésének, most kettő példa kerül bemutatásra.

2. 1. sz. példa:

2.1. A 3—1. ábrán bemutatásra kerül egy folyamat, amely teljesíti az RVSM követelményeket. A 3—1. ábrán bemutatásra kerülnek azok a hitelesített repülési próbák és a geometriai ellenőrzések, amelyeket végre fognak hajtani az adott légi járművön. A repülések hitelesítését és ellenőrzését addig fogják folytatni, amíg a kettő közötti kölcsönös viszony el nem fogadható. A geometriai tűrések és SSEC elfogadható lesz az RVSM követelmények teljesítésére. A légi járművek gyártása során minden N-edikkel részletesen ellenőrizni fognak és minden M-edikkel hitelesítő repülést fognak végezni, ahol az N és M számokat a légi jármű tervezője fogja meghatározni a felügyelő és felelős hatóság egyetértésével. Az N ellenőrzések és M hitelesítő repülések során keletkezett adatokat az átlagok nyomon követésére kell felhasználni, ahol három szabvány eltérési érték biztosítja a modell 3. paragrafusban meghatározott előírások folyamatos megfelelését. Minden további keletkezett adatot át kell tekinteni és elemezni, és ha az alkalmazható az N és M értékének változtatásához fel kell használni úgy, ahogy azt az eredmény kiszámításának minőségi követelményei jelzik.

2.2. Különböző módja van, hogy melyik teszt repülést és ellenőrzési adatot lehet felhasználni a kölcsönös viszony megállapítására. A 3.2. ábrában mutatott példa egy olyan folyamatot ábrázol, amelyben a hibaforrások mindegyike különböző légi járművekre van kiértékelve a működési próbák, ellenőrzések és kiértékelések alapján. A kölcsönös viszony ezen értékelési eredmények és a tényleges teszt repülések eredményei között felhasználásra kerül a bizonyítási eljárás használatakor.

2.3. A 3—1. és 3—2. ábrában közölt módszereket azon új modellek esetében kell alkalmazni, amelyeknél nincs megbízható adat vagy bármilyen előzetes információ nem áll rendelkezésre az adott légi járműcsoport esetében.

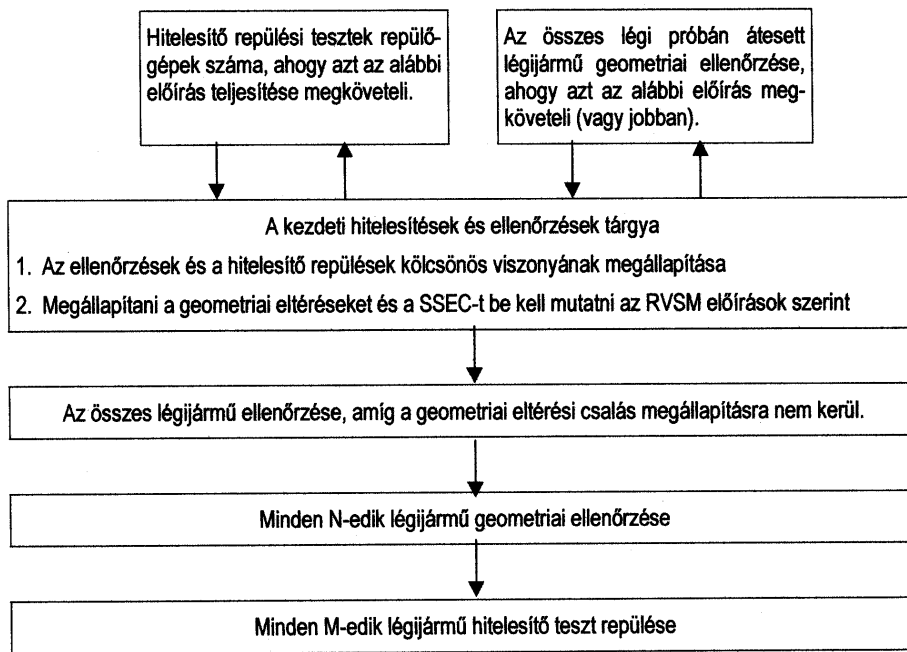
3. 2. számú példa:

3.1. A 3—3. ábra bemutatja azon kalibráló teszt repüléseket, amelyeket végre kellene hajtani egy adott számú légi járművön és azokat az egységes szabályokat, amelyek a légi adat információk megszerzéséhez kellenek az érintett rendszer minősítéséhez. A tűréseknek a tervezési toleranciák és az egységes előírások közé kell esniük. A légi járművek gyártása során az összes légi jármű esetén

a légi adatokat ellenőrizni kell az egységes utazó állapot miatt és minden M-edik légi járművet kalibrálni kell, ahol az M számot a légi jármű tervezője határozza meg a felelős hatóság egyetértésével. Az M számú hitelesítő repülés alatt keletkezett adatot az átlagok nyomán követésére kell felhasználni, ahol három szabvány eltérési érték biztosítja a 3. §-ban meghatározott előírások folyamatos megfelelését.

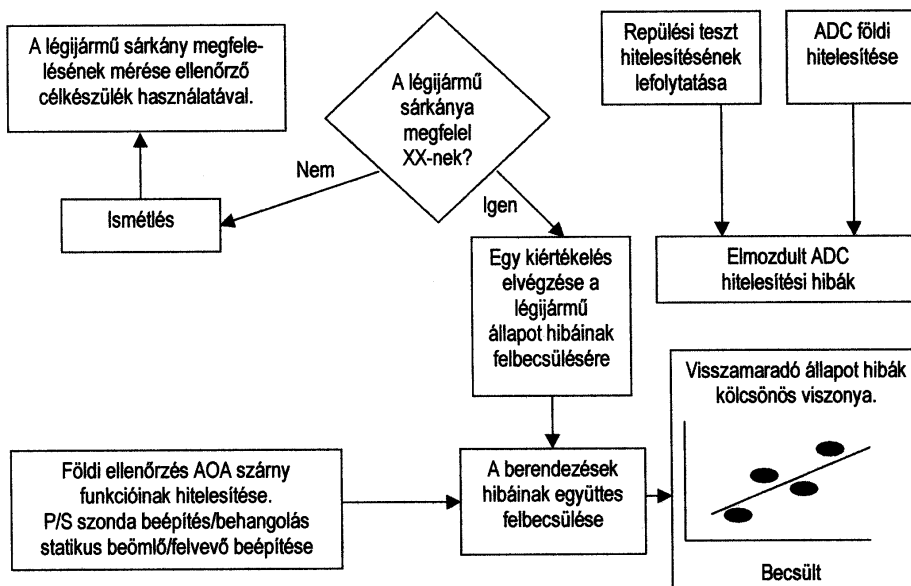
3—1. ábra

A sárkány statikus nyomásrendszerének kezdeti és folyamatos megfelelőségének bizonyítási eljárása

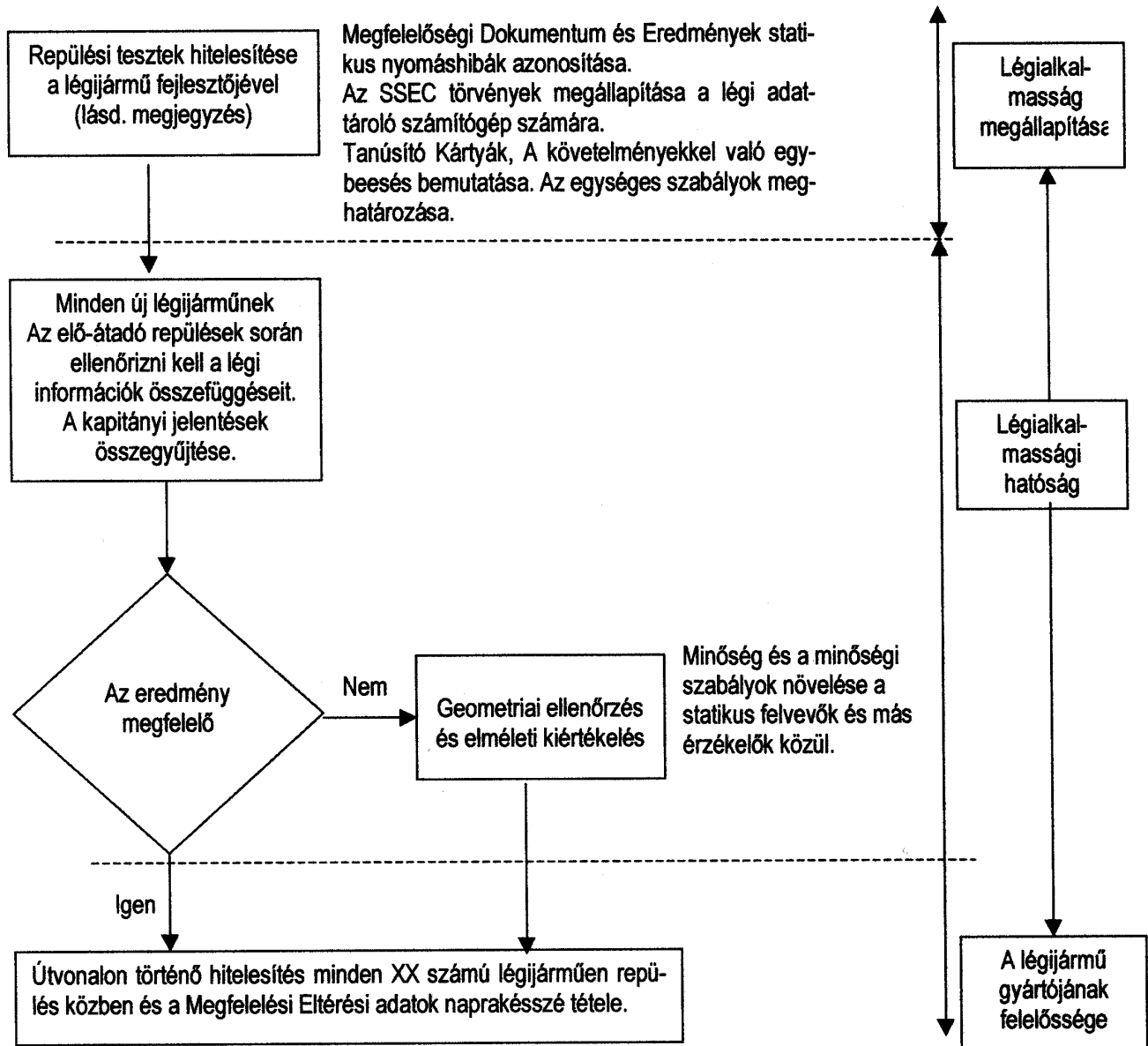
3—2. ábra

Megfelelések bemutatása földi- és légi próbák kölcsönösségén át, eljárási példákon keresztül

3—3. ábra

Új légitársaság modell sárkányának statikus nyomásrendszerének kezdeti és folyamatos megfelelőségének bizonyítási eljárásai

Magjegyzés: A repülési teszt betöltésekor választott hitelesítő adatok fogják bemutatni a pontos összegezett-hetőséget a megfelelőségi szintekkel és ezen pontosságok elemzését be kell mutatni. Bármilyen lehetséges eltérést ezen pontosságoktól a következő berepülési sorozatban meg kell figyelni és helyesbíteni kell.

4. számú függelék

A 9574 számú ICAO dokumentum áttekintése

A magasságtartás paraméterei

1. Az ICAO 9574 számú dokumentum, mely Kézikönyve a 300 méteres (1000 ft) Függőleges Elkülönítési Minimum bevezetésének, a FL 290—FL 410 tartományt is beleértve, mindenre kiterjedően elemzi mindazokat a

tényezőket, melyek révén egy adott légtér-rendszerben a biztonság elfogadható szinten valósulhat meg. A fő tényezők a repülések gyakorisága, az oldalirányú navigáció pontossága és a függőleges átfedés létrejöttének valószínűsége. A függőleges átfedés létrejöttének valószínűsége azoknak a hibáknak a következménye, melyek a kijelölt repülési szint nem pontos betartásából származnak. A fent említett dokumentum csakis ezzel a tényezővel foglalkozik.

2. Az ICAO 9574 számú dokumentum 2.1.1.3. pontja szerint a függőleges átfedés valószínűségének követelménye úgy is megfogalmazható, mint az egyes légijárművek magasságtartási hibáinak összege, melynek a teljes függőleges hiba-eloszláson (TVE) belül kell elhelyezkednie. Ez a követelmény az alábbi négy feltétel egyidejű teljesülését jelenti:

- a) a 90 méter (300 ft) feletti magasságtartási hibák arányának nagyságrendben 2×10^{-3} alatt kell maradnia,
- b) a 150 méter (500 ft) feletti magasságtartási hibák arányának nagyságrendben $3,5 \times 10^{-6}$ alatt kell maradnia,
- c) a 200 méter (650 ft) feletti magasságtartási hibák arányának nagyságrendben $1,6 \times 10^{-7}$ alatt kell maradnia,
- d) a 290 méter (650 ft) és 320 méter (1050 ft) közé eső magasságtartási hibák arányának nagyságrendben $1,7 \times 10^{-8}$ alatt kell maradnia.

3. A 9574 számú ICAO dokumentumban közölt jellemzőket a 9536 számú ICAO dokumentum következtetési alapján fejlesztették tovább. Ezek a jellemzők statisztikailag a légtérben üzemelő névlegesen azonos légijárművek egyéni csoportjaira alkalmazhatók. Ezek a jellemzők meghatározzák azt a teljesítményt, melyet az egyes csoportoknak szolgálatuk során el kell érniük, az emberi tényezőkből származó hibákat és az extrém környezeti hatásokat kizárva és feltéve, hogy a légtérrendszer TVE feltételei teljesülnek. E dokumentum létrejöttéhez az alapot az alábbi jellemzők szolgáltatták:

- a) a közepes magasságmérési rendszer hiba (ASE) a csoporton belül nem haladja meg a ± 25 métert (± 80 ft), és
- b) a csoport közepes ASE hibájának abszolút értékéhez a három standard ASE eltérést hozzáadva az összeg 75 méter (245 ft) alatt marad, és
- c) a magasságtartás hibái
 - a 0 méter középértékre szimmetrikusak,
 - a standard ASE eltérés nem nagyobb, mint 13 méter (43 ft), és
 - a hiba-előfordulás frekvenciája a hiba nagyságának növekedésével csökken mégpedig legalábbis exponenciálisan.

4. A 9574 számú ICAO dokumentum felismeri, miszerint ahhoz, hogy a TVE célok RVSM légtérben minden egyes légijármű csoportra a teljes üzemelési határgörbén megvalósuljanak, speciális kutató csoportoknak kell a részleteket kidolgozniuk. A rendszer-elemek közötti túrések osztályozásának meghatározásakor szükségesnek bizonyult célként kitűzni, hogy a rendszer-túréseket olyan szinteken határozzák meg, melyek figyelembe veszik azt a ténytet, miszerint a végső célokat olyan légijármű és olyan felszerelés valósítja meg, mely ki van téve a normál gyártási feltételek változékonyságának, beleértve a sárkány okozta

statikus nyomásfelvevő hibákat, valamint a normál szolgálatban bekövetkező elhasználódásokat. Az is világossá vált, hogy szükséges lenne olyan feltételeket és olyan eljárásokat kidolgozni, melyek biztosítanák azokat az eszközöket, melyek révén a szolgálatban bekövetkezett elhasználódás elfogadható mértékben követhető lenne.

5. A 5936 számú ICAO dokumentum 2. kötetében közölt tanulmányok alapján a 9574 számú ICAO dokumentum azt ajánlotta, hogy a tervezett képességek és az üzemeltetési teljesítmény között megkövetelt eltérést azok a teljesítmény-kritériumok biztosítsák, melyeket az alant felsoroltak teljesítése céljából fejlesztettek ki, ahol is az 5. b) pont szerinti szűkebb tűrés kimondottan azt a célt szolgálja, hogy az életkor növekedésével bizonyos elhasználódás megengedhető legyen:

- a) egy adott csoportban a közepes korrigálatlan maradék elhelyezési hiba (statikus nyomásfelvevő hiba) ne haladja meg a ± 25 m (± 80 ft) értéket, és
- b) egy adott csoportban a közepes ASE abszolút értékéhez a három standard ASE eltérés értékét hozzáadva az összeg a csoporton belül ne haladja meg a 60 métert (200 ft); és
- c) a csoporton belül minden egyes légijármű úgy épüljön, hogy az ASE értéke ± 60 méteren (200 ft) belül maradjon; és
- d) legyen megkövetelve az automatikus magasságellenőrző rendszer megléte, mely alkalmas arra, hogy a kiválasztott magasságot 15 m (50 ft) tűréshatáron belül megtartsa, ha egyébként a légijármű magasságtartó üzemmódban, egyenesen és szintben, turbulencia- és lökésmentes körülmények között repül.

6. Ezek a standardok képeznek alapot a sárkány, a magasságmérés, a magasságmérő felszerelések és az automatikus magasság-ellenőrző rendszer eltérő teljesítményszempontjainak érvényesítéséhez. Fontos felismerni azt, hogy a határok olyan tanulmányokon alapulnak (9536. számú dokumentum. 2. kötet), melyek afelé mutatnak, hogy az ASE névlegesen egy légijármű csoportra vonatkozó normál eloszlás karakterisztikus középértéke felé tendál, valamint azt, hogy a különböző csoportoknak a szolgálat során nyújtott teljesítményei közösen úgy halmozódnak, hogy a végső teljesítmény-szórás, mely a populáció körül oszlik el, zérus névleges TVE-t jelent. Ebből az következik, hogy gondoskodni kell egy ellenőrzésről, mely kizárja annak a lehetőségét, hogy az egyedi légijármű jóváhagyások olyan csoportokat teremtsenek, melyek egyedei a 25 métert jelentősen meghaladó középérték körül üzemelnek. Ilyen eset akkor merül fel, ha a magasságmérő rendszer elemei kiugró hibákat létesítenek és ezek a korrigált közepes statikus nyomásfelvevő hibájához hozzáadódnak.

**A Miniszterelnöki Hivatal vezető
miniszter
29/2001. (XII. 23.) MeHVM
rendelete**

**a Hírközlési Felügyelet egyes eljárásaiért fizetendő
igazgatási szolgáltatási díjakról**

A hírközlésről szóló 2001. évi XL. törvény (a továbbiakban: Hkt.) 107. § (4) bekezdésének *c)*, *e)* és *h)* pontjában kapott felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) A Hírközlési Felügyelet Hírközlési Döntőbizottságának kérelemre indult eljárásáért a kérelmező díjat köteles fizetni.

(2) A Hírközlési Döntőbizottság bármely — kérelemre indult — eljárásáért fizetendő díj összege a (3) bekezdésben és az előfizetői hurok átengedéséről, az azzal kapcsolatos eljárásokról szóló 175/2001. (IX. 26.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdésében foglalt kivételekkel 175 000 Ft.

(3) A Hírközlési Döntőbizottságnak a referencia összekapcsolási ajánlat jóváhagyása, illetőleg módosítása érdekében indult eljárásáért a kérelmező — az eljárás megindításakor — 750 000 Ft igazgatási szolgáltatási díjat köteles fizetni.

2. §

(1) A kérelmező a díjat a kérelem benyújtásával egyidejűleg a Hírközlési Felügyelet Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01749007-00000000 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára köteles megfizetni.

(2) A díjak beszedésére, kezelésére, nyilvántartására, elszámolására és visszatérítésére az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló kormányrendelet előírásait kell alkalmazni.

3. §

(1) A díjak az általános forgalmi adót nem tartalmazzák. A díjak számlázásánál az általános forgalmi adóról szóló törvény előírásait kell alkalmazni.

(2) Az e rendeletben meghatározott díjak tekintetében
a) a díjfizetési kötelezettségre az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 28. §-ának (2)—(3) bekezdéseiben foglaltakat,

b) a díjfizetésre kötelezettek körének megállapítására az Itv. 31. §-a (1) bekezdésének első mondatában, valamint a 31. §-ának (2) és (7) bekezdéseiben foglaltakat,

c) a díjfizetés ellenőrzésére az Itv. 83. §-ában foglaltakat kell alkalmazni azzal, hogy ahol az Itv. illetéket említ, azon e jogszabály tekintetében díjat kell érteni.

4. §

(1) E rendelet 2001. december 23-án lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően kezdeményezett eljárásokra kell alkalmazni.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a közcélú távközlési szolgáltatásokhoz szükséges szám- és címtartományok lekötésének és használatának díjáról szóló 19/2001. (X. 31.) MeHVM rendelet 4. § (1) bekezdésében foglalt táblázat az alábbiak szerint módosul:

a) a táblázat címsort követő negyedik sorának első oszlopába a következő rendelkezés kerül:

„4 jegyű speciális szám a szolgáltató-választó előtt kivételével”

b) a táblázat a címsort követő negyedik sor után a következő sorral egészül ki:

„Szolgáltató- választó előtt	1 320 000 Ft	Egy szolgáltató- választó előtt”
---------------------------------	--------------	-------------------------------------

Dr. Stumpf István s. k.,
a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

**A Miniszterelnöki Hivatal vezető
miniszter
30/2001. (XII. 23.) MeHVM
rendelete**

**az Internet szolgáltatás távbeszélő hálózaton keresztül
történő elérésének áráról, valamint az Internet
szolgáltatás távközlő hálózaton keresztül történő
nyújtása esetén a távközlő szolgáltatás díjának azon
hányadáról, melyet a távközlési szolgáltató átad
az Internet szolgáltatónak**

A hírközlésről szóló 2001. évi XL. törvény (a továbbiakban: Hkt.) 27. § (3) bekezdés *d)* és *e)* pontja alapján, valamint az árak megállapításáról szóló — többször módosított — 1990. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Ámt.) 7. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az Internet szolgáltatás távbeszélő hálózaton keresztül történő elérésének áráról, valamint az Internet szolgáltatás távközlő hálózaton keresztül történő nyújtása esetén a távközlő szolgáltatás díjának azon hányadáról, melyet a

távközlési szolgáltató átad az Internet szolgáltatóknak — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed

- a) a távközlési szolgáltatóra,
- b) az előfizetőre.

(2) A rendelet hatálya nem terjed ki a zárt felhasználói csoport számára szolgáltatást végző távközlési szolgáltatóknak a zárt felhasználói csoport számára nyújtott szolgáltatásaira.

2. §

(1) E rendelet alkalmazásában Internet szolgáltató: Internet hozzáférési szolgáltatás távközlő hálózaton keresztül — előfizetői szolgáltatásként — történő nyújtását végző távközlési szolgáltató.

(2) Az Internet szolgáltatás távbeszélő hálózaton keresztül történő elérése során, a 3. § szerinti díjak szempontjából a távbeszélő szolgáltató által alkalmazandó díjazási időszakok a következők:

- a) a nappali időszak hétfőtől péntekig 7 és 18 óra között tart,
- b) a kedvezményes időszak hétfőtől péntekig 18 óra és 7 óra között, valamint péntek 18 órától hétfő 7 óráig tart.

(3) Munkaszüneti nap esetén az azt megelőző nap 18 órától az azt követő nap 7 óra közötti időszak a kedvezményes időszak.

3. §

Az Internet szolgáltatás távbeszélő hálózaton keresztül történő eléréseért legfeljebb az alábbi percdíjakat lehet az előfizetőnek felszámítani:

- a) nappali időszakban 4,88 forint,
- b) kedvezményes időszakban 2,60 forint.

4. §

Az Internet szolgáltatás távbeszélő hálózaton keresztül történő eléréseért az előfizetőnek felszámított percdíjból az Internet szolgáltatót illeti meg:

- a) a nappali időszakban felszámított díj 30% -a,
- b) a kedvezményes időszakban felszámított díj 10% -a (díjmegosztás).

5. §

Amennyiben a távbeszélő szolgáltató az előfizetőnek az Internet szolgáltatás távbeszélő hálózaton keresztül történő eléréseért átalánydíjat számít fel, akkor az Internet szolgáltatás távbeszélő hálózaton keresztül történő eléréseért az előfizetőnek felszámított díj 13% -a az Internet szolgáltatót illeti meg.

6. §

Az e rendeletben meghatározott díjak az általános forgalmi adót nem tartalmazzák.

7. §

A távközlési szolgáltatók és az Internet szolgáltatók kötelesek felhívás esetén az e rendeletben foglaltak végrehajtásának és hatásának vizsgálata érdekében a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter részére adatot szolgáltatni.

8. §

Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba. Az 5. § szerinti díjmegosztási kötelezettséget nem kell alkalmazni az e rendelet kihirdetését megelőzően meghirdetett átalánydíjas szolgáltatások esetében.

Dr. Stumpf István s. k.,

a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter

A Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter 31/2001. (XII. 23.) MeHVM rendelete

a széles képméretarányú és a digitális televízió műsorszolgáltatással összefüggő műszaki előírásokról

A széles képméretarányú, valamint a digitális televízió műsorszolgáltatások fejlődésének elősegítése érdekében a hírközlésről szóló 2001. évi XL. törvény 107. §-a (4) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

A rendelet hatálya

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed
a) a magyarországi televízió műsorszolgáltatást végzőkre;

b) a televíziós műsorszórás és műsorelosztást végző magyarországi vállalkozásokra, valamint

c) a televízió műsorvevő készülékek és digitális vevőegységek gyártóira.

(2) E rendeletet kell alkalmazni

a) a televízió műsorjel előállítására;

b) a televíziós műsorszórásra és műsorelosztásra;

c) a forgalomba hozott televízió műsorvevő készülékekre és digitális vevőegységekre; valamint

d) a digitális televízió műsorszolgáltatással összefüggésben használt, forgalomba hozott feltételes hozzáférési rendszerekre.

Értelmező rendelkezések

2. §

(1) E rendelet alkalmazásában

a) *átviteli rendszer*: a televízió műsorjeleknek a műsorszórás, illetőleg a műsorelosztás átviteli közegehez való illesztését célzó távközlési eljárások rendszere;

b) *digitális átviteli rendszer*: olyan átviteli rendszer, amely a kép és hang műsorjelek átvitelére digitális csatornakódolást és digitális modulációt alkalmaz;

c) *digitális televízió műsorszolgáltatás*: olyan televízió műsorszolgáltatás, amelyhez az elektronikus műsorjeleket digitális formátumban állítják elő, és a műsorszórás, illetőleg a műsorelosztás digitális átviteli rendszer alkalmazásával történik;

d) *digitális televízió műsorvevő készülék*: olyan televízió műsorvevő készülék, amely különálló digitális vevőegység csatlakoztatása nélkül alkalmas a digitális televízió műsorszolgáltatás megjelenítésére;

e) *digitális vevőegység (set-top-box)*: olyan berendezés, amely a hagyományos, analóg televízió műsorvevő készülék számára lehetővé teszi a digitális televízió műsorszolgáltatás megjelenítését;

f) *európai szabványügyi szervezetek*: CEN (Európai Szabványügyi Bizottság), CENELEC (Európai Elektrotechnikai Szabványügyi Bizottság) és ETSI (Európai Távközlési Szabványügyi Intézet);

g) *feltételes hozzáférés*: olyan műszaki megoldás, illetőleg intézkedés, amely a digitális televízió műsorszolgáltatáshoz való hozzáférést előzetes egyéni feljogosítás alapján teszi lehetővé;

h) *feltételes hozzáférési rendszer*: a feltételes hozzáférés megvalósításához szükséges szoftverek és berendezések összessége;

i) *forgalomba hozatal*: televízió műsorvevő készülékek, digitális vevőegységek és feltételes hozzáférési rendszerek visszatérő vagy ingyenes, első ízben történő belföldi rendelkezésre bocsátása, beleértve a bérbeadást is;

j) *gyártó*: az a gazdálkodó szervezet, amely felel az e rendelet hatálya alá tartozó berendezés tervezéséért, gyártásáért, csomagolásáért, jelöléséért és forgalomba ho-

zataláért, függetlenül attól, hogy ezeket a feladatokat saját maga vagy megbízásából más végzi. Ha a gyártó székhelye nem a Magyar Köztársaság területén van, a berendezés importálója tekintendő gyártónak;

k) *honosított európai szabvány*: olyan szabvány, amelyet európai szabványügyi szervezet fogadott el és tett az Európai Közösség számára hozzáférhetővé, és amelyet a vonatkozó magyar eljárási rendnek megfelelően honosítottak és nemzeti szabványként közzétettek;

l) *képméretarány*: a televízió kép szélességének és magasságának aránya;

m) *nyílt interfész*: televízió műsorvevő készülék csatlakoztatási felülete, amelynek villamos és mechanikai jellemzőit nemzetközi szabvány határozza meg;

n) *széles képméretarányú televízió műsorszolgáltatás*: olyan televízió műsorszolgáltatás, amely részben vagy egészben 16:9-es képméretarányú megjelenítésre gyártott és szerkesztett műsorszámokat tartalmaz.

(2) A *műsorszolgáltatás, magyarországi műsorszolgáltatás, műsorszórás, műsorelosztás* fogalmainak értelmezését a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 2. §-a tartalmazza.

Az átviteli rendszerre, valamint a műsorszórás és a műsorelosztás távközlő hálózataira vonatkozó követelmények

3. §

(1) A digitális televízió műsorszolgáltatással összefüggő műsorszóráshoz és műsorelosztáshoz honosított európai szabvány szerinti digitális átviteli rendszereket kell alkalmazni.

(2) A digitális televízió műsorszolgáltatások műsorszóró és műsorelosztó hálózatainak alkalmasnak kell lenniük a széles képméretarányú televízió műsorjelek továbbítására.

(3) A műsorelosztó hálózatokban a széles képméretarányú televízió műsorjeleket változatlan képméretarányal kell továbbítani.

A televízió műsorvevő készülékekre és digitális vevőegységekre vonatkozó követelmények

4. §

(1) A 42 cm-nél nagyobb képernyő-átlójú analóg televízió műsorvevő készüléket el kell látni legalább egy olyan, honosított európai szabvány szerinti nyílt interfész csatlakozó aljzattal, amely lehetővé teszi külső berendezések, különösen digitális vevőegység egyszerű csatlakoztatását.

(2) A digitális televízió műsorvevő készüléknek legyen legalább egy olyan szabványos csatlakozója, amely lehetővé teszi külső berendezések egyszerű csatlakoztatását és a

digitális televíziójel egyes összetevőinek (a kép- és hangjeleknek, a feltételes hozzáférési információknak és egyéb összetevőknek) a külső berendezéshez való eljuttatását.

(3) Minden olyan felhasználói berendezésnek (digitális vevőegységnek vagy digitális televízió műsorvevő készüléknek), amely alkalmas a feltételes hozzáféréssel kapcsolatos adat-helyreállításra, képesnek kell lennie az olyan általános keverési algoritmus szerint összekevert adatok helyreállítására, amely algoritmus alkalmazási jogát valamely európai szabványügyi szervezettől lehet megszerezni.

(4) A (3) bekezdésben hivatkozott berendezésnek a nem feltételes hozzáférésű digitális televízió műsorszolgáltatások megjelenítésére is képesnek kell lennie. Ez a követelmény bérelt berendezésre abban az esetben vonatkozik, ha a bérlő betartja a vonatkozó bérleti szerződés feltételeit.

A feltételes hozzáférési rendszerekre vonatkozó követelmények

5. §

A feltételes hozzáférési rendszerek műszaki adottságai tegyék lehetővé a műsorelosztó hálózatokban történő költséghatékony ellenőrzést annak érdekében, hogy a hálózatok üzemeltetői teljes irányítást és felügyeletet gyakorolhassanak a feltételes hozzáférési rendszereket használó szolgáltatásaik felett helyi vagy regionális szinten.

Záró rendelkezések

6. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban, az Európai Közösségeknek a televíziójelek átviteli szabványainak használatáról szóló 95/47/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel részben összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

(3) A 4. és 5. §-ban foglalt rendelkezések nem vonatkoznak azon televízió műsorvevő készülékekre, digitális vevőegységekre és feltételes hozzáférési rendszerekre, amelyek e rendelet hatálybalépésekor már a forgalomba hozók birtokában vannak, vagy amelyekre import, illetve szállítási szerződést kötöttek.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a műsor-szórás és műsorszétoztás céljára szolgáló televíziós mű-sorkészítés színes kódolási szabványának megválasztásáról szóló 29/1994. (XI. 23.) KHVM rendelet

a) kiegészül a következő 1/A. §-sal:

„1/A. § Széles képméretarányú műsorszám részére csak olyan kódolási eljárás alkalmazható, amely összefér a PAL rendszerrel és 16:9 képméretarányt valósít meg.”

b) mellékletének 1.7. pontjában a „Képszélesség-kép-magasság arány” szövegrész helyébe a „Képméretarány” szövegrész lép.

Dr. Stumpf István s. k.,
a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter

**V. rész KÖZLEMÉNYEK,
HIRDET MÉNYEK**

**A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó
és Választási Hivatal közleménye**

A BM Központi Hivatal a 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 73. § (1) bekezdése alapján — az eddig közzétetteken kívül — az alábbi elveszett,törzskönyvek sorszámát teszi megsemmisült gépjárműközzé:

790659A	897093B
976812A	487037A
669889A	487211A
141880B	128109B
814957A	516447A
229280A	200463B
967538A	271763B
205583B	075468B
681216A	136927B
512047A	930751A
026271B	546699B
474302B	036201B
242131B	426389B
180567B	472860A
250438A	964210A
418416B	607892A
353281A	

Közlekedési Nyilvántartó Osztály

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó a Magyar Közlöny különszámaként megjelentette az

1990. ÉVI XCIII. TÖRVÉNY AZ ILLETÉKEKRŐL ÉS A KAPCSOLÓDÓ FONTOSABB JOGSZABÁLYOK

című, A/4 formátumú, 56 oldal terjedelmű kiadványt.

A kiadvány az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 2002. január 1-jétől hatályos szövegét, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény kivonatos szövegét, az illetékekkel kapcsolatos ügyiratok kezeléséről, az illetékek kiszabásáról, elszámolásáról és könyveléséről szóló 32/1999. (XII. 22.) PM rendeletet, az új illetékbélyegek forgalomba hozataláról szóló 18/2000. (V. 9.) PM rendeletet, továbbá az illeték megállapításának mellőzéséről szóló 18/1999. (VIII. 18.) PM rendeletet és 40/2001. (XI. 7.) PM rendeletet tartalmazza.

A kézirat lezárva: 2001. december 7-én.

Ára: 560 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az

1990. ÉVI XCIII. TÖRVÉNY AZ ILLETÉKEKRŐL ÉS A KAPCSOLÓDÓ FONTOSABB JOGSZABÁLYOK

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

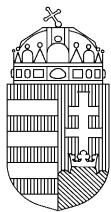
Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

A MAGYAR HIVATALOS KÖZLÖNYKIADÓ megjelentette a

TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK HIVATALOSGYŰJTEMÉNYE 2000

című ötkötetes jogszabálygyűjteményt.

A kiadványt az Igazságügyi Minisztérium és a Miniszterelnöki Hivatal a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan név- és tárgymutatóval, kiegészítő jegyzetekkel, valamint változásmutatóval látta el.

A jogszabálygyűjtemény I., II., III., IV. és V. kötetének ára: **130 200 Ft áfával.**

A kötetekre szóló megrendelést a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) kérjük eljuttatni. Fax: 266-5099 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendeljük a

TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK HIVATALOSGYŰJTEMÉNYE 2000

című ötkötetes kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára.

Keltezés:.....

.....
cégszerű aláírás

Az egyetlen hivatalos!

CD-JOGÁSZ[®]

A magyarországi jogalkotás hivatalos kiadójának elektronikus jogszabálygyűjteménye a 137/1998. (VIII. 18.) Korm. rendelet alapján

hivatalos és hiteles forrásként használható.

A havonta küldendő CD a hatályos jogszabályokon és azok korábbi szövegváltozatain kívül tartalmazza a Magyar Közlöny előző havi nyomdahű számait, a Bírósági Határozatokat, az Adó és Ellenőrzési Értesítőt, a KSH jelzőszámait, a Kereskedelmi Vámtarifajegyzéket, a Gyógyszerjegyzéket, a rendszeresen aktualizált Iratminta-tárat és még sok minden mást!

Megújulva az Interneten is:

havi 100 000 Ft értékhatárig minden CD-előfizető ingyenesen veheti igénybe a hatályos jogszabályok hőközi letöltésére alkalmas online-szolgáltatásunkat.

És ha még ez sem elég:

legyen az Öné egy vadonatúj notebook,

amelyet a 2001. december 31-ig jelentkező új előfizetőink között sorsolunk ki!
(a kép illusztráció)

Garancia

A CD-JOGÁSZ[®] mindenkor a Magyar Közlönyben hivatalosan közzétett, hatályos joganyagot, illetve azok korábbi szövegváltozatait tartalmazza. Erre garancia, hogy az adatbázis közvetlenül a Magyar Közlöny számítógépes nyomdai tőpálányának felhasználásával készül.

További információ:
06 (80) 200-723
www.mhk.hu

Megrendelőszelvény

Előfizetem a CD-JOGÁSZ[®] 1 / 5 / 10 / 25 / 100 munkahelyes változatát példányban.

Előfizetés kezdete: év hónap.

Éves előfizetési díj: **48 000 / 64 000 / 80 000 / 96 000 / 128 000 Ft + áfa**, rendszerbelépési díj **6000 Ft + áfa**.

Új előfizetőként részt veszek a kiadó nyereményakciójában, amelynek szabályait elfogadom.*

Név, cím:

Ügyintéző, telefon:

Kézbesítési cím és név:

Dátum: Cégszerű aláírás:

* A nyereményakció részletes szabályzata megtekinthető a kiadóban, vagy a www.mhk.hu oldalain olvasható.

Kérjük, hogy a szelvényt a Magyar Hivatalos Közlönykiadó **1394 Budapest 62, Pf. 361** postacímére, illetve a **266-8906-os** vagy a **266-5190-es** faxszámára küldje vissza. Megrendelését a cdjogasz@mhk.hu e-mail-címre is elküldheti. A megrendeléssel kapcsolatos további információért hívja az ingyenes **06 (80) 200-723** forródrót vonalat.

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra szóló előfizetésüket folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2002. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest 62. Pf. 357. Fax: 318-6668.)

A 2002. évi lapárak

Magyar Közlöny	56 784 Ft/év	Magyar Közigazgatás	5 376 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	10 752 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 688 Ft/év
Bányászati Közlöny	2 688 Ft/év	Oktatási Közlöny	13 776 Ft/év
Belügyi Közlöny	14 448 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	3 360 Ft/év
Cégek Közlönye	59 136 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	18 144 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	14 784 Ft/év	Pénzügyi Szemle	13 104 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	10 416 Ft/év	Statisztikai Közlöny	7 728 Ft/év
Határozatok Tára	13 104 Ft/év	Szociális és Munkavédelmi Közlöny	10 416 Ft/év
Házi Jogtanácsadó	2 688 Ft/év	Turisztikai Értesítő	6 720 Ft/év
Hírközlési Értesítő	3 696 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	4 032 Ft/év
Hivatalos Értesítő	8 400 Ft/év	Vízügyi Értesítő	7 392 Ft/év
Ifjúsági és Sport Értesítő	2 688 Ft/év	Élet és Tudomány	6 384 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	9 072 Ft/év	Ludové Noviny	1 680 Ft/év
Gazdasági és Foglalkoztatási Közlöny	13 776 Ft/év	Neue Zeitung	2 688 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	8 064 Ft/év	Természet Világa	3 696 Ft/év
Közlekedési és Vízügyi Értesítő	13 776 Ft/év	Valóság	4 032 Ft/év
Kulturális Közlöny	11 088 Ft/év		
Külgazdasági Értesítő	11 424 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén:

Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. 1394 Bp. 62. Pf. 357 vagy faxon: 318-6668, vagy a www.mhk.hu/hj internetcímen található megrendelőlapon.

Telefon: 266-9290/234, 235 mellék.

Éves előfizetési díja 2688 Ft áfával.

A CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2002. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	48 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	64 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	112 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	80 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	128 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 6000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2001. évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.hu címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2001. évi éves előfizetési díj: 48 720 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelmig, utána + 8 oldalanként + 84 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

01.2191 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.